JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO

MAPENDEKEZO YA MPANGO WA MAENDELEO WA TAIFA WA MWAKA 2023/24

NOVEMBA, 2022

ORODHA YA VIFUPISHO

ASA	Agricultural Seed Agency
ASDP II	Agriculture Sector Development Programme II
ATC	Arusha Technical College
ATCL	Air Tanzania Company Limited
ATMIS	Agriculture Trade Management Information System
BRELA	Business Registrations and Licensing Agency
BTI	Beekeeping Training Institute
BTIP II	Backbone Transmission Investment Project - II
CAMARTEC	Centre For Agriculture Mechanization and Rural Technology
COASCO	Co-operative Audit and Supervision Corporation
COSTECH	Tanzania Commission for Science and Technology
CPB	Cereals and Other Produce Board
DCF	Development Cooperation Framework
DIT	Dar es Salaam Institute of Technology
DITF	Dar es Salaam International Trade Fair
DMDP	Dar es Salaam Metropolitan Development Project
DMI	Dar es Salaam Maritime Institute
DUCE	Dar es Salaam University College of Education
EAC	East Africa Community
EACOP	East Africa Crude Oil Project
e-GA	Electronic Government Authority
e-HRP	Electronic Human Resource Planning
EIA	Environment Impact Assessment
e-OPRAS	Electronic Open Performance Review and Appraisal System
EP4R	Education Program 4 Result
ESIA	Environment and Social Impact Assessment
ETH	Engineering Technology Hubs
FETA	Fisheries Education Training Agency
FORVAC	Forestry and Value Chain Development Programme
GePG	Government Electronic Payment Gateway
GST	Geological Survey of Tanzania
HCMIS	Human Capital Management Information System
HESLB	Higher Education Students' Loans Board
HGA	Host Government Agreement
IDRAS	Integrated Domestic Revenue Administration System
IJA	Institute of Judicial Administration
IMF	International Monetary Fund
ISTA	International Seed Testing Agency
JNIA	Julius Nyerere International Airport
KIA	Kilimanjaro International Airport

LITA	Livestock Training Agency
LNG	Liquefied Natural Gas
LSP II	Legislative Support Project II
MMEM	Mpango wa Maendeleo ya Sekta ya Elimu ya Msingi
MSD	Medical Stores Department
MSM	Mamlaka za Serikali za Mitaa
MTAKUWWA	Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto
MTDS	Medium Term Debt Strategy
MUCE	Mkwawa University College of Education
MUSE	Mfumo wa Ulipaji Serikalini
MUST	Mbeya University of Science and Technology
NEEC	National Economic Empowerment Council
NFRA	National Food Reserve Agency
NIDC	National Internet Data Centre
NIT	National Institute of Transport
NPMIS	National Project Management Information System
OECD	Organization for Economic Co-operation and Development
OSC	One Stop Centre
PFMRP	Public Financial Management Reform Programme
PPP	Public-Private Partnership
PSSSF	Public Service Social Security Fund
REA	Rural Energy Agency
REGROW	Resilient Natural Resource Management for Tourism and Growth
SELF	Small Entrepreneurs Loan Facility
SEZ/EPZ	Special Economic Zone/Export Processing Zone
SGR	Standard Gauge Railway
SIDO	Small Industries Development Organization
SMMRP	Sustainable Management of Mineral Resources Project
STAMICO	State Mining Company
SUA	Sokoine University of Agriculture
SWIOFish	South West Indian Ocean Fisheries Governance and Shared Growth
TADB	Tanzania Agricultural Development Bank
TAEC	Tanzania Atomic Energy Commission
TAFICO	Tanzania Fisheries Corporation
TAFIRI	Tanzania Fisheries Research Institute
TALIRI	Tanzania Livestock Research Institute
TAMCO	Tanzania Automobiles Manufacturing Company
TANESCO	Tanzania Electrical Supply Company
TARI	Tanzania Agricultural Research Institute
TATC	Tanzania Automotive Technology Centre
TBC	Tanzania Broadcasting Cooperation

TBS	Tanzania Bureau of Standard
TCRA	Tanzania Communication Regulatory Authority
TDCs	Technology Development Centres
TEA	Tanzania Education Authority
TEMDO	Tanzania Engineering and Manufacturing Design Organization
TESP	Teacher Education Support Project
TGC	Tanzania Gemmological Centre
TIRDO	Tanzania Industrial Research and Development Organization
TOSCI	Tanzania Official Seed Certification
TPSF	Tanzania Private Sector Foundation
TTCL	Tanzania Telecommunications Corporation,
UTT - AMIS	Unit Trust of Tanzania- Asset Management and Investor Services
UVIKO-19	Ugonjwa wa Virusi vya Korona - 19

YALIYOMO

MUHTASARI 0
SURA YA KWANZA 2
HALI YA UCHUMI 2

1.1. Utangulizi 2
1.2. Mapitio ya Hali ya Uchumi 2
1.2.1. Ukuaji wa Uchumi wa Dunia 2
1.2.2. Uchumi wa Nchi Zilizoendelea 2
1.2.3. Uchumi wa Nchi Zinazoendelea na Zinazoibukia Kiuchumi 2
1.2.4. Uchumi wa Nchi za Kusini mwa Jangwa la Sahara 3
1.2.5. Mwenendo wa Ukuaji wa Uchumi kwa Nchi Wanachama wa Jumuiya ya Afrika Mashariki na Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika 3
1.3. Mapitio ya Hali ya Uchumi wa Taifa 4
1.3.1. Pato la Taifa na Ukuaji wa Uchumi 4
1.3.2. Mfumuko wa Bei 5
1.3.3. Sekta ya Nje 8
1.3.4. Deni la Serikali 9
1.3.5. Sekta ya Fedha 10
1.4. Maendeleo ya Watu 14
1.4.1. Ongezeko la Idadi ya Watu 14
1.4.2. Viashiria vya Maendeleo ya Watu 14
1.4.3. Mpango wa Kunusuru Kaya Maskini 15
1.4.4. Upatikanaji wa Chakula 15

SURA YA PILI 17
MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA MPANGO 17
2.1. Utangulizi 17
2.2. Utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2021/22 na Robo ya Kwanza ya Mwaka 2022/23 17
2.2.1. Utekelezaji wa Bajeti ya Mwaka 2021/22 17
2.2.2. Utekelezaji wa Bajeti ya Mwaka 2022/23 18
2.3. Hatua za Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo 18
2.3.1. Miradi ya Kielelezo 18
2.3.2. Kuchochea Uchumi Shindani na Shirikishi 21
2.3.2.1. Uendelezaji wa Miundombinu na Huduma 21
2.3.2.2. Kuimarisha Miundombinu na Mifumo ya Kitaasisi 34
2.3.2.3. Mapinduzi ya TEHAMA 44
2.3.3. Kuimarisha Uwezo wa Uzalishaji Viwandani na Utoaji Huduma 46
2.3.3.1. Uzalishaji Viwandani 46
2.3.3.2. Huduma za Masoko 51
2.3.3.3. Ubiasharishaji wa Mazao ya Kilimo, Mifugo na Uvuvi kupitia

ASDP II 53
2.3.3.4. Uchimbaji wa Madini, Vito vya Thamani na Gesi Asilia 68
2.3.3.5. Huduma 69
2.3.4. Kukuza Biashara na Uwekezaji 78
2.3.4.1. Kuboresha Mazingira ya Kufanya Biashara na Uwekezaji 78
2.3.5. Kuchochea Maendeleo ya Watu 80
2.3.5.1. Afya 80
2.3.5.2. Ustawi na Maendeleo ya Jamii 91
2.3.5.3. Elimu 94
2.3.5.4. Ardhi, Mipango Miji, Nyumba na Maendeleo ya Makazi 103
2.3.5.5. Huduma za Maji na Usafi wa Mazingira 104
2.3.5.6. Hifadhi ya Mazingira na Kukabiliana na Mabadiliko ya Tabianchi 107
2.3.5.7. Usimamizi wa Maafa Nchini 111
2.3.6. Kuendeleza Rasilimali Watu 112
2.3.6.1. Ujuzi na Uwezeshaji 112
2.3.7. Maeneo Mengine Yaliyopewa Kipaumbele 113
2.3.7.1. Utamaduni, Sanaa na Michezo 113
2.3.7.2. Ushirikiano wa Kikanda na Kimataifa 114
2.3.7.3. Uwekezaji katika Taasisi na Mashirika ya Umma 115
2.3.7.4. Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi 115
2.4. Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi ya Maendeleo 116
2.4.1. Ufuatiliaji wa Miradi katika kipindi cha Mwaka 2021/22 117
2.4.2. Changamoto za Utekelezaji wa Mpango wa Mwaka 2021/22 118
2.4.3. Hatua Zilizochukuliwa Kukabiliana na Changamoto 118

SURA YA TATU 120
MAENEO YA KIPAUMBELE KWA MWAKA 2023/24 120
3.1. Utangulizi 120
3.2. Misingi ya Mpango na Shabaha za Ukuaji wa Uchumi 120
3.2.1. Malengo na Shabaha za Ukuaji wa Uchumi 120
3.2.2. Misingi *(Assumptions)* ya Mpango kwa Mwaka 2023/24 120
3.3. Maeneo ya Kipaumbele kwa Mwaka 2023/24 121
3.3.1. Miradi ya Kielelezo 121
3.3.2. Kuchochea Uchumi Shindani na Shirikishi 121
3.3.2.1. Kuimarisha Mazingira Wezeshi ya Uwekezaji 121
3.3.2.2. Mapinduzi ya TEHAMA 122
3.3.2.3. Kuimarisha Miundombinu na Mifumo ya Kitaasisi 123
3.3.3. Kuimarisha Uwezo wa Uzalishaji Viwandani na Utoaji Huduma 123
3.3.3.1. Uzalishaji Viwandani 123
3.3.3.2. Kilimo, Mifugo na Uvuvi 124
3.3.3.3. Uchimbaji wa Madini, Vito vya Thamani na Gesi Asilia 124
3.3.3.4. Huduma 125

3.3.4. Kukuza Biashara na Uwekezaji 125
3.3.4.1. Kuboresha Mazingira ya Uwekezaji na Kukuza Uwekezaji .. 125
3.3.4.2. Kukuza Uwezeshaji Wananchi Kiuchumi..... 125
3.3.4.3. Kukuza Sekta Binafsi..... 125
3.3.4.4. Huduma za Biashara na Masoko 125
3.3.5. Kuchochea Maendeleo ya Watu 126
3.3.5.1. Afya 126
3.3.5.2. Ustawi na Maendeleo ya Jamii..... 126
3.3.5.3. Elimu 126
3.3.5.4. Ardhi, Mipango Miji, Nyumba na Maendeleo ya Makazi..... 127
3.3.5.5. Huduma za Maji na Usafi wa Mazingira 128
3.3.5.6. Hifadhi na Kinga ya Jamii 128
3.3.5.7. Hifadhi ya Mazingira na Kukabiliana na Mabadiliko ya Tabianchi 128
3.3.6. Kuendeleza Rasilimali Watu 128
3.3.7. Maeneo Mengine ya Kipaumbele 128
3.3.7.1. Utamaduni, Sanaa na Michezo 128
3.3.7.2. Ushirikiano wa Kikanda na Kimataifa 129
3.3.7.3. Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi 129

SURA YA NNE 130
UGHARAMIAJI WA MPANGO WA MAENDELEO WA TAIFA 2023/24 130
4.1. Utangulizi..... 130
4.2. Ugharamiaji wa Utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa 2023/24 .. 130
4.3. Mikakati ya Vyanzo vya Mapato ya Kugharamia Mpango kwa Mwaka 2023/24 130
4.4. Mapato ya Ndani 130
4.4.1. Mapato ya Kodi na Yasiyo Kodi 130
4.5. Mikopo na Misaada ya Nje 132
4.5.1. Mikopo ya Nje Yenye Masharti ya Kibiashara..... 132
4.5.2. Mikopo ya Ndani 132
4.5.3. Misaada ya Nje 132
4.6. Vyanzo Mbadala na Bunifu vya Kugharamia Miradi ya Maendeleo..... 133

SURA YA TANO 135
UFUATILIAJI, TATHMINI NA UTOAJI WA TAARIFA..... 135
5.1. Utangulizi..... 135
5.2. Misingi ya Ufuatiliaji na Tathmini 136
5.3. Mbinu za Ufuatiliaji na Tathmini ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24 137
5.4. Matokeo ya Ufuatiliaji na Tathmini..... 137
5.5. Muundo wa Taarifa za Ufuatiliaji na Tathmini..... 138
5.6. Mgawanyo wa Majukumu 138

SURA YA SITA 141
VIHATARISHI NA MIKAKATI YA KUKABILIANA NAVYO 141
6.1. Utangulizi 141
6.2. Vihatarishi vya Ndani na Nje na Mikakati ya Kukabiliana Navyo 141

MUHTASARI

Serikali inaendelea na utekelezaji wa Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano 2021/22 – 2025/26 wenye dhima ya Kujenga Uchumi Shindani na Viwanda kwa Maendeleo ya Watu. Mpango huo ni mwendelezo wa utekelezaji wa Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025 inayotekelezwa kupitia Mpango Elekezi wa Muda Mrefu, 2011/12 – 2025/26. Mpango Elekezi umegawanyika katika vipindi vitatu vya miaka mitano mitano. Kwa muktadha huo, Mapendekezo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24 ni ya tatu katika utekelezaji wa Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano 2021/22 – 2025/26.

Mapendekezo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa ni mwongozo wa uratibu na usimamizi wa maandalizi ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24. Mapendekezo ya Mpango ni muhimu katika kujenga msingi wa maandalizi ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24, kwa kuainisha maeneo mahsusi ya vipaumbele kwa Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala wa Serikali, Taasisi na Mashirika ya Umma, Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa katika maandalizi ya Mpango na Bajeti ya mwaka 2023/24.

Mapendekezo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24 yanajumuisha: Malengo na shabaha za Mpango na Bajeti ya 2023/24; maeneo mahsusi ya vipaumbele yaliyozingatia vipaumbele vya Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano 2021/22 – 2025/26, Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2022/23 na Ilani ya Uchaguzi ya Chama cha Mapinduzi kwa Ajili ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020; mfumo wa ugharamiaji wa Mpango; wajibu wa sekta ya umma na binafsi na mgawanyo wa majukumu; na mfumo wa ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa za utekelezaji wa Mpango.

Aidha, Mapendekezo ya Mpango yameandaliwa kwa mujibu wa matakwa ya Ibara ya 63 (3) (c) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977 na Sheria ya Bajeti, Sura 439. Aidha, Mapendekezo ya Mpango yamezingatia nyaraka za kisera za kitaifa, kikanda na kimataifa ambazo ni: Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025; Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano 2021/22 - 2025/26; Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2022/23; Ilani ya Uchaguzi ya Chama cha Mapinduzi kwa Ajili ya Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020; Dira ya Maendeleo ya Jumuiya ya Afrika Mashariki (EAC) 2050; Dira ya Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika(SADC) 2050; Makubaliano ya Paris kuhusu Mabadiliko ya Tabianchi; Ajenda 2063 ya Maendeleo ya Afrika; na Malengo ya Maendeleo Endelevu 2030.

Wadau mbalimbali kutoka Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala wa Serikali, Sekretarieti za Mikoa, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Taasisi na Mashirika ya Umma na

Sekta Binafsi wameshirikishwa katika Mchakato wa Maandalizi ya Mapendekezo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24. Vile vile, Washirika wa Maendeleo wameshirikishwa kupitia majadiliano katika maeneo mahsusi ya ushirikiano, ufadhili wa miradi ya maendeleo na programu za kisekta.

Kitabu cha Mapendekezo ya Mpango kimegawanyika katika sura saba (7): Sura ya kwanza (1) ni utangulizi; Sura ya pili (2) ni mapitio ya hali ya uchumi; Sura ya tatu (3) ni mapitio ya utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa mwaka 2021/22 na robo ya kwanza ya mwaka 2022/23; Sura ya nne (4) inaelezea maeneo ya kipaumbele kwa mwaka 2023/24; Sura ya tano (5) ni ugharamiaji wa Mpango; Sura ya sita (6) inaainisha utaratibu wa ufuatiliaji, tathmini na utoaji taarifa za utekelezaji wa Mpango; na sura ya saba inaainisha vihatarishi vya utekelezaji wa Mpango na namna ya kukabiliana navyo.

SURA YA KWANZA

HALI YA UCHUMI

1.1. Utangulizi

Sura hii inaelezea kwa muhtasari mwenendo wa viashiria vya hali ya uchumi jumla, maendeleo ya watu katika mwaka 2022 na mwelekeo kwa mwaka 2023. Mwenendo wa viashiria hivyo unajenga msingi wa Mapendekezo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24. Baadhi ya viashiria vilivyofanyiwa mapitio ni pamoja na: Pato la Taifa; mfumuko wa bei; mwenendo wa sekta ya nje; sekta ya fedha; deni la Serikali; na viashiria vya maendeleo ya watu ikiwemo idadi ya watu na hali ya umasikini nchini.

1.2. Mapitio ya Hali ya Uchumi

1.2.1. Ukuaji wa Uchumi wa Dunia

Kwa mujibu wa taarifa ya Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF) ya Julai, 2022 kasi ya ukuaji wa uchumi wa dunia iliongezeka na kufikia ukuaji wa asilimia 6.1 mwaka 2021 kutoka ukuaji hasi wa asilimia 3.1 mwaka 2020. Kuimarika kwa uchumi wa dunia kwa mwaka 2021 kulisababishwa na utekelezaji wa sera madhubuti za fedha na bajeti zilizochochea kukua kwa shughuli za kiuchumi pamoja na kuendelea kuimarika kwa huduma za afya ikiwemo utoaji wa chanjo kwa lengo la kupunguza maambukizi ya UVIKO-19. Aidha, uchumi wa dunia unatarajiwa kupungua kufikia ukuaji wa asilimia 3.2 mwaka 2022 na asilimia 2.9 mwaka 2023 kutokana na: Kupungua kwa ukuaji wa uchumi wa China na Urusi; madhara ya vita kati ya Urusi na Ukraine hususan mfumuko wa bei za nishati na vyakula pamoja na sera za kupunguza ukwasi katika chumi za Ulaya ili kukabiliana na mfumuko wa bei.

1.2.2. Uchumi wa Nchi Zilizoendelea

Kasi ya ukuaji wa uchumi wa nchi zilizoendelea ilifikia asilimia 5.2 mwaka 2021 kutoka ukuaji hasi wa asilimia 4.5 mwaka 2020. Hii ilitokana na sera imara za fedha na bajeti pamoja na jitihada za utoaji wa chanjo ya UVIKO-19 ziliwezesha ushiriki mkubwa wa watu katika shughuli za kiuchumi na kijamii. Matarajio ni kupungua kwa ukuaji kufikia asilimia 2.5 mwaka 2022.

1.2.3. Uchumi wa Nchi Zinazoendelea na Zinazoibukia Kiuchumi

Uchumi wa nchi zinazoendelea na zinazoibukia kiuchumi uliimarika na kufikia asilimia 6.8 mwaka 2021 ikilinganishwa na ukuaji hasi wa asilimia 2.0 mwaka 2020. Hii ni kutokana na nchi hizo kupunguza masharti yaliyowekwa kudhibiti mlipuko wa ugonjwa wa UVIKO–19 kwa kufungua mipaka, kuanzisha safari za ndege za kimataifa na kuruhusu kuendelea kwa shughuli za kiuchumi za kuepuka mikusanyiko zilizokuwa

zimesitishwa. Aidha, kutokana na madhara ya vita baina ya Urusi na Ukraine, chumi hizi zinatarajiwa kuwa na ukuaji wa asilimia 3.6 mwaka 2022.
Vile vile, uchumi katika nchi za Asia zinazoendelea na zinazoibukia Kiuchumi ikijumuisha China na India ulikua kwa asilimia 7.3 mwaka 2021 ikilinganishwa na ukuaji hasi wa asilimia 0.8 mwaka 2020.

1.2.4. Uchumi wa Nchi za Kusini mwa Jangwa la Sahara

Ukuaji wa uchumi kwa Nchi za Kusini mwa Jangwa la Sahara ulikuwa wastani wa asilimia 4.6 mwaka 2021 ikilinganishwa na ukuaji hasi wa asilimia 1.6 mwaka 2020. Ukuaji huu ulitokana na kuimarika kwa bei za chakula na nishati pamoja na kuendelea kwa utolewaji wa chanjo kwa lengo la kudhibiti maambukizi ya UVIKO-19. **Jedwali 1.1** linaonesha mwenendo wa ukuaji wa uchumi wa dunia na matarajio.

Jedwali 1.1: Mwenendo wa Ukuaji wa Uchumi wa Dunia na Matarajio

Kundi/Mwaka	Ukuaji Halisi (asilimia)					Matarajio (asilimia)	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dunia	3.8	3.5	2.8	-3.1	6.1	3.2	2.9
Nchi Zilizoendelea	2.4	2.2	1.7	-4.5	5.2	2.5	1.4
Nchi Zinazoibukia na Zinazoendelea	4.8	4.5	3.7	-2.0	6.8	3.6	3.9
Nchi za Afrika Kusini mwa Jangwa la Sahara	2.9	3.3	3.1	-1.6	4.6	3.8	4.0

Chanzo: *Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF - WEO), Julai 2022*

1.2.5. Mwenendo wa Ukuaji wa Uchumi kwa Nchi Wanachama wa Jumuiya ya Afrika Mashariki na Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika

Kiwango cha ukuaji wa Pato la Taifa kwa kipindi cha mwaka 2021 kwa nchi nyingi za ukanda wa Jumuiya ya Maendeleo ya Kusini mwa Afrika (SADC) na Afrika Mashariki **(**EAC) kilikuwa kikubwa ikilinganishwa na Tanzania kwa sababu chumi za nchi hizo zilianza kuimarika kutoka ukuaji hasi mwaka 2020 kwenda ukuaji chanya **(Jedwali Na. 1.2)**. Uzalishaji na shughuli nyingine za kiuchumi katika nchi husika ulishuka kwa kiwango kikubwa mwaka 2020 kufuatia utekelezaji wa mikakati/masharti yaliyowekwa kuzuia maambukizi ya UVIKO-19 ikiwemo kufunga mipaka, kusitisha safari za ndege za kimataifa, kusitisha baadhi ya shughuli za kiuchumi zinazohusisha mikusanyiko na kuzuia watu kutoka nje. Baada ya masharti hayo kuondolewa, nchi hizo zilirudi kwenye shughuli za kawaida za kiuchumi. Kiwango kikubwa cha ukuaji kilichopatikana kwa nchi hizo mwaka 2021 hakitokani na kiwango kikubwa cha ongezeko la thamani *(value added)* bali kilitokana na kuwa na msingi mdogo wa Pato la Taifa kwa mwaka 2020 *(low denominator)*.

Jedwali Na. 1.2: Ukuaji wa Uchumi kwa Nchi Wanachama wa Jumuiya ya Afrika Mashariki na Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika

Ukuaji wa Uchumi kwa nchi za SADC			
Nchi	**2019**	**2020**	**2021**
Angola	-0.7	-5.6	0.7
Botswana	3.0	-8.7	12.5
Comoros	1.8	-0.3	2.2
Tanzania	7.0	4.8	4.9
DRC	4.4	1.7	5.7
Eswatin	2.6	-1.9	3.1
Lesotho	0.0	-6	2.1
Madagascar	4.4	-7.1	3.5
Malawi	5.4	0.9	2.2
Mauritius	3.0	-14.9	3.9
Msumbiji	2.3	-1.2	2.2
Namibia	-0.9	-8.5	0.9
Seychelles	3.1	-7.7	8
Zambia	1.4	-2.8	4.3
Zimbabwe	-6.1	-5.3	6.3
Afrika ya Kusini	0.1	-6.4	4.9
Wastani	**2.5**	**-4.3**	**4.2**
Ukuaji wa Uchumi kwa Nchi za EAC			
Burundi	1.8	0.3	2.4
Kenya	4.9	-0.3	7.2
Rwanda	9.5	-3.4	10.2
Sudani Kusini	0.9	-6.6	5.3
Tanzania	7.0	4.8	4.9
Uganda	7.7	-1.4	5.1
Wastani	**5.3**	**-1.1**	**5.9**

Chanzo: *Shirika la Fedha la Kimataifa (IMF) na Ofisi za Takwimu za Nchi husika*

1.3. Mapitio ya Hali ya Uchumi wa Taifa

1.3.1. Pato la Taifa na Ukuaji wa Uchumi

Uchumi wa Taifa katika kipindi cha nusu ya kwanza ya mwaka 2022 (Januari hadi Juni), uchumi ulikua kwa asilimia 5.2 ikilinganishwa na asilimia 4.4 katika kipindi kama hicho mwaka 2021 **(Kielelezo Na. 1.1**). Kuongezeka kwa kasi ya ukuaji kumetokana na jitihada mbalimbali zinazoendelea kuchukuliwa na Serikali ikiwemo: utekelezaji wa mpango wa kukabiliana na athari hasi za UVIKO-19; uwekezaji wa kimkakati katika miundombinu ya nishati, maji, afya, elimu, barabara, reli na viwanja vya ndege; kuongezeka kwa uzalishaji wa madini hususan dhahabu na makaa ya mawe; na kuongezeka kwa mikopo katika sekta binafsi ambayo imechochea shughuli za kiuchumi.

Sekta zilizokua kwa kasi kubwa katika kipindi cha marejeo ni pamoja na: Maji safi na maji taka (asilimia 10.7); fedha na bima (asilimia 10.0); umeme (asilimia 8.5); huduma nyingine za kijamii (asilimia 8.0); na uchimbaji madini na mawe (asilimia 7.1).

Kielelezo Na. 1.1: Ukuaji wa Pato la Taifa Katika Kipindi cha Nusu ya Kwanza Mwaka 2016 hadi Mwaka 2022

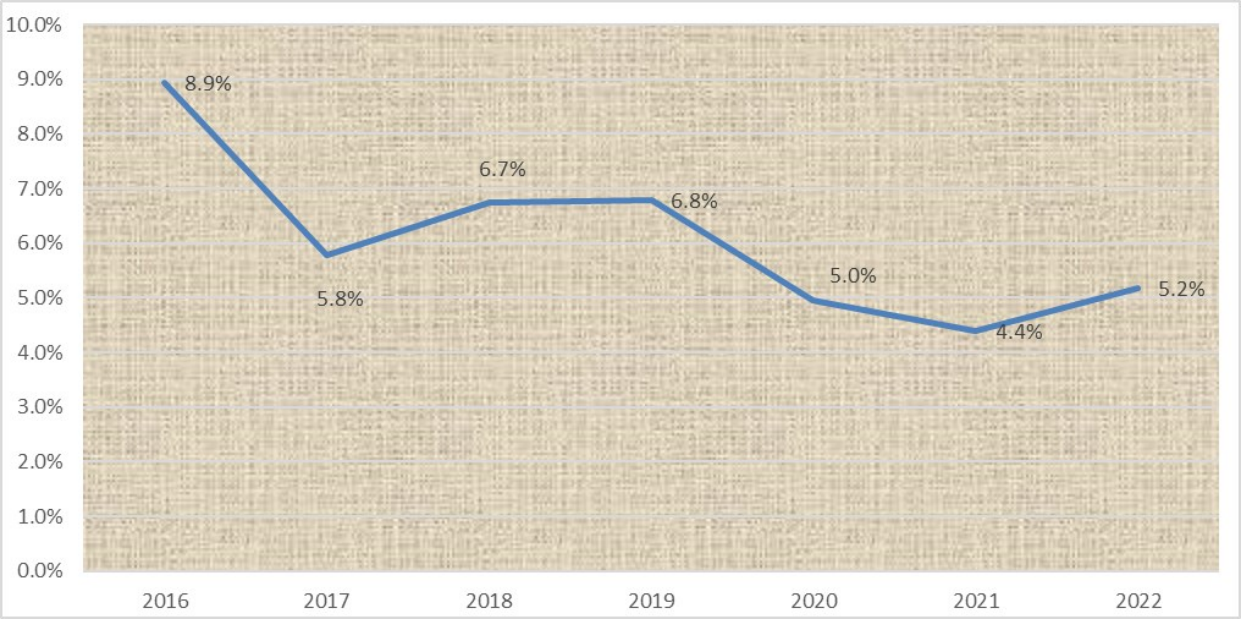

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Takwimu

Uchumi wa Taifa kama zilivyo chumi nyingine duniani uliathirika na vita kati ya mataifa ya Urusi na Ukraine iliyosababisha kupanda kwa bei za bidhaa mbalimbali katika soko la dunia zikiwemo mafuta na gesi pamoja na vyakula. Sanjari na kupanda kwa bei hizo, kumekuwa na uhaba wa baadhi ya bidhaa katika soko la Dunia ikiwemo, mbolea, ngano na mafuta ya kula. Serikali imeendelea kuchukua hatua katika kukabiliana na athari hizo ikiwemo: kuongeza bajeti ya kilimo, mifugo, uvuvi, nishati na miundombinu ya wafanyabiashara wadogo maarufu kama machinga ili kuchochea uzalishaji wa ndani na kupunguza nakisi ya urari wa biashara; kuweka ruzuku katika nishati ya mafuta ili kupunguza makali ya kupanda kwa bei; na kuanza kuangalia namna bora ya uagizaji mafuta itakayoleta unafuu wa bei kwa wananchi.

1.3.2. Mfumuko wa Bei

Mgogoro wa vita vya Urusi na Ukraine umesababisha kupanda zaidi kwa bei ya mafuta duniani, ambayo yamechangia ongezeko la bei ya uzalishaji na usafirishaji wa bidhaa. Aidha, upandaji wa bei ya mafuta umekuwa na ongezeko la bei ya bidhaa zingine zote ikiwa pamoja na kupanda kwa viwango vya riba katika shughuli za kibenki.

(a) Mfumuko wa Bei Nchini

Katika mwaka 2021/22, mfumuko wa bei Tanzania ulifikia wastani wa asilimia 4.0 ambao ni ndani ya malengo ya kati ya asilimia 3.0 hadi 5.0 na vigezo vya mtangamano wa kiuchumi kikanda (EAC na SADC). Mfumuko wa bei katika kipindi cha marejeo uliongezeka kutokana na: kupanda kwa bei za bidhaa (mafuta ya kula, mbolea, na petroli) kufuatia kuvurugika kwa mnyororo wa uzalishaji na usambazaji wa bidhaa na huduma katika soko la dunia uliotokana athari za UVIKO - 19 na vita kati ya nchi za Urusi na Ukraine; na kupungua kwa upatikanaji wa mazao ya chakula kwa nchi jirani uliosababishwa na mabadiliko ya tabianchi hususan katika maeneo yanayotegemea mvua za vuli.

Katika kipindi cha mwaka unaoishia mwezi Agosti 2022, Wastani wa Mfumuko wa Bei wa Bidhaa za Vyakula na Vinywaji Baridi umeongezeka hadi asilimia 7.8 kutoka asilimia 3.6 kama ilivyokuwa katika mwaka unaoishia mwezi Agosti 2021. Vile vile, Mfumuko wa Bei usiojumuisha vyakula na nishati *(Core Inflation)* umepungua na kufikia wastani wa asilimia 3.2 katika mwaka unaoishia mwezi Agosti 2022 ikilinganishwa na asilimia 4.5 mwezi Agosti 2021 **(Kielelezo Na. 1.2)**. Kupungua huko kumetokana na kupungua kwa kasi ya bei ya baadhi ya bidhaa zisizo za vyakula na nishati zikiwemo saruji na mafuta ya kupikia kulikosababishwa na kuongezeka kwa uzalishaji wa bidhaa hizo nchini.

Kielelezo Na. 1.2: Mwenendo wa Mfumuko wa Bei Nchini (Januari 2021 hadi Agosti 2022)

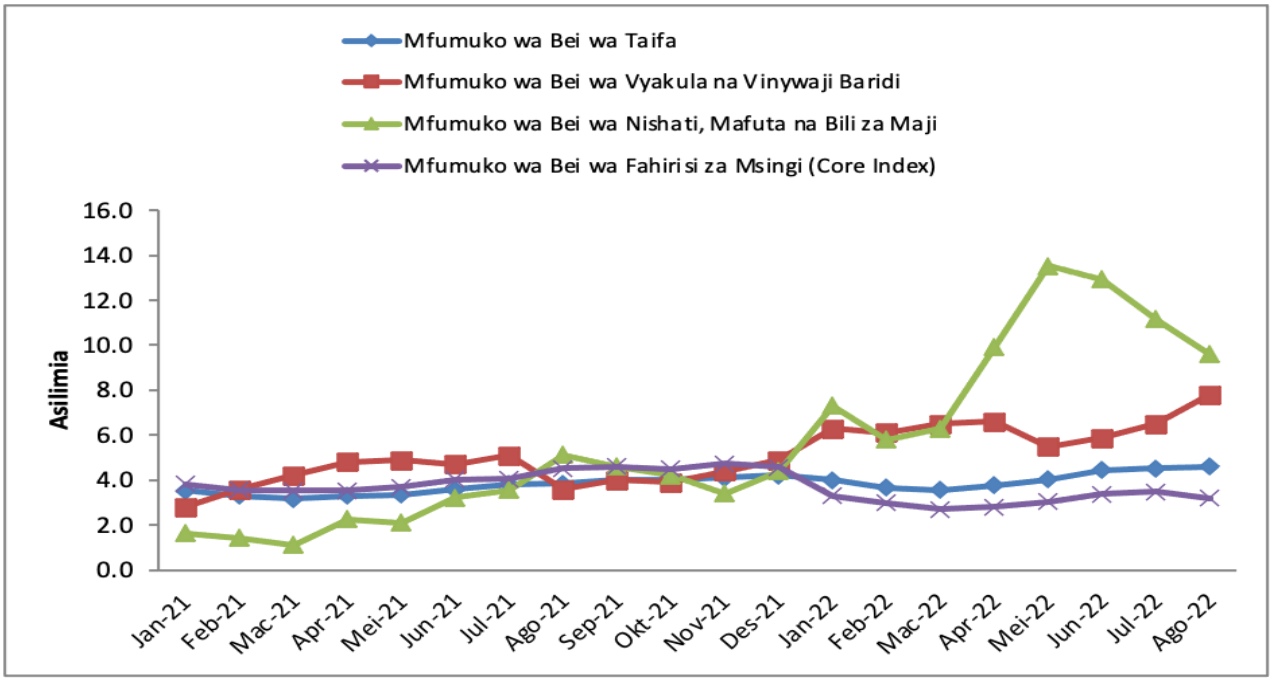

Chanzo: *Ofisi ya Taifa ya Takwimu*

(b) Mfumuko wa Bei kwa Nchi za Ukanda wa Afrika Mashariki

Mfumuko wa Bei kwa Nchi Wanachama wa Jumuiya ya Afrika Mashariki umefikia wastani wa asilimia 9.5 kwa mwaka unaoishia Agosti 2022 ikilinganishwa na wastani wa asilimia 5.4 kwa mwaka unaoishia Agosti 2021. Kuongezeka kwa mfumuko wa bei kulitokana na kupungua kwa uzalishaji wa chakula kwa baadhi ya nchi wanachama na kuongezeka kwa gharama na mahitaji ya mafuta katika nchi hizi. Sababu nyingine ni pamoja na vita vya mara kwa mara katika nchi za Sudani Kusini na Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo. Aidha kwa wastani, viwango vya mfumuko wa bei kwa nchi ya Tanzania, Kenya na Uganda vimeendelea kuwa ndani ya lengo la Jumuiya la mfumuko usiozidi asilimia 8 kwa mwaka. Kiwango hiki pia kimeongezeka kutoka wastani wa asilimia 4.1 kwa mwaka unaoishia mwezi Agosti 2021 na kufikia asilimia 7.4 kwa mwaka unaoishia mwezi Agosti 2022. Kwa upande mwingine nchi ya Tanzania imeendelea kuwa wastani mzuri wa mfumuko wa bei wa asilimia 4.6 ikilingalishwa na kiwango hiki katika nchi ya Kenya na Uganda. Jedwali Na. 1.3 linaonesha Mfumuko wa bei kwa nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki hadi kufikia Agosti 2022.

Jedwali Na. 1.3: Mfumuko wa Bei katika Nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki kwa Januari 2021 hadi Agosti 2022

Nchi/Mwaka/ Mwezi		Jan	Feb	Machi	Aprili	Mei	Juni	Julai	Agosti	Sept	Okt	Nov	Des
Tanzania	2021	3.5	3.3	3.2	3.3	3.3	3.6	3.8	3.8	4.0	4.0	4.1	4.2
	2022	4.0	3.7	3.6	3.8	4.0	4.4	4.5	4.6				
Kenya	2021	5.7	5.8	5.9	5.8	5.9	6.3	6.6	6.6	6.9	6.5	5.8	5.7
	2022	5.4	5.1	5.6	6.5	7.1	7.9	8.3	8.5				
Uganda	2021	2.0	2.3	2.7	2.1	1.9	2.0	2.1	1.9	2.2	1.9	2.6	2.9
	2022	2.7	3.2	3.7	4.9	6.3	6.8	7.9	9.0				
Rwanda	2021	2.8	1.6	2.0	2.4	-0.1	-0.2	-0.4	-0.6	-0.9	0.6	1.0	1.9
	2022	4.3	5.8	7.5	9.9	12.6	13.7	15.6	15.9				
Burundi	2021	7.6	7.5	7.5	7.4	7.0	7.1	7.3	10.5	10.5	9.9	8.6	10.1
	2022	12.3	13.3	12.8	16.1	18.6	17.6	19.1					
Sudani ya Kusini	2021	46.8	18.3	18.96	15.12	14.0	18.3	11.74	11.31	5.05	5.81	-10.29	-8.52
	2022	-11.96	-13.3	-8.21	-4.29	-6.56	3.2	6.43					
Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo	2021	6.23	4.92	4.3	4.1	4.35	4.37	4.4	4.1	3.94	3.9	4.0	4.2
	2022	4.16	5.51	5.94	7.07	7.8							
Wastani wa EAC Kwa Mwaka unaoishia Julai	2021	10.7	6.2	6.4	5.7	5.2	5.9	**5.1**	5.4	4.5	4.7	2.3	2.9
	2022	2.98	3.33	4.41	6.28	7.12	8.94	**10.3**	**9.5**				

Chanzo*: Ofisi za Taifa za Takwimu za Nchi Husika*

1.3.3. Sekta ya Nje

Sekta ya nje imeendelea kustahimili changamoto zitokanazo na vita kati ya nchi za Urusi na Ukraine na kuibuka kwa maambukizi mapya ya UVIKO-19 nchini China yaliyosababisha kufungwa kwa uzalishaji viwandani katika baadhi ya miji. Hali hii imesababisha kupanda kwa bei za bidhaa kutokana na kuathirika kwa mfumo wa uzalishaji na usambazaji bidhaa duniani. Katika kipindi cha mwaka unaoishia Juni 2022, urari wa biashara ya bidhaa, huduma na uhamisho wa mali nchi za nje ulifikia nakisi ya dola za Marekani milioni 3,766.9 ikilinganishwa na nakisi ya dola za Marekani milioni 1,789.5 katika kipindi kama hicho mwaka 2021.

(a) Urari wa Malipo ya Kawaida

Urari wa malipo ya kawaida ulikuwa na nakisi ya dola za Marekani milioni 3,386.3 kwa mwaka ulioishia Juni 2022, ikilinganishwa na nakisi ya dola za Marekani milioni 1,825.6 katika kipindi kama hicho mwaka 2021. Hali hii ilichangiwa na kuongezeka kwa thamani ya bidhaa zilizoagizwa hususan mafuta ya petroli.

(b) Mwenendo wa Biashara ya Bidhaa na Huduma

Katika kipindi cha mwaka unaoishia Juni 2022, thamani ya mauzo ya bidhaa na huduma nje ilifikia dola za Marekani milioni 11,016.7 kutoka dola za Marekani milioni 8,811.0 katika kipindi kama hicho mwaka 2021, sawa na ongezeko la asilimia 25.0. Hii, ilichangiwa na ongezeko la mapato yatokanayo na shughuli za utalii ambayo yaliongezeka kutoka dola za Marekani milioni 834.1 hadi dola za Marekani milioni 1,790.5 sawa na ongezeko la asilimia 114.7. Aidha, kulikuwa na ongezeko katika mauzo ya bidhaa za viwandani kama vile chuma, bidhaa za chuma na nguo; bidhaa za maua na mbogamboga; pamoja na nafaka, hususan mchele na mahindi.

Thamani ya bidhaa na huduma ziliagizwa kutoka nje ziliongezeka kwa asilimia 39.4 na kufikia dola za Marekani milioni 13,715.7 katika kipindi cha mwaka unaoishia Juni 2022 kutoka dola za Marekani milioni 9,841.4 kwa kipindi kama hicho 2021. Hali hiyo ilitokana na kuongezeka kwa uagizaji wa malighafi, bidhaa za petroli, chuma na bidhaa za chuma pamoja na plastiki na malipo ya gharama za usafirishaji. Aidha, vita kati ya nchi za Urusi na Ukraine ilichangia ongezeko la thamani ya bidhaa zinazoagizwa nje kutokana na kuongezeka kwa bei za bidhaa hususan mafuta ya kula, ngano na mbolea.

(c) Akiba ya Fedha za Kigeni

Akiba ya fedha za kigeni nayo iliathiriwa na vita inayoendelea nchini Ukraine iliyosababisha kuongezeka kwa gharama za uagizaji wa bidhaa na huduma kutoka nje ya nchi. Akiba ya fedha za kigeni ilifikia dola za Marekani bilioni 5.11 Juni 2022, kiasi ambacho kinatosheleza uagizaji bidhaa na huduma nje ya nchi kwa kipindi cha miezi 4.6. Hata hivyo, kiwango hiki ni zaidi ya lengo la nchi la kukidhi miezi 4.0 na zaidi ya

lengo la miezi 4.5 kwa nchi wanachama wa Jumuiya ya Afrika Mashariki.

1.3.4. Deni la Serikali

Deni la Serikali lilifikia shilingi bilioni 71,559.0 Juni 2022 kufuatia kupokelewa kwa mikopo mipya kwa ajili ya kugharamia miradi ya maendeleo ikiwemo ujenzi wa miundombinu ya barabara, reli, viwanja vya ndege, umeme, elimu na afya. Aidha, deni la Serikali limeongezeka kutokana na kutolewa kwa hatifungani maalumu ya shilingi bilioni 2,176.7 kwa ajili ya kulipa deni la Mfuko wa Hifadhi ya Jamii kwa Watumishi wa Umma (PSSSF) linalohusu michango ya watumishi waliokuwa kwenye utumishi kabla ya mwaka 1999. Aidha, tarehe 7 Oktoba 2022 kampuni ya Moody's Investors Service ambao ni wabobezi katika masuala ya kupima uhimilivu wa deni duniani walitoa taarifa inayoonesha kuwa mwelekeo wa hali ya uhimilivu wa deni la Tanzania umeimarika (positive outlook). Kampuni hiyo ilifanya uchambuzi wa athari ya uwezo wa nchi kukopa na kulipa madeni yake kwa kujitolea (unsolicited credit rating). Matokeo haya yanatokana na kuwepo kwa utulivu wa kisiasa nchini na hatua ya Serikali ya awamu ya sita katika kufungua uchumi.

Kwa upande mwingine, tathmini ya uhimilivu wa deni iliyofanyika Novemba 2021 ilionesha kuwa deni la Serikali limeendelea kuwa himilivu katika muda mfupi, wa kati na mrefu (Jedwali Na.1.4)

Aidha, Serikali inaendelea kuchukua hatua mbalimbali za kuhakikisha kuwa deni linaendelea kuwa himilivu kwa: Kuelekeza fedha za mikopo kwenye sekta za uzalishaji na miradi inayochochea kasi ya ukuaji wa uchumi na mauzo nje ya nchi; kutoa kipaumbele kwenye mikopo yenye masharti nafuu (semi concessional loans); kuimarisha mikakati ya kukusanya mapato ya ndani ili kuhakikisha sehemu kubwa ya bajeti inagharamiwa na mapato ya ndani; kuweka mazingira rafiki ya kuvutia biashara na uwekezaji ili kuongeza fursa za kiuchumi (ajira, malighafi, kipato, mapato ya kodi); na kuimarisha usimamizi na udhibiti wa matumizi ya Serikali.

Jedwali Na. 1.4: Matokeo ya Tathmini ya Uhimilivu wa Deni kwa Mwaka 2021

Viashiria	Ukomo	20/21[1]	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/ 27	31/ 32
	Deni la Nje (Asilimia)								
Uwiano wa thamani halisi ya Deni kwa Pato la Taifa	40	18.8	18.8	18.7	18.8	18.8	18.5	18.4	20.2
Uwiano wa thamani halisi ya Deni kwa Mauzo ya Nje ya Nchi	180	142.4	132.9	117.4	108.5	102.8	96.9	93.7	95.7
Uwiano wa Ulipaji wa Deni kwa Mauzo ya Nchi	15	14.8	14.9	11.5	9.4	9.2	9.2	7.7	9.4
Uwiano wa Ulipaji wa Deni kwa Mapato	18	14.6	14.2	12.1	10.6	10.9	11.3	9.6	12.1
	Deni la Ndani na Nje (Asilimia)								
Uwiano wa Thamani Halisi ya Deni kwa pato la Taifa	55	31	31.8	31.8	31.5	30.7	29.4	29	33

[1] Uwiano halisi kwa kila kiashiria kwa mwaka 2020/21

Uwiano wa Thamani Halisi ya Deni kwa Mapato	N/A	224.9	206.2	201.9	198.3	191.8	181.8	179.4	199.3
Uwiano wa Ulipaji wa Deni kwa Mapato	N/A	36.2	32.4	31.2	27.4	25.6	23	20.6	26.3

Chanzo: *Wizara ya Fedha na Mipango, 2021*

1.3.5. Sekta ya Fedha

(a) Ujazi wa Fedha na Karadha

Katika mwaka 2021/22, Serikali kupitia Benki Kuu ya Tanzania iliendelea kutekeleza sera ya fedha yenye lengo kuhakikisha uwepo wa ukwasi wa kutosha kwenye mfumo wa kibenki kwa ajili ya kufufua shughuli za kiuchumi na kukabiliana na athari za ugonjwa wa UVIKO-19. Licha ya changamoto kadhaa zilizojitokeza katika nusu ya pili ya mwaka, kutokana na athari za ongezeko la bei za bidhaa katika soko la dunia na kuibuka kwa aina mpya ya virusi vya UVIKO-19 katika baadhi ya nchi washirika wa kibiashara, hususan China, utekelezaji wa sera ya fedha ulisaidia kuendeleza utulivu wa riba katika masoko ya fedha na uwepo wa ukwasi wa kutosha katika mabenki. Vilevile, ukuaji wa fedha taslimu, ujazi wa fedha kwa tafsiri pana zaidi na mikopo kwa sekta binafsi uliongezeka kwa kiasi kikubwa ukilinganishwa na mwaka 2020/21.

(b) Mwenendo wa Mikopo kwa Sekta Binafsi

Kutokana na utekelezaji wa sera madhubuti ya fedha, katika kipindi cha mwaka 2021/22, ukuaji wa mikopo kwa sekta binafsi uliongezeka ikilinganishwa na kiwango cha ukuaji kwa mwaka 2020/21. Ukuaji huu ulichangiwa pia na kuimarika kwa mazingira ya biashara kutoka kwenye madhara ya UVIKO-19. Aidha, Serikali inaendelea kuboresha mazingira ya biashara pamoja na kuimarisha shughuli za biashara. Kutokana na maendeleo haya, mikopo kwa sekta binafsi iliongezeka kutoka shilingi bilioni 20,601.5 mwishoni mwa mwaka 2020/21 hadi kufikia shilingi bilioni 24,593.7 mwezi Juni 2022, ikiwa ni ukuaji wa wastani wa asilimia 19.4, ikilinganishwa na ukuaji wa asilimia 3.6 mwaka 2020/21. Kuongezeka kwa mikopo kwa sekta binafsi kulitokana na sera madhubuti za Serikali za kufungua uchumi na kuwezesha ushiriki wa sekta binafsi katika shughuli za biashara na uwekezaji. Hali hii pia ilisaidia wakopaji kuweza kurejesha mikopo yao na hivyo kuongeza utulivu wa sekta ya fedha. Aidha, sehemu kubwa ya mikopo imeendelea kuelekezwa kwenye shughuli binafsi za kiuchumi kwa asilimia 38.3, ikifuatiwa na shughuli za biashara na viwanda kwa asilimia 16.0 na asilimia 10.7, mtawalia.

(c) Mwenendo wa Viwango vya Riba

Katika mwaka ulioishia Juni 2022, viwango vya riba za mikopo kwa ujumla vilipungua kufikia wastani wa asilimia 16.41 kutoka asilimia 16.60 Juni 2021. Kupungua kwa riba za mikopo kulitokana na sera ya fedha iliyolenga kuongeza ukwasi na usimamizi wa hatua mbalimbali za kupunguza riba na mikopo chechefu, ikiwemo matumizi ya

kanzidata ya taarifa ya kumbukumbu za wakopaji. Aidha, viwango vya riba za amana kwa ujumla viliongezeka kufikia wastani wa asilimia 6.80 mwaka 2021/22 kutoka wastani wa asilimia 6.75 mwaka 2020/21. Hii inatokana na kuongezeka kwa ushindani katika taasisi za fedha. Riba za mikopo ya mwaka mmoja zilifikia wastani wa asilimia 16.73 Juni 2022 ikilinganishwa na wastani wa asilimia 16.58 katika kipindi kama hicho mwaka 2021. Kwa upande mwingine, riba za amana za mwaka mmoja zilifikia wastani wa asilimia 8.03 katika kipindi kilichoishia Juni 2022 ikilinganishwa na wastani wa asilimia 8.43 Juni 2021.

(d) Mwenendo wa Viwango vya Ubadilishaji Fedha

Shilingi ya Tanzania imeendelea kuwa imara dhidi ya sarafu za nchi washirika wakuu wa kibiashara katika kipindi chote cha mwaka 2021/22. Hali hii imechangiwa kwa kiasi kikubwa na utulivu wa bei nchini ambapo upo katika tarakimu moja, utekelezaji wa sera madhubuti za fedha na bajeti, usimamizi imara katika kuhakikisha uwazi na utaratibu mzuri katika soko la kubadilisha fedha za kigeni, kuimarika kwa urari wa biashara, kuendelea kuimarika kwa shughuli za utalii, pamoja na kuwepo kwa akiba ya kutosha ya fedha za kigeni. Katika kipindi cha 2021/22, dola moja ya Marekani ilibadilishwa kwa wastani wa shilingi 2,313.96 ikilinganishwa na shilingi 2,310.18 katika mwaka 2020/21.

(e) Ukwasi na Faida katika Benki za Biashara

Sekta ya benki imeendelea kuwa imara na yenye kutengeneza faida, ikiwa na mitaji na ukwasi wa kutosha. Viwango vya amana na rasilimali vimeendelea kuongezeka na kuimarisha sekta ya benki dhidi ya misukosuko ya ndani na nje. Uwiano wa mtaji wa msingi wa sekta ya benki kwa jumla ya rasilimali ulifikia asilimia 19.0 mwezi Juni 2022, ikilinganishwa na kiwango cha chini cha kisheria cha asilimia 10.0 na asilimia 17.1 ya Juni 2021. Aidha, uwiano wa ukwasi wa sekta ya benki kiujumla (Liquid Assets to Demand Liabilities) ulikuwa asilimia 28.1 mwezi Juni 2022, ikilinganishwa na asilimia 33.3 Juni 2021. Uwiano huu ulikuwa juu ya kiwango cha kisheria kisichotakiwa kupungua asilimia 20.0, na hivyo kuendelea kuwa toshelevu kwa mahitaji ya shughuli mbalimbali za kibenki. Sekta ya benki imeendelea kutengeneza faida ambapo faida baada ya kodi (kabla ya ukaguzi wa fedha) kwa mwaka 2021/22 ilifikia shilingi bilioni 923.5, kutoka shilingi bilioni 422.4 mwaka 2020/21, sawa na ongezeko la asilimia 118.6.

(f) Mikopo Chechefu

Ubora wa rasilimali za benki umeendelea kuimarika kutokana na kupungua kwa kiwango cha mikopo chechefu kufikia asilimia 7.8 mwezi Juni 2022, kutoka asilimia 9.3 mwezi Juni 2021. Hali hii ilichangiwa kwa kiwango kikubwa na kuimarika kwa mazingira ya kibiashara nchini, hali iliyoongeza uwezo wa wakopaji kufanya marejesho yao kwa wakati. Vilevile, Benki Kuu imeendelea kuchukua hatua mbalimbali za kisera na kiusimamizi, ikiwemo uamuzi wa kuwaondoa katika sekta ya benki wafanyakazi wa benki wasio waaminifu; kuyataka mabenki kutumia taarifa za wakopaji kutoka kwenye

kanzidata ya taarifa za wakopaji wakati wa kuidhinisha mikopo mipya, kuagiza benki za biashara kuweka mikakati ya kupunguza mikopo chechefu kufikia asilimia 5. Vilevile, mwaka 2021 Benki Kuu iliweka zuio kwa benki za biashara kutoa gawio na bonasi kwa wafanyakazi endapo gharama za uendeshaji ikilinganishwa na mapato kipo juu ya asilimia 55 na kiwango cha mikopo chechefu kikiwa zaidi ya asilimia 5. Hatua zote hizi zinalenga kuboresha utoaji wa huduma za fedha nchini kwa gharama nafuu.

(g) Soko la Upili la Hatifungani

Hatifungani za Serikali

Mauzo ya hatifungani za Serikali zilizoorodheshwa kwenye Soko la Hisa la Dar es Salaam yaliongezeka kwa asilimia 30.9 na kufikia shilingi trilioni 3.2 katika mwaka ulioishia Juni 2022, ikilinganishwa na mauzo ya shilingi trilioni 2.2 katika kipindi kilichoishia Juni 2021. Kuongezeka kwa mauzo ya hatifungani za Serikali kulitokana na kuongezeka kwa ushiriki wa wawekezaji katika soko la awali kunachochangiwa na elimu inayotolewa na Serikali kwa kushirikiana na wadau wengine kuhusu uwekezaji katika hatifungani za Serikali.

Hatifungani za Kampuni *(Corporate Bonds)*

Mauzo ya hatifungani za kampuni zilizoorodheshwa kwenye Soko la Hisa la Dar es Salaam katika kipindi cha mwaka kilichoishia Juni 2022 yalifikia shilingi milioni 821.04 ikilinganishwa na shilingi bilioni 1.7 zilizorekodiwa katika kipindi kilichoishia Juni 2021. Kupungua kwa mauzo ya hatifungani za Kampuni kumesababishwa na kuiva kwa hatifungani ya Benki ya Exim na tabia ya wawekezaji wengi kuendelea na umiliki wa hatifungani zao hadi zinapoiva.

Mifuko ya Uwekezaji wa Pamoja

Mwenendo wa uwekezaji katika Mifuko ya Uwekezaji wa Pamoja ***(Collective Investment Schemes)*** katika kipindi kilichoishia Juni 2022 ulikuwa wa kuridhisha. Thamani ya uwekezaji katika mifuko sita (6) ya uwekezaji wa pamoja inayoendeshwa na kampuni ya UTT AMIS iliongezeka kwa asilimia 63.97 na kufikia shilingi bilioni 971.68 katika kipindi kilichoishia Juni 2022 ikilinganishwa na shilingi bilioni 592.59 katika kipindi kama hicho mwaka 2021. Ongezeko hili limetokana na uhamasishaji kuhusu kuwekeza pamoja na matumizi ya teknolojia katika utoaji wa huduma kwa wawekezaji. Jedwali Na. 1.5 linaonesha mwenendo wa uwekezaji katika mifuko ya uwekezaji wa Pamoja.

Jedwali Na.1.5: Mwenendo wa Uwekezaji katika Mifuko ya Uwekezaji wa Pamoja

30 Juni 2021			31 Juni 2022			
Jina la Mfuko	Thamani ya Mfuko (TSH Bilioni)	Bei ya Kipande	Thamani ya Mfuko (TSH Bilioni)	Bei ya Kipande	Ongezeko la Thamani ya Mfuko (%)	Ongezeko la Bei ya Kipande (%)
Umoja Fund	258.33	740.00	288.59	833.63	11.71	12.65
Wekeza Maisha	1.82	617.29	4.38	704.10	141.22	14.06
Watoto Fund	4.22	455.18	5.73	519.32	35.89	14.09
Jikimu Fund	17.89	148.77	18.53	156.70	3.57	5.33
Liquid Fund	215.85	281.93	434.65	321.93	101.36	14.19
Bond Fund	94.48	109.69	219.79	113.87	132.63	3.82
Jumla	**592.59**		**971.68**		**63.97**	

Chanzo: UTT AMIS Plc

(h) Mwenendo wa Soko la Hisa

Mwenendo wa biashara katika soko la hisa hupimwa kwa kuzingatia viashiria vya ufanisi wa soko. Viashiria hivyo vinajumuisha: Thamani ya Mauzo ya hisa; Mtaji wa Soko (*Market Capitalisation*); Fahirisi za Soko *(Share Index);* na ushiriki kwenye Soko la Hisa. Katika kipindi cha mwaka 2021/22, Soko la Hisa la Dar es Salaam limeendelea kufanya vizuri na hivyo kuonesha ufanisi mkubwa uliotokana na juhudi za Serikali katika kutoa elimu ya masuala ya uwekezaji na fursa pamoja na faida za kuwekeza katika masoko ya mitaji na dhamana.

Mtaji wa Soko la Hisa

Mtaji wa Soko la Hisa kwa kampuni za ndani yaani *Domestic Market Capitalisation* katika kipindi cha mwaka kilichoishia Juni 2022 uliongezeka kwa asilimia 8.0 na kufikia shilingi trilioni 10.4 ikilinganishwa na shilingi trilioni 9.6 katika kipindi kama hicho mwaka 2021. Kuongezeka kwa mtaji wa Soko la Hisa kumetokana na kuongezeka kwa bei za hisa kwa baadhi ya kampuni zilizoorodheshwa katika soko la hisa. Mtaji wa Jumla wa Soko la Hisa (*Total Market Capitalisation)* katika mwaka 2021/22 ulipungua kwa asilimia 5.33 na kufikia shilingi trilioni 15.63 ikilinganishwa na shilingi trilioni 16.51 mwaka 2020/21. Kupungua kwa Mtaji wa Jumla wa Soko la Hisa kumechangiwa na kupungua kwa bei za hisa za kampuni zilizoorodheshwa kutoka Soko la Hisa la Nairobi. Kampuni hizo ni *East African Breweries Limited (EABL), Nation Media Group (NMG), Kenya Commercial Bank (KCB)* na *Kenya Airways (KQ).*

Mauzo ya Hisa na Hatifungani

Jumla ya mauzo ya hisa na hatifungani ***(combined turnover of equities and bonds)*** yaliongezeka kwa asilimia 21.9 na kufikia shilingi trilioni 3.4 mwaka 2021/22,

ikilinganishwa na shilingi trilioni 2.8 mwaka 2020/21. Mauzo ya hisa katika soko la hisa yalipungua na kufikia shilingi bilioni 126.6 ikilinganishwa na shilingi bilioni 521.9 katika kipindi kilichoishia Juni 2021. Kupungua kwa mauzo kumechangiwa kwa kiasi kikubwa na kupungua kwa ushiriki wa wawekezaji kutokana na janga la UVIKO-19 na kupungua kwa ushiriki wa wawekezaji wa kigeni kutokana na athari za vita ya Urusi na Ukraine.

Fahirisi ya Soko *(Market Index)*

Fahirisi ya soko kwa hisa za kampuni za ndani yaani *Domestic Market Index* katika kipindi kilichoishia Juni 2022 iliongezeka kwa alama 275.52 na kufikia alama 3,928.55 ikilinganishwa na alama 3,653.03 zilizorekodiwa katika kipindi kilichoishia Juni 2021. Kuongezeka kwa alama za fahirisi kunaashiria ufanisi wa soko hususan kuongezeka kwa bei za hisa za baadhi ya kampuni zilizoorodheshwa DSE. Fahirisi ya soko kwa hisa za kampuni zote yaani *All Share Index* katika kipindi kilichoishia Juni 2022, ilipungua kwa alama 110.31 na kufikia alama 1,875.52 ikilinganishwa na alama 1,985.83 zilizorekodiwa katika kipindi kilichoishia Juni 2021. Kupungua kwa alama za *All Share Index* kumechangiwa kwa kiasi kikubwa na kupungua kwa bei ya hisa ya kampuni zilizoorodheshwa kutoka masoko ya nje *(Cross-listed companies)* kutokana na athari za janga la *UVIKO-19*.

1.4. Maendeleo ya Watu

1.4.1. Ongezeko la Idadi ya Watu

Idadi ya watu imeendelea kuongezeka nchini ambapo makadirio ya idadi ya watu Tanzania Bara yanaonesha kuwa idadi ya watu itaongezeka kufikia watu 61,342,896 mwaka 2023 kutoka watu 59,517,754 mwaka 2022 sawa na ongezeko la asilimia 3.0. Kati ya idadi hiyo, wanawake ni 31,237,339 sawa na asilimia 50.9 na wanaume ni 30,105,557 sawa na asilimia 49.0. Aidha, idadi ya nguvu kazi yenye umri wa miaka 15 hadi 64 inakadiriwa kuongezeka kwa asilimia 3.5 kutoka watu 32,157,786 na kufikia watu 33,308,868 sawa na asilimia 55.9 ya idadi ya watu wote mwaka 2023. Ongezeko hili linaendelea kuwa fursa kubwa kimtaji nchini katika shughuli mbalimbali za uzalishaji pamoja na masoko katika sekta zote za huduma na uzalishaji.

1.4.2. Viashiria vya Maendeleo ya Watu

Katika kuendelea kuboresha maendeleo ya watu, Serikali imeendelea kuchukua hatua mbalimbali ikiwemo: uboreshaji wa huduma za afya; utoaji wa elimu msingi bila ada; usambazaji wa umeme mijini na vijijini; utoaji wa huduma ya maji mijini na vijijini; na utoaji wa elimu ya ufundi na mafunzo ya ufundi stadi. Kutokana na utekelezaji wa miradi na programu mbalimbali za maendeleo, kumekua na matokeo chanya katika viashiria vya maendeleo ya watu ikiwemo:

(i) Kuongezeka kwa makadirio ya wastani wa umri wa kuishi kutoka miaka 67.2 (2022) hadi miaka 67.8 (2023) na makadirio ya wastani wa miaka 68.3 kwa

mwaka 2024. Aidha, wastani wa umri wa kuishi kwa kuzingatia jinsia, unakadiriwa kufikia miaka 70.2 kwa wanawake na miaka 65.2 kwa wanaume mwaka 2023;

(ii) Vifo vya watoto chini ya umri wa miaka mitano vimepungua kutoka vifo 67 (2015/16) hadi 45 (2020/21) kwa kila vizazi hai 1,000;

(iii) Kupungua kwa vifo vitokanavyo na uzazi kutoka vifo 432 kwa kila vizazi hai 100,000 mwaka 2014/15 hadi vifo 250 kwa kila vizazi hai 100,000 mwaka 2020/21;

(iv) Kuongezeka kwa idadi ya Watanzania wanaonufaika na huduma za bima za afya kutoka asilimia 21.2 ya Idadi ya watu mwaka 2019/20 hadi asilimia 30.6 mwaka 2021/22;

(v) Kuongezeka kwa kiwango cha uandikishaji wa wanafunzi wa elimu ya msingi kutoka 1,631,085 mwaka 2021 hadi wanafunzi 1,680,365 mwaka 2022, sawa na ongezeko la asilimia 3.0;

(vi) Ongezeko la upatikanaji wa huduma ya maji mijini na vijijini, ambapo upatikanaji wa maji vijijini umeongezeka kutoka wastani wa asilimia 72.3 Juni 2021 hadi wastani wa asilimia 74.5 Juni 2022 na kwa upande wa mijini, huduma ya majisafi imeongezeka kutoka asilimia 86 Juni 2021 hadi asilimia 86.5 Juni 2022; na

(vii) Idadi ya vijiji vilivyounganishwa na umeme vimeongezeka kufikia vijiji 9,163 kati ya vijiji 12,345 sawa na asilimia 71.3 ya vijiji vyote Tanzania Bara.

1.4.3. Mpango wa Kunusuru Kaya Maskini

Serikali kupitia Mpango wa Kunusuru Kaya Maskini imeendelea na jitihada za kupunguza umaskini nchini ambapo hadi Juni, 2022 jumla ya Kaya 1,371,078 zenye watu 5,180,684 katika Mamlaka ya Maeneo ya Utekelezaji 186 zimeendelea kulipwa ruzuku ambapo jumla ya mizunguko sita (6) ya malipo yenye thamani ya shilingi bilioni 289.7 imefanyika. Aidha, kazi nyingine zilizotekelezwa ni pamoja na: Vikundi 11,502 vya kuweka akiba, kukopeshana na kuwekeza vyenye wanachama 156,637 vimeundwa katika Mamlaka ya Maeneo ya Utekelezaji 48; Ruzuku ya uzalishaji mali ilitolewa kwa kaya 3,132 katika Mamlaka ya Maeneo ya Utekelezaji matano (5); Kaya 199,987 katika Mamlaka ya Maeneo ya Utekelezaji 51 zilishiriki katika utekelezaji wa miradi 3,185 ya Ajira za Muda yenye thamani ya shilingi bilioni 29.14.

1.4.4. Upatikanaji wa Chakula

Taarifa ya Tathmini ya Awali ya Uzalishaji wa Mazao ya Chakula Msimu wa 2021/22 na Upatikanaji wa Chakula kwa Mwaka 2022/23 inaonesha kuwa, hali ya uzalishaji wa chakula katika msimu wa 2021/22 umefikia tani 17,403,880 kwa mlinganisho wa nafaka *(Grain Equivalent)* ambapo mazao ya nafaka ni tani 9,493,410 na mazao yasiyo nafaka ni tani 7,910,470.

Mahitaji ya chakula kwa mwaka 2022/23 ni tani 15,073,855 ambapo tani 9,537,752 ni za mazao ya nafaka na tani 5,536,113 ni mazao yasiyo ya nafaka. Pamoja na upungufu wa uzalishaji kwa upande wa mazao ya nafaka utengamano wa hali ya chakula nchini utaendelea kuwepo kutokana na ziada ya inayotokana na mazao yasiyonafaka. Kiwango cha Utoshelevu wa chakula (Self Sufficiency Ratio – SSR) nchini kinatarajiwa kuwa asilimia 115.

SURA YA PILI

MAPITIO YA UTEKELEZAJI WA MPANGO

2.1. Utangulizi

Sura hii inaeleza kwa muhtasari utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2021/22 na robo ya Kwanza ya Mwaka 2022/23. Aidha, inaainisha bajeti ya maendeleo iliyotengwa, kiasi cha fedha kilichotumika na hatua mbalimbali zilizofikiwa katika utekelezaji wa baadhi ya miradi ya maendeleo.

2.2. Utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2021/22 na Robo ya Kwanza ya Mwaka 2022/23

2.2.1. Utekelezaji wa Bajeti ya Mwaka 2021/22

Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2021/22 ulitengewa jumla ya shilingi bilioni 15,259.3 sawa na asilimia 40.2 ya Bajeti ya Serikali ambapo, shilingi bilioni 11,591.1 sawa na asilimia 75.96 ni fedha za ndani na shilingi bilioni 3,668.6, sawa na asilimia 24.04 ni fedha za nje.

Hadi Juni 2022, jumla ya shilingi bilioni 14,654.3 zilizotolewa kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo sawa na asilimia 96.03 ya lengo. Kati ya kiasi hicho, shilingi bilioni 11,554.6 ni fedha za ndani sawa na asilimia 99.69 ya lengo na shilingi bilioni 3,099.67 ni fedha za nje sawa na asilimia 88.49 ya lengo. Aidha, baadhi ya maeneo ya kipaumbele yaliyopatiwa fedha katika kipindi husika ni kama ifuatavyo:

(i) Shilingi trilioni 2.43 kwa ajili ya ujenzi na ukarabati wa barabara kuu, barabara za mikoa, barabara za mijini na vijijini zinazosimamiwa na TARURA, madaraja na viwanja vya ndege;

(ii) Shilingi trilioni 1.38 kwa ajili ya ujenzi wa reli ya kati kwa kiwango cha kimataifa *(Standard Gauge Railway)*;

(iii) Shilingi trilioni 1.273 kwa ajili ya Mradi wa Kufua Umeme wa Maji wa Julius Nyerere katika Mto Rufiji – MW 2,115;

(iv) Shilingi bilioni 732.56 kwa ajili ya uboreshaji wa Kampuni ya Ndege la Tanzania ikiwemo ununuzi wa ndege mpya na ukarabati wa ndege;

(v) Shilingi bilioni 602.77 kwa ajili ya kugharamia mikopo ya wanafunzi wa elimu ya juu;

(vi) Shilingi bilioni 598.5 kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maji mijini na vijijini;

(vii) Shilingi bilioni 350.13 kwa ajili ya ukarabati wa Reli ya Kati (Mfuko wa Maendeleo ya Reli);

(viii) Shilingi bilioni 296.46 kwa ajili ya kugharamia elimu msingi bila ada ikijumuisha mahitaji ya wanafunzi wote wa shule za msingi na sekondari za Serikali na posho

ya madaraka kwa wakuu wa shule, waratibu elimu kata na walimu wakuu.

(ix) Shilingi bilioni 313.40 kwa ajili ya mradi wa usambazaji umeme vijijini kupitia Wakala wa Nishati Vijijini; na

(x) Shilingi bilioni 178.9 kwa ajili ya ununuzi wa dawa, vifaa, vifaa tiba na vitendanishi pamoja na chanjo za watoto.

2.2.2. Utekelezaji wa Bajeti ya Mwaka 2022/23

Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2022/23 umetengewa jumla ya shilingi bilioni 15,006.0, sawa na asilimia 36.2 ya Bajeti ya Serikali ambapo shilingi bilioni 12,306.9, sawa na asilimia 82.0 ni fedha za ndani na shilingi bilioni 2,699.1, sawa na asilimia 18.0 ni fedha za nje.

Katika kipindi cha robo ya kwanza ya mwaka 2022/23, ridhaa ya matumizi ya fedha za kugharamia miradi ya maendeleo iliyotolewa ni shilingi bilioni 3,305.1 sawa na asilimia 22.0 ya Bajeti ya Maendeleo. Kati ya kiasi hicho, shilingi bilioni 2,698.9 ni fedha za ndani na shilingi bilioni 606.2 ni fedha za nje. Baadhi ya maeneo ya kipaumbele yaliyopatiwa fedha katika kipindi husika ni kama ifuatavyo:

(i) Shilingi bilioni 649.21 kwa ajili ya ujenzi na ukarabati wa barabara kuu, barabara za mikoa, barabara za mijini na vijijini, madaraja, vivuko na viwanja vya ndege;

(ii) Shilingi bilioni 255.42 kwa ajili ya ujenzi wa reli ya kati kwa kiwango cha kimataifa *(Standard Gauge Railway)*;

(iii) Shilingi bilioni 394.02 ajili ya Mradi wa Kufua Umeme wa Maji wa Julius Nyerere katika Mto Rufiji – MW 2,115;

(iv) Shilingi bilioni 52.38 kwa ajili ya kugharamia mikopo ya wanafunzi wa elimu ya juu;

(v) Shilingi bilioni 74.35 kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maji mijini na vijijini;

(vi) Shilingi bilioni 108.49 kwa ajili ya ukarabati wa Reli ya Kati (Mfuko wa Maendeleo ya Reli);

(vii) Shilingi bilioni 86.62 kwa ajili ya kugharamia elimumsingi bila ada ikijumuisha mahitaji ya wanafunzi wote wa shule za msingi na sekondari za Serikali na posho ya madaraka kwa wakuu wa shule, waratibu elimu kata na walimu wakuu;

(viii) Shilingi bilioni 84.90 kwa ajili ya mradi wa usambazaji umeme vijijini kupitia Wakala wa Nishati Vijijini; na

(ix) Shilingi bilioni 57.56 kwa ajili ununuzi wa dawa, vifaa, vifaa tiba na vitendanishi pamoja na chanjo za watoto.

2.3. Hatua za Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo

2.3.1. Miradi ya Kielelezo

Hatua iliyofikiwa katika utekelezaji wa miradi ya kielelezo ni kama ifuatavyo:

(a) Mradi Na. 4281: Ujenzi wa Reli ya Kati kwa Kiwango cha Kimataifa (SGR)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa njia ya reli kwa kipande cha Dar es Salaam – Morogoro (km 300), ambapo utekelezaji umefikia asilimia 97.41; kipande cha Morogoro – Makutupora (km 422) asilimia 89.07; kipande cha Mwanza - Isaka (km 341) asilimia 12.53 na Kipande cha Makutopora- Tabora (km 371) na kipande cha Tabora - Isaka (km 163) tayari vimepata mkandarasi na ufadhili, na kipande cha Tabora - Kigoma (km 514) na Uvinza - Malagarasi kuelekea Msongati (Burundi) - Gitega-Kindu (DRC) viko katika hatua ya kupata makandarasi; kuendelea na ununuzi wa vichwa 19 vya treni vya umeme, mabehewa 89 ya abiria, seti 10 za treni za umeme kwa ajili ya abiria (EMU) na mabehewa 1,430 ya mizigo. Jumla ya shilingi trilioni 1.38 zimetumika mwaka 2021/22 shilingi na shilingi bilioni 255.42 katika robo ya kwanza ya 2022/23.

(b) Mradi Na. 3172: Kufua Umeme wa Maji wa Julius Nyerere (MW 2,115)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa handaki la kuchepusha maji (diversion tunnel); kuendelea na ujenzi, ambapo kingo ndogo za juu na chini *(upstream & downstream cofferdam)* zimefikia asilimia 97.35, ukuta wa bwawa kuu *(main dam)* asilimia 82.3, bakuli la chini ya bwawa *(stilling basin)* asilimia 35, handaki la kupeleka maji kwenye mitambo *(power waterway)* asilimia 85.46, jengo la mitambo *(power house)* asilimia 54.06, kituo cha kupokea na kusafirishia umeme *(switchyard)* asilimia 92.8, kingo saidizi kuzuia maji yasitoroke *(saddle dams)* asilimia 54.12, makazi ya kudumu ya mwajiri asilimia 78.02, barabara za kudumu asilimia 30.4 na daraja la kudumu *(permanent bridge)* asilimia 96.69. Kwa ujumla utekelezaji wa mradi umefikia asilimia 75 hadi Oktoba 2022. Jumla ya shilingi trilioni 1.273 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 394.02 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(c) Mradi Na. 4294: Kuboresha Shirika la Ndege Tanzania

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa malipo ya ununuzi wa ndege tatu (3) ambapo kati ya hizo, ndege moja (1) ni aina ya De Havilland Dash 8 - Q400 iliyopokelewa Julai 2021 na ndege mbili (2) aina ya Airbus A220-300 zilizowasili nchini tarehe 8 Oktoba, 2021; kufanyika kwa malipo ya awali ya ndege tano (5), ambapo ndege moja (1) ni aina ya Boeing 787-8 Dreamliner, ndege mbili (2) aina ya Boeing 737-9, ndege moja (1) aina ya De Havilland Dash 8 - Q400 na ndege moja (1) ya mizigo aina ya Boeing 767-300F; kukamilika kwa ununuzi wa vipuri muhimu vinavyoambatana na ndege mpya; kuendelea na ufungaji wa transfoma yenye ukubwa wa kva 1,000, ukarabati wa mfumo wa umeme ambapo utekelezaji umefikia asilimia 70 na kuendelea na uboreshaji na matengenezo ya mifumo ya kiotomatiki ya kuzima moto katika karakana ya KIMAFA katika Kiwanja cha Ndege cha Kilimanjaro (KIA) ambao utekelezaji umefikia asilimia 40; kufanya malipo ya bima ya ndege za Boeing 787-8 Dreamliner na Dash 8 Q400; kutoa mafunzo kwa marubani 73 na wahudumu 128 wa ndani ya ndege; kukamilika kwa ununuzi wa jozi ya injini ya ndege aina ya Dash 8-Q400; na kukamilika kwa ununuzi wa

vifaa vya kuiwezesha ATCL kuhudumia abiria na mizigo kiwanjani (ground handling services).

Aidha, ATCL imeendelea kutoa huduma ya usafiri wa anga katika vituo 14 vya ndani ya nchi pamoja na vituo 11 vya nje ya nchi. Jumla ya shilingi bilioni 732.56 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 494.61 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(d) Mradi Na. 3155: Kuchakata na Kusindika Gesi Asilia kuwa Kimiminika *(Liquefied Natural Gas - LNG)* – Lindi

Hatua iliyofikiwa ni: Ujenzi wa barabara kuzunguka eneo la mradi; kuendelea na stadi za kisayansi *(geoscience)* na stadi za mitambo itakayosimikwa katika eneo la mradi; kuendelea kuboreshwa kwa nyenzo zinazotumika katika majadiliano ya Mkataba wa Nchi Hodhi (HGA) kati ya Serikali na wawekezaji; kupatikana kwa Mshauri Elekezi ambaye anaishauri Serikali kuhusu masuala ya sheria, fedha, biashara, uchumi na masoko; na kuendelea na majadiliano ya Mkataba wa HGA kati ya Serikali na Wawekezaji. Jumla ya shilingi bilioni 3.69 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 963.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(e) Mradi Na. 3176: Ujenzi wa Bomba la Mafuta Ghafi kutoka Hoima (Uganda) hadi Tanga (Tanzania)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuanza kwa shughuli za awali za ujenzi katika eneo kitakapojengwa kiwanda cha kuweka plastiki kwenye mabomba katika eneo la Sojo Wilayani Nzega; kutoa elimu kwa wananchi 1,307 katika eneo la mradi; kukamilika kwa malipo ya fidia katika maeneo 14 ya kipaumbele yatakayojengwa kambi za wafanyakazi, hifadhi za vifaa vya ujenzi wa mradi na karakana ya kupokea na kupaka rangi mabomba (coating yard); kuanza kwa shughuli za awali za ujenzi katika eneo kitakapojengwa kiwanda cha kuweka plastiki kwenye mabomba katika eneo la Sojo Wilayani Nzega; kukamilika kwa utafiti wa kina wa udongo (*geotechnical study)*, Chongoleani Tanga; kuendelea na ujenzi wa kiwanda cha kupaka rangi kwenye mabomba ambapo utekelezaji umefikia asilimia 50; kufikiwa kwa uamuzi wa mwisho wa uwekezaji na Kampuni ya EACOP; na kutolewa kwa jumla ya shilingi bilioni 261.33 ikiwa ni sehemu ya malipo ya umiliki wa Serikali wa asilimia 15 katika mradi. Jumla ya shilingi bilioni 224.69 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 36.63 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(f) Mradi wa Shamba la Miwa na Kiwanda cha Sukari Mbigiri

Mkulazi II – Mbigiri Estate

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa mfumo wa usambazaji maji mashambani; kukamilika kwa mabwawa manne (4) ya kuvuna na kuhifadhi maji yenye uwezo wa

kuhifadhi maji ya mita za ujazo 1,750,000; kuongezwa kwa eneo la shamba lililolimwa na kupandwa miwa kutoka hekta 2,061 hadi hekta 2,810 za miwa zenye uwezo wa kutoa tani 220,400 za miwa na sukari tani 22,000; kusajiliwa kwa wakulima 245 wa nje ya kiwanda wenye uwezo wa kulima hekta 745 za miwa zinazoweza kuzalisha tani 2,000 za sukari. Kwa ujumla ujenzi wa kiwanda umefikia asilimia 55 na kwa upande wa mashamba ya miwa umefikia asilimia 78. Jumla ya shilingi bilioni 160.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 6.5 katika robo ya kwanza ya waka 2022/23.

(g) Mradi Na. 4015: Daraja la Kigongo – Busisi (Mwanza)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa daraja pamoja na barabara unganishi zenye urefu wa km 1.66 ambapo ujenzi umefikia asilimia 47.32. Jumla ya shilingi bilioni 46.32 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 33.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(h) Mradi Na. 4191: Daraja Jipya la Selander (Tanzanite Dar es Salaam)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa daraja jipya (km 1.03) na barabara unganishi zenye urefu wa km 5.2. Jumla ya shilingi bilioni 68.41 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.74 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

2.3.2. Kuchochea Uchumi Shindani na Shirikishi

2.3.2.1. Uendelezaji wa Miundombinu na Huduma

A. Reli

(i) Mradi Na. 4216: Ukarabati wa Njia Kuu ya Reli

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa reli kutoka Dar es Salaam hadi Isaka (km 970); kukamilika kwa ununuzi na kuanza kutumika kwa vichwa vya treni vitatu (3), mabehewa 44 ya mizigo na mtambo wa kupima ubora wa njia ya reli; na kukamilika kwa usanifu kwa ajili ya ukarabati wa vituo vya kuhudumia mizigo vya Ilala na Isaka.

(ii) Mradi Na. 4213: Mfuko wa Reli

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati wa njia ya reli katika eneo la Kilosa – Gulwe; kusainiwa kwa mkataba wa ununuzi wa vipuri kwa ajili ya ukarabati wa mabehewa 600 ya mizigo na 37 ya abiria, ambapo vimeanza kupokelewa nchini; na kukamilika kwa uundaji wa vichwa viwili (2) vya njia kuu aina ya 88U na vichwa saba (7) vya sogeza. Jumla ya shilingi bilioni 350.13 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 108.49 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

B. Barabara na Madaraja

Barabara za Lami Zinazofungua Fursa za Kiuchumi

(a) Mradi Na. 4147: Barabara ya Kidatu – Ifakara – Lupilo - Malinyi – Londo – Lumecha/Songea (km 499)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa kipande cha Kidatu – Ifakara (km 68) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 58.7. Jumla ya shilingi bilioni 18.95 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 4.43 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Mradi Na. 4149: Barabara ya Makutano – Natta – Mugumu/Loliondo – Mto wa Mbu (km 235*)*

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha ujenzi wa barabara ya Makutano – Sanzate (km 50) asilimia 94.0; Mto wa Mbu – Loliondo kipande cha Waso – Sale Jct (km 49) asilimia 98; na Sanzate – Natta (km 40) asilimia 16. Jumla ya shilingi bilioni 26.39 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 7.80 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(c) Mradi Na. 4130: Barabara ya Manyoni - Itigi – Tabora (km 259.75)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa barabara kwa kiwango cha lami kwa kipande cha Nyahua – Chaya (km 85.4). Jumla ya shilingi bilioni 15.43 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(d) Mradi Na. 4190: Barabara ya Itoni – Ludewa - Manda (km 211)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa kipande cha Lusitu – Mawengi (km 50) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90.5. Jumla ya shilingi bilioni 33.96 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 9.52 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(e) Mradi Na. 4188: Barabara ya Mbeya – Makongolosi – Manyoni (km 528)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa kipande cha Chunya – Makongolosi (km 39). Jumla ya shilingi bilioni 3.74 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 4.734 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(f) Mradi Na. 4112: Barabara ya Kigoma – Kidahwe – Uvinza – Kaliua – Tabora (km 389.7)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa barabara kwa kiwango cha lami kipande cha Urambo - Kaliua (km 28); kuendelea na ujenzi wa kipande cha Chagu – Kazilambwa (km 36) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 45.6; na kuendelea kwa ujenzi wa kipande cha Uvinza – Malagarasi (km 51.1). Jumla ya shilingi bilioni 5.92 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 175.23 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(g) Mradi Na. 4002: Barabara ya Mtwara - Newala - Masasi (km 210)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa kipande cha Mtwara – Mnivata (km 50). Jumla ya shilingi bilioni 1.27 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(h) Mradi Na. 4174: Upanuzi wa Barabara ya Kimara – Kibaha (km 25.7) Ikijumuisha Upanuzi wa Madaraja ya Kibamba, Kiluvya na Mpiji

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi kwa kipande cha Kimara – Kiluvya (km 19.2) na upanuzi wa madaraja ya Kibamba, Kiluvya na Mpiji ambapo utekelezaji umefikia asilimia 94. Jumla ya shilingi bilioni 16.66 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(i) Mradi Na. 4024: Barabara ya Nanganga - Ruangwa - Nachingwea (km 145)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi kwa kiwango cha lami kwa kipande cha Nanganga – Ruangwa (km 53.2) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 47. Jumla ya shilingi bilioni 6.12 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 5.38 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(j) Mradi Na. 4197: Barabara ya Masasi – Songea – Mbamba Bay (km 343.2)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi kwa kiwango cha lami kipande cha Mbinga – Mbamba Bay (km 66). Jumla ya shilingi bilioni 27.30 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 6.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(k) Mradi Na. 4101: Barabara ya Tanga - Pangani – Makurunge (km 174.5)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa kipande cha Tanga - Pangani (km 50) kwa kiwango cha lami ambapo utekelezaji umefikia asilimia 42.3. Jumla ya shilingi bilioni 10.75 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.92 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(l) Mradi Na. 4022: Barabara ya Njombe - Makete - Isyonje (km 157.4)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa kipande cha Njombe – Moronga (km 53.9) kwa kiwango cha lami na kuendelea na ujenzi wa kipande cha Moronga – Makete (km 53.5) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 96. Jumla ya shilingi bilioni 42.18 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(m) Mradi Na. 4123: Barabara ya Dumila – Kilosa (km 141)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa kipande cha Rudewa - Kilosa (km 24) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 87. Jumla ya shilingi bilioni 9.92 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.13 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

Barabara Zinazounganisha Tanzania na Nchi Jirani

(a) Mradi Na. 4124: Barabara ya Sumbawanga - Matai - Kasanga Port (km 117)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa kipande cha Sumbawanga – Matai – Kasanga Port (km 112.0). Jumla ya shilingi bilioni 2.67 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 3.63 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Mradi Na. 4115: Barabara ya Marangu - Tarakea - Rongai – Kamwanga/ Sanya Juu (km 84.8)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa vipande vya Sanya Juu – Alerai (km 32.2) na KIA – Mirerani (km 26); na kuendelea na ujenzi wa kipande cha Sadala – Masama – Machame Junction (km 16) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 95. Jumla ya shilingi bilioni 93.25 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Mradi Na. 4154: Barabara ya Sumbawanga - Mpanda - Nyakanazi (km 432.56)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa kipande cha Mpanda – Ifukutwa – Vikonge (km 37.65). Jumla ya shilingi bilioni 3.83 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 12.14 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(d) Mradi Na. 4141: Barabara ya Nyamuswa – Bunda – Kisorya (km 107.4)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa kipande cha Kisorya - Bulamba (km 51) kwa kiwango cha lami; na kuendelea na ujenzi wa barabara ya Nyamuswa – Bunda - Bulamba (km 56.4) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 52. Jumla ya shilingi bilioni 16.97 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 81.34 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(e) Mradi Na. 4162: Barabara ya Mwigumbi - Maswa - Bariadi - Lamadi (km 121)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi kwa kiwango cha lami kwa kipande cha Maswa - Bariadi (km 49.7); na kuendelea na ujenzi wa barabara ya mchepuo wa Maswa (km 11), ambapo utekelezaji umefikia asilimia 19.6. Jumla ya shilingi bilioni 12.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 16.16 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(f) Mradi Na. 4164: Barabara ya Kidahwe - Kasulu – Kibondo - Nyakanazi (km 341.25)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa kipande cha Kidahwe - Kasulu (km 63) na Nyakanazi – Kakonko (Kabingo) (km 50); kuendelea na ujenzi wa vipande vya Kanyani *Junction* – Mvugwe (km 70.5) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 31.8, Mvugwe – Nduta Junction (km 59.35) asilimia 38.93, Kibondo *Junction* – Kabingo (km 62.5)

asilimia 50.8 na Nduta Junction – Kibondo (km 25.9) asilimia 44.1. Jumla ya shilingi bilioni 12.81 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 318.02 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(g) Mradi Na. 4025: Barabara ya Mpemba – Isongole (km 51.2)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa barabara ya Mpemba – Isongole (km 51.2). Jumla ya shilingi bilioni 23.27 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(h) Mradi Na. 4138: Barabara za Kupunguza Msongamano Jijini Dar es Salaam (km 138.5)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi kwa kiwango cha lami kwa kipande cha Kitunda – Kivule (km 3.2) cha barabara ya Banana – Kitunda – Kivule – Msongola (km 14.7); kukamilika kwa ujenzi wa vipande vya Goba – Makongo (km 4), Wazo Hill – Madale (km 9) na Madale – Goba (km 5); kuendelea na ujenzi wa kipande cha Ardhi – Makongo (km 5) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 98 na Goba – Matosa – Temboni (km 6) asilimia 80. Jumla ya shilingi bilioni 10.03 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Mradi Na. 4132: Barabara za Mikoa

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa km 21.42 kwa kiwango cha lami ambapo utekelezaji umefikia asilimia 20.8; kuendelea na ukarabati wa km 307.41 za barabara kwa kiwango cha changarawe ambapo utekelezaji umefikia asilimia 27.34; na ujenzi wa madaraja 14 utekelezaji umefikia asilimia 21.9. Jumla ya shilingi bilioni 89.19 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 11.96 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(a) Mradi Na. 4285: Miundombinu ya Mabasi Yaendayo Haraka (Dar es Salaam)

Awamu ya Pili

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa *Lot 1* inayohusisha barabara zenye urefu wa km 20.3 (Mbagala - Mzunguko wa Bandari (Bendera Tatu), Bendera Tatu – Kariakoo, Sokoine – Zanaki, Barabara ya Kawawa – Barabara ya Morogoro (Magomeni), barabara ya Chang'ombe – Barabara ya Kilwa) ambapo ujenzi umefikia asilimia 63.34; na kukamilika kwa ujenzi wa *Lot 2* inayohusisha ujenzi wa majengo (vituo 2, yadi 1 na vituo mlisho vinne (4). Jumla ya shilingi bilioni 77.37 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 37.11 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Mradi Na. 4146: Barabara ya Mzunguko katika Jiji la Dodoma

Hatua iliyofikiwa ni: Kuanza kwa ujenzi wa barabara ya mzunguko (Dodoma City Outer Dual Carriageway Ring Road Lot1 & 2 km 112.3), kipande cha Nala – Veyula – Mtumba

– Ihumwa Dry Port (km 52.3) na kipande cha Ihumwa Dry Port – Matumbulu – Nala (km 60). Jumla ya shilingi milioni 723.89 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 4.14 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

Barabara za Vijijini na Mijini

Mradi Na. 4170: Matengenezo na Ukarabati wa Barabara
Hatua iliyofikiwa ni: Kufanyika kwa matengenezo ya kawaida ya jumla ya kilomita 25,078.73; na kukamilika kwa ujenzi wa barabara kwa kiwango cha lami zenye urefu wa kilomita 275.85, changarawe kilometa 11,120.89, madaraja 596, makalavati na mifereji ya maji ya mvua yenye urefu wa kilomita 67.44. Jumla ya shilingi bilioni 913.53 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 76.87 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

Ujenzi wa Madaraja

(a) Mradi Na. 4126: Ujenzi wa Madaraja Makubwa
Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa Daraja la Kiyegeya (Morogoro), Daraja la Ruhuhu (Ruvuma); na kuendelea na ujenzi wa daraja na barabara unganishi (km 18) katika daraja la Kitengule (Kagera) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 95.15, Daraja la Sibiti (Singida) asilimia 95.15, Daraja la Msingi (Singida) asilimia 82 na Daraja la *Lower* Malagarasi asilimia 65. Jumla ya shilingi bilioni 12.85 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 786.04 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Mradi Na. 4020: Daraja Jipya la Wami (Pwani)
Hatua iliyofikiwa ni kuendelea na ujenzi wa daraja na barabara unganishi (km 3.8) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 83. Jumla ya shilingi bilioni 12.75 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 2.397 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(c) Mradi Na. 6327: Ujenzi na Ukarabati wa Nyumba za Serikali
Hatua iliyofikiwa: Kuendelea na ujenzi wa nyumba 20 za Viongozi Jijini Dodoma ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90; kuendelea na ujenzi wa nyumba 150 za makazi ya watumishi wa umma katika eneo la Nzuguni Jijini Dodoma, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 65; kuendelea na ujenzi wa nyumba za majaji katika mikoa ya Tabora (1), Dar es Salaam (1), Kilimanjaro (1), Mtwara (1) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 77.6; ukarabati wa nyumba 40 za viongozi Dodoma umefikia asilimia 89.12; kuendelea na ukarabati wa nyumba 30 za viongozi mikoani pamoja na matengenezo kinga ya majengo ya Magomeni Kota ambapo utekelezaji umefikia asilimia 98; ukarabati wa nyumba 40 kati ya 66 zilizohamishiwa TBA kutoka CDA

umefikia asilimia 82; na ukarabati wa nyumba zinazomilikiwa na TAMISEMI/NHC katika mikoa 20 zilizohamishiwa TBA umefikia asilimia 67.5. Jumla ya shilingi bilioni 73.2 zimetumika katika mwaka 2021/22.

C. Usafiri Majini

(i) Mradi Na. 4295: Ujenzi na Ukarabati wa Meli

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa meli mbili (2) ya *New* Butiama Hapa Kazi Tu na *New* Victoria Hapa Kazi Tu; kuendelea na ujenzi wa meli mpya ya MV Mwanza Hapa Kazi Tu yenye uwezo wa kubeba abiria 1,200 na tani 400 za mizigo ambapo utekelezaji umefikia asilimia 71; kukamilika kwa ujenzi wa Chelezo ya kujenga na kukarabati meli katika Bandari ya Mwanza; kuendelea na ukarabati wa meli ya MV Umoja katika Ziwa Victoria ambapo utekelezaji umefikia asilimia 46.88; kuendelea na ukarabati wa meli ya kubeba shehena ya mafuta ya MT Sangara katika Ziwa Tanganyika ambapo utekelezaji umefikia asilimia 72.67. Jumla ya shilingi bilioni 18.33 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.81 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(ii) Vivuko

(a) Mradi Na. 4125*:* Ujenzi wa Maegesho ya Vivuko

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa upanuzi wa jengo la abiria katika maegesho ya Magogoni – Kigamboni upande wa Kigamboni Jijini Dar es Salaam ikiwa ni pamoja na usimikaji wa mfumo wa kielektroniki wa kukatia tiketi *(N-Card System)*; kuendelea na ujenzi wa maegesho ya Zumacheli - Sengerema (asilimia 75); Kayenze – Kanyinya (Mwanza) (asilimia 20); Mlimba – Malinyi (asilimia 40). Jumla ya shilingi bilioni 1.42 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Mradi Na. 4144*:* Ukarabati wa Vivuko

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa vivuko vya MV Mafanikio na MV Tegemeo; na kuendelea na ukarabati wa vivuko vya MV Misungwi (asilimia 20), MV Musoma (asilimia 85), MV Nyerere (asilimia 38), MV Kilombero II (asilimia 45), MV Tanga (asilimia 45), MV Ruhuhu (asilimia 64), MV Old Ruhuhu (asilimia 95) na MV Kazi (asilimia 40). Jumla ya shilingi bilioni 5.4 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 379.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

D. Bandari

(a) Mradi Na. 4227: Uboreshaji wa Bandari ya Dar es Salaam

(i) Bandari ya Dar es Salaam

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa awamu ya kwanza ya utekelezaji wa mradi wa

uboreshaji wa Bandari ya Dar es Salaam; na kuendelea na awamu ya pili ya utekelezaji wa mradi ambapo shughuli zilizotekelezwa ni: Kuchimba na kupanua lango la kuingilia meli na eneo la kugeuzia meli hadi kufikia kina cha mita 15.5 ambapo utekelezaji umefikia asilimia 50, ununuzi wa mkandarasi kwa ajili ya kuanza ujenzi na kuongeza kina kutoka mita 12 hadi kufikia Mita 14.5 na kuendelea na uimarishaji wa Gati Na. 8 – 11. Jumla ya shilingi bilioni 103.73 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 5.6 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(ii) Bandari ya Tanga

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa uongezaji wa kina cha lango la kuingilia meli kutoka mita nne (4) hadi mita 14 pamoja na kuweka vifaa vya kuongozea meli; na kukamilika kwa ujenzi wa gati mbili (2) kwenye kina kirefu. Aidha, katika awamu ya pili ya uboreshaji wa bandari ya Tanga, maandalizi ya ujenzi wa miundombinu ya gati la mafuta ghafi kutoka Hoima (Uganda) hadi Chongoleani (Tanga) yanaendelea. Kwa upande wa **Bandari ya Mwambani**: uhuishaji wa upembuzi yakinifu wa uendelezaji wa bandari unaendelea. Jumla ya shilingi bilioni 80.291 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 14.35 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(iii) Bandari ya Mtwara

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa gati moja (Multipurpose Terminal) lenye urefu wa mita 300; kukamilika kwa ujenzi wa uzio; na ujenzi wa sakafu ngumu katika eneo la mita za mraba 600. Jumla ya shilingi bilioni 144.539 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iv) Bandari Kavu katika eneo la Ruvu

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha utwaaji wa eneo lenye ukubwa wa hekta 502; kukamilika kwa ujenzi wa mchepuo wa reli kutoka reli ya kati kwenda Kwala/Vigwaza; kukamilika kwa ujenzi wa yadi, njia ya reli na ofisi za muda kwenye eneo la hekta tano (5); kuendelea na ujenzi wa barabara kwa kiwango cha lami yenye urefu wa kilomita 18 kutoka barabara kuu ya Morogoro hadi Vigwaza/Kwala na ujenzi wa sakafu ngumu yenye ukubwa wa hekta tano (5) kwa ajili ya kuhifadhi shehena za mizigo. Kwa ujumla utekelezaji wa mradi umefikia asilimia 63. Jumla ya shilingi bilioni 31.21 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.76 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Bandari za Maziwa Makuu

(i) Ziwa Tanganyika

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa Bandari mpya ya Karema; kuendelea na ujenzi na ukarabati wa chumba cha abiria (Bandari ya Kigoma) na ujenzi wa gati la bandari ya Kibirizi na eneo la kuegeshea meli katika bandari ya Ujiji ambapo kwa

ujumla utekelezaji wa kazi hizo umefikia asilimia 65. Jumla ya shilingi bilioni 58.78 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 8.54 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(ii) Ziwa Nyasa

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa sakafu ngumu katika bandari ya Kiwira na Itungi; kuendelea na ujenzi wa sehemu ya kuegesha meli (ramp) katika bandari ya Kiwira; na kukamilika kwa ujenzi wa sehemu ya kuegesha meli katika bandari ya Ndumbi. Jumla ya shilingi bilioni 7.645 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 200.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

E. Usafiri wa Anga

(a) Mradi Na. 6267: *Institutional Support*

(i) Uendeshaji wa Jengo la Tatu la Abiria (JNIA TB III) na Kuboresha Huduma katika Viwanja vya Ndege

Hatua iliyofikiwa: Kukamilika kwa ujenzi wa uzio wa usalama katika Kiwanja cha Ndege cha Mwanza; kuendelea na ukarabati wa Jengo la abiria katika Kiwanja cha Ndege cha Arusha, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 35; kuendelea na ujenzi wa uzio wa usalama katika Kiwanja cha Ndege cha Dodoma ambapo utekelezaji umefikia asilimia 2; na kuendelea na taratibu za kufunga Mfumo wa kuhudumia Abiria (Common Use Passenger Processing System - CUPPS) katika viwanja vya ndege vya Mwanza, Bukoba, Arusha, Songwe na Dodoma. Jumla ya shilingi bilioni 12.59 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 4.55 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Kuboresha Mawasiliano katika Viwanja vya Ndege

(i) Mradi wa Ununuzi na Ufungaji wa Rada Nne (4) za Kuongoza Ndege za Kiraia JNIA, KIA, Mwanza na Songwe

Hatua iliyofikiwa ni: Kununuliwa na kufungwa kwa rada nne (4) za kuongoza ndege za kiraia katika viwanja vya ndege vya Julius Nyerere, Kilimanjaro, Songwe na Mwanza. Jumla ya shilingi milioni 682.0 zimetumika katika mwaka wa fedha 2021/22 na shilingi milioni 23.0 katika robo ya kwanza ya mwaka wa fedha 2022/23.

(c) Ununuzi wa Rada Saba (7) za Hali ya Hewa

(i) Mradi Na. 4290: Ununuzi wa Rada, Vifaa na Ujenzi wa Miundombinu ya Hali ya Hewa

Hatua iliyofikiwa ni: Kununuliwa na kufungwa kwa rada tatu (3) katika Mikoa ya Dar es Salaam, Mwanza na Mtwara; ununuzi wa rada nne (4) za hali ya hewa zitakazofungwa katika mikoa ya Mbeya, Kigoma, Dodoma na Kilimanjaro; kuwezesha mafunzo ya

kiwandani kwa wahandisi saba (7) na waendesha mitambo tisa (9) kuhusu matumizi ya rada nchini Marekani; na kukamilika kwa ujenzi wa miundombinu ya rada zitakazofungwa katika mikoa ya Mbeya na Kigoma.

Shughuli nyingine zilizotekelezwa ni: Kufungwa kwa Mkongo wa Taifa katika vituo vya Rada; kukamilika kwa ukarabati wa vituo nane (8) vya Hali ya Hewa vya Dodoma, Mbeya, Singida, Tabora, Mpanda, Shinyanga, Songea na Mahenge; kuendelea na ufungaji wa vifaa na mitambo mbalimbali ikiwemo seti tano (5) za vifaa vya kutambua matukio ya radi, mitambo miwili (2) inayohamishika ya kupima hali ya hewa inayojiendesha yenyewe, vifaa 25 vya kupima kiasi cha joto na unyevunyevu, vifaa 15 vya kupima mgandamizo wa hali ya hewa, mitambo minne (4) ya kupima hali ya hewa inayojiendesha yenyewe, seti ya vifaa vya kuandaa utabiri wa hali ya hewa na vifaa 10 vya kupima upepo; kununuliwa kwa malighafi kwa ajili ya utengenezaji wa vifaa vya kupima mvua na mnunulisho na kupokelewa kwa kompyuta maalumu "*Cluster Computer*"; ununuzi wa vifaa na mitambo ikiwemo mitambo nane (8) ya kutoa huduma za hali ya hewa kwa ajili ya usafiri wa anga, mitambo 13 ya kupima hali ya hewa mahsusi kwa sekta ya kilimo; kuendelea na utengenezaji wa mtambo wa rada za KIA na Dodoma ambao umefikia asilimia 35 na kupatikana kwa maeneo kwa ajili ya kufunga rada hizo; na kukamilika kwa ukarabati wa majengo ya Chuo cha Taifa cha Hali ya Hewa. Katika kipindi cha mwaka 2021/22 shilingi bilioni 15.52 zimetumika.

(d) Mradi Na. 4309: Mradi wa Afrika Mashariki wa Ujuzi wa Mabadiliko na Ujumuishaji wa Kikanda (EASTRIP)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuanzishwa kwa Kituo cha Umahiri cha Mafunzo ya Taaluma za Usafiri wa Anga na Operesheni za Usafirishaji; kupokelewa kwa vifaa viwili (2) maalumu kwa ajili ya mafunzo ya Uhandisi wa matengenezo ya Ndege aina ya *One Turbo jet engine* na *One Motorized cutaway piston*; kukamilika kwa ununuzi wa vifaa vya TEHAMA pamoja na vitabu 2,231; kufanyika kwa malipo ya asilimia 40 ya ununuzi wa vifaa vya mafunzo ya uhudumu ndani ya ndege.

(e) Mradi Na. 6377: Kuboresha Miundombinu na Ununuzi wa Vifaa vya Kufundishia

(i) Chuo cha Taifa cha Usafirishaji - NIT

Hatua iliyofikiwa: Kukamilisha malipo ya awali ya ununuzi wa ndege mbili (2) za kufundishia marubani aina ya *Cessna Skyhawk* - 172 na kifaa cha mafunzo ya wahudumu wa ndani ya ndege (Full Motion Cabin Crew Mock –up); ununuzi wa vifaa vya TEHAMA kwa ajili ya Kituo cha Kanzidata; na kuanzishwa kwa Kituo cha Kikanda cha Umahiri cha Mafunzo ya Usalama Barabarani. Jumla ya shilingi bilioni 9.54 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(ii) Chuo cha Bahari Dar es Salaam - DMI

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa barabara yenye urefu wa km 1 katika eneo la chuo linaloandaliwa kuwa kampasi mpya ya Mkuranga; kuwezesha wanataaluma 26 kuhudhuria mafunzo. Kati ya hao, Uzamivu sita (6), Uzamili (14), na kozi za muda mfupi sita (6); na kukamilika kwa ukarabati wa vyumba vya madarasa ya Hall I, II na III na miundombinu ya Chuo. Jumla ya shilingi bilioni 7.85 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 654.85 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(f) Mradi Na. 4209: Kiwanja cha Ndege cha Mwanza

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa upanuzi wa maegesho ya ndege, ujenzi wa jengo la mizigo, uzio wa kiwanja, jengo la kuongozea ndege, kituo cha umeme, maegesho ya magari, mfumo wa kuondoa maji ya mvua kiwanjani na kufungwa kwa taa za kuongozea ndege; na kukamilika kwa usanifu wa jengo la abiria. Jumla ya shilingi bilioni 5.87 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(g) Mradi Na. 4220: Kiwanja cha Ndege cha Mtwara

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati wa barabara ya kutua na kuruka ndege, viungio, maegesho ya ndege; na ujenzi wa barabara ya kuingia kiwanjani na maegesho ya magari ambapo kwa ujumla utekelezaji umefikia asilimia 93. Jumla ya shilingi bilioni 11.88 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 4.88 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(h) Mradi Na. 4206: Kiwanja cha Ndege cha Kimataifa Songwe

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha jengo jipya la abiria pamoja na mifumo na vifaa vyake; kukamilka kwa ukarabati wa tabaka la juu la barabara ya kutua na kuruka ndege, ufungaji wa taa za kuongozea ndege na ujenzi wa uzio wa usalama; kukamilika kwa ukarabati wa eneo la usalama kwenye barabara ya kutua na kuruka ndege na usimikaji wa taa; na kuendelea na ujenzi wa jengo la abiria ambapo utekelezaji umefikia asilimia 17. Jumla ya shilingi bilioni 17.04 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(i) Mradi Na. 4226: Viwanja vya Ndege vya Mikoa

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa upanuzi wa njia ya kutua na kuruka ndege na kufungwa kwa mfumo wa kuongozea ndege katika kiwanja cha Ndege Dodoma; kukamilika kwa ujenzi wa kiwanja cha Ndege cha Geita na ukarabati wa barabara ya kutua na kuruka ndege kwa kiwango cha changarawe katika kiwanja cha Nachingwea; kukamilika kwa ulipaji wa fidia kwa wananchi waliopisha ujenzi wa Kiwanja cha Ndege cha Lake Manyara; kuendelea na uthamini wa mali za wananchi wanaopisha ujenzi wa Kiwanja cha Ndege cha Tanga; na kuendelea na ujenzi na ukarabati wa viwanja vya Ndege vya Songea (asilimia 94.20), Iringa (asilimia 48), na Musoma (asilimia 15). Jumla ya shilingi bilioni 46.56 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(j) Kiwanja cha Ndege cha Lindi

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati wa njia ya kuruka na kutua ndege kwa kiwango cha lami. Jumla ya shilingi bilioni 5.40 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(k) Mradi Na. 4286: Kiwanja cha Ndege cha Kimataifa cha Msalato

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwekwa kwa jiwe la msingi mwezi Novemba, 2022; ulipaji wa fidia kwa ajili ya wananchi watakaoathiriwa na mradi umefikia asilimia 98; kuendelea na ujenzi wa barabara ya kutua na kuruka ndege pamoja na barabara za maungio. Jumla ya shilingi bilioni 17.04 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(l) Mradi Na. 4210: Kiwanja cha Ndege cha Arusha

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa uongezaji wa urefu wa barabara ya kuruka na kutua ndege kwa mita 200 na ujenzi wa maeneo ya kugeuzia ndege, uzio wa usalama, barabara mpya ya kuingilia kiwanjani na ukarabati wa maegesho ya magari. Jumla ya shilingi bilioni 16.7 zimetumika katika mwaka 2021/22.

F. Nishati

Miradi ya Kufua umeme

(a) Mradi Na. 3164: Kinyerezi I *Extension* (MW 185)

Hatua iliyofikiwa ni: Kupatikana kwa mkandarasi mpya wa kukamilisha kazi; kukamilika kwa ufungaji wa mitambo minne (4) ya awali ya kuzalisha umeme; na kukamilika kwa upanuzi wa kituo cha kupokea umeme. Kwa ujumla utekelezaji wa mradi umefikia asilimia 90. Jumla ya shilingi bilioni 22.79 zimetumika katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Mradi Na. 3169: Kufua Umeme wa Maji Rusumo (MW 80)

Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa ujenzi wa eneo la kusimika mitambo (power house), ujenzi wa handaki la kupitishia maji na milango ya kuingiza na kuchepusha maji (spillway and intake gates). Aidha, usimikaji wa mitambo umefikia asilimia 96. Kwa ujumla utekelezaji wa mradi umefikia asilimia 95. Jumla ya shilingi bilioni 21.79 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 3.70 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

Miradi ya Usafirishaji na Usambazaji wa Umeme

(a) Mradi Na. 3113: Usambazaji wa Umeme Vijijini

Hatua iliyofikiwa ni: Kuunganishwa kwa jumla ya vijiji 9,163 kati ya vijiji 12,345 vya Tanzania Bara sawa na asilimia 71.32. Jumla ya shilingi bilioni 313.40 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 84.90 katika robo ya kwanza ya mwaka

2022/23.

(b) Mradi Na. 3180: Usambazaji wa Umeme Katika Vitongoji

Hatua iliyofikiwa ni kuendelea na utambuzi wa mawanda *(scope)* ya mradi katika vitongoji 37,610 ambavyo havijafikiwa na miundombinu ya umeme.

(c) Mradi Na. 3111: Uimarishaji wa Gridi ya Taifa *(National Grid Stabilization)*

Hatua iliyofikiwa ni: Utambuzi wa maeneo yatakayotwaliwa kwa ajili ya kujenga miundombinu ya umeme; na kuendelea na uandaaji wa mahitaji ya kitaalam (technical specifications) ya mradi.

(d) Njia ya Kusafirisha Umeme wa Msongo wa kV 220 (Rusumo – Nyakanazi)

Hatua iliyofikiwa ni: Malipo ya fidia kwa wananchi wanaopisha eneo la mradi yamekamilika; kujenga msingi wa nguzo za umeme kufikia asilimia 93.33; kusimika nguzo za umeme kufikia asilimia 77; kuunganisha nyaya za umeme zenye urefu wa kilomita 2.5; kuendelea na ujenzi wa kituo cha kupoza umeme cha Nyakanazi ambapo utekelezaji umefikia asilimia 95. Kwa ujumla utekelezaji wa mradi umefikia asilima 82.

(e) Mradi Na. 3175: Njia ya Kusafirisha Umeme wa Msongo wa kV 400 kutoka Singida - Arusha – Namanga

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa njia ya kusafirisha umeme kutoka Singida hadi Arusha; kuendelea na ujenzi wa njia ya kusafirisha umeme kutoka Arusha hadi Namanga, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 77; na kuendelea na ujenzi wa kituo cha kupoza umeme cha Lemugur ambapo utekelezaji umefikia asilimia 62.9. Kwa ujumla utekelezaji wa mradi umefikia asilimia 89.6. Jumla ya shilingi milioni 97.88 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 153.99 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(f) Mradi Na. 3179: Mradi wa Njia ya Kusafirisha Umeme Msongo wa kV 400 kutoka Rufiji – Chalinze – Kinyerezi - Dodoma

Awamu ya kwanza (Rufiji - Chalinze): Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa njia ya usafirishaji wa umeme wa kV 400, ambapo ujenzi wa njia ya kusafirisha umeme umefikia asilimia 60, ujenzi wa kituo cha kupoza umeme asilimia 18 na barabara za mradi asilimia 48.45. Kwa ujumla mradi umefikia asilimia 37.

Awamu ya pili (Chalinze – Dodoma na Chalinze - Kinyerezi): Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha majadiliano na mkandarasi ili kupanga upya mawanda ya mradi kwa kuzingatia mahitaji mapya; kuendelea na malipo kwa wananchi wanaopisha mradi kati ya Kinyerezi na Chalinze; na kukamilika kwa tathmini ya athari za mradi kwa mazingira na jamii (ESIA) pamoja na upembuzi yakinifu.

Jumla ya shilingi bilioni 81.057 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 9.187 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(g) Mradi Na. 3166: Njia ya Kusafirisha Umeme wa Msongo wa kV 400 - North West Grid Extension (Iringa – Mbeya - Sumbawanga – Mpanda - Kigoma – Nyakanazi)

Awamu ya Pili (Kigoma hadi Nyakanazi):
Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa asilimia 90 ya ulipaji wa fidia katika eneo la Kidahwe na eneo la mkuza wa njia ya usafirishaji umeme; kukamilika kwa ununuzi wa vifaa vya ujenzi wa miundombinu ya kusambaza umeme; kuendelea na ujenzi wa njia ya kusafirishia umeme; kuendelea na taratibu za manunuzi ya wakandarasi wa vituo vya kupoza umeme vya Nyakanazi na Kidahwe pamoja na njia za usambazaji umeme. Jumla ya shilingi bilioni 34.03 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 947.32 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

Miradi ya Usambazaji wa Gesi Asilia

(a) Mradi Na. 3162: Usambazaji wa Gesi Asilia Mikoa ya Dar es Salaam, Mtwara, Lindi na Pwani

Hatua iliyofikiwa ni: Uunganishwaji wa nyumba 670 katika Mkoa wa Dar es Salaam; kuunganisha kiwanda cha *Raddy Fiber Manufacturing Tanzania Ltd* kilichopo Mkuranga mkoani Pwani; na kukamilisha ujenzi wa miundombinu ya usambazaji gesi asilia majumbani yenye urefu wa kilomita 18.3 iliyounganisha nyumba 209 katika kata za Mnazi Mmoja na Mingoyo mkoani Lindi. Hadi Agosti 2022, jumla ya nyumba 1,511, viwanda 53, taasisi tisa (9) na magari 1,500 yanatumia gesi asilia. Jumla ya shilingi bilioni 1.811 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 469.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

2.3.2.2. Kuimarisha Miundombinu na Mifumo ya Kitaasisi

A. Kuimarisha Shughuli za Mfuko wa Bunge

(i) Mradi Na. 6360: Ujenzi wa Miundombinu ya Bunge

Hatua iliyofikiwa ni: Kusimika mifumo ya kuzuia na kutambua majanga ya moto, TEHAMA na umeme katika Jengo la Utawala (Mrengo B na C). Jumla ya shilingi milioni 341.64 zimetumika katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(ii) Mradi Na. 6216: Kulijengea Bunge Uwezo Awamu ya Pili (LSP II)

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa kwa mafunzo ya muda mfupi kwa wabunge na watumishi katika maeneo ya usimamizi wa bajeti, utungaji wa sheria, ufuatiliaji na tathmini ya

miradi ya maendeleo na ujumuishwaji wa masuala ya jinsia katika shughuli za Bunge. Jumla ya shilingi milioni 806.69 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iii) Mradi Na. 6251: Programu ya Maboresho ya Usimamizi wa Fedha za Umma (PFMRP)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwajengea uwezo wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Bajeti na watumishi wa Idara ya Bajeti na Idara ya Kamati za Bunge kuhusu tathmini ya mnyororo wa thamani kwa mazao ya Kilimo pamoja na faida na hasara za mikataba ya utozaji Kodi mara mbili (2) katika maeneo ya uzalishaji kwa ajili ya mauzo nje (Special Economic Zone) na Mamlaka ya Usimamizi wa maeneo ya uzalishaji kwa ajili ya mauzo nje (Export Processing Zones Authority); kuwajengea uwezo watumishi na wajumbe wa Kamati ya Bajeti, Kamati ya Hesabu za Serikali na Kamati ya Hesabu za Serikali za Mitaa kuhusu namna bora ya kufuatilia utekelezaji wa Bajeti ya Serikali, uchambuzi wa taarifa za Ukaguzi, kufuatilia utekelezaji wa miradi ya maendeleo, namna bora ya kufanya tafiti na uchambuzi wa Sera za Kikodi na kufanya utafiti kuhusu sera za fedha katika Mazao ya Korosho na Kahawa. Jumla ya shilingi milioni 398.02 zimetumika katika mwaka 2021/22.

B. Kuimarisha Uwazi na Uwajibikaji katika Utumishi wa Umma

Utumishi wa Umma na Utawala Bora

(i) Mradi Na. 6284: Programu ya Maboresho katika Utumishi wa Umma Awamu ya Tatu

(a) Mfumo wa Kielektroniki wa Mpango wa Rasilimali Watu

Hatua iliyofikiwa ni: Kutoa mafunzo kwa watumiaji wa Mfumo. Jumla ya shilingi milioni 150 zimetumika mwaka 2021/22.

(b) Mfumo wa Maadili na Mfumo wa Kushughulikia Malalamiko

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwajengea uwezo watumiaji wa mfumo kwa awamu ya kwanza na ya pili katika Taasisi za Umma 215; na kukamilika kwa ujenzi wa Mfumo na ununuzi wa vifaa vya TEHAMA vikiwemo *server,* kompyuta, '*Firewall Licenses, Antivirus, UPS, Electronic* na *Signature Pad*. Jumla ya shilingi milioni 868.40 zilitumika katika mwaka 2021/22.

(c) Mfumo wa Taarifa za Kiutumishi na Malipo ya Mishahara (HCMIS)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuzijengea uwezo taasisi 420 katika matumizi ya Mfumo wa HCMIS ili kuwa na umiliki pamoja na uwezo wa kutumia mfumo kwa usahihi. Jumla ya shilingi milioni 200 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(d) Mfumo wa Utumishi Mtandao (Watumishi e – Service Portal and Digital Repository)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na mapitio ya Mwongozo wa Uanzishaji wa Tovuti ya Serikali wa Mwaka 2014 ili uendane na mahitaji ya sasa ya TEHAMA; kuendelea kupitia miundo na mifumo ya TEHAMA Serikalini; na kuendelea na usanifu wa mfumo na kubadili nyaraka za kiutumishi *'scanning'* ili kurahisisha upatikanaji wa nyaraka kwa njia ya kielekroniki. Jumla ya shilingi milioni 100 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(e) Ujenzi wa Mifumo ya PEPMIS na PIPMIS

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na usanifu wa Mfumo wa Usimamizi wa Utendaji Kazi kwa Watumishi wa Umma (PEPMIS)[2] na Mfumo wa Usimamizi wa Utendaji kazi katika ngazi ya Taasisi (PIPMIS)[3]. Jumla ya shilingi milioni 150 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(f) Mamlaka ya Serikali Mtandao (e-GA)

Hatua iliyofikiwa ni: kuhuisha leseni za mifumo laini ya TEHAMA; na kusimikwa kwa vifaa vya kuhifadhia taarifa na mifumo *(Data Storage and System Servers)*. Jumla ya shilingi bilioni 3.12 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(ii) Mradi Na. 6282: Mfumo Mpya wa Kielektroniki wa Taarifa za Kiutumishi na Malipo ya Mishahara - Home Grown HCMIS

Hatua iliyofikiwa ni: Ununuzi wa vifaa vya TEHAMA ikiwemo *server,* kompyuta, *'Firewall Licenses, Antivirus, UPS*; kuunganishwa kwa Mfumo wa HCMIS na mifumo mingine ya Serikali ikiwemo mifumo ya PSSSF, HESLB na Mfumo wa Usaili; kuendelea na uunganishaji wa mfumo wa HCMIS na mifumo ya MUSE, Planrep, na mifumo ya Benki za kibiashara; kuhamishwa kwa taarifa kutoka katika mfumo wa zamani wa HCMIS *(Lawson)* kwenda Mfumo Mpya wa HCMIS; na kuwajengea uwezo watumiaji 643 katika uandaaji wa taarifa za kiutumishi kwa kutumia Mfumo wa HCMIS. Jumla ya shilingi milioni 435.95 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iii) Mradi Na. 6315: Ujenzi wa Makazi ya Viongozi Wakuu Wastaafu wa Kitaifa

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa ukuta pembeni mwa bahari ili kuzuia mmomonyoko baharini katika nyumba ya makazi ya Mheshimiwa Rais wa Awamu ya Pili; kujengwa uzio katika nyumba ya makazi ya Mheshimiwa Rais wa Awamu ya Nne; na kuanza ujenzi wa nyumba ya makazi ya mjane wa Mheshimiwa Rais wa Awamu ya Tano, Hayati Dkt. John Pombe Magufuli, ambapo ujenzi upo katika hatua ya

[2] Public Employees' Performance Management Information (System Mfumo wa e-OPRAS utafanyiwa maboresho na kubadilishwa jina kuwa PEPMIS)

[3] Public Institutions Performance Management Information System

kukamilisha *floor* ya kwanza. Jumla ya shilingi bilioni 2.35 zimetumika katika mwaka 2021/22.

C. Mfuko wa Mahakama

(i) Mradi Na. 6310: Ujenzi na Ukarabati wa Majengo ya Mahakama za Wilaya

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa Mahakama ya Hakimu Mkazi kwa mikoa ya Songwe, Lindi, Katavi, Njombe na Mahakama za wilaya 13 za Namtumbo, Same, Tandahimba, Ngara, Kilindi, Mwanga, Bahi, Nanyumbu, Chemba, Rungwe, Makete, Wanging'ombe na Bunda; na kuendelea na ujenzi wa Mahakama ya Wilaya ya Sikonge ambapo utekelezaji umefikia asilimia 65. Jumla ya shilingi bilioni 4.5 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 3.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(ii) Mradi Na. 6311: Ujenzi na Upanuzi wa Jengo la Chuo cha Uongozi wa Mahakama - Lushoto (IJA)

Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa awamu ya pili ya ujenzi wa bweni la wavulana. Jumla ya shilingi milioni 800 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iii) Mradi Na. 6312: Ujenzi na Ukarabati wa Majengo ya Mahakama za Mwanzo

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa Majengo ya Mahakama za Mwanzo saba (7) za Chanika (Ilala), Kibaigwa (Kongwa), Matiri (Mbinga), Hydom (Mbulu), Ngerengere (Morogoro), Mtae (Lushoto), Lugarawa (Ludewa); na kuendelea na ujenzi wa Mahakama za Mwanzo tano (5) za Kimbe (Kilindi), Nyakibimbili (Bukoba), Kabanga (Ngara), Mlimba na Mang'ula (Morogoro). Jumla ya shilingi bilioni 2.4 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 102.6 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(iv) Mradi Na. 6314: Ujenzi na Ukarabati wa Majengo ya Mahakama Kuu

Hatua iliyofikiwa ni kuendelea kwa ukarabati wa Jengo la Mahakama Kuu Tabora na Mahakama Kuu Divisheni ya Kazi. Jumla ya shilingi millioni 625.8 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(v) Mradi Na. 6389: Ujenzi wa Majengo ya Ofisi

Ujenzi wa Makao Makuu ya Mahakama Dodoma

Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa ujenzi wa jengo kuu (main building structure). Kazi zinazoendelea ni kupaka rangi, uwekaji *tiles*, ujenzi wa kibanda cha mlinzi na geti kuu, ujenzi wa uzio na *"landsacping"*. Jumla ya shilingi bilioni 19.3 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 6.6 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(vi) Mradi Na. 6215: Mradi wa Uboreshaji wa Huduma za Mahakama (Citizen Centric Judiciary Modernisation Project)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa vituo sita (6) jumuishi vya utoaji haki katika mikoa

ya Mwanza, Arusha, Dar es Salaam (Temeke na Kinondoni), Dodoma na Morogoro; na kuendelea na ujenzi wa Mahakama za wilaya 18 katika wilaya za Gairo, Mvomero na Kilombero (Morogoro), Mkinga (Tanga), Kakonko, Buhingwe na Uvinza (Kigoma), Butiama na Rorya (Mara), Itilima na Busega (Simiyu), Songwe (Songwe), Mbogwe na Nyang'wale (Geita), Kyerwa na Misenyi (Kagera), Tanganyika (Katavi) na Kaliua (Tabora) ambazo zipo katika hatua mbalimbali za umaliziaji. Jumla ya shilingi bilioni 28.9 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 9.9 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

D. Utawala wa Sheria

(a) Mradi Na. 6201: Haki Mtandao

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha usanifu wa mfumo wa usuluhishi na upatanishi; kukamilisha maboresho ya mfumo wa msaada wa kisheria pamoja na *portal* ya masuala ya msaada wa kisheria; kukamilisha maboresho ya kuwezesha kusomana kwa mifumo ya TEHAMA inayotoa huduma za malalamiko, maombi ya kufungua kesi nje ya muda, usajili wa watoa huduma za msaada wa kisheria, usuluhishi na upatanishi; kuwajengea uwezo wadau wa sekta zinazosimamia utajiri na mali asilia kuhusu matumizi ya mfumo wa *Dashboard* ya utajiri na mali asilia za nchi; kuandaa mwongozo wa mawasiliano kati ya wadau wa utoaji haki; na kukamilika kwa ufungaji wa vifaa vya TEHAMA kwenye Magereza nane (8) kwa ajili ya usikilizwaji wa mashauri kwa njia ya mtandao. Jumla ya shilingi bilioni 1.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 0.225 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Mradi Na. 6517: Haki ya Mtoto

Hatua iliyofikiwa ni: Kusajili watoto 1,027,144 chini ya miaka mitano katika mikoa ya Mwanza, Rukwa, Katavi na Tabora; kushughulikiwa kwa mashauri matano (5) ya wototo wanaokinzana na kukutana na sheria; na kuandaa mikakati ya pamoja ya MTAKUWWA ya kulinda haki za watoto na wanawake. Jumla ya shilingi bilioni 1.481 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 0.585 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(c) Mradi Na. 5502: Mpango Kazi Endelevu wa Kupambana na Rushwa

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha maandalizi ya rasimu ya Sera ya Taifa ya Mashtaka na rasimu ya Mkakati wa utekelezaji wa Sera hiyo; kukamilisha maboresho ya kanuni za Sheria ya kuwalinda mashahidi na watoa taarifa za uhalifu; kukamilisha uchambuzi wa malalamiko tisa (9) yanayohusiana na viashiria vya rushwa na kuwasilisha kwa vyombo vya uchunguzi; na kukamilisha tafsiri ya awamu ya kwanza ya sheria kuu nne (4)

zinazohusiana na haki jinai katika lugha ya Kiswahili. Jumla ya shilingi milioni 193.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 144.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(d) Mradi Na. 6207: Kuboresha Uwajibikaji wa Kitaasisi katika Kupambana na Rushwa na Kuongeza wigo wa kuifikia Haki

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa tathmini ya hali ya utoaji wa huduma ya msaada wa kisheria kupitia wasaidizi wa Sheria; kuwajengea uwezo makundi mbalimbali katika jamii ili kuwa na uelewa wa pamoja katika masuala ya haki za binadamu, utatuzi wa migogoro kwa njia mbadala na masuala ya jinsia; kutoa huduma ya msaada wa kisheria kwa mahabusu 20 na wafungwa 12 kwa njia ya *Pro Bono (huduma ya msaada wa kisheria inayotolewa na mawakili bila malipo);* na kutoa elimu ya sheria na haki za binadamu kwa njia ya runinga na redio. Jumla ya shilingi milioni 668.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 0.4 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(e) Mradi Na. 5507: Upatikanaji wa Haki za Wanawake na Watoto wa Kike (Access to Justice for Women and Children)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukusanyaji wa maoni ya wananchi kuhusu maboresho ya Sheria ya Ndoa Sura 29 hususan umri wa mtoto wa kike kuolewa katika mikoa ya Mtwara, Lindi, Dar es Salaam na Tanga.

(f) Mradi Na. 5508: Upatikanaji wa Haki kwa Maendeleo Endelevu

Hatua iliyofikiwa ni: Kununuliwa kwa vitendea kazi vikiwemo magari mawili ya viongozi; na kukamilika kwa maandalizi ya mfumo wa kubadilishana taarifa miongoni mwa Taasisi za Haki Jinai. Jumla ya shilingi bilioni 0.967 zimetumika katika robo ya kwanza ya Mwaka 2022/23.

Serikali Kuhamia Dodoma

Mradi Na. 6389: Ujenzi wa Majengo ya Serikali

Hatua iliyofikiwa kwa upande wa ujenzi wa majengo ya Serikali ni: Kuendelea na Awamu ya Pili ya ujenzi wa majengo ya Wizara katika mji wa Serikali Mtumba ambapo ujenzi wa majengo 24 ya wizara umefikia wastani wa asilimia 30 na ujenzi wa jengo moja (1) la Mamlaka ya Serikali Mtandao (eGA) umefikia asilimia 45. Kwa upande wa ujenzi wa miundombinu, hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa miundombinu ya awali katika Mji wa Serikali Mtumba ikiwemo maji, umeme na mawasiliano; na ujenzi wa barabara zenye urefu wa km 51.2 kwa kiwango cha lami ambapo utekelezaji umefikia asilimia 99. Jumla ya shilingi bilioni 245.73 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 93.83 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

Mradi Na. 6351: Ujenzi wa Ofisi na Makazi ya Waziri Mkuu
Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa uzio kuzunguka Makazi Rasmi na Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu; usimikaji wa jenerata; na uwekaji wa taa 175 za sola kuzunguka uzio huo. Jumla ya shilingi bilioni 1.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

E. Mradi Na. 6389: Ujenzi wa Majengo ya Ofisi

Mradi wa Ujenzi wa Majengo ya Ofisi ya Taifa ya Mashtaka
Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa Jengo la Makao Makuu – Njedengwa: ambapo utekelezaji umefikia asilimia 19.6, jengo la mkoa wa Morogoro (asilimia 52), jengo la mkoa wa Ilala (Kinyerezi) (asilimia 65), jengo la mkoa wa Pwani (asilimia 65) na Jengo la mkoa wa Mbeya (asilimia 52). Jumla ya shilingi bilioni 3.3 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Mradi wa Ujenzi wa Majengo ya Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali
Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa Jengo la Mwanasheria Mkuu wa Serikali mkoani Mwanza ambapo ujenzi wa ghorofa la kwanza umekamilika. Jumla ya shilingi bilioni 0.498 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 0.211 katika robo ya kwanza ya Mwaka 2022/23.

Ofisi na Makazi ya Viongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa
Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa majengo nane (8) ya utawala katika Halmashauri za Wilaya za Chalinze, Mkalama, Madaba, Ruangwa, Chemba, Malinyi, Tanganyika na Nzega Mji; kuendelea na ujenzi wa majengo 86 ya utawala ambapo majengo saba (7) ya halmashauri za wilaya ya Songwe, Misungwi, Kakonko, Nsimbo, Pangani, Chamwino na Geita Mji yamekamilika na kuanza kutumika, majengo 32 yapo katika hatua ya ukamilishaji na majengo 47 yapo katika hatua mbalimbali za ujenzi; kukamilika kwa ujenzi wa nyumba tatu (3) na kuendelea na ujenzi wa nyumba 42 za wakuu wa Idara; na kuendelea na ujenzi wa nyumba 55 za wakurugenzi. Jumla ya shilingi bilioni 88.82 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 2.9 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

Ofisi na Makazi ya Viongozi wa Mikoa
Hatua iliyofikiwa ni:

(i) **Ikulu Ndogo:** Kuendelea na ujenzi wa Ikulu Ndogo katika Mkoa wa Njombe ambapo utekelezaji umefikia asilimia 75; kuanza ujenzi wa uzio katika Ikulu ndogo ya Mkoa wa Mara; na kuanza ukarabati wa Ikulu Ndogo ya Mkoa wa Manyara;

(ii) **Nyumba za Makatibu Tawala Wasaidizi:** Kuendelea na ujenzi wa nyumba za Makatibu Tawala Wasaidizi wa Mikoa katika Mikoa ya Njombe (2), Songwe (2),

Lindi (4), Singida (2) na Ruvuma (2) ambapo utekelezaji umefikia hatua ya ukamilishaji na kuanza ujenzi katika mkoa wa Mwanza (2); kuendelea na ukarabati wa nyumba sita (6) za Makatibu Tawala Wasaidizi wa Mikoa ya Rukwa (1) na Kigoma (5); na kuendelea na ujenzi wa uzio katika nyumba 13 za Makatibu Tawala wa mikoa ya Lindi (1) na Katavi (12).

(iii) **Nyumba za Makatibu Tawala wa Wilaya:** Kukamilika kwa ujenzi wa nyumba ya Katibu Tawala wa Wilaya ya Mufindi; kukamilika kwa ukarabati wa nyumba za Makatibu Tawala wa Wilaya za Ngara, Karagwe, Rorya na Tarime; kuendelea na ujenzi wa nyumba za Makatibu Tawala wa Wilaya za Kwimba, Butiama, Kahama, Rungwe, Chunya, Kibiti, Songwe, Kondoa, Shinyanga, Mpwapwa, Simanjiro na Mbulu; kuendelea na ukarabati wa nyumba za Makatibu Tawala wa Wilaya za Kisarawe, Rufiji, Babati, Bagamoyo, Mkuranga, Ileje, Hanang', Kiteto, Mtwara, Nachingwea, Same na Siha.

(iv) **Nyumba za Wakuu wa Wilaya:** Kukamilika kwa ujenzi wa nyumba ya Mkuu wa Wilaya ya Wanging'ombe; kuendelea na ujenzi wa nyumba za Wakuu wa Wilaya ya Bariadi, Kalambo, Songea, Shinyanga, Hanang', Kakonko, Songwe, Kondoa, Mufindi, Kiteto, Ilemela, Ruangwa, Mbulu, Simanjiro na Kibiti; kuendelea na ukarabati wa nyumba za Wakuu wa Wilaya za Kiteto, Ilemela, Ruangwa, Mbulu, Simanjiro na Kibiti; kukamilika kwa ujenzi wa uzio wa nyumba ya Mkuu wa Wilaya ya Kilwa; na kuendelea na ujenzi wa uzio wa nyumba ya Mkuu wa Wilaya ya Temeke.

(v) **Nyumba za Makatibu Tawala wa Mikoa:** Kuendelea na ujenzi wa nyumba za Makatibu Tawala wa mikoa ya Iringa na Njombe; na kuendelea na ukarabati wa nyumba za Makatibu Tawala wa Mikoa ya Shinyanga, Lindi, Arusha, Manyara na Mbeya.

(vi) **Nyumba za Wakuu wa Mikoa:** Kukamilika kwa nyumba ya Mkuu wa Mkoa wa Geita; kuendelea na ujenzi wa nyumba za Wakuu wa mikoa ya Ruvuma na Njombe; kuendelea na ukarabati wa nyumba za Wakuu wa Mikoa ya Shinyanga, Manyara, Mtwara na Dar es Salaam; na kuendelea na ujenzi wa uzio wa nyumba ya Mkuu wa Mkoa wa Katavi.

(vii) **Nyumba za Maafisa Tarafa:** Kukamilika kwa ujenzi wa nyumba tatu (3) za Maafisa Tarafa katika mikoa ya Mtwara (1) na Lindi (2); na kuendelea na ujenzi wa nyumba za Maafisa Tarafa katika Mikoa ya Lindi (10), Pwani (2), Mtwara (1) na Katavi (3).

(viii) **Ofisi za Wakuu wa Wilaya:** Kukamilika kwa ujenzi wa ofisi za Wakuu wa Wilaya za Mkalama na Ikungi; kuendelea na ujenzi wa ofisi za Wakuu wa wilaya za Kishapu, Mbogwe, Nyang'hwale, Momba, Kasulu, Gairo, Malinyi, Ulanga, Uvinza, Nkasi, Butiama, Biharamulo na Dodoma; kuendelea na ukarabati wa Ofisi za Wakuu wa Wilaya za Ngara, Arusha, Mkuranga, Nanyumbu, Newala, Masasi, Bukoba, Ukerewe, Magu, Ilemela, Misungwi, Sengerema, Mwanga,

Longido, Lindi, Moshi na Muheza; kuendelea na ujenzi wa Ofisi za Wakuu wa Wilaya za Biharamulo na Ngara.

(ix) **Ofisi za Wakuu wa Mikoa:** Kukamilika kwa ujenzi wa ofisi ya Mkuu wa Mkoa wa Mbeya; kuendelea na ujenzi wa ofisi za wakuu wa Mikoa ya Geita, Njombe, Katavi, Simiyu na Morogoro; kuendelea na ukarabati wa ofisi za Wakuu wa Mikoa ya Iringa, Tanga, Shinyanga, Manyara, Lindi, Mwanza, Mara, Mtwara na Kilimanjaro; na kuendelea na ujenzi wa uzio wa Ofisi ya Mkuu wa Mkoa wa Songwe.

(x) **Ofisi za Tarafa:** Kukamilika kwa ujenzi wa Ofisi za Tarafa katika Mikoa ya Mbeya (3) na Rukwa (2); kuendelea na ujenzi wa ofisi za Tarafa katika Mikoa ya Kilimanjaro (12), Arusha (2), Pwani (5), Mtwara (2), Songwe (2), Katavi (3), Dodoma (3), Mwanza (11) na Kigoma (1); kuendelea na ukarabati wa ofisi za Tarafa katika Mikoa ya Kigoma (2), Pwani (1) na Tanga (14).

Jumla ya shilingi bilioni 34.85 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 2.11 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

F. Mradi Na. 6209: Mfuko wa Kuchochea Maendeleo ya Jimbo

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa vituo vya afya, vyumba vya madarasa, vyumba vya maabara na miundombinu ya maji na umeme. Jumla ya shilingi bilioni 11.00 zimetumika katika mwaka 2021/22.

G. Mradi Na. 6580: Mradi wa Uendelezaji wa Jiji la Dar es Salaam (DMDP)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa barabara zenye urefu wa km 4.39 na mifereji ya maji ya mvua yenye urefu wa km 6; na kuendelea na ujenzi wa soko la Mtoni Kijichi na stendi moja ya mabasi. Jumla ya shilingi bilioni 114.86 zimetumika katika mwaka 2021/22.

H. Mradi Na. 6501: Vitambulisho vya Taifa

Hatua iliyofikiwa ni: Kufanikisha usajili na utambuzi wa watu 898,204 nchini ikijumuisha raia wa Tanzania 886,602, wageni wakaazi 2,516 na wakimbizi 9,086; kuzalisha Namba 708,786 za Utambulisho wa Taifa (NIN); kuzalisha vitambulisho 2,917,477 ambapo kati ya hivyo, vitambulisho 2,736,584 vimesambazwa kwa wahusika; kuunganisha taasisi 12 katika Mfumo wa Usajili na Utambuzi; kuendelea kuunganisha na kuboresha miundombinu ya mtandao wa mawasiliano kati ya Ofisi za Usajili za Wilaya na Makao Makuu ambapo jumla ya ofisi 10 zimeunganishwa; na kuunda na kuboresha mifumo ya ndani *(modules)* 12 kwa ajili ya kusaidia Mfumo wa Usajili na Utambuzi. Jumla ya shilingi bilioni 9.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

I. Usalama wa Raia

(i) Mradi Na. 6302: Ujenzi wa Ofisi na Nyumba za Makazi Tanzania Bara

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa majengo ya Ofisi ya Kamanda wa Polisi wa Mkoa na Mkuu wa Kikosi cha Kutuliza Ghasia mkoani Singida; kukamilika kwa ujenzi wa uzio wa kutenganisha eneo la Makao Makuu ya Polisi/CID na eneo la RPC Dodoma; kuendelea na ujenzi wa Jengo la Kamanda wa Polisi Mkoa wa Mara, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 70; kuendelea na ujenzi wa Kituo cha Polisi Daraja ”C” Ludewa (Njombe) ambapo, utekelezaji umefikia asilimia 85 na ujenzi wa nyumba za makazi ya askari Ludewa umefikia asilimia 80; kuendelea na ujenzi wa Kituo cha Polisi Daraja B Lushoto (Tanga), ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90; kuendelea na ujenzi wa Kituo cha Polisi Daraja “A” katika Mji wa Serikali Mtumba Dodoma, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 70; kuendelea na ujenzi wa Kituo cha Polisi Daraja “A” Kigamboni (Dar es Salaam), ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90; na ukarabati wa hanga katika Kikosi cha Polisi Anga - Dar es Salaam ambapo umefikia asilimia 30. Jumla ya shilingi bilioni 1.6 zimetumika katika mwaka 2021/22.

J. Zimamoto na Uokoaji

Mradi Na. 6582: Upanuzi wa Huduma za Zimamoto na Uokoaji

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa nyumba za familia 80 za Askari wa Jeshi la Zimamoto na Uokoaji eneo la Kikombo (Dodoma), ambapo utekelezaji umefikia asilimia 65; kuendelea na ujenzi wa Kituo cha Zimamoto na Uokoaji Nzuguni (Dodoma), ambapo utekelezaji umefikia asilimia 93; kukamilika kwa ujenzi wa Kituo cha Zimamoto na Uokoaji Wilaya ya Chamwino; ununuzi wa magari matatu (3) ya kuzima moto; na kuendelea na ujenzi wa kituo cha zimamoto na uokoaji eneo la Mchicha, Tazara Jijini Dar es Salaam, ambapo ujenzi umefikia asilimia 98.

Hatua nyingine ni: ununuzi wa boti mbili (2) za maokozi; na kuanza ukarabati wa kituo cha zimamoto na uokoaji cha Ilala (Dar es Salaam). Jumla ya shilingi bilioni 10.2 zimetumika katika mwaka 2021/22.

K. Uhamiaji

Mradi Na. 6301: Ujenzi wa Ofisi za Uhamiaji Mikoa

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea kwa ujenzi wa Ofisi ya Makao Makuu ya Uhamiaji Jijini Dodoma ambapo utekelezaji umefikia asilimia 66; kuendelea na ujenzi wa Ofisi ya Uhamiaji Mkoa wa Lindi, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90; kuendelea na ujenzi wa Ofisi ya Uhamiaji Mkoa wa Mtwara ambapo utekelezaji umefikia asilimia 75; na kuendelea na ujenzi wa Ofisi ya Uhamiaji Mkoa wa Geita ambapo utekelezaji umefikia

asilimia 90.

Hatua nyingine ni: Kuendelea na awamu ya kwanza ya ujenzi wa Kambi ya Mafunzo ya Uhamiaji - Boma Kichakamiba wilayani Mkinga (Tanga) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 94; na kuendelea na ujenzi wa Ofisi ya Uhamiaji Mkoa wa Manyara, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 68. Jumla ya shilingi bilioni 6.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

2.3.2.3. Mapinduzi ya TEHAMA

A. Teknolojia ya Habari na Mawasiliano

(i) Mradi Na. 4283: Ujenzi wa Mkongo wa Mawasiliano wa Taifa

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa kilomita 409 za Mkongo wa Taifa wa Mawasiliano ambapo kilomita 72 ni za kuunganisha nchi ya Msumbiji kupitia mpaka wa Mtambaswala (Mtwara), kilomita 72 ni za kuunganisha watumiaji wa mwisho *(last mile connectivity)* katika Ofisi za Serikali za Msalato, Mtumba na Kikombo (Dodoma), na kilomita 265 ni za awamu ya kwanza Manyoni – Kambikatoto (Chunya); kukamilika kwa ujenzi wa kilomita 58 za Mkongo wa Taifa kutoka Bwanga hadi Chato; kukamilika kwa uhamishaji wa Mkongo wenye urefu wa Mita 250 eneo la Mkazi – Katavi; kukamilika kwa ukarabati wa kilomita 105 za mkongo Arusha – Namanga kupitia miundombinu ya TANESCO; na kukamilika kwa upanuzi wa Mkongo wa Taifa kwenye vituo vituo 14 vyenye jumla ya kadi 30 za kuchakata huduma.

Hatua nyingine ni: Kuendelea na upanuzi na ujenzi wa vyumba vya mitambo ya mkongo, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 42; kuendelea na ujenzi wa miundombinu ya kutolea huduma za mkongo ambapo utekelezaji umefikia asilimia 42; kuendelea na ujenzi wa Mkongo wa Taifa kilomita 2,495.67 ambapo utekelezaji umefikia asilimia 21. Jumla ya shilingi bilioni 135.78 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 5.57 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(ii) Mradi Na. 4234: Mfumo wa Anwani za Makazi

Hatua iliyofikiwa ni: Kuandaliwa kwa Mkakati wa miaka mitano (2021-2025) wa kuharakisha utekelezaji na matumizi ya mfumo; kuunda Programu Tumizi (Mobile Application) ya mfumo kwa ajili ya kuongeza ufanisi katika matumizi wa Mfumo; kukusanya na kuzingiza anwani za makazi 12,171,320 katika Programu Tumizi nchi nzima; kuandaliwa ramani za kidijitali katika Halmashauri tisa (9) za Tabora Manispaa, Shinyanga Manispaa, Ilemela Manispaa, Mbeya Jiji, Iringa Manispaa, Tanga Jiji, Dodoma Jiji, Arusha Jiji na Bukoba Manispaa; kuandaliwa kwa rasimu ya Sheria Ndogo *(Uniform By law)* na matumizi ya Mfumo wa Anuani za Makazi na Postikodi; kuandaliwa

kwa Kanzidata ya Mfumo na orodha ya postikodi; kuhuisha na kutunga sera, sheria, kanuni na miongozo ili kuimarisha utekelezaji, usimamizi, uendeshaji na matumizi ya Mfumo wa Anwani za Makazi; na kuboresha Mfumo wa Kidijitali wa Anwani za Makazi kupitia moduli za uhakiki wa taarifa ambayo inajumuisha matumizi ya ramani ili kusasisha majira ya nukta *(coordinates)*. Jumla ya shilingi bilioni 45.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 3.5 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(iii) Mradi Na. 4280: Tanzania ya Kidijitali

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa tathmini ya kutambua maeneo ya vijijini ambayo hayana mawasiliano kwa ajili ya kujenga minara 150 ya mawasiliano; kuendelea kutambua maeneo yanayopaswa kuboreshwa kutoka teknolojia ya 2G kwenda 3G/4G ili kuwezesha huduma za intaneti yenye kasi (broadband); kukamilika kwa maandalizi ya Mkakati wa Mawasiliano wa Mradi wa Tanzania ya Kidijitali; kuendelea kujenga, kupanua na kuboresha miundombinu iliyopo ya intaneti yenye kasi *(broadband)* inayomilikiwa na Serikali (GovNET) na kuunganisha taasisi 100; kuhakiki na kusafisha taarifa za Anwani za Makazi katika jiji la Dar es Salaam; na kujenga kituo kimoja (1) cha kukuza taaluma na ubunifu katika TEHAMA na vituo vidogo vitano (5) kila Kanda. Jumla ya shilingi bilioni 6.4 zimetumika katika mwaka 2021/22 na dola za Marekani milioni 4.47 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

B. Mradi Na. 4279: Upanuzi wa Usikivu wa Shirika la Utangazaji Tanzania (TBC)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la kituo cha kurushia matangazo ya masafa ya FM katika kituo cha Kisaki mkoani Morogoro; kukamilika kwa ujenzi na ufungaji wa mitambo ya kituo cha Redio ya Jamii Makao Makuu Jijini Dodoma; kukamilika kwa ufungaji wa mitambo ya masafa ya FM katika Wilaya za Karagwe, Same, Bunda, Kasulu, Kahama, Nkasi na Sikonge; kukamilika kwa ujenzi wa mitambo ya masafa ya FM katika Wilaya za Ngara, Ruangwa na Kilombero; kukamilisha malipo ya ulipaji fidia kwa wananchi 45 waliopisha eneo la ekari 53 kwa ajili ya ujenzi wa Makao Makuu ya TBC katika eneo la Vikonje Jijini Dodoma; na kukamilisha ujenzi wa jengo la Studio na ununuzi wa vifaa vya Chaneli ya Televisheni ya TBC 2 katika ofisi za Mikocheni Dar es Salaam.

Hatua nyingine ni: kuendelea na ujenzi na ufungaji wa mitambo ya masafa ya FM katika mikoa mipya ya Njombe, Songwe na Simiyu, na wilaya za Kilwa, Serengeti pamoja na visiwa vya Unguja na Pemba, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 40; na kuendelea na ujenzi wa vituo vya matangazo ya FM katika Wilaya ya Ludewa na Kyela, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 70; kuendelea na ujenzi wa mitambo ya masafa ya FM katika Wilaya za Tanganyika, Mlele, Makete, Uvinza, Mbinga na Ngorongoro, ambapo utekelezaji umefikia wastani wa asilimia 90; na kufungwa kwa mitambo miwili (2) ya

kurushia matangazo kwa njia ya Satelaiti *(FLY AWAY)* pamoja na mtambo wa kurushia matangazo mubashara ya redio kwa njia ya mtandao *(LIVE U)*. Jumla ya shilingi bilioni 3.6 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.3 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(i) Mradi Na. 6567: Habari kwa Umma

Hatua iliyofikiwa ni: Ununuzi wa kamera, kompyuta na visaidizi *(accessories)*; kuandaliwa kwa video fupi, vibango na makala maalumu kwa ajili ya matangazo ya televisheni na mitandao ya kijamii; kukusanya na kusambaza habari 4,095, Makala 41, habari picha 622 kupitia magazeti na majarida, habari 58 kupitia Runinga na Redio, habari 2,117 kupitia"*blogs"* na mitandao ya kijamii; kuandaa, kuchapisha na kusambaza katika Ofisi mbalimbali za Serikali, sekta binafsi pamoja na kuwapatia wananchi nakala 15,000 za Jarida la Nchi Yetu lenye kuelezea mafanikio na utekelezaji wa mwaka mmoja wa Serikali ya Awamu ya Sita; kukamilisha Rasimu ya Mkakati wa Taifa wa Mawasiliano *(National Communication Strategy – NCS)*; kutoa leseni mpya 19 za magazeti; na kuhuishwa kwa kanuni za utangazaji kwa njia ya kidijitali za mwaka 2018. Jumla ya shilingi milioni 551.2 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 420.80 katika kipindi cha robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

C. Mradi Na. 4937: Ujenzi wa Kiwanda cha Kupiga Chapa (Government Press Development Programme)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa msingi wa jengo la kiwanda; na kuendelea na ujenzi wa kuta za jengo ambapo utekelezaji umefikia asilimia 35. Jumla ya shilingi milioni 889.14 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 150.94 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

2.3.3. Kuimarisha Uwezo wa Uzalishaji Viwandani na Utoaji Huduma

2.3.3.1. Uzalishaji Viwandani

(i) Mradi Na. 6103: Kituo cha Kuendeleza Teknolojia ya Magari Tanzania (Tanzania Automotive Technology Centre - TATC)

Hatua iliyofikiwa ni: Ununuzi wa mitambo kwa ajili ya kupima ubora wa chuma; kuendelea na ujenzi wa jengo la kusimika mitambo ya kuzalisha bidhaa za chuma zisizoshika kutu *(metal galvanizing plant)*; kupokelewa kwa mitambo na vipuri kwa ajili ya kuzalisha nguzo za chuma na viambata vyake kwa matumizi ya Shirika la Umeme Tanzania; ukarabati wa magari ya Jeshi la Zimamoto na Uokoaji kwa ajili ya Kiwanja cha Ndege cha Kimataifa cha Julius Nyerere; kukamilika kwa uundaji wa magari matatu mapya ya Zimamoto ya kiwango cha Manispaa; ununuzi wa vipuri na kukarabati mitambo ya karakana ya utafiti; na kukamilisha utafiti na uhawilishaji wa teknolojia

katika nyanja za kilimo, madini, ujenzi, usafirishaji na kutengeneza zana mbalimbali zikiwemo *power tillers, domestic flour milling machine, scrap crusher, powered brick machine, brake drums and blocks* za treni na vipuri vya pampu za maji. Jumla ya shilingi bilioni 8.4 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(ii) Mradi Na. 6260: Mradi wa Kuwezesha Taasisi

(a) Kiwanda cha Mashine na Vipuri KMTC

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa mtambo wa kuchemsha vyuma ili kuzuia kutu (Galvanizing plant) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 98 na kupokelewa kwa kemikali tatu kati ya nne (Hydrochloric *acid* lita 4,000, caustic soda kilo 75, na zinc ammonium chloride lita 4000) kwa matumizi ya kiwanda; ununuzi wa vifaa vya ujenzi wa tanuru la kuyeyushia chuma pamoja na kuendelea na usimikaji wa *overhead crane*; kukamilika kwa ukarabati wa mfumo wa umeme; na kuendelea na ukarabati wa mashine za kiwanda. Jumla ya shilingi milioni 963.8 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Eneo la Kongane ya Viwanda – TAMCO

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa barabara kwa kiwango cha lami yenye urefu wa mita 580 kuelekea kiwanda cha kuzalisha betri; kuanza uzalishaji katika kiwanda cha chanjo za wanyama cha *Hester Bioscience* na kuendelea na ujenzi wa barabara yenye urefu wa mita 230, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 12; kuanza kwa uzalishaji katika kiwanda cha kuunganisha magari cha *GF Trucks Motors*, ambapo jumla ya magari 245 yameunganishwa; kukamilika kwa usanifu wa mahitaji ya maji na umeme katika eneo la mradi. Jumla ya shilingi milioni 202.2 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Mradi wa Kuunganisha Matrekta ya URSUS

Hatua iliyofikiwa ni: Kuuzwa kwa matrekta 14 na matela manne (4); na kuunganishwa kwa matrekta 774 kati ya 822. Jumla ya shilingi milioni 256.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(d) Kituo cha Zana za Kilimo na Ufundi Vijijini - CAMARTEC

Hatua iliyofikiwa ni: Kubuni na kutengeneza tela moja (1) la kupakia mashine (mobile platform) za uvunaji wa zao la chikichi; kuhuisha mashine ya kutenganisha makademia *nuts* na maganda baada ya kubanguliwa; kukamilika kwa matengenezo ya mashine 36 za kulimia, kupandia na kuchakata mazao mbalimbali ikiwemo trekta nane (8) aina ya *CAMARTEC CFT Tractor*, vipandio viwili (2) vya mazao vinavyovutwa na *CFT Tractor*, vipandio nane (8) vya kukokotwa na wanyama kazi, mashine mbili (2) zinazotumia mikono za kubangua korosho, mashine moja (1) ya kubangua korosho, majiko mawili (2) ya kuchemsha korosho, makaushio mawili (2) ya kukaushia korosho, mashine tatu (3) za kupura dengu, mashine nne (4) za kukatakata malisho ya mifugo na mashine nne

(4) za kufunga majani.

Hatua nyingine zilizotekelezwa ni: Kuendelea na matengenezo ya mashine 70 ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90 kwa ajili ya kuanzisha Kitovu cha Teknolojia za Kihandisi (Engineering Technology Hubs-ETH) katika Wilaya ya Maswa, mkoani Simiyu ambapo kati ya teknolojia hizo, 42 zimeundwa na Kituo ambazo ni mashine tatu (3 za kukatakata malisho ya mifugo mashine 4 za kufunga majani, mashine 4 za kupura mtama, mikokoteni 10 inayokokotwa na wanyama kazi, mashine 4 za kupura alizeti, vipandio 14 vya Pamba na majiko 3 ya kupikia yanayotumia nishati ya jua (Parabolic Solar Cooker) na teknolojia 28 zimenunuliwa kutoka kwa wajasiriamali ili kuwawezesha kukuza teknolojia zao; uhawilishaji wa teknolojia za kilimo kwa wakulima wa Wilaya ya Hai (Kilimanjaro), Manyoni (Singida) na Karatu (Arusha); ukarabati wa majengo mawili (2) ya utawala, nyumba moja (1) ya mtumishi na jengo moja (1) la karakana; na kutengenezwa kwa mashine tano (5) za karakana ili kuziongezea uwezo. Jumla ya shilingi bilioni 1.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(e) Shirika la Utafiti na Maendeleo ya Viwanda Tanzania - TIRDO

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa utafiti wa viwanda, rasilimali na fursa za uwekezaji katika Mkoa wa Pwani, Morogoro na Dar es Salaam; kukamilika kwa ujenzi wa kiwanda cha mfano cha kuzalisha vitofali (briquette) vinavyotokana na mkaa wa mawe kwa matumizi ya majumbani na viwandani; kufanya ufuatiliaji kwa watengenezaji wa mkaa mbadala 62 katika mikoa 13 Tanzania bara na Zanzibar; kufanyika kwa tafiti sita (6) zenye lengo la kuongeza thamani katika malighafi na mazao nchini; kuwajengea uwezo (incubation) wabunifu 26 wa vifaa vya kielektroniki na mifumo ya TEHAMA ikiwemo mgunduzi wa dawa ya COVIDOL katika kupambana na janga la UVIKO-19; na kufanya ukaguzi wa mazingira katika mradi wa ujenzi wa reli ya kisasa (SGR).

Hatua nyingine ni: Kukusanya sampuli 41 za mkaa mbadala kutoka kwa watengenezaji kwa ajili ya kufanyiwa vipimo vya ubora katika maabara ya Nishati TIRDO; kujengwa na kusimikwa kwa kaushio moja la jua lenye njia mbadala ya kutoa nishati ya joto la kukaushia zao la mwani Pemba – Makangale na mashine moja ya kusaga mwani; walaji wa bidhaa za mwani 415 wamepatiwa mafunzo ya uelewa wa matumizi na faida za mwani; kuendelea na tafiti katika zao la Machungwa, majani ya Mkaritusi na mbegu za Iliki kwa ajili ya kuzalisha mafuta tete kwa ajili ya matumizi viwandani; kuendelea na ujenzi wa jengo la utawala na kliniki ya wavumbuzi na viatamizi ambapo utekelezaji umefikia asilimia 20 na kununuliwa kwa magari manne (4); kukamilika kwa usimikaji wa mitambo na kuanza uzalishaji katika kiwanda cha kukoboa mpunga cha Bodi ya Nafaka na Mazao Mchanganyiko (CPB) Mkuyuni - Mwanza; kukamilika kwa ujenzi wa majengo ya kiwanda cha kusindika ngozi (tannery) cha Karanga – Moshi na ufungaji wa mashine unaendelea. Jumla ya shilingi bilioni 1.74 zimetumika katika robo ya kwanza ya mwaka

2021/22.

(f) Shirika la Uhandisi na Usanifu wa Mitambo – TEMDO

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa karakana ya TEMDO pamoja na ukarabati wa sehemu ya ofisi za ubunifu; kuendelea na ukarabati wa eneo la kiatamizi (incubator) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 95; kufanyika kwa tafiti tatu (3) za kuendeleza, kuongeza thamani na kubiasharisha mazao ya alizeti, parachichi na chikikichi; kukamilika kwa utengenezaji wa vifaa vya afya vikiwemo *nommal hospital beds, drip stand, examination bed, delivery bed, theatre trolleys, hospital screens na bed side lockers* na kuidhinishwa na Mamlaka za TMDA na MSD; kuendelea kutengeneza chasili cha Mtambo wa kutengeneza sukari kwa kiwango cha mjasiriamali wa kati (sugar processing mini-plant) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 60; kuendelea na usanifu wa mtambo wa kuchakata zao la mkonge kwa kiwango cha upatikanaji wa nyuzi za katani zinazokidhi viwango vya soko la nje; kutengenezwa na kusimikwa kwa mtambo wa kuchakata alizeti katika Wilaya ya Ngara; kuendelea na usimikaji wa mitambo ya kuchomea taka katika Hospitali za Wilaya za Nyasa, Bukoba, Busekelo, Chunya, Uhuru Dodoma pamoja, Kiwanja cha Ndege cha Kimataifa cha Julius Nyerere (JNIA), Mkonoo Jijini Arusha na Bagamoyo: na kukamilika kwa usanifu wa majokofu ya kisasa mawili ya kuhifadhia maiti ambapo moja lina uwezo wa kuhifadhia maiti tatu (3) na lingine la kuhifadhi maiti sita (6). Jumla ya shilingi bilioni 1.83 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(g) Uendelezaji wa Viwanda Vidogo (SIDO)

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa kwa ushauri wa kiufundi na biashara kwa wajasiriamali 19,674; kutoa mikopo 2,751 (wanaume asilimia 51.4 na wanawake 48.6) yenye thamani ya shilingi bilioni 6.17 ambayo imezalisha ajira 6,739, urejeshaji wa mikopo hiyo umefikia wastani wa asilimia 92; kukamilika kwa ujenzi wa majengo ya viwanda katika mikoa ya Morogoro (majengo 2); Mwanza (Jengo 1) na Katavi (majengo 2); kukamilika kwa ujenzi wa miundombinu katika maeneo ya SIDO kwenye mikoa ya Kagera, Geita na Kigoma; kusimikwa kwa mashine na mitambo ya kisasa katika kituo cha uendelezaji wa teknolojia cha Iringa; kuzalishwa kwa mashine na vipuli 1,412 za aina mbalimbali kupitia Vituo vya Kuendeleza Teknolojia (TDCs) kwa ajili ya viwanda vidogo; na kutolewa kwa mafunzo ya ujasiriamali, usimamizi wa biashara, kuongeza tija viwandani na hati miliki kwa wajasiriamali 19,556 kupitia kozi 632.

Hatua nyingine ni: Kukamilika kwa michoro, makadirio ya gharama za ujenzi na kuanza kujenga majengo ya viwanda (industrial sheds) katika mikoa ya Singida (1), Geita (1), Tanga (1) na Shinyanga (2); na kuunganisha mikoa 21 Tanzania Bara kwenye mtandao unganifu. Jumla ya shilingi milioni 110.65 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 226.56 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(h) Mchango wa Mifuko ya Hifadhi ya Jamii Katika Uchumi wa Viwanda

Kilimanjaro International Leather Industries Co Ltd (KLICL)
Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika na kuanza uzalishaji kwa awamu ya kwanza ya mradi iliyohusisha ujenzi wa kiwanda cha viatu, soli, ndala na bidhaa za ngozi kama vile mikanda na mikoba; ujenzi wa awamu ya pili ya mradi inayohusisha ujenzi wa kiwanda cha kuchakata ngozi unaendelea ambapo utekelezaji umefikia asilimia 95. Jumla ya shilingi bilioni 120.7 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Kiwanda cha Nyama cha Nguru Hills Ranch - Morogoro
Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa jengo la kiwanda, maboresho ya mfumo wa umeme, ufungaji wa mitambo ya kuchinjia na utengenezaji wa majokofu; na kukamilika kwa ufungaji na uunganishaji wa umeme. Uzalishaji umeanza kwa hatua ya majaribio wakati kiwanda kikikamilisha taratibu za idhini na vibali vya kusafirisha nyama nje ya nchi. Jumla ya shilingi bilioni 8.5 imewekezwa hadi Agosti 2022.

Kiwanda cha Kuchakata Tangawizi cha 'Mamba Ginger Factory Limited
Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa majengo ya kiwanda; kukamilika kwa uunganishaji wa umeme wa msongo mkubwa na ufungaji wa mashine; kuanza kwa uzalishaji kwa hatua ya majaribio wakati kiwanda kikikamilisha taratibu za idhini na vibali ili kuanza rasmi uzalishaji. Jumla ya shilingi bilioni 1.55 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Kiwanda cha Chai cha Mponde - Tanga
Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati wa kiwanda ambapo utekelezaji umefikia asilimia 95; kuanza kwa hatua za majaribio ya kupima uwezo wa mitambo ya kuchakata chai. Jumla ya shilingi shilingi milioni 500 imewekezwa kufikia Agosti 2022.

(i) Mradi Na. 5441: Mpango wa Maendeleo kwa Ustawi wa Taifa na Mapambano Dhidi ya UVIKO-19
Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na Ukarabati wa vyuo vya Ufundi Stadi na marekebisho kwa watu wenye ulemavu ambapo ukarabati katika chuo cha Sabasaba na Chuo cha Luanzari –Tabora utekelezaji umefikia asilimia 80, Mtapika (asilimia 75) na Yombo (asilimia 65). Jumla ya shilingi bilioni 2.648 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(j) Maeneo Mengine Maalumu ya Uwekezaji (SEZ/EPZ)

Mradi Na. 4933: Uendelezaji wa Kanda Maalumu za Kiuchumi

Eneo Maalumu la Uwekezaji Mtwara Free Port Zone
Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa miundombinu ya maji, umeme na

barabara za ndani ya eneo la mradi zenye urefu wa km 1.06; na kukamilika kwa usanifu wa jengo la Kituo cha Pamoja cha Huduma (One Stop Center Building).

2.3.3.2. Huduma za Masoko

(a) Uendelezaji wa Masoko ya Bidhaa

Hatua iliyofikiwa ni; Kutolewa kwa jumla ya leseni 41 za waendesha ghala kati ya leseni hizo, leseni 34 ni kwa zao la korosho, dengu (2), kahawa (3) na kakao (2); kutolewa kwa miongozo miwili (2) ya Usimamizi wa Masoko na Mauzo ya Korosho Ghafi ya Mwaka 2021/22 Toleo la kwanza na Mwongozo wa Biashara kwa kutumia Mfumo wa Stakabadhi za Ghala wa Mwaka 2021 kwa mazao ya Choroko, Soya, Ufuta, Mbaazi na Dengu; kuwawezesha wakulima wa kakao katika Mkoa wa Morogoro kuuza kwa mara ya kwanza kwa bei ya wastani ya shilingi 4,892.50 kwa kilogramu ikilinganishwa na bei ya wastani ya shilingi 2,000 kwa kilogramu ya awali; kuwawezesha wakulima wa zao la ufuta mkoa wa Songwe kuuza tani 348.850 kupitia Mfumo wa Stakabadhi za Ghala zilizokuwa na thamani ya shilingi milioni 772.8 kwa wastani wa bei ya shilingi 2,221.53 kwa kilogramu ikilinganishwa na wastani wa shilingi 1,200 hadi shilingi 1,700 kwa kilogramu pindi wakulima wanapouza nje ya Mfumo wa Stakabadhi za Ghala; na kutolewa kwa leseni 36 za zao la ufuta zilizowezesha kuuzwa kwa tani 79,471.6 ya zao hilo. Jumla ya shilingi milioni 858 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Maonesho ya Kimataifa ya Biashara ya Dar es Salaam (DITF) - TANTRADE

Hatua iliyofikiwa ni: Kuratibiwa kwa maonesho ya 46 ya biashara ya kimataifa ya Dar es Salaam yaliyohusisha washiriki 3,200 (kampuni za ndani 2,975 na kampuni za nje 225 kutoka Nchi 23) ambapo kampuni za Kitanzania 214 ziliunganishwa na kampuni 70 kutoka nchi 7 kupitia uratibu wa mkutano wa wawekezaji, wanunuzi na wauzaji ambapo mikataba 10 yenye jumla ya thamani shilingi trillioni 176.646 ilisainiwa; kuratibu programu ya *Total Industrial Solution* ambayo inamuwezesha Mtanzania kumiliki kiwanda kwa bei nafuu kuanzia shilingi milioni 6 – shilingi milioni 600; kuratibiwa kwa Maonesho ya Sita ya Bidhaa za Viwanda vya Tanzania yaliyofanyika Mjini Unguja Zanzibar ambapo jumla ya viwanda 131 vilishiriki kutangaza bidhaa zinazozalishwa nchini na kuwakutanisha wenye viwanda na wanunuzi; kusimamia maonesho sita (6) yaliyoratibiwa nchini ikiwemo Maonesho ya Tanzania *Business Women Trade Fair* yaliyoandaliwa na TABWA, *Tanzania Women Chamber of Commerce, Tanzania International Food and Agriculture Expo 2022*, *Syrian International Exhibition* (Dar es Salaam na Dodoma) na Maonesho ya *International Trade Exhibition on Building, Construction, Oil and* Gas; kuratibiwa kwa kampuni 702 kushiriki misafara minne (4) ya biashara, kongamano moja (1) na maonesho mawili (2) ya kibiashara katika nchi za Kenya, Burundi, Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo, Oman, Uturuki, Uingereza, Afrika Kusini na Saudi Arabia.

Shughuli nyingine zililotekelezwa ni: kuzinduliwa kwa Mfumo wa utoaji wa Taarifa za Biashara (Trade Information Portal) ambao umetoa huduma kwa watumiaji 51,466 na umetazamwa na (watembeleaji) 151,758 kutoka ndani na nje ya nchi; na kuzinduliwa kwa duka mtandao (e-commerce shop) ambapo jumla ya wafanyabiashara 322 wamejiunga na mfumo huo. Jumla ya shilingi bilioni 1.511 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Ushiriki wa Tanzania katika Maonesho ya EXPO - DUBAI

Hatua iliyofikiwa ni: Kutangazwa kwa miradi ya kimkakati ya ujenzi wa miundombinu ya TEHAMA, nishati, reli, barabara, bandari, madaraja, viwanja vya ndege, kilimo, uvuvi, mifugo na vivutio vya utalii kwa lengo la kuvutia wawekezaji; kutangazwa kwa kampuni 640 za watanzania walio ndani na nje ya nchi kwa kipindi cha miezi sita; kutangazwa kwa bidhaa za kahawa, chai, korosho, vito vya Tanzanite, *Essential oils* za Shirika la Biashara Zanzibar (ZSTC), vipodozi vya asili (nazi, mwani na viungo), ngozi, mkonge, sanaa za mikono na ubunifu kupitia mfumo wa soko la kimtandao la Expo 2020 Dubai uiitwao *World Souq* unaowezesha bidhaa kuonekana kwa nchi 192; kuratibiwa kwa mikutano 101 na makongamano matatu (3) kati ya Taasisi za Umma na binafsi, wawekezaji na wafanyabiashara mbalimbali kupitia programu 11 za kutangaza sekta za kilimo, madini, utalii, afya, ujenzi, miundombinu, usafirishaji, mifugo, uvuvi, nishati, maji, sanaa na utamaduni; na kusainiwa kwa hati za makubaliano (MoU) 36 baina ya Serikali ya Tanzania na Serikali ya Falme za Kiarabu (UAE) yenye thamani ya Dola za marekani bilioni 7.49 sawa na shilingi trilioni 17.35 zinazotarajiwa kuzalisha ajira 200,000. Jumla ya shilingi bilioni 2.349 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(d) Udhibiti wa Ubora wa Bidhaa - TBS

Hatua iliyofikiwa ni: Kuandaa viwango 551 vya kitaifa; kutolewa kwa leseni 693 za nembo ya ubora ya TBS; kusajiliwa kwa majengo na maeneo 10,460 ya uzalishaji, uuzaji na usambazaji wa bidhaa za chakula na vipodozi; kusajiliwa kwa bidhaa 2,064 za chakula na vipodozi; kutolewa kwa vibali (Certificate of Conformity - CoCs) 114,535 kwa shehena za bidhaa zitokazo nje ya nchi; kukaguliwa kwa magari 43,785 yaliyotumika nje (imported used motor vehicles) kupitia programu ya ukaguzi wa magari hapa nchini (Destination Inspection); kupimwa kwa sampuli 38,039 katika maabara mbalimbali; na kufanyiwa ugezi kwa vifaa 11,856 pamoja na uwekaji wa vinasaba katika mafuta (petrol, dizeli na mafuta ya taa) lita 4,495,209,484. Jumla ya shilingi bilioni 2.014 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(e) Kuendeleza Biashara Kupitia Chuo cha Elimu ya Biashara (CBE)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa vyumba sita (6) vya madarasa, kumbi mbili (2) za mihadhara, ofisi tatu (3) za watumishi, maktaba moja (1) na maabara moja (1) ya kompyuta katika kampasi ya Mbeya; kuendelea na ukarabati mkubwa wa

majengo ya Kampasi ya Dodoma ambapo ujenzi wa ukuta umefikia asilimia 90, ukarabati wa mabweni matatu (3) umekamilika, mabweni 12 yamefikia asilimia 92, ukumbi wa mikutano asilimia 98, block A na jengo la utawala asilimia 88, jengo la mgahawa asilimia 98 na kazi za nje zimekamilika kwa asilimia 98; na kumalizia ujenzi wa ukumbi wa mihadhara (lecture theatre) katika Kampasi ya Mwanza. Jumla ya shilingi milioni 891.83 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi 369.14 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

2.3.3.3. Ubiasharishaji wa Mazao ya Kilimo, Mifugo na Uvuvi kupitia ASDP II

A. Kilimo

Mradi Na. 4486: Programu ya Kuendeleza Sekta ya Kilimo Awamu ya Pili - ASDP II

(i) Ujenzi na Ukarabati wa Miundombinu ya Umwagiliaji

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina katika skimu tatu (3) za Mkombozi (Iringa), Idudumo (Nzega) na Ilemba (Sumbawanga); kuendelea na ujenzi na ukarabati wa skimu za Kirya (Mwanga) na Endagaw (Hanang') ambapo utekelezaji wake umefikia asilimia 42 na 41 mtawalia; kukamilika kwa upembuzi yakinifu wa skimu 13 katika mikoa ya Arusha, Dodoma, Geita, Iringa, Rukwa, Singida na Mtwara; kukamilika kwa usanifu wa Skimu nane (8) za Wilaya ya Mbarali; kuendelea na ujenzi wa skimu ya Madibira (Mbeya) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 27; kuendelea na ujenzi wa miundombinu ya umwagiliaji ya skimu ya umwagiliaji ya Chita JKT kikosi cha 837KJ ambapo utekelezaji umefikia asilimia 63; kukamilika kwa ukarabati wa skimu ya Kituani Mwenzae (Lushoto) na Luganga (Iringa); kuendelea na ukarabati wa Skimu ya shamba la zabibu Chinangali II (Chamwino), Orumwi (Siha), Mseta Bondeni (Kongwa), Karema (Tanganyika) na Kilida (Mpimbwe) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 95; na kukamilika uchimbaji wa visima katika skimu ya Fufu (Chamwino).

Hatua nyingine ni: Kukamilika kwa taarifa za utunzaji wa mazingira na jamii (ESMP) katika skimu na mabwawa matano (5) ya umwagiliaji ya Mbwasa (Manyoni DC), Ibanda (Geita DC & Sengerema DC), Msange (Singida DC), Masimba (Iramba DC) na Mwamapuli (Igunga DC); na kusajiliwa kwa vyama 27 vya umwagiliaji katika mikoa ya Ruvuma, Mbeya, Tanga, Kilimanjaro na Kigoma na kuwajengea uwezo kuhusu Mbinu za kuandaa kanuni ndogo za uendeshaji wa vyama. Jumla ya shilingi bilioni 5.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 860.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(ii) Kuwezesha Uanzishwaji wa Mashamba Makubwa ili kuwa Kitovu Cha Teknolojia Bora kwa Wakulima Wadogo

Hatua iliyofikiwa ni: Kupima afya ya udongo kwa mashamba 67 katika mikoa ya Manyara, Singida, Tabora, Kigoma, Mtwara, Lindi, Rukwa, Pwani, Ruvuma, Dodoma na Mbeya yenye ukubwa wa hekta 205,432.45; kutambuliwa kwa mashamba matano (5) ya NAFCO yaliyopo katika mikoa ya Kilimanjaro ambayo ni Jouney's end (ekari 1,670), Fosters (ekari 727), Harlington (ekari 1,237), Kanamodo (ekari 2,203) na Manyara katika mashamba la Basuto (ekari 13,142.5); kutambuliwa kwa mashamba 50 yenye ukubwa kuanzia ekari 50 katika bonde la mto Kilombero katika Halmashauri za Malinyi, Ulanga na Kilombero; na kutolewa kwa mafunzo kwa wakulima na wadau takribani 265 kuhusu teknolojia za matumizi bora ya ardhi ya kilimo ikiwemo hifadhi ya maji na udongo mashambani, kupima afya ya udongo na kuhamasisha matumizi ya chokaa kilimo katika Halmashauri 13, vijiji 64 Mkoani Kilimanjaro, Manyara na Tanga; kuandaa maeneo ya kilimo cha mashamba makubwa (Block farming) kwa ajili ya vijana kuwekeza katika kilimo ambapo maandalizi yamefanyika katika Halmashauri za Bahi hekta (7,711), Chamwino hekta (11,412) na Chunya hekta 65,000. Jumla ya shilingi milioni 180.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iii) Kuongeza Matumizi ya Teknolojia na Mbinu za Kilimo Kinachohimili Mabadiliko ya Tabianchi

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwajengea uwezo maafisa ugani 40, kuhusu namna ya kujumuisha shughuli za kilimo kinachohimili mabadiliko ya tabianchi kwenye mipango ya Halmashauri ya Wilaya za Mkalama, Manyoni, Ikungi na Iramba (Singida) na Busega, Bariadi, Meatu na Maswa (Simiyu); kusambaza Mwongozo wa mabadiliko ya tabianchi katika Halmashauri za Wilaya za Kondoa, Chamwino, Chemba, Mpwapwa na Bahi; kutolewa kwa mafunzo kwa wakulima 375 katika vijiji 15 vya halmashauri ya Wilaya ya Karatu kuhusu mazingira, kuwawezesha kuibua changamoto za kimazingira zinazotishia uhifadhi wa Ziwa Manyara na kutolewa kwa mafunzo kwa ajili ya kutengeneza mipango ya usimamizi wa mazingira na jamii (ESMPs) ili kutatua changamoto hizo na wakulima 150 katika wilaya ya Mvomero juu ya masuala ya Kilimo himilivu; kutolewa kwa mafunzo kwa wakulima juu ya Kilimo kinachohimili mabadiliko ya tabianchi na kukamilika kwa uchimbaji wa visima vinne (4) vya umwagiliaji katika Halmashauri ya Wilaya ya Mpwapwa na Simanjiro. Jumla ya shilingi milioni 118.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iv) Kuongeza Matumizi ya Teknolojia Bora katika Uzalishaji wa Mazao ili Kuongeza Uzalishaji na Tija

Hatua iliyofikiwa ni: Kuidhinishwa kwa aina mpya 18 za mbegu bora na Kamati ya Mbegu ya Taifa; kuendelea na taratibu za ununuzi wa ndege mpya kwa ajili ya kituo cha Kilimo Anga; kusajiliwa kwa viuatilifu vipya 83 ambavyo ni viuadudu 38, viuagugu 19,

viuatilifu vya kudhibiti ukungu 22 na visaidizi vya mbolea (growth regulators); na kusajili wadudu marafiki tisa (9) wa utafiti. Jumla ya shilingi milioni 16.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(v) Kuimarisha Vituo vya Utafiti na Utafiti wa Mbegu Bora

(a) Kuimarisha Vituo vya Utafiti

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa ofisi na nyumba nne (4) za TARI Kihinga-Kigoma ambapo utekelezaji umefikia asilimia 25; kuendelea na ujenzi wa ofisi za TARI Makao Makuu – Dodoma; kuendelea na ujenzi wa miundombinu ya TARI Selian - Arusha na TARI Uyole; ununuzi wa vifaa na vitendanishi vya maabara ya udongo ya TARI Mlingano na TARI Mikocheni; kukamilika kwa ukarabati wa maabara ya TARI Tengeru ya kuzalisha miche kwa njia ya chupa *(tissue culture)* na kuwawezesha watafiti 43 kuhudhuria mafunzo ya muda mrefu katika vyuo mbalimbali vya ndani na nje ya nchi ambapo kati ya hao, 19 ni shahada ya uzamivu, 19 shahada ya uzamili na watano (5) shahada ya kwanza. Jumla ya shilingi bilioni 1.45 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Utafiti wa Mbegu Bora

Hatua iliyofikiwa ni: Kugundua aina tano (5) za mbegu bora na kuidhinishwa kwa ajili ya matumizi ya wakulima ambapo kati ya hizo mbili (2) ni za ngano; moja (1) ya mpunga na mbili (2) za choroko: kuwasilishwa kwa aina 23 za mbegu kwenye Taasisi ya Kudhibiti Ubora wa Mbegu - TOSCI kwa uhakiki kabla ya kupelekwa kamati ya Mbegu ya Taifa kwa maamuzi, kati ya mbegu hizo 11 ni za ngano, tano (5) mpunga, mbili (2) mchicha na tano (5) za zabibu; kuzalisha tani 1,225.872 za mbegu za madaraja mbalimbali ambapo mbegu mama ni tani 19.665, awali (tani 221.077) na mbegu za msingi tani 158.125 kati ya hizo tani 827.005 zimethibitishwa; kuzalishwa kwa miche 7,998,784 ya mazao ya parachichi, korosho, miembe, michungwa, michikichi, mkonge na minazi; kuzalishwa na kusambazwa kwa wakulima mazao mengine ya miti yenye ukinzani dhidi ya magonjwa; kuzalishwa kwa jumla ya tani 135.4 za mbegu za ngano; kugunduliwa kwa zana (fabricate) rahisi za kupandia pamba zenye uwezo wa kupanda ekari moja (1) kwa saa moja (1) hadi masaa matatu (3) badala ya masaa 11 kwa jembe la mkono. Jumla ya shilingi bilioni 3.13 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(vi) Kuimarisha Huduma za Ugani, Vyuo vya Mafunzo ya Kilimo na Vituo vya Mafunzo ya Wakulima

(a) Ukarabati wa Vyuo vya Kilimo na Vituo vya Mafunzo ya Wakulima

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati na ujenzi wa majengo ya vyuo vya mafunzo ya kilimo vya Uyole (asilimia 85), Inyala (asilimia 75), KATC (asilimia 87), KATRIN (asilimia 71), Ilonga (asilimia 95), Tumbi (asilimia 74), Tengeru na Ukiruguru (asilimia 79), Mubondo (asilimia 83) na NSI (asilimia 70); kuendelea na ukarabati wa vituo vya mafunzo ya wakulima vya Bihawana na Ichenga; na kukamilika kwa ununuzi wa

matrekta matano (5) na zana zake na kusambazwa katika Vyuo vya Mafunzo ya Kilimo Uyole, Tumbi, Mlingano, Ilonga na Mtwara. Jumla ya shilingi bilioni 8.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Kuimarisha Huduma za Ugani

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa kwa ufadhili kwa wanafunzi 2,305 wa ngazi ya Astashahada na Stashahada katika vyuo 14 vya mafunzo ya kilimo; kutolewa kwa mafunzo ya muda mrefu kwa wakufunzi 12 (shahada ya uzamili) na wakufunzi sita (6) wa shahada ya kwanza; kuendelea na utengenezaji wa mfumo wa kielektroniki wa udahili wa wanafunzi kwa ajili ya vyuo 14 vya mafunzo ya kilimo ambapo mfumo huo umeanza kutumika katika mwaka wa masomo 2022/23; kuwezeshwa kwa wakufunzi kilimo 113 kuhudhuria katika mafunzo ya muda mfupi, kuhusu mbinu za kufundishia; kutolewa kwa mafunzo rejea kwa maafisa ugani 2,486 kuhusu kilimo biashara, matumizi bora ya zana za kilimo, na kanuni bora za kilimo cha mazao ya alizeti, zabibu, pamba, karanga, ufuta, soya, migomba na chikichi katika mikoa ya Dodoma, Singida, Simiyu, Kilimanjaro, Kigoma, Tabora, Mbeya, Njombe, Rukwa, Iringa, Lindi, Mara na Manyara; kuanzishwa kwa mashamba darasa na mashamba ya mfano 612 (mashamba 439 - alizeti na mashamba 173 – pamba); kuendelea na ununuzi wa pikipiki 7,000 za maafisa ugani Kilimo; na kununuliwa kwa simu janja 384 na ununuzi wa vifaa vya ugani 3,500 (Sprayers, Gumboots, Overcoats na Uniforms) na vifaa 143 vya kupima Afya ya Udongo (Soil Scanner) na kusambazwa katika Halimashauri 143; na kusajiliwa kwa maafisa ugani 7,061 na wakulima 6,310,691 kwenye mfumo wa M-Kilimo. Jumla ya shilingi bilioni 7.87 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(vii) Kuimarisha Mifumo ya Upatikanaji wa Zana za Kilimo na Pembejeo

(a) Zana za Kilimo

Hatua iliyofikiwa ni: Ununuzi wa mashine za kiwanda cha kusindika zabibu katika mkoa wa Dodoma; ununuzi wa matrekta makubwa na madogo 2,382, mashine za kuvuna kubwa na ndogo 517,278, plau za matrekta 823, halo za matrekta 25,332, mashine za kupura 347,351, zana za kupandia 19,809, majembe ya kukokotwa na wanyama kazi 363,208 na mashine za kusindika mazao 1,239,994; kununuliwa matrekta mawili (2) na zana zake, mashine mbili (2) za kupandia, mashine (2) za kunyunyuzia dawa na mashine moja (1) ya kuvunia kwa ajili ya kutumika katika uanzishwaji wa mashamba makubwa ya vijana; kutolewa kwa mafunzo ya matumizi bora ya zana za kilimo katika uzalishaji wa zao la alizeti kwa maafisa ugani 258 katika Halmashauri 18 za Mikoa ya Dodoma, Singida, Kilimanjaro, Morogoro, Njombe, Ruvuma, Tabora, Simiyu, Mara, Iringa, Songwe, Rukwa, Kigoma, Mtwara, Lindi na Manyara; ununuzi wa matrekta mawili (2) na zana zake, mashine mbili (2) za kupandia, mashine (2) za kunyunyuzia dawa na mashine moja (1) ya kuvunia. Jumla ya shilingi milioni 800 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Mbegu Bora za Mazao

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwezesha upatikanaji wa tani 49,962.35 za mbegu bora za nafaka, kunde, mbegu za mafuta na mboga ambapo tani 35,199.39 zimezalishwa hapa nchini, tani 11,340.2 zimeagizwa kutoka nje ya nchi na tani 3,422.80 ni bakaa ya msimu wa mwaka 2020/21; kuzalishwa kwa vipando vya mihogo 12,307,837; kuhakikiwa ubora wa mbegu za alizeti *(standard seed*) tani 2,088 na kusambazwa kwa wakulima kupitia ASA; kukamilika kwa ujenzi wa ghala la kuhifadhi mbegu katika shamba la Mwele – Tanga na Msimba – Kilosa; kukamilika kwa ujenzi wa maeneo ya kuanikia mbegu katika shamba la Kilangali - Morogoro, ASA Makao makuu na Kilimi - Tabora; kukamilika kwa ujenzi wa ofisi katika shamba la Tengeru na kuendelea na ukarabati wa ofisi ya ASA Makao makuu; kuanzishwa kwa mashamba ya uzalishaji wa mbegu yenye ukubwa wa hekta 2,105 katika maeneo ya Msimba - Kilosa (hekta 950), Mwele - Mkinga (hekta 400), Namtumbo (hekta 250), Kilimi - Nzega (hekta 350), Msungura - Chalinze (hekta 104.8), Bugaga - Kasulu (hekta 50.2); na kununuliwa kwa matrekta mawili (2) na vifaa vyake (Rhome plough 2, Boom Spyayer 2, Precision Planter 2 na Traller 2). Jumla ya shilingi bilioni 12.9 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 3.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(c) Mbolea

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwezesha upatikanaji wa tani 560,551 za mbolea sawa na asilimia 80 ya mahitaji ya tani 698,260 ya msimu wa 2021/22 ambapo tani 379,927 zimeingizwa kutoka nje ya nchi na tani 62,724 zimezalishwa nchini na tani 117,900 ni bakaa ya msimu wa 2020/21; kusajiliwa kwa wafanyabiashara 2,821 na kukaguliwa kwa wafanyabiashara 3,732 Tanzania Bara kwenye eneo la leseni na ubora wa mbolea; kutolewa kwa mafunzo ya uhifadhi ubora wa mbolea kwa wafanyabiashara wa mbolea 4,214 Tanzania Bara; kuendelea na ujenzi wa maabara ya Mamlaka ya Udhibiti wa Mbolea – TFRA ambapo utekelezaji wake umefikia asilimia 78.3; kuandaliwa kwa Mfumo wa kielektroniki wa ruzuku wa usajili wa wafanyabiashara wa mbolea na wakulima na kufanyiwa majaribio; kuanzishwa kwa mpango wa Ruzuku ya mbolea kwa wakulima. Jumla ya shilingi bilioni 6.4 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(d) Viuatilifu

Hatua iliyofikiwa ni: Kufanya ukaguzi wa maduka 861 na shehena za viuatilifu 1,886 ili kudhibiti aina na ubora wa viuatilifu vinavyouzwa; kutolewa kwa vibali 1,114 kwa wafanyabiashara wa viuatilifu; kununuliwa kwa mashine *Microwave Plasma - Atomic Emission Spectrometer* (MP-AES) yenye uwezo wa kuchambua sampuli za mbolea, maji na udongo katika Mamlaka ya Usimamizi wa Afya ya Mimea na Madawa Tanzania -TPHPA; kufanya majaribio 88 ya kisayansi (bioefficacy field trials) kwa viuatilifu vipya; kutolewa kwa mafunzo ya matumizi sahihi na salama ya viuatilifu kwa wakulima, maafisa ugani na wauzaji wa viuatilifu 806 kutoka maeneo mbalimbali nchini;

kukaguliwa kwa tani 10,241,723.34 za mazao ya nafaka, bustani, mizizi, mbegu za mafuta, chai, tumbaku, kahawa, pamba, mikunde, mbao, mashudu na pumba katika vituo vya mipakani, bandari na viwanja vya ndege ambapo jumla ya vyeti 29,033 vya usafi wa mimea kwa ajili ya kuruhusu usafirishaji wa mazao nje ya nchi na vyeti 2,039 vya kuruhusu mazao kuingia nchini vimetolewa; kudhibiti milipuko ya panya katika Mikoa ya Rukwa, Lindi, Mtwara ambapo jumla ya kilo 812 za *Zinc Phosphide* zimetumika; kusambazwa kwa lita 225 za *Methyl Eugeno*, lita 34,031 za *Profenofos* na lita 561 za Duduba katika mikoa ya Lindi, Pwani, Morogoro, Tanga, Geita, Manyara, Kilimanjaro, Dodoma, Singida, Dar es salaam, Katavi na Arusha; na kufanyika kwa uchambuzi wa sampuli 5,000 za mabaki ya viuatilifu kwenye mazao ya chakula katika mikoa ya Dar es Salaam, Iringa, Arusha, Mbeya, Lindi na Mtwara. Jumla ya shilingi bilioni 3.1 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(viii) Kuimarisha Miundombinu ya Kuhifadhi Mazao ya Kilimo

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa maghala mawili (2) yenye uwezo wa kuhifadhi tani 31,000 za nafaka katika Wilaya ya Kiteto (tani 1,000) na Dodoma (tani 30,000) na maghala tisa (9) yenye uwezo wa kuhifadhi tani 2,700 katika mikoa ya Dodoma na Kigoma; kukamilika kwa ukarabati wa vihenge vyenye uwezo wa kuhifadhi jumla ya tani 55,500 katika mikoa ya Arusha (tani 38,000) na Iringa (tani 17,500); kukamilika kwa ujenzi wa ghala la kiwanda cha kukoboa mpunga mkoani Mwanza lenye uwezo wa kuhifadhi tani 5,000, Ilalangulu - Mlele (tani 1,000), Mrijo Chini - Chemba (tani 1,500), Busondo - Nzega (tani 1,000) na Kigoma (tani 500); na kuendelea kwa ukarabati wa maghala 17 yenye uwezo wa kuhifadhi jumla ya tani 6,800 mkoani Ruvuma. Jumla ya shilingi bilioni 5.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(ix) Uongezaji wa Thamani ya Mazao ya Kilimo

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati na kuanza uzalishaji wa kiwanda cha kusindika ngano cha Arusha; kuchakatwa na kuongeza thamani kwa tani 13,062 za nafaka ambapo mahindi ni tani 180 alizeti tani 7,090, mpunga na tani 639 katika vinu vya CPB; kukamilika kwa usimikaji wa kiwanda cha kukoboa mpunga Mwanza; na kuzalishwa kwa bidhaa zitokanazo na korosho (*Roasted cashew kernels, White cashew kernels na Cashewnut butter)* ambazo zimekidhi viwango vya kimataifa. Jumla ya shilingi bilioni 5.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(x) Upatikanaji wa Masoko ya Mazao ya Kilimo Ndani na Nje ya Nchi

Hatua iliyofikiwa ni: Kuanzishwa kwa kituo cha mauzo katika mji wa Juba - Sudan Kusini na masoko katika nchi za DRC, Kenya, Zimbabwe, Rwanda, Burundi na Comoro; kupatikana kwa ghala Lubumbashi (DRC) na Juba (Sudan Kusini) yenye uwezo wa kuhifadhi tani 5,000 na tani 2,000 mtawalia kwa ajili ya kuhifadhi mazao yanayotarajiwa kupelekwa sokoni; ununuzi wa tani 33,600 za mahindi kupitia Bodi ya Nafaka na Mazao

Mchanganyiko na tani 110,771.954 (mahindi tani 110,713.254 na Mtama tani 58.700) kupitia NFRA; kuuzwa kwa jumla tani 183.22 za maharagwe, tani 215.96 za mchele, tani 1,023.70 za mbegu za alizeti kupitia Bodi ya Nafaka na Mazao Mchanganyiko; kuuzwa kwa tani 231,103 za zao la korosho, tani 144,792 za zao la pamba, tani 60,819 za kahawa, tani 1,848 za maua ya pareto, tani 58,295 za tumbaku, tani 27,400.64 za singa na tani 6,875 zao la kakao. Jumla ya shilingi bilioni 14.3 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 14.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(xi) Kuboresha Mifumo ya Kitaasisi, Bodi na Sheria

(a) Mifumo ya Kielektroniki ya kutoa huduma katika Sekta ya Kilimo

Hatua iliyofikiwa ni: Kutoa huduma za ugani na masoko kwa kutumia mfumo wa M-Kilimo na kutolewa huduma za biashara ya mazao kwa kutumia mfumo wa *Agriculture Trade Management Information System* (ATMIS); kuwajengea uwezo maafisa ugani 1,375 kuhusu matumizi ya mfumo ATMIS; kusajiliwa kwa wakulima na wanunuzi 147,303 wa mazao kwenye mfumo na kutoa ushauri kwa wakulima 6,659 juu ya kilimo bora kulingana na maswali yaliyoulizwa kupitia mfumo. Jumla ya shilingi milioni 260.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Kuimarisha Mifumo ya Upatikanaji wa Mitaji katika Sekta ya Kilimo

Hatua Iliyofikiwa ni: Kuanzisha Mfuko wa Dhamana kwa Wakulima Wadogo *(Smallholder Farmer' Credit Guarantee Scheme)* kupitia Benki ya Maendeleo ya Kilimo; kuwezesha Benki ya Kilimo kutoa mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 116 kwa ajili ya pembejeo za kilimo, kufufua vinu vya kuchambua pamba na kuwekeza mnyororo wa thamani katika kilimo; na kuwezesha Mfuko wa Taifa wa Pembejeo *(Agriculture Inputs Trust Fund - AGITF)* kutoa mikopo 50 yenye thamani ya shilingi bilioni 1.8.

(c) Bima ya Mazao

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa kwa huduma ya bima ya mazao kwa wakulima wa shayiri 25 Kateshi – Manyara, 189 wa ngano (West Kilimanjaro na Karatu), 106 wa alizeti (Singida na Dodoma) na 59 wa pamba (Simiyu); kusajili wakulima wa miwa katika mashamba ya Kilombero kwa ajili ya kuwapatia huduma ya bima ya mazao katika msimu wa 2022/23; kutolewa kwa huduma ya bima ya mazao kwa wakulima 103 wenye jumla ya ekari 594 kwa mazao mbalimbali; kutolewa kwa huduma ya bima ya mazao kwa AMCOS 24 zenye jumla ya wakulima 3,383 katika mikoa ya Shinyanga, Mbeya, Tabora na Singida; kutolewa kwa huduma ya bima ya mazao ya ngano na shayiri katika mikoa ya Dodoma (Mpwapwa na Kongwa) na Manyara (Kiteto); na kuandaa bidhaa za bima za kidijitali ambazo zimenufaisha zaidi ya wakulima 100,000.

(xii) Kuimarisha Usimamizi wa Maendeleo ya Ushirika

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwajengea uwezo watendaji na viongozi wakuu wa vyama vikuu vya ushirika 156 kuhusu masuala ya biashara na fursa za masoko ya ndani na nje ya nchi; kufufuliwa kwa viwanda vya kuchakata Pamba katika vyama vikuu vya ushirika vya KACU - Kahama, CCU-Chato na MBCU-Mbogwe; kuwajengea uwezo maafisa ushirika 170 kuhusu ukaguzi na usimamizi wa vyama vya ushirika; kuwajengea uwezo wanakikundi 800 kuhusu ufugaji nyuki na usambazaji wa mizinga 1,476 katika Tarafa ya Ngorongoro. Jumla ya shilingi bilioni 4.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xiii) Uzalishaji wa Mazao

Kilimo cha Mkonge

Hatua iliyofikiwa ni: Kuzalishwa na kusambazwa kwa miche 1,474,792 kwa wakulima wa Halmashauri za Singida, Iramba, Korogwe, Handeni, Mkinga, Kilindi, Lushoto, Bariadi, Chalinze, Bagamoyo, Muheza na Tanga; kuzalisha tani 29,719 za mkonge; kupima na kugawa mashamba yenye hekta 2,202.02 kwa wakulima wapya 939 kwa ajili ya kilimo cha mkonge katika wilaya ya Korogwe - Tanga; kuunganishwa kwa wakulima wadogo 1,631 wakiwemo wa AMCOS (1,206) na Binafsi (425) kwenye soko kwa mfumo wa zabuni; kuwezesha mauzo ya zao la mkonge daraja la *Under Grade* kwa shilingi milioni 3.7 kwa tani ikilinganishwa na shilingi milioni 3.3 nje ya mfumo; kuuzwa kwa tani 6,794 za singa zenye thamani ya shilingi bilioni 21.8 na bidhaa mbalimbali za mkonge tani 711 zenye thamani ya shilingi bilioni 2.14 kwenye soko la ndani; na tani 20,606.64 za singa zenye thamani ya Dola za Marekani 33,773, na tani 866 za bidhaa mbalimbali za mkonge zenye thamani ya Dola za Marekani milioni 2.46 soko la nje; na kukamilika kwa ukarabati wa jengo la ofisi ya makao makuu ya Bodi ya Mkonge. Jumla ya shilingi milioni 493.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Kilimo cha Ngano

Hatua iliyofikiwa ni: Kuzalisha tani 70,288 za ngano; kuwajengea uwezo maafisa ugani na wakulima 1,085 kutoka Wilaya za Karatu, Monduli, Siha na Hanang' kuhusu mbinu bora za uzalishaji wa zao la ngano; kuchimbwa visima viwili (2) katika kituo cha utafiti Uyole kwa ajili ya kuongeza uzalishaji wa mbegu za ngano; Bodi ya Nafaka na Mazao Mchanganyiko - CPB kuingia mkataba na wakulima 264 wa wilaya za Siha, Karatu, Monduli na Hanang' kwa ajili ya kununua ngano itakayozalishwa na wakulima; kutolewa na CPB kwa tani 210 za mbegu bora za ngano kwa wakulima na kuwaunganisha na taasisi za fedha kwa lengo la kupata mikopo ya ununuzi wa mbolea na viuatilifu. Jumla ya shilingi milioni 318.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Kilimo cha Chikichi

Hatua iliyofikiwa ni: Kusambazwa kwa miche 301,000 katika mikoa ya Kigoma, Tabora,

Pwani, Mbeya, Katavi, Morogoro, Ruvuma na Kagera; kuendelea na uzalishaji wa mbegu-miche ya michikichi (*pre-germinated seeds*) 121,292 kupitia mashamba ya Mwele (60,300), Mbozi (52,000) na Bugaga (8,992); kutolewa mafunzo ya kilimo mseto na kuhamasisha matumizi ya miche ya chikichi iliyozalishwa kwa njia ya chupa *(tissue culture*) kwa wakulima 73,918, maafisa ugani 1,277 na wanafunzi wa shule za msingi 1,771; kuanzishwa kwa mashamba ya mfano 35 ya chikichi katika Mkoa wa Kigoma. Jumla ya shilingi milioni 878 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Kilimo cha Miwa

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa mafunzo ya kilimo bora cha miwa kwa wakulima 105 katika maeneo ya Amani - Muheza na Mtibwa - Mvomero; kuzalishwa kwa tani 370,000 za sukari sawa na asilimia 94 ya lengo la kuzalisha tani 375,000; kubaini maeneo mapya yanayofaa kwa uzalishaji wa miwa ikiwemo Gichameda, Mawenairon na Kiru Six katika Mkoa wa Manyara na kuanzisha vitalu vya kuzalisha mbegu bora za miwa; kuendelea na ujenzi na ufungaji wa mitambo ya kiwanda cha sukari cha Bagamoyo chenye uwezo wa kuzalisha tani 50,000; kuendelea na ujenzi na usimikaji wa mitambo ya kiwanda cha Mkulazi II ambapo utekelezaji umefikia asilimia 30.

Kilimo cha Tumbaku

Hatua Iliyofikiwa ni: Kusambazwa kwa mbolea tani 20,689.9 za NPK na tani 5,066.7 za CAN; kusambazwa kwa viuatilifu vyenye thamani ya Dola za Marekani milioni 32.8; wakulima wa tumbaku kuingia mkataba na kampuni za Premium Active TZ Ltd, Alliance One TZ Ltd, Japan Tobacco International Leaf Services, Magefa Growers Ltd, Pachtec Co. Ltd, ENV Services Ltd Jespan Co. Ltd, Naile Leaf TZ Co na Biexen Co. Ltd kwa ajili ya kuzalisha tani 70,775 za tumbaku. Jumla ya shilingi milioni 115.6 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Kilimo cha Pareto

Hatua iliyofikiwa: Kutolewa kwa mafunzo ya kilimo bora cha pareto kwa wakulima 517 kutoka Mbeya (256), Ileje (71), Makete (88), Mufindi (71) na Manyara (31); kutolewa kwa mafunzo ya uzalishaji wa pareto kwa vikundi vya Pashungu (52) na Shigamba (37) katika Halmashauri ya Wilaya ya Mbeya; kuzalishwa kwa tani 1,848 za maua ya pareto na kuuzwa kwa Kampuni za Pareto Tanzania (Mafinga) na Tanextract Ltd (Mbeya); na kutengenezwa kwa vikaushio vinne (4) vya maua ya pareto katika Wilaya ya Mufindi (3) na Ileje (1). Jumla ya shilingi milioni 100 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Kilimo cha Chai

Hatua iliyofikiwa: Kuzalishwa miche 843,066 ya chai sawa na asilimia 108.8 ya lengo la kuzalisha miche 750,000; kununuliwa kwa tani 1,400 za mbolea aina ya NPK, TSP na UREA kwa wakulima 11,869 wa vyama vya ushirika vya Igominyi (Njombe), (Iringa) na

RUBTCOJE (Rungwe); kuzalishwa kwa chai kavu tani 17,615; kukaguliwa kwa mashamba makubwa 17 na kufufuliwa kwa mashamba ya wakulima wadogo yenye ukubwa wa hekta 650 katika mikoa ya Mbeya, Iringa, Njombe na Tanga; kuendelea na ukarabati wa kiwanda cha chai Mponde ambapo utekelezaji umefikia asilimia 75; kusajiliwa kwa kampuni mpya tano (5) za kuchanganya na kufunga chai kwenye vikasha na kufanya idadi ya kampuni kufikia 15. Jumla ya shilingi milioni 216 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Kilimo cha Korosho

Hatua Iliyofikiwa ni: Kusambazwa kwa mbegu za korosho tani 90.74 katika Halmashauri 86; kununuliwa kwa viuatilifu vyenye thamani ya shilingi bilioni 59.3; kuwajengea uwezo maafisa ugani 994 na wakulima 393 kuhusu kilimo bora katika mikoa inayolima zao la korosho; kuwajengea uwezo maafisa ugani 229 kuhusu ubora wa korosho katika mikoa ya Pwani na Tanga; na kuandaliwa hekta 400 katika Wilaya ya Ruangwa kwa ajili ya kuanzisha kilimo cha pamoja cha Korosho. Jumla ya shilingi bilioni 29.6 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Kilimo cha Kahawa

Hatua Iliyofikiwa ni: Kusambazwa kwa miche 6,000,000 katika mikoa ya Kagera na Kilimanjaro; kutolewa mafunzo ya kilimo bora cha kahawa kwa wakulima 36,812 katika mikoa 16 inayozalisha kahawa; kukarabati miundombinu ya mashamba 27,874 ya wakulima na kuanzishwa mashamba darasa 32; kuuzwa kwa tani 31,360 za kahawa aina ya Arabika zenye thamani ya Dola za Marekani 87,076,720 na tani 41,668 aina ya Robusta zenye thamani ya Dola za Marekani 55,190,253.36; kuongeza tija katika uzalishaji wa kahawa ambapo ufanisi umefikia tani 65,235, sawa na asilimia 93 ya lengo la kuzalisha tani 70,000; kujengewa uwezo kwa Vyama vya Ushirika 68 katika mikoa ya Kagera, Ruvuma, Kilimanjaro, Songwe, Mbeya, Mara, Kigoma, Njombe, na Tanga kuhusu biashara ya kahawa na namna ya kuuza kahawa katika soko la moja kwa moja. Jumla ya shilingi milioni 171 zimetumika katika mwaka 2021/22.

Kilimo cha Pamba

Hatua iliyofikiwa: Kuchakatwa na kusambazwa tani 22,500 za mbegu kwa wakulima; kuendelea na taratibu za ununuzi wa *acrepacks* 10,000,000 za viuadudu; kununuliwa kwa vinyunyizi 50,000 na vipuri kwa ajili ya matengenezo ya vinyunyizi vilivyoharibika; kutolewa mafunzo kwa wakulima 8,000 na kuwajengea uwezo maafisa ugani wa halmashauri za mikoa ya Kigoma na Kagera kuhusu kilimo bora cha pamba; kununuliwa kwa tani 136,867 za pamba; na kuzalishwa na kuuzwa kwa robota 222,729 ndani na nje ya nchi.

Kilimo cha Bustani

Hatua Iliyofikiwa ni: Kuzalishwa kwa tani 7,304,722.5 za mazao ya bustani; kutambuliwa kwa mashamba manne (4) yanatoa vikonyo vya parachichi, makadamia, miembe, mdalasini, tofaa, michungwa, milimao, ndimu, michenza, mulberry na persmon (*Madagascar nut)* ambayo ni HORTI Tengeru, *World Vegeteble Centre*, Usa River na Shamba la kwa Bwana Mdogo katika mkoa wa Arusha; kuzalishwa kwa kilo 30 za mbegu bora za nyanya aina za Tengeru 97 na Tanya; na kuanzisha majukwaa mawili (2) ya wadau wa zao la parachichi katika mikoa ya Mbeya na Njombe kwa lengo la kuwasaidia wakulima kupata taarifa za masoko, bei za mazao, upatikanaji wa huduma za pembejeo na huduma za ugani. Jumla ya shilingi milioni 100 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(d) Mradi Na. 4499: Kudhibiti Sumukuvu

Hatua iliyofikiwa ni: Kujengwa kwa maghala 14 katika mikoa 10 ya Kigoma, Mtwara, Dodoma, Mwanza, Ruvuma, Tabora, Manyara, Geita, Simiyu na Morogoro yenye uwezo wa kuhifadhi tani 21,500 za mahindi na karanga ambapo utekelezaji umefikia wastani wa asilimia 60; kuendelea na ujenzi wa Kituo cha Taifa cha Udhibiti wa Kibaiolojia - Kibaha ambapo utekelezaji umefikia asilimia 79; na kujengea uwezo wakufunzi na wadau 252 kuhusu madhara ya sumukuvu. Jumla ya shilingi bilioni 14.1 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(e) Mradi Na. 4497: Kuongeza Uhifadhi wa Nafaka

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa vihenge 56 na maghala nane (08) kwa ajili ya kuongeza uwezo wa kuhifadhi mazao kutoka tani 250,000 hadi tani 501,000 katika vituo vya Makambako, Mbozi, Songea, Shinyanga na Dodoma ambapo utekelezaji umefikia wastani wa asilimia 75.5 na Babati, Mpanda na Sumbawanga utekelezaji umefikia wastani wa asilimia 90. Jumla ya shilingi bilioni 90.95 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 649.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

B. Mifugo

Mradi Na. 4486: Programu ya Kuendeleza Sekta ya Kilimo Awamu ya Pili (ASDP II)

(a) Kuimarisha Huduma za Ugani

Hatua iliyofikiwa ni: Kununuliwa kwa magari matatu (3) kwa ajili ya uratibu wa ugani na pikipiki 300 kwa ajili ya kurahisisha utoaji wa huduma za ugani katika Mamlaka za Serikali za Mitaa 144; na kuhuisha mfumo wa kielektroniki wa M-Kilimo kwa kujumuisha mahitaji ya ugani wa sekta ya mifugo kwa ajili ya kuwezesha mawasiliano kati ya Wizara ya Kilimo, wagani na wadau; kusajiliwa kwa maafisa ugani 2,977 kwenye mfumo wa M-Kilimo sawa na asilimia 93 ya wagani 3,201 nchini. Jumla ya shilingi bilioni

1.37 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Kuimarisha Huduma za Tafiti

Hatua iliyofikiwa ni: Kufanyika kwa tafiti na tathmini za teknolojia bora saba (7) za ng'ombe chotara wa maziwa ambapo ng'ombe 36 walizalishwa na kusambazwa kwa wakulima katika wilaya za Kwimba, Sengerema na Misungwi; kufanyika kwa utafiti wa teknolojia bora sita (6) za ng'ombe chotara wa nyama ambapo ng'ombe 79 walizalishwa na kusambazwa kwa wakulima katika Wilaya za Kwimba, Sengerema na Misungwi; kufanyika kwa utafiti wa teknolojia bora tatu (3) za mbuzi kwa ajili ya uzalishaji wa nyama na maziwa ambapo mbuzi chotara 66 aina ya *MalyaBlended, Gogowhite, Buha, Norwegian* na *Parewhite* walizalishwa na kusambazwa katika mikoa ya Dodoma, Mara, Dar es Salaam, Morogoro, Mwanza na Manyara; kuzalishwa kwa kilogramu 4,688 za mbegu za malisho aina ya nyasi ambapo kilogramu 2,198 zilisambazwa kwa wakulima katika mikoa ya Dodoma, Morogoro, Kilimanjaro, Pwani, Mbeya, Kagera na Tanga; kuzalishwa kwa kilogramu 6,770 za vishina vya mbegu ambapo kilogramu 1,249.5 zilisambazwa kwa wakulima katika maeneo ya Tanga, Pwani, Dodoma na Songwe; kuzalishwa kwa vifaranga 16,076 vya kuku aina ya *kurloiler* na TALIRI kwa kushirikiana na ILRI na AKM-Giltters na kusambazwa kwa vikundi 26 vya wanawake katika mikoa ya Kilimanjaro na Lindi pamoja na kutolewa mafunzo ya ujasiriamali kuhusu uleaji wa vifaranga *Brooding* na utunzaji bora wa kuku kupitia mradi wa '*Women in Business chicken Seed dissemination';* kukusanywa kwa sampuli 2,113 za ng'ombe kwa ajili ya kufanya uchambuzi wa vinasaba; na kununuliwa kwa magari mawili (2) kwa ajili ya kuwezesha masuala ya utafiti katika Taasisi ya Utafiti wa Mifugo (TALIRI) makao makuu, Dodoma. Jumla ya shilingi milioni 522.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Kuimarisha Tiba na Udhibiti wa Magonjwa ya Mifugo

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa majosho 192 katika mamlaka za Serikali za Mitaa 85; kununuliwa kwa vifaa vya maabara vikiwemo *automated vaccine filling and labeling machine, Biosafety Cabinets (5), Immuno fluoresence Microscope* moja (1), gari lenye mfumo baridi (1) na Autoclave Machine kwa ajili ya jengo jipya la maabara ya Taasisi ya Chanjo Tanzania – TVI, Kibaha; kuendelea na ujenzi wa jengo la maabara ya kituo cha Wakala wa Maabara za Veterinari Tanzania – TVLA, Iringa ambapo utekelezaji umefikia asilimia 98; kuendelea na uzalishaji wa mbegu kuu ya chanjo ya ugonjwa wa kichaa cha mbwa ambapo utekelezaji umefikia asilimia 65; kuzalishwa na kusambazwa kwa dozi 65,698,659 za chanjo dhidi ya magonjwa ya Mdondo, Homa ya Mapafu ya Ng'ombe, Homa ya Mapafu ya Mbuzi, Kimeta, Chambavu, Mchanganyiko wa Kimeta na chambavu na Kutupa Mimba; kununuliwa kwa Lita 41,710 za dawa za kuogesha mifugo na kusambazwa katika mikoa 25, Halmashauri 162 pamoja na mashamba na Taasisi za Serikali kwenye majosho 2,055. Jumla ya shilingi bilioni 7.28 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 369.54 katika robo ya kwanza ya

mwaka 2022/23.

(d) Kuboresha Huduma ya Uhimilishaji Mifugo

Hatua iliyofikiwa ni: Kuzalishwa kwa dozi 50,261 za mbegu za mifugo na kusambazwa kwa dozi 48,554 katika mikoa 19 kwa ajili ya uhimilishaji; na kununuliwa kwa mtambo wa kuzalisha kimiminika cha hewa baridi ya Naitrojeni; na kununuliwa kwa Basi dogo kwa ajili ya kuwezesha mafunzo na mazoezi ya uhimilishaji kwa vitendo katika Kituo cha Taifa cha Uhimilishaji – NAIC. Jumla ya shilingi milioni 400 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(e) Kuimarisha Kampuni ya Ranchi za Taifa

Hatua iliyofikiwa ni: Kulima hekta 800 za malisho ya mifugo katika ranchi za Kongwa (500), Ruvu (100) na West Kilimanjaro (200); uzalishaji wa ndama (3,556) katika Ranchi za Kikulula (56), Misenyi (90), Kongwa (2487), Ruvu (284), Mkata (14), West kilimanjaro (223), Mzeri (32) na Kalambo (370); na uuzwaji wa ng'ombe 2,975 katika Ranchi za Misenyi (188), Kongwa (1,393), Ruvu (718), Mkata (139), West Kilimanjaro (208) na Kalambo (329); mabwawa mawili (2) katika ranchi ya Ruvu yamefanyiwa msawazo wa ardhi; kununuliwa, kunenepeshwa na kuchinjwa kwa ng'ombe 874; na ununuzi wa gari moja (1) kwa ajili ya ofisi ya NARCO makao makuu. Jumla ya shilingi bilioni 3.4 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(f) Kujenga Machinjio ya Kisasa na Minada ya Mifugo

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa eneo la machinjio ya mifugo jijini Dodoma; kukamilika kwa ujenzi wa minada ya Kileo (Kilimanjaro), Meserani na Wasso (Arusha), Kizota (Dodoma), Pugu (Dar es Salaam), Chamgoi (Pwani), Igunga (Tabora), Ipuli (Tabora) na Buhigwe (Kigoma); na kuendelea na ujenzi pamoja na ukarabati wa miundombinu ya mifugo katika minada tisa (9) ya Gendi (Manyara), Horohoro na Ndelema (Tanga), Nyamatala (Mwanza), Malampaka (Simiyu), Kirumi na Magena (Mara), Lukole na Mutukula (Kagera). Jumla ya shilingi bilioni 2.69 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 655.59 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(g) Kuimarisha Huduma za Maji, Malisho na Vyakula vya Mifugo

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa bwawa la Chamakweza (Pwani), bwawa la Kimambi - Lindi na Mhanga - Singida; kuendelea na ujenzi wa mabwawa mawili (2) ya Matekwe - Lindi na Msaginia – Katavi, ambapo utekelezaji umefikia asilimia 85 na 55 mtawalia; kukamilika kwa uchimbaji wa kisima cha Matanzi (Pwani), Makatapola (Iringa) na Lwami (Kilimanjaro) pamoja na kuendelea na uchimbaji wa kisima kirefu katika eneo la Muhukulu Lilai (Ruvuma); kununuliwa kwa *Hay bailer (2)* na *Hay rakes (2)* katika mashamba mawili ya Serikali ya Vikuge na Langwira ili kuongeza uzalishaji wa malisho na mbegu za malisho; kuwajengea uwezo maafisa ugani 510 wa mifugo na kilimo

kutoka halmashauri za wilaya 11 kuhusu udhibiti wa sumukuvu kwenye rasilimali za vyakula vya Mifugo; na kutolewa kwa mafunzo kwa wakaguzi 75 wa vyakula vya mifugo na maeneo ya malisho na kukagua maeneo 198 ya kuzalisha, 321 ya kuuza na 60 ya kuhifadhi rasilimali za vyakula vya Mifugo ili kudhibiti ubora wa vyakula vya mifugo. Jumla ya shilingi bilioni 1.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 231.21 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(h) Kuboresha Vyuo vya Mafunzo ya Mifugo

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa vyumba viwili (2) vya mihadhara vyenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 240 katika Kampasi ya Tengeru; kuendelea na ujenzi wa hosteli mbili (2) zenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 208 kila moja katika Kampasi za Mpwapwa na Morogoro ambapo ujenzi umefikia asilimia 60 na 52 mtawalia; na kukamilika kwa ukarabati wa majengo ya utawala na mabweni katika Kampasi za Buhuri, Morogoro, Madaba na Mabuki. Jumla ya shilingi bilioni 1.91 zimetumika katika mwaka 2021/22.

C. Uvuvi

(a) Mradi Na. 4703: Ufufuaji wa Shirika la Uvuvi Tanzania (TAFICO)

Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa ukarabati wa Jengo la Utawala (Block B) ambapo jumla ya shilingi milioni 276.67 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Mradi Na. 4486: Programu ya Kuendeleza Sekta ya Kilimo (ASDP II)

(i) Kuimarisha na Kuendeleza Ulinzi wa Rasilimali za Uvuvi na Mazingira

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa ofisi moja (1) ya ulinzi na usimamizi wa rasilimali za uvuvi ya Busega (Simiyu) na kuendelea na ujenzi wa ofisi mbili (2) za ulinzi na usimamizi wa rasilimali za uvuvi za Nyakalilo (Sengerema) na Sota (Rorya); kuimarisha Ulinzi na Usimamizi wa Rasilimali za Uvuvi vya Mwanza, Simiyu, Ukerewe, Kanyigo na Geita katika vituo vitano (5) kwa kusambaza injini moja (1) kila kituo na ununuzi wa magari matatu (3) kwa vituo vitatu (3) vya Mwanza, Kigoma na Tanga; kuwajengea uwezo wadau 120 wa uvuvi kuhusu usimamizi wa uvuvi unaozingatia ikolojia na mazingira; kufanyika kwa kaguzi 1,863 za kuhakiki ubora na usalama wa samaki na mazao ya uvuvi kwenye viwanda vya kuchakata samaki, mialo, magari ya kusafirisha samaki, maghala ya kuhifadhi samaki na masoko ya samaki; na kuwajengea uwezo wadau 750 kuhusu uwekezaji katika Sekta ya uvuvi hususan uchakataji wa mazao ya uvuvi. Jumla ya shilingi milioni 802.6 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(ii) Kujenga na Kuimarisha Miundombinu ya Uvuvi (Mialo na Masoko)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa mialo mitatu (3) ya Kayenze - Ilemela, New Igombe – Ilemela, Ihale (Busega) na kuendelea na ujenzi ya mialo miwili (2) ya Chifunfu/Kijiweni (Sengerema) na Igabiro (Bukoba) ambapo utekelezaji umefikia

asilimia 90; na kukamilika kwa ujenzi wa soko la samaki la Mbamba Bay (Nyasa). Jumla ya shilingi bilioni 1.3 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iii) Uzalishaji wa Mazao ya Uvuvi kwenye Maji ya Asili

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwezesha uzalishaji wa samaki tani za kimetriki 482,878.24 zenye thamani ya shilingi trilioni 2.89; uuzaji wa tani za kimetriki 40,750.12 nje ya nchi zenye thamani ya shilingi bilioni 563.9 na samaki hai wa mapambo 209,429 wenye thamani ya shilingi bilioni 6.1; na kuingizwa nchini tani 5.34 za samaki zenye thamani ya shilingi milioni 165.4. Jumla ya shilingi bilioni 1.6 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iv) Kujenga na Kukarabati Miundombinu ya Ukuzaji Viumbe Maji

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na upanuzi wa kituo cha ukuzaji viumbe maji na ujenzi wa ghala moja (1); kukamilisha ukarabati wa mabwawa makubwa matatu (3) na madogo sita (6) kwa kuotesha nyasi na kujenga mifumo ya kuingiza na kutoa maji katika Kituo cha Rubambagwe (Geita); kuendelea na ukarabati na upanuzi wa kituo cha Ruhila (Songea); kuanza kwa ujenzi wa kitotoleshi na ukarabati na upanuzi wa kituo cha ukuzaji viumbe maji cha Nyengedi – Lindi; na kuendelea na ujenzi wa kituo kipya cha kuendeleza Ukuzaji Viumbe Maji Bahari Ruvula – Mtwara. Jumla ya shilingi bilioni 1.94 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(v) Kuimarisha Wakala wa Elimu na Mafunzo ya Uvuvi (FETA)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa kumbi mbili (2) za mihadhara katika Kampasi ya Nyegezi (Mwanza); kuendelea na ujenzi wa maabara na ukarabati wa kitotoleshi katika Kampasi ya Gabimori (Mara); kuendelea na ujenzi wa maabara katika Kampasi ya Mikindani (Mtwara). Jumla ya shilingi milioni 469.7 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(vi) Kuimarisha Taasisi ya Utafiti wa Uvuvi Tanzania (TAFIRI)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa utafiti wa athari za mabadiliko ya tabianchi na ongezeko la tindikali baharini, chakula bora cha samaki na mbegu bora za samaki wanaofaa kufugwa, njia bora za kupunguza upotevu wa mazao ya uvuvi baada ya kuvunwa na kuongeza thamani katika mavuvi, wingi na mtawanyo wa samaki katika Ziwa Victoria, Ziwa Tanganyika na wingi na mtawanyiko wa dagaa katika maji ya ndani na kitaifa ya bahari ya Hindi; kufanya uchunguzi wa viashiria vya kimazingira na kutambua maeneo yanayofaa kwa uvuvi kwenye maji ya kitaifa katika Bahari ya Hindi na Ukanda wa Bahari Kuu kwa kutumia satelaiti; kufanya uchunguzi wa baiolojia na ikolojia ya samaki aina ya Jodari (Tuna); kutambua maeneo ya mazalia na makulia ya samaki katika maji ya Tanzania (water bodies); kutafiti na kuangalia mwenendo wa ubora wa maji katika Ziwa Tanganyika na Ziwa Victoria; kufuatilia mnyororo wa thamani wa samaki aina ya dagaa na migebuka wa Ziwa Tanganyika. Jumla ya shilingi bilioni

1.7 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Mradi Na. 4701: Mradi wa Kikanda wa Usimamizi Shirikishi wa Rasilimali za Uvuvi Kusini Magharibi mwa Bahari ya Hindi – (South West Indian Ocean Fisheries Governance and Shared Growth – SWIOFish)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa Maabara ya Utafiti wa Uvuvi katika kituo cha TAFIRI - Dar es Salaam; kuendelea na hatua za ujenzi wa jengo la utawala la ofisi ya Hifadhi ya Bahari na Maeneo Tengefu - Mafia ambapo ujenzi umefikia asilimia 90; kukamilika kwa ujenzi wa ofisi tano (5) za Vikundi vya Ulinzi na Usimamizi Shirikishi wa Rasilimali za Uvuvi (BMUs) katika halmashauri tano (5) ambazo ni Bagamoyo, Lindi Vijijini, Mkinga, Pangani na Chalinze. Jumla ya shilingi bilioni 3.49 zimetumika katika mwaka 2021/22.

2.3.3.4. Uchimbaji wa Madini, Vito vya Thamani na Gesi Asilia

(i) Mradi Na. 1119: Usimamizi Endelevu wa Rasilimali za Madini (Sustainable Management of Mineral Resources Project- SMMRP)

Hatua iliyofikiwa ni: Kujengwa kwa vituo vitatu (3) vya umahiri katika masuala ya madini vya Chunya, Songea na Mpanda; kuanzishwa kwa masoko mapya mawili (2) ya madini katika maeneo ya Mbogwe (Geita) na Mirerani (Manyara); kuanzishwa kwa vituo vipya 17 vya ununuzi wa madini vikijumuisha Nyakafulu na Nyamalimbe (Geita), Ikola (Katavi), Magufuli Tanzanite Centre (Manyara), Twiga na Shinyampwaga (Chunya-Mbeya) na Dabalo/Nayu na Chamkoroma (Dodoma) hivyo kufanya jumla ya masoko ya madini kuwa 42 na vituo vya ununuzi wa madini 83; kuendelea na ujenzi wa ofisi ya Tume ya Madini Dodoma; ununuzi wa magari 40 ambapo magari tisa (9) ni kwa ajili ya ofisi ya Tume ya Madini Makao Makuu Dodoma na magari 31 kwa ajili ya Ofisi za Mikoa za Tume ya Madini; kukamilika kwa ujenzi wa kiwanda na kuanza uzalishaji wa mkaa mbadala (Rafiki Briquettes) katika eneo la TIRDO Dar es salaam; kununua mitambo nane (8) ya uchorongaji, Lori moja (1), *Wheel Loader, Excavator* na magari manne (4) kwa ajili ya ofisi za STAMICO; kukamilika kwa ununuzi wa vifaa vya mawasiliano, gari moja, pikipiki nne (4) na kujenga minara ya barabara na saa Mirerani; na kukamilishwa kwa taarifa ya TEIT kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2018/19 ya malipo ya kodi kutoka kampuni za madini, mafuta na gesi asilia.

Hatua nyingine ni: kufanya manunuzi ya magari manne (4) ya utafiti; kuendelea na ujenzi wa mfumo mpya wa usimamizi na utoaji wa leseni za madini ambapo utekelezaji umefikia asilimia 52; kununuliwa kwa vifaa vya utafiti wa jiosayansi na vifaa vya maabara na uchunguzi; na kuendelea na ujenzi wa *shed One core.* Jumla ya shilingi bilioni 8.4 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 2.89 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

2.3.3.5. Huduma

A. Maliasili na Utalii

Utalii

Hatua iliyofikiwa ni: Kuongezeka kwa idadi ya watalii wa kimataifa kutoka watalii 637,052 mwaka 2020/21 hadi watalii 1,123,130 mwaka 2021/22, sawa na ongezeko la asilimia 76.3 na mapato kutoka dola za Marekani milioni 834.1 hadi dola za Marekani milioni 1,790.5 sawa na ongezeko la asilimia 114.7; kuongezeka kwa idadi ya watalii wa ndani waliotembelea maeneo ya hifadhi, vituo vya malikale na makumbusho kutoka watalii 562,549 mwaka 2020 hadi 788,933 mwaka 2021 sawa na ongezeko la asilimia 40.2 na idadi ya watalii waliotembelea hifadhi za misitu ya mazingira asilia kutoka watalii 31,564 mwaka 2020 na watalii 67,677 mwaka 2021 hadi watalii 152,002 katika nusu ya kwanza ya mwaka 2022. Aidha, huduma za malazi zinazokusanya tozo ya kitanda kwa siku *(bed night levy)* zimeongezeka kutoka 1,815 mwaka 2020 hadi 8,681 mwaka 2021.

Maliasili

Hatua iliyofikiwa ni: Kupungua kwa ujangili na uvunaji haramu wa maliasili ambapo katika mwaka 2021 idadi ya wanyamapori imeongezeka, mathalan, tembo (asilimia 30) katika Mfumo Ikolojia Ziwa Natron - West Kilimanjaro, nyati (asilimia 80), pundamilia (asilimia 36), faru weusi (asilimia 27.5) na palahala (asilimia 65) katika Mfumo Ikolojia Ruaha – Rungwa; na kuongeza kwa upatikanaji wa malighafi ya mazao ya misitu katika mashamba ya miti ya Serikali kutoka wastani wa mita za ujazo 729,000 kwa mwaka 2020/21 hadi mita za ujazo 1,000,000 kwa mwaka 2021/22.

(a) Mradi Na. 5203: Mradi wa Usimamizi wa Maliasili na Kuendeleza Utalii Kanda ya Kusini (Resilient Natural Resources Management for Tourism and Growth Project - REGROW)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa usanifu na tathmini ya athari za kimazingira kwa ajili ya ujenzi wa barabara (km 2,051), njia za utalii wa miguu (km 132.5), majengo (80), madaraja na viwanja vya ndege 14 katika hifadhi za Taifa za Mikumi, Ruaha, Nyerere na Udzungwa pamoja na Hifadhi ya Msitu wa Mazingira Asilia Kilombero; ununuzi wa mitambo nane (8) kwa ajili ya ujenzi na ukarabati wa miundombinu katika Hifadhi ya Taifa Nyerere; ununuzi wa malori 44 na mitambo miwili (2) kwa ajili ya kuoneshea sinema, karakana zinazotembea na ujenzi wa barabara, kingo za mto, majengo na viwanja vya ndege; kukamilika kwa mipango miwili (2) ya matumizi bora ya ardhi katika Wilaya za Mufindi na Makete; na usimikaji wa vigingi *(beacons)* 1,200 katika Mto Mbarali kwa ajili ya kuweka alama za mipaka ya vyanzo vya maji.

Hatua nyingine ni: Kukamilisha utafiti wa wanyamapori na kukusanya takwimu za mtawanyiko wa wanyamapori katika hifadhi za Taifa Nyerere na Ruaha pamoja na kutoa mafunzo ya utalii wa nyuki na matumizi bora ya ardhi katika hifadhi za Taifa Nyerere na Ruaha; uwezeshaji wa shughuli za kiuchumi kwa jamii zinazopatikana katika eneo la mradi kwa lengo la kuimarisha uhifadhi na kuwaongezea kipato hususan ufugaji (samaki, nyuki na kuku) na kilimo cha hifadhi shadidi endelevu (mbogamboga, mpunga na kilimo kinachotumia maji kidogo); kuwajengea uwezo watumishi 18 wa mradi, wawezeshaji jamii 15, maafisa watendaji wa vijiji 15 na wasimamizi saba (7) wa wilaya za Chamwino, Iringa, Kilolo, Morogoro, Mvomero, Kilosa na Ifakara kuhusu usimamizi wa miradi ya maendeleo ya kijamii; kuwajengea uwezo waelimishaji jamii *(Community Based Trainers)* 342 na kuchagua kamati za vijiji za usimamizi wa miradi ya kuinua kipato ya vikundi katika vijiji 15 pamoja na kukamilisha tathmini ya vikundi 43 vya COCOBA katika vijiji vitano (5) vya Kinyika, Itunundu, Tungamalenga, Chinugulu na Mahuninga vilivyopo jirani na Hifadhi ya Taifa ya Ruaha ambapo shilingi milioni 24.6 zitatolewa kwa vikundi 33.

Hatua nyingine ni: Kuendelea na awamu ya pili ya ujenzi wa mfereji wa skimu ya umwagiliaji ya majaribio ya Madibira; na ujenzi na ufungaji wa miundombinu ya kupimia maji na utandazaji wa mifereji ambapo ujenzi umefikia asilimia 24; na kukamilisha usajili wa vijiji 15 vya kipaumbele kwa awamu ya kwanza ambapo jumla ya wanafunzi 713 wamefaulu na wanatarajiwa kupata ufadhili wa masomo ya muda mfupi na mrefu katika fani za usimamizi wa hoteli, uongozaji wa watalii, ushonaji, udereva, ufundi wa magari na uendeshaji wa mitambo; kutambua vikundi na watu binafsi kwa ajili ya kuwajengea uwezo wa kuanzisha na kusimamia vitalu vya miti rafiki ya maji na mazingira katika wilaya za Mbarali, Mbeya, Wanging'ombe, Makete na Njombe na kuzindua Mfumo wa Kushughulikia Malalamiko yatokanayo na utekelezaji wa mradi. Jumla ya shilingi bilioni 19.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.29 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Mradi Na. 4812: Mradi wa Kupambana na Ujangili na Biashara Haramu ya Nyara

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha tathmini ya uwezo na mahitaji ya Kikosi Kazi cha Taifa Dhidi ya Ujangili *(National Taskforce Anti-poaching - NTAP*) na Kanda za Kiikolojia za Kupambana na Ujangili (*Tasking and Coordination Groups* - TCG); kuondoa vifaa vya mawasiliano (*GPS Collars*) kwa tembo 46 katika Mfumo ikolojia wa Ruaha - Rungwa; ununuzi wa vifaa vya doria ikiwemo mahema, sare na kompyuta kwa ajili ya Jumuiya za Hifadhi za Wanyamapori (*Wildlife Management Areas - WMAs)* za Mbomipa, Umemeruwa na Wanga na kuwezesha doria za kudhibiti ujangili katika mifumo ikolojia za Serengeti, Ruaha - Rungwa, Tarangire - Manyara na Moyowosi - Ugala; kukamilika kwa zoezi la ukadiriaji wa umri wa simba waliowindwa katika msimu wa uwindaji wa

kitalii wa mwaka 2021; ununuzi wa magari 12 kwa ajili ya TCGs; kukamilisha sensa ya simba katika Mfumo Ikolojia wa Katavi - Rukwa; kuwajengea uwezo watumishi 110 kuhusu mbinu za kukabiliana na ujangili kutoka *NTAP* na kanda 10 za kiikolojia za kupambana na ujangili; na kuanza kwa maandalizi ya ununuzi wa vifaa vya Hima Sheria na Intelijensia kwa ajili ya NTAP na TCGs.

Hatua nyingine ni: Kuandaa Mwongozo wa Utendaji wa Kikosi Kazi cha Taifa Dhidi ya Ujangili; kuhuisha Mkakati wa Kitaifa wa Kupambana na Ujangili na Biashara Haramu ya Nyara wa mwaka 2014 - 2019 ili kuwezesha maandalizi ya Mkakati mpya wa miaka 10 (2022 - 2032); kuandaa rasimu ya mwongozo wa jumla wa uendeshaji wa doria shirikishi na rasimu ya mpango wa utekelezaji wa kujengea uwezo NTAP na TCGs; kufanya majaribio ya mbinu za kujikinga na wanyamapori wakali na waharibifu katika maeneo ya Mfumo Ikolojia wa Ruaha – Rungwa; na kuwajengea uwezo viongozi 40 wa TCGs na askari 79 kuhusu hima sheria. Jumla ya shilingi milioni 947.23 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 715.31 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(c) Mradi Na. 4647: Panda Miti Kibiashara (Private Plantation and Value Chain in Tanzania)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuandaa mipango ya matumizi bora ya ardhi 12 katika vijiji 12 katika wilaya za Njombe, Ludewa, Mufindi na kilolo ; kusajiliwa kwa vikundi 64 vya wakulima wa miti wapatao 3,995 katika ngazi ya wilaya na kuwezesha mikutano 26 katika ngazi ya kijiji; kutoa huduma za ugani kwa vikundi 80 vya wakulima wa miti vyenye wanachama zaidi ya 9,662 na kuwezesha utunzaji wa mashamba 15 ya mbegu bora za miti; kutoa mafunzo ya uanzishaji, upandaji na utunzaji wa miche katika vitalu vya miti kwa viongozi wa vikundi vya wapanda miti na wakulima wa miti 327; kukusanya taarifa za mashamba ya miti 1,557 yenye jumla ya eneo la hekta 1,188.98 yanayomilikiwa na wakulima 1,324; kuandaa mipango 1,206 ya namna ya kutunza mashamba ya miti; na kuwezesha uanzishaji wa mashamba darasa 56 pamoja na kuwezesha utoaji wa hati miliki za kimila za mashamba ya miti 869 katika kijiji cha Ibaga.

Hatua nyingine iliyofikiwa ni: Kununua mashine na vifaa maalum kwa ajili ya kutoa elimu kwa vitendo kwa mfumo wa darasa linalotembea (mobile training unit) na kuboresha miundombinu ya kufundishia katika Kituo cha Mafunzo ya Misitu na Viwanda vya Misitu (FWITC), Mjini Mafinga; kuwezesha utafiti wa uzalishaji wa mkaa mbadala na uandaaji wa andiko la kuimarisha vituo vya mafunzo vya FITI, FTI na FWITC; kuwajengea uwezo wasimamizi 42 kuhusu mbinu za kupambana na moto kichaa; kuwezesha ununuzi wa pikipiki 19 kwa ajili ya maafisa ugani wa halmashauri za Njombe, Ludewa, Mufindi na kilolo; kuwezesha wajasiriamali wadogo na wa kati 854 kushiriki katika mafunzo ya

uchakataji magogo na namna ya kuandaa mipango ya biashara; kuwezesha kuundwa kwa kamati za kuzuia moto na vikosi vya kuzima moto kwa vijiji 227 vinavyozunguka mashamba makubwa ya miti; kuwajengea uwezo maafisa 110 na maafisa wa Halmashauri za Wilaya 10 pamoja na mashamba makubwa ya miti ya Sao Hill, Green Resources, TANWAT, New Forestry Company na African Forestry kuhusu uhifadhi na miti ikiwemo udhibiti wa moto kichaa. Jumla ya shilingi bilioni 4.29 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 323.59 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(d) Mradi Na. 4650: Mradi wa Kuongeza Thamani kwa Mazao ya Misitu (Forestry and Value Chain Development Programme - FORVAC)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuidhinisha mipango ya matumizi bora ya ardhi katika vijiji 29; kutenga eneo lenye jumla ya hekta 123,462 za misitu; kununua sare 432 na pikipiki 20 kwa ajili ya wanakamati wa maliasili wa vijiji katika vijiji 25 vilivyoko katika kongani za Tanga, Lindi na Ruvuma; na ununuzi wa pikipiki 16 kwa ajili ya maafisa misitu na nyuki wa Halmashauri za wilaya hizo; kuandaa Mipango ya Usimamizi ya misitu ya vijiji 30 katika eneo la misitu ya vijiji la hekta 269,024; kuandaa na kutangaza kisheria Misitu ya Hifadhi ya vijiji 16 yenye hekta 146,064 katika Tangazo la Serikali Na. 454 la mwaka 2021; kuandaa mipango ya uvunaji endelevu wa misitu 40 ya vijiji; kuanzisha viwanda vinavyotembea vya kuchakata magogo (mobile sawmills) katika wilaya za Ruangwa na Songea; kununua mitambo ya kukausha mbao kwa kutumia nishati ya jua kwa wilaya za Liwale na Ruangwa; kugharamia miradi 60 ya biashara za wajasiriamali wadogo wadogo 630; na kutolewa kwa mizinga 1,592 katika wilaya za Handeni, Mbinga na Liwale.

Hatua nyingine ni: Kuanzisha vikundi 19 vya kukopeshana na kuweka akiba vyenye wanachama 801 katika kongani za Tanga, Lindi na Ruvuma; kupanda miche ya miti 553,620 kwenye hekta 470 katika vijiji vya Mkali A, Mkali B, Liuli na Lipingo katika Wilaya ya Nyasa; kutoa mafunzo kuhusu dhima na majukumu ya Serikali za Vijiji na Kamati za Maliasili, ufugaji na uchakataji wa mazao ya nyuki kwa viongozi, wataalam wa ngazi ya wilaya na vijiji katika mikoa ya Lindi, Ruvuma na Tanga; kuwezesha utengaji wa hifadhi za nyuki za vijiji vitano (5) vya Chiseyo, Ikuyu na Litemo (Mpwapwa), Mnkonde (Kilindi) na Kwamwande (Handeni) vyenye jumla ya hekta 5,069.73;

Shughuli nyingine zilizotekelezwa ni: Kupandwa kwa aina 61 za miti kwenye eneo la misitu lenye ukubwa wa hekta 2,118 kijiji cha Matekwe (Nachingwea); kuwekwa kwa mipaka kwenye misitu yenye urefu wa Kilometa 17 Wilayani Liwale kijiji cha Ngumbu; kuandaliwa na kupitishwa kwenye ngazi ya kijiji maeneo ya ardhi yaliyotengwa kwa ajili ya shughuli za misitu katika vijiji vya Mikuyu, Ngunja, Ngongowele, Mihumo, Turuki na Darajani; kukamilika kwa ufuatiliaji wa maendeleo ya misitu ya vijiji 11 Wilayani Nachingwea na usimikaji wa vigingi 60 kwenye maeneo ya hifadhi za misitu wilayani

Namtumbo. Jumla ya shilingi bilioni 3.79 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(e) Mradi Na. 4651: Mradi wa Kuwezesha Mnyororo wa Thamani wa Mazao ya Nyuki - BEVAC

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ununuzi wa magari matatu (3), ukarabati wa vyumba saba (7) na ununuzi wa vifaa vya ofisi ya uratibu wa mradi Mkoani Tabora na ofisi ndogo ya mkoani Kigoma; kuendelea na taratibu za manunuzi ya pikipiki 20 za mradi na ununuzi wa vifaa vya kitafiti katika Maabara ya Utafiti wa Nyuki Njiro; kuanza kwa maandalizi ya ujenzi wa bweni la wanafunzi wa kike katika Chuo cha Mafunzo ya Ufugaji Nyuki (BTI) -Tabora; kutoa mafunzo ya usimamizi wa fedha kwa wafanyabiashara wa mazao ya nyuki na mafunzo ya namna ya kuandaa Mipango Mikakati ya Taasisi za majukwaa ya ufugaji nyuki za TABEDO, HEAT na Api – support; na kuibua maeneo mapya kwa ajili ya kuainisha hifadhi za nyuki na manzuki katika mikoa ya Tabora na Katavi. Jumla ya shilingi milioni 994.52 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.95 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(f) Mradi Na. 5441: Mpango wa Maendeleo kwa Ustawi wa Taifa na Mapambano Dhidi ya UVIKO-19

Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa ukarabati wa barabara zenye jumla ya kilometa 1,528.4 na vivuko 90 katika maeneo yaliyohifadhiwa; ujenzi wa viwanja vya ndege (airstrips) nane (8), njia za kutembea kwa miguu zenye urefu wa kilomita 165.65 na madaraja matano (5), malango 12, vituo vya kutolea taarifa vitano (5), kambi za watalii (4), *cottage* (5), *picnic site* sita (6), vituo vitano (5) vya kukusanyia mapato na maeneo ya kutua helikopta (helipads) matano (5) katika hifadhi za Taifa, eneo la Hifadhi ya Ngorongoro, mapori ya akiba, mapori tengefu, Bustani ya Wanyamapori ya Ruhila na hifadhi za misitu ya mazingira asilia pamoja na kununuliwa kwa magari 21, malori 19, *wheel excavator* tano (5), *motor grader* sita (6), *water bowser* saba (7), *compactor* tano (5), *low bed* nne (4), *back hoe loader* moja (1), *concrete mixer* moja (1), mahema 559, mtambo mmoja (1) maalumu kwa ajili ya kuchimba visima vya maji na boti sita (6).

Hatua nyingine ni: Kukamilika kwa ujenzi wa majenzi ya kale katika eneo la Mbuamaji na Kimbiji pamoja na gati la kale katika Kituo cha Mji wa Kihistoria Mikindani; kukamilika kwa ujenzi wa nyumba za asili za kaya tatu (3) za jamii ya Wairaq, Wahehe na Wazanaki katika Kijiji cha Makumbusho - Dar es Salaam; kukamilika kwa ununuzi wa gari la maonesho (exhibition van) pamoja na usimikaji wa kamera za ulinzi katika vituo vya Makumbusho ya Mwl. Nyerere na Elimu Viumbe; kuendelea kwa ujenzi wa kituo cha taarifa Mbuamaji, Kigamboni, kituo cha Taarifa cha Tendaguru na kituo cha taarifa Lindi mjini na ujenzi wa Onesho la Tembo katika Makumbusho ya Elimu Viumbe-Arusha ambao umefikia asilimia 89.

Shughuli nyingine zilizotekelezwa ni: kutoa mafunzo kwa wadau wa utalii 4,698 katika mikoa 26 nchini kuhusu miongozo ya kukabiliana na janga la UVIKO-19; kutoa mafunzo kwa wataalam 43 wa Serikali na sekta binafsi ya kupanga huduma za malazi katika daraja za ubora wa nyota (hotel assessors); kutoa mafunzo maalum kwa watoa huduma 1,072 kutoka mikoa nane (8) ya Lindi, Mtwara, Ruvuma, Njombe, Iringa, Mbeya, Mwanza na Mara ili kuwajengea uwezo na kuimarisha ubunifu wa huduma; na kutoa mafunzo kwa waongoza watalii 1,060 katika Hifadhi za Taifa Tarangire, Saadani, Ruaha, Serengeti na Ziwa Manyara pamoja na Eneo la Hifadhi ya Ngorongoro.

Shughuli nyingine zilizotekelezwa ni: Kutangaza utalii hasa katika masoko ya kimkakati kwa kushiriki maonesho manne (4) ya kimataifa ambayo ni *FITUR 2022* nchini Hispania, *InvesTour* nchini Uhispania, *Expo 2020 Dubai* katika Umoja wa Falme za Kiarabu na Rwanda Tourism Week Exhibition pamoja na onesho la kitaifa la Karibu-Kilifair; kukamilika kwa ununuzi wa programu endeshi (software) kwa ajili ya mfumo wa ufuatiliaji na utoaji wa taarifa za utangazaji utalii katika mitandao ya kijamii kupitia *Digital Command Centre;* kukamilika *kwa* Mfumo wa Kielektroniki wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi; kuendelea na utafiti wa watalii wa ndani (stand - alone domestic tourism survey) kwa ajili ya kupata mchango wa Sekta ya Utalii katika Pato la Taifa pamoja na kuendelea kuboresha mfumo wa MNRT Portal na Mfumo wa kielektroniki wa tathmini ya upangaji wa huduma za malazi na chakula katika daraja za ubora - AserT. Jumla ya shilingi bilioni 88.58 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(g) Mradi Na. 4813: Miradi inayotekelezwa na Hifadhi za Taifa Tanzania (TANAPA)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa nyumba za watumishi, mtambo wa kufuatilia faru, ofisi, barabara, viwanja vya ndege na njia za watembea kwa miguu katika hifadhi za Taifa Arusha, Burigi - Chato, Kilimanjaro, Kigosi, Katavi, Ibanda – Kyerwa, Kitulo, Mahale Udzungwa, Rubondo, Ugala, Rumanyika – Karagwe, Tarangire, Saadani, Serengeti, Saanane, Gombe, Manyara, Ruaha, Mkomazi, Nyerere, Mikumi, makao makuu ya TANAPA na ofisi za kanda tano (5) za Mashariki, Magharibi, Kusini, Dar es Salaam na Dodoma; kukamilika kwa ujenzi wa visima na mabwawa katika hifadhi za Taifa Mkomazi, Tarangire, Serengeti, Mikumi, Katavi, Saadani na Ruaha; kuendelea kwa ujenzi wa mabanda ya kulala watalii, nyumba ya kupumzikia wageni, *cottages,* vyoo na jiko katika hifadhi za Taifa Burigi - Chato, Katavi, Kilimanjaro, Kitulo, Mahale Udzungwa, Rubondo, Ugala, Rumanyika - Karagwe, Tarangire, Saadani, Serengeti, Saanane, Manyara, Ruaha, Mkomazi, Nyerere na Mikumi; na kuwezesha utekelezaji wa miradi mbalimbali ya ujirani mwema. Jumla ya shilingi bilioni 43.998 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 10.981 katika robo ya kwanza ya

mwaka 2022/23.

(h) Mradi Na. 4814: Miradi inayotekelezwa na Mamlaka ya Hifadhi ya Ngorongoro

Hatua iliyofikiwa ni: kukamilika kwa ujenzi wa barabara ya kushuka kreta ya Ngorongoro yenye urefu wa kilometa 4.2 kwa kiwango cha tabaka gumu la mawe; kukamilika kwa ununuzi wa mitambo ikiwemo *compactor* mbili (2), *grader* moja (1), *scania tipping trucks* tano (5) *na water bowser* mbili (2); kukamilika kwa mradi wa maji wa Mama Hau, ujenzi wa tanki la kutunzia maji lenye ukubwa wa mita za ujazo 135 katika lango la Loduare, mradi wa uwekaji wa taa za barabarani katika eneo la Kemyn pamoja na kufanya ukarabati wa mara kwa mara kwa barabara ya kutoka Lango la Loduare mpaka Golini yenye urefu wa kilometa 83 na barabara za ndani ya Kreta ya Ngorongoro zenye urefu wa kilometa 110. Jumla ya shilingi bilioni 29.78 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(i) Mradi Na. 4817: Miradi inayotekelezwa na Mamlaka ya Usimamizi wa Wanyamapori Tanzania (TAWA)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa barabara yenye urefu wa kilometa 70 katika mapori ya Akiba Mpanga/Kipengere, Mkungunero na Pande; kuweka miundombinu ya maji na umeme wa jua kwenye kambi za askari katika mapori ya akiba Selous, Mkungunero na Lukwati Piti; ujenzi wa lango la utalii katika Pori la Akiba Mpanga Kipengere; na kuendelea na ujenzi wa banda za utalii Kilwa, ofisi na kambi ya askari katika mapori ya akiba Maswa na Mpanga Mpengele, madaraja katika mapori ya akiba Lukwika lumesule ambapo ujenzi umefikia asilimia 85. Jumla ya shilingi bilioni 15.76 zimetumika katika mwaka 2021/22.

B. Sekta ya Fedha, Biashara na Masoko

(a) Mradi Na. 6244: Miradi ya Kimkakati ya Kuongeza Mapato katika Halmashauri

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika na kuanza kutoa huduma kwa miradi 11 ambayo ni Soko la Muhange (Kakonko DC), Soko la Kingalu (Morogoro MC), Ghala la Mazao (Ruangwa DC), Stendi ya Mangaka (Nanyumbu DC), Soko la Mburahati (Ubungo MC), Soko la Kisutu (DSM CC), Soko la Magomeni (Kinondoni MC), Stendi ya Mabasi katika Kata ya Nyamhongolo (Ilemela MC), Maegesho ya Malori (Ilemela MC), Soko la Samaki (Bagamoyo DC) na Maegesho ya Malori – Nyakanazi (Biharamulo DC). Aidha, miradi 19 ipo katika hatua ya ukamilishaji na baadhi inatoa huduma, Vile vile miradi sita (6) ipo katika hatua mbalimbali za utekelezaji. Jumla ya shilingi bilioni 42.75 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 2.2 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Mradi Na. 6251: Programu ya Maboresho ya Usimamizi wa Fedha za Umma (PFMRP)

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa mafunzo kuhusu matumizi ya Mfumo wa Usimamizi wa Mali za Serikali (GAMIS) kwa Taasisi na Mashirika ya Umma 484, mafunzo kuhusu utaratibu mpya wa uandaaji wa taarifa za hesabu kwa wahasibu 390 kutoka katika Wizara, Sekretarieti za Mikoa, Halmashauri na Taasisi, mafunzo kuhusu taratibu mpya za kutoa taarifa za mapato ya vyanzo vya ndani na fedha za maendeleo zinazopelekwa moja kwa moja katika mradi kwa wahasibu 237 kutoka Halmashauri, mafunzo kuhusu Mfumo wa Malipo Serikalini kwa wahasibu 320 na maafisa nunuzi 176 kutoka katika Wizara, Sektretarieti za Mikoana na Ofisi za Hazina Ndogo, mafunzo kuhusu ukaguzi wa ndani kwa kuzingatia vihatarishi kwa Taasisi na Mashirika ya Umma 237; mafunzo kuhusu mfumo wa Uhasibu na Ujumuishaji wa Hesabu za Serikali (GACS) kwa wahasibu 650 kutoka katika Wizara, Sekretarieti za Mikoa, Halmashauri na Taasisi; na mafunzo kuhusu matumizi ya Mfumo wa Ufuatiliaji na Utekelezaji wa Mapendekezo ya Ukaguzi (GARI ITS) kwa wakaguzi wa ndani 138 wa Wizara, Sekretarieti za Mikoa na Halmashauri.

Hatua nyingine ni: Kuunganishwa na kufungamanishwa kwa mfumo wa MUSE na mifumo sita (6) ambayo ni GePG, PlanRep – TR, PlanRep – LGA, ERMS na mifumo ya benki za biashara (CRDB na NMB); kuunganishwa na kufungamanishwa kwa Mfumo wa Ufuatiliaji na Uchambuzi wa Taarifa za Fedha na mifumo ya PlanRep - TR na MUSE; kukamilika kwa taarifa ya tathmini ya matumizi ya fedha za umma na uwajibikaji (PEFA); kukamilika kwa maandalizi ya Mpango Mkakati wa Utekelezaji wa Programu ya Maboresho ya Usimamizi wa Fedha za Umma Awamu ya Sita (PFMRP VI); kukamilika kwa ukarabati wa Ofisi za Hazina Ndogo katika mikoa Kigoma, Kagera na Ruvuma; kuendelea na ununuzi wa seva tano (5) za mfumo wa GePG; kuendelea na uundaji wa mfumo wa ukusanyaji wa gawio kutoka Taasisi na Mashirika ya Umma pamoja na mfumo wa usimamizi wa fedha taslimu; kuendelea na ukaguzi wa shughuli za ununuzi zilizofanyika mwaka 2021/22 ambapo taasisi nunuzi 77 zimeshakaguliwa. Jumla ya shilingi bilioni 11.4 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Benki za Maendeleo

Benki ya Maendeleo TIB

Hadi Julai 2022, Benki ilifanikiwa kutoa mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 661.47 ikilinganishwa na mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 652.41 katika kipindi kama hicho mwaka 2021. Kati ya mikopo iliyotolewa, maeneo yaliyopewa kipaumbele ni pamoja na madini (bilioni 178.25), ujenzi (bilioni 4.40), kilimo (bilioni 173.40), utalii (bilioni 78.60), uzalishaji viwandani (bilioni 72.28), majengo (bilioni 45.57), biashara (bilioni 28.31), umeme (bilioni 11.88.), hoteli (bilioni 15.15), elimu (bilioni 14.80), taasisi

za fedha (bilioni 9.63), usafirishaji na mawasiliano (bilioni 4.63), mikopo binafsi (bilioni 6.16), huduma nyingine (bilioni 4.99), maji (bilioni 12.10), ukodishaji mali (milioni 944.51) na uvuvi (milioni 369.94). Jumla ya miradi 141 ilinufaika na mikopo husika.

Benki ya Maendeleo ya Kilimo – TADB

Katika kipindi cha Januari hadi Agosti 2022, benki imetoa mikopo ya moja kwa moja *(direct lending)* yenye thamani ya shilingi bilioni 121.7 katika mikoa ya Arusha, Dar es Salaam, Dodoma, Geita, Iringa, Kagera, Kigoma, Kilimanjaro, Lindi, Manyara, Mara, Mbeya, Morogoro, Mtwara, Mwanza, Njombe, Pwani, Rukwa, Ruvuma, Shinganya, Simiyu, Singida, Tabora, Tanga, Kilimanjaro, Mara, Manyara na Songwe. Mikopo husika ilielekezwa katika ununuzi wa pembejeo, uzalishaji wa mazao, ununuzi wa mitamba, unenepeshaji wa ng'ombe wa nyama, ufugaji wa samaki, uchakataji na usindikaji wa mazao ikiwemo maziwa, ujenzi/ukarabati wa maghala, uzalishaji wa vifingashio na ununuzi wa mazao ya wakulima.

Aidha, benki imeendelea kuchagiza utoaji wa mikopo kwenye sekta ya kilimo kwa kutoa dhamana ya mikopo kupitia Mfuko wa Dhamana kwa Wakulima (SCGS) ambapo jumla ya shilingi bilioni 29.93 zimetolewa katika kipindi cha Januari hadi Agosti 2022 katika mikoa 23.

(d) Huduma za Bima

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa kwa leseni 1,203; kufanya ukaguzi kwa watoa huduma za bima ambao ni makampuni ya bima 28, matawi ya kampuni 22 za bima, madalali wa bima sita (6) na mawakala wa bima 210; kufanya ukaguzi wa bima kwa vyombo vya moto 20,986; na kupokea malalamiko 272 kutoka kwa wananchi wanaotumia huduma za bima (policyholders) ambapo kati ya hayo malalamiko 77 yalipatiwa ufumbuzi, malalamiko 19 yalipelekwa kwa Msuluhishi wa Migororo ya Bima (TIO), malalamiko 157 yanaendelea kufanyiwa kazi, malalamiko 29 yamekataliwa na malalamiko tisa (9) yamepelekwa mahakamani.

(e) Huduma Ndogo za Fedha

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa kwa mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 20.74 kwa wajasiriamali wadogo 3,801 kutoka Mfuko wa Huduma Ndogo za Fedha *(SELF Micro Finance)* ambapo wanawake ni 2,300 na wanaume 1,501. Kati ya kiasi hicho, shilingi bilioni 2.09 imeelekezwa katika sekta za kilimo na shilingi bilioni 18.65 imeelekezwa katika sekta ya viwanda vidogo na biashara.

C. Masoko

(a) Soko la Bidhaa Tanzania – TMX

Soko la Bidhaa Tanzania limefanya mauzo ya mazao mbalimbali sambamba na

kufanya maandalizi ya mazao mengine yanayotarajiwa kuuzwa kupitia Soko la Bidhaa kama ifuatavyo:

(i) **Zao la choroko:** Kufanyika mauzo ya choroko katika mikoa ya Mwanza, Shinyanga, Tabora na Simiyu ambapo bei ya juu ilikuwa shilingi 1,809 kwa kilo ikilinganishwa na wastani wa bei ya shilingi 900 kwa kilo kwenye mifumo isiyo rasmi;

(ii) **Zao la chai:** kukamilika kwa asilimia 95 kwa uundaji wa mfumo wa mauzo wa kielektroniki; kuandaliwa kwa kitabu kinachoainisha taratibu na kanuni za uuzaji chai (Tea Rule Book); na kuandaliwa kwa *Memorundum of Understanding* baina ya Wadau wa Sekta Ndogo ya Chai nchini ili kuanzisha Mnada wa chai;

(iii) **Zao la Mkonge**: Kukamilika kwa Mfumo wa mauzo wa kielektroniki wa zao la mkonge;

(iv) **Zao la Kakao**: Kuendelea na mauzo ya zao la kakao katika Mkoa wa Morogoro ambapo bei ya kununulia iliongezeka kutoka wastani wa shilingi 2,000 kwa kilo hadi shilingi 5,000 kwa kilo. Jumla ya tani 339 zenye thamani ya shilingi bilioni 1.85 ziliuzwa;

(v) **Zao la Kahawa**: Kuanza kwa mauzo katika mkoa wa Kagera ambapo bei imeongezeka kutoka wastani wa shilingi 1,000 kwa kilo hadi shilingi 1,700 kwa kilo kwa kahawa aina ya robusta na kutoka shilingi 2,200 kwa kilo hadi shilingi 3,360 kwa kilo kwa kahawa aina ya arabica. Jumla ya tani 2,885 za kahawa ghafi zenye thamani ya shilingi bilioni 5.6 ziliuzwa;

(vi) **Zao la Ufuta:** Kufanyika kwa mauzo ya zao la ufuta katika mikoa ya Songwe na Manyara ambapo bei iliongezeka kutoka wastani wa shilingi 1,400 kwa kilo hadi shilingi 2,574 kwa kilo. Jumla ya tani 136 zenye thamani ya shilingi milioni 435.82 ziliuzwa;

(vii) **Mifugo Hai na Ngozi**: Kukamilika kwa Mfumo wa Kielektroniki wa Mauzo ya mifugo hai na ngozi; na kuandaliwa kwa miongozo ya uuzaji wanyama hai na ngozi; na

(viii) **Mazao ya Vitunguu, Viazi na Pilipili Manga**: Kukamilika kwa miongozo ya mauzo; na kuanza kwa mafunzo ya matumizi ya mfumo wa TMX kwa wadau katika mikoa ya Morogoro, Iringa, Njombe, Arusha na Kilimanjaro.

2.3.4. Kukuza Biashara na Uwekezaji

2.3.4.1. Kuboresha Mazingira ya Kufanya Biashara na Uwekezaji

A. Mradi Na. 4948: Kuimarisha Uzalishaji Viwandani kupitia Uboreshaji wa Ubora na Tija - KAIZEN

Hatua iliyofikiwa ni: Kuongezeka kwa idadi ya waratibu wa KAIZEN viwandani kutoka 200 hadi kufikia 230 pamoja na idadi ya viwanda vilivyonufaika na huduma hii kutoka

135 ya hadi kufikia 150; kungezeka kwa idadi ya mikoa iliyofikiwa na huduma za KAIZEN kutoka 8 hadi 12 ambapo takribani viwanda 16 vimenufaika na mafunzo na kufanikisha kuongeza wakufunzi 36 wapya; na kufanyika kwa mafunzo kwa washiriki 20 kutoka Unguja na 70 kutoka Pemba. Jumla ya shilingi milioni 150.07 zimetumika katika mwaka 2021/22.

B. Kuimarisha Ushiriki wa Sekta Binafsi

(a) Huduma za Uwekezaji Mahala Pamoja (One Stop Facilitation Centre - OSC)

Hatua iliyofikiwa ni: Kupatiwa huduma kwa jumla ya wateja 13,836 katika kituo cha Huduma za Uwekezaji Mahala Pamoja (OSC) ambapo jumla ya miradi 329 (127 wageni, 111 Watanzania 91 ubia kati ya wageni na Watanzania) ilisajiliwa yenye thamani ya dola za Marekani milioni 4,517 na inatarajiwa kutoa ajira kwa watanzania wapatao 53,632; kutolewa kwa elimu kwa umma kuhusu huduma zitolewazo na OSC kwa njia ya “Documentary” na vyombo vya habari; na kutengenezwa kwa Mfumo wa Kielektroniki wa Kuhudumia Wawekezaji Mahali Pamoja (Tanzania Electronic Investment Window - TeIW) ambapo awamu ya kwanza inahusisha kuunganisha Mifumo kutoka Taasisi za NIDA, TRA, BRELA, TIC, Kazi, Uhamiaji na Ardhi.

(b) Kuimarisha Majadiliano kati Sekta ya Umma na Sekta Binafsi

Hatua iliyofikiwa ni: Kuratibu mabaraza ya Biashara ya Mikoa na Wilaya ambapo Serikali imewezesha kufanyika kwa mikutano katika Mikoa 13; na kufanyika kwa Mkutano wa 35 wa Kamati Tendaji ya Baraza la Taifa la Biashara (TNBC) na Mkutano wa 13 wa Baraza la Taifa la Biashara.

(c) Kujengea Uwezo Mabaraza ya Mikoa na Wilaya

Hatua iliyofikiwa ni: Kufanyika kwa mafunzo kwa Makatibu Tawala wa Mikoa, Makatibu Tawala Wasaidizi (Uchumi na Uzalishaji) na Maafisa Biashara wa Mikoa, Wakuu wa Wilaya, Wakurugenzi wa Halmashauri, Wakuu wa Idara za Mipango, Maafisa Biashara na Maafisa Kilimo na wajumbe wa mabaraza ya mikoa na wilaya kupitia Chemba ya Wafanyabiashara, Viwanda na Kilimo Tanzania (TCCIA) katika mikoa saba (7) ya Manyara, Singida, Dodoma, Rukwa, Ruvuma, Njombe na Iringa; na kufanyika kwa mikutano ya Mabaraza ya Biashara ya Mikoa katika mikoa 13.

C. Kukuza Ushiriki wa Wananchi kwenye Shughuli za Kiuchumi

(a) Mifuko na Programu za Uwezeshaji

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa kwa mikopo ya masharti nafuu yenye thamani ya shilingi bilioni 903 kwa wanufaika 5,932,668 kutoka katika mikoa 26 wakiwemo wanawake 3,737,581 na wanaume 2,195,087 kupitia mifuko na programu za uwezeshaji; kutolewa kwa mikopo yenye thamani ya shilingi 1,287,097,651.29 kwa kampuni 30 zinazozalisha

na kuchakata bidhaa zinazotokana na mazao ya mifugo na kilimo kupitia Mpango wa Kuendeleza Viwanda Vidogo na vya Kati (SANVN Viwanda Scheme) katika mikoa ya Mwanza, Arusha, Dar es Salaam, Kilimanjaro, Mbeya, Geita, Dodoma, Shinyanga na Songwe; kutolewa kwa mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 45.2 katika mikoa ya Shinyanga, Kigoma, Geita, Dodoma, Simiyu na Singida kupitia Vituo 17 vya Uwezeshaji Wananchi Kiuchumi; na kufanyika kwa tathmini ya mifuko ya uwezeshaji 25 inayotoa mikopo moja kwa moja kwa walengwa na dhamana ya mikopo ili kuboresha utendaji wa mifuko na programu za uwezeshaji.

(b) Kukuza Ushiriki wa Watanzania kwenye Miradi ya Kimkakati na Uwekezaji

Hatua iliyofikiwa ni: Kuzalishwa kwa ajira ajira 72,395 za moja kwa moja na zisizo za moja kwa moja katika miradi ya kimkakati na uwekezaji nchini. Kati ya ajira hizo, ajira 68,305 sawa na asilimia 94.35 zilitolewa kwa Watanzania na ajira 4,090 zilitolewa kwa wageni sawa na asilimia 5.65; miradi ya kimkakati ilitoa kandarasi ndogo ndogo kwa kuingia mikataba na Kampuni 2,019 za watanzania kwa huduma za chakula, ulinzi, biashara, bidhaa za ujenzi kama vile saruji, nondo, kokoto, mchanga, kampuni za usafiri, kampuni za bima na kampuni za mafuta; kutolewa kwa elimu ya ujasiriamali kwa wajasiriamali 8,799 kwa makundi ya wanawake, vijana na wenye ulemavu katika Mkoa wa Geita; kujenga uwezo kwa wananchi 3,245 katika Mkoa wa Geita kuhusu uanzishwaji wa kongano; kutolewa mafunzo kwa vijana 118 kutoka mkoani Dar es Salaam kuhusu mbinu mbalimbali za ujasirimali; na kutolewa kwa mafunzo kuhusu umuhimu wa Bima ya Vikundi kwa vikundi 1,034 vyenye wanachama 25,898 katika Mikoa ya Arusha, Dar es Salaam, Mbeya, Morogoro, Rukwa naTanga.

2.3.5. Kuchochea Maendeleo ya Watu

2.3.5.1. Afya

(a) Mradi Na. 5487: Hospitali ya Taifa ya Muhimbili

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa jengo la wodi maalum ambapo utekelezaji umefikia asilimia 20; na kukamilika kwa ukarabati wa vyumba vitano (5) vya ICU na vyumba vya radiolojia (*MRI* 1, *CT SCAN* 1 na *X-Ray* 2). Jumla ya shilingi bilioni 5.18 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Mradi Na. 6364: Hospitali Taifa Muhimbili - Mloganzila

Hatua iliyofikiwa ni: Kudhaminiwa kwa watumishi 82 katika fani mbalimbali za kibingwa katika masomo ya uzamili ndani na nje; upandikizaji wa vifaa vya usikivu *(cochlear implants)* kwa wagonjwa watatu (3); kuboreshwa kwa miundombinu ya kuhifadhi maiti; kuendelea na ujenzi na usimikaji wa mtambo wa kuzalisha tiba hewa *(Oxygen generating plant)* wenye uwezo wa kuzalisha mitungi 200 yenye mita za ujazo wa 8.5 kwa siku; kukamilika kwa ukarabati wa wodi za watoto wachanga mahututi (NICU), wodi

ya kawaida ya watoto, wodi ya mama wajawazito mahututi, wodi ya uangalizi maalumu wa wamama wajawazito (HDU) na chumba maalumu kwa ajili ya kufanya matengenezo ya vifaa tiba *(biomedical workshop)*; na ununuzi wa vifaa na vifa tiba. Jumla ya shilingi bilioni 2.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Mradi Na. 5491: Taasisi ya Mifupa Muhimbili (MOI)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa maabara maalumu na usimikaji wa mtambo wa kisasa *(Angio-Suite)* kwa ajili ya kufanya uchunguzi na upasuaji bila kufungua fuvu kwa matatizo ya mishipa ya damu kwenye ubongo; kununuliwa kwa mashine moja ya *Angio Suite* ikiwa na *Mobile C-ARM System* tatu (3), *Patient Monitors nane (8), Craniotomy Basic Kit* moja (1), *Minimal Invasive Spine Set* moja (1) *Orthopaedic Basic Kit* moja (1) na *Sign nail basic Sets* moja (1); na; kukamilika kwa ununuzi na usimikwaji wa vifaa na vifaa tiba. Jumla ya shilingi bilioni 2.8 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(d) Mradi Na. 5419: Taasisi ya Moyo ya Jakaya Kikwete (JKCI)

Hatua iliyofikiwa ni: Kufungwa kwa mtambo wa kisasa *(cathlab)* wenye uwezo wa kufanya uchunguzi wa mishipa ya damu ya moyo, kufunga vifaa visaidizi vya moyo, kuzibua mishipa ya damu ya moyo na kutibu hitilafu ya mfumo wa umeme wa moyo *(Catheterization Laboratory)* uliounganishwa na mtambo wa *Caro 3D & mapping electrophysiology System*; kununuliwa kwa mashine za *X-ray* moja (1) *, X-ray mobile* moja (1)*, CR* moja (1) na *Ultrasound* mbili (2); kukamilika kwa wodi ya watoto; kufanyika kwa huduma za kibingwa za upasuaji wa moyo kwa kufungua kifua kwa wagonjwa 365 na watu wazima 161 wenye matatizo ya mishipa ya damu; na kufanyika kwa upasuaji wa moyo kupitia tundu dogo kwa wagonjwa 1,402 kwa kutumia mtambo maalumu wa *Catheterization laboratory.*

Shughuli nyingine zilizotekelezwa ni: Kuanzishwa kwa programu mpya za mafunzo ya kibingwa ya udaktari katika maeneo ya upasuaji wa moyo (*Cardiothoracic & Vascular Surgery*), dawa za usingizi kwa wagonjwa wa moyo (*Cardiothoracic Anaesthesia*), wagonjwa mahututi na wanaohitaji uangalizi maalumu (*Critical Care*) na *Perfusion* (*Cardiothoracic Perfusion*); na kuendelea na ukarabati mkubwa wa jengo la ICU, ambapo umefikia asilimia 70; na ununuzi wa vifaa na vifaa tiba. Jumla ya shilingi bilioni 2.1 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(e) Mradi Na. 5412: Taasisi ya Saratani Ocean Road (ORCI)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa jengo, ukarabati mkubwa wa jengo la ICU, ununuzi na ufungaji wa mashine ya *Positron Emmission Tomography Computerized Tomography scan* (PET/CT Scan) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 92; kukamilika kwa ukarabati wa sehemu ya radiolojia; kukamilika kwa ukarabati katika majengo ya

utawala, famasia, kuhifadhia maiti, vyoo vya wagonjwa, chumba cha *mammography*, na chumba cha radiolojia; kukamilika kwa ufungaji wa *telemedicine*; kujengwa kwa kituo cha habari kwa magonjwa ya saratani; kununuliwa kwa dawa za kutibu saratani; kununuliwa kwa mashine za kuchunguza matokeo ya tiba saratani kwa njia ya damu *(tumor markers)*, majokofu manne (4) kwa ajili ya maabara na mashine za *Oxygen Concentrators* tisa (9); na kufungwa kwa mashine yenye uwezo mkubwa wa vipimo vya kikemia na *X-ray* ya upimaji wa matiti *(Mammography)*.

Hatua nyingine ni: Kuendelea na ukarabati wa jengo la wagonjwa mahututi (asilimia 70) na chumba cha kufunga mashine ya MRI (asilimia 80); kufanyika kwa uchunguzi wa saratani kwa huduma za mkoba katika mikoa ya Dar es Salaam, Simiyu, Tanga, Geita, Lindi na Mtwara; kufanyiwa kwa uchunguzi wa saratani ya matiti na saratani ya mlango wa kizazi kwa wanawake 37,237; kufanyika kwa uchunguzi wa saratani ya tezi dume kwa wanaume 3,981; kugharamia mafunzo ya wanafunzi 70 wa Shahada ya kwanza ya Tiba ya Mionzi, wanafunzi 33 wa Shahada ya Uzamili ya Onkolojia, na wanafunzi 10 wa shahada ya uzamili katika uuguzi katika onkolojia; kununuliwa kwa mashine ya kupima virusi mbalimbali hususan vinavyosababisha saratani *(PCR Machine)*; kununuliwa kwa jokofu la kuhifadhia maiti lenye uwezo wa kuhifadhi miili sita (6); kupokelewa kwa mashine moja (1) ya kisasa ya *ultrasound*; kununuliwa na kufungwa kwa mashine tatu (3) ambazo ni *Digital X-ray*, mashine ya *mammography* na *tissue processor* na kufanyika kwa matengenezo kinga madogo na makubwa ya mashine za tiba mionzi za *LINACS* 2, *Cobalt*-60 (E-100), mionzi ya ndani (Gynesource), mashine 3 za *haematology*, mashine mbili (2) za *electrolyte*, mashine mbili (2) za *chemistry analyzer*, mashine za *mammography* na x-ray. Jumla ya shilingi bilioni 5.14 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(f) Mradi Na. 5424: Hospitali ya Rufaa ya Magonjwa ya Kifua Kikuu – Kibong'oto (Kilimanjaro)

Hatua iliyofikiwa ni: Ujenzi wa jengo la maabara ya afya ya jamii ngazi ya tatu (BSL3) la ghorofa tatu umefikia asilimia 90; kununuliwa kwa mashine za *Digital X-Ray* na *Ultrasound*, vifaa vya maabara na mashine za uchunguzi wa kifua kikuu kwa kuotesha vimelea *BACTEC 960 (Mycobacteria Growth Indicator Tube - MGIT)* na *Blood Culture Machine;* ukarabati mkubwa wa jengo la Radiologia kwa ajili ya kusimika *CT Scan* umefika asilimia 37 na wagonjwa mahututi (ICU) umefikia asilimia 70. Jumla ya shilingi bilioni 5.14 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(g) Mradi Na 5425: Hopitali ya Taifa ya Afya ya Akili Mirembe

Hatua iliyofikiwa ni: Kufikiwa kwa asilimia 86 ya ukarabati mkubwa wa wodi na majengo mbalimbali; ujenzi wa Jengo la EMD na ICU umefikia asilimia 90; na ukarabati wa chumba cha *X-ray* na *Ultrasound* umefikia asilimia 60. Jumla ya shilingi bilioni 4.5

zimetumika katika mwaka 2021/22.

(h) Mradi Na 5411: Hospitali ya Rufaa Kanda ya Mashariki CCBRT

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa kwa huduma za kibingwa wa upasuaji wa wagonjwa 4,900 wenye matatizo ya macho, wagonjwa 1,459 wenye matatizo ya mifupa na watoto 493 wenye miguu kifundo *(Clubfoot)* kwa njia ya Ponseti; kutolewa kwa vifaa vya kuimarisha viungo *(ortopaedic devices)* kwa watoto 123, wanawake 397 wenye fistula itokanayo na uzazi na wagonjwa 326 wenye midomo wazi *(Cleft lip/Cleft palate)*; kutolewa kwa huduma ya kusafisha figo *(dialysis)* kwa wagonjwa 316; kutolewa kwa viungo saidizi kwa wagonjwa 788 *(Orthosis 592 na Prosthesis 75)*; kutoa huduma za utengemao kwa watu/watoto 3,973 wenye ulemavu ambapo 1,612 ni watoto chini ya miaka mitatu (3); na kuendesha wiki 19 za matibabu ya kina ambapo watoto 351 wenye midomo wazi na vichwa vikubwa *(Spina Bifida and Hydrocephalus)* walihudumiwa.

Hatua nyingine ni: Kutolewa kwa viti mwendo 607 vipya na kurekebishwa kwa viti mwendo 133; kutolewa kwa vifaa saidizi 44 wakati wa huduma ya mkoba Kagera na vifaa 11 Kilimanjaro; kutolewa mafunzo mbalimbali kwa wazazi/walezi 546 wa watoto wenye ulemavu kuhusu njia sahihi ya kutumia vifaa saidizi; kutolewa kwa mafunzo kwa wanaume 50 kuhusu kuhudumia watoto wenye ulemavu; kujengewa uwezo kwa watumishi juu ya afya ya mama na mtoto katika vituo 22 vya afya vya umma Dar es Salaam; kununuliwa kwa vifaa tiba kwa ajili ya huduma za afya ya Mama na Mtoto; upatikanaji wa dawa umefikia asilimia 90; na upatikanaji wa damu salama umefikia asilimia 100.

Ujenzi wa Hospitali za Rufaa za Kanda

(i) Mradi Na. 5426: Hospitali ya Rufaa Kanda ya Ziwa, Bugando

Hatua iliyofikiwa ni: Ujenzi wa wodi za wagonjwa wa saratani umefikia asilimia 98; kukamilika kwa ukarabati na kufunga mashine katika chumba cha mashine ya MRI; kununuliwa kwa CT - Scan, *Ultrasound* 12, mashine ya Radiotherapy, *Digital X-ray*, *ventilators* 5 za ICU, mashine ya kufua *Oxygen*, mashine ya ECHO *(Portable)*, *ECG*, *plasma apheresis;* kununuliwa kwa gari ya kisasa ya kubebea wagonjwa na kukusanya damu; ujenzi wa kliniki ya wagonjwa wa macho umefikia asilimia 65; ukarabati na upanuzi wa ICU umefikia asilimia 98; upanuzi wa cumba cha X-ray umefikia asilimia 95; kufanyika kwa upasuaji wa moyo na kifua (wagonjwa 67), ubongo na mishipa ya fahamu (wagonjwa 106), mifupa (wagonjwa 977), *Vesico Viginal Festula* (wagonjwa 188), mdomo sungura (wagonjwa 278), kusafisha damu (wagonjwa 5,546). Jumla ya shilingi bilioni 1.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(j) Mradi Na. 5427: Hospitali ya Kanda ya Kaskazini (KCMC)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa Jengo la huduma za tiba - Mionzi kwa matibu ya magonjwa ya saratani ambao umefikia asilimia 60; kukamilika na kuanza kutoa huduma kwa jengo la huduma za tiba ya Mionzi kwa ajili ya matibu ya magonjwa ya saratani na jengo la mbele lenye sehemu ya ofisi, *CT-Scan* na *Flouroscopy*; upanuzi wa jengo kwa ajili ya kusafisha damu na figo (Hemodialysis) na kitengo cha *Endoscopy* umefikia asilimia 90; ujenzi wa mabweni (hostel) ya wagonjwa na ndugu wa wagonjwa wa saratani umefikia asilimia 40; ujenzi wa vyumba nane (8) vya upasuaji umefikia asilimia 80; kukamilika kwa ukarabati wa jengo la wagonjwa mahututi (ICU); kununuliwa kwa *Ventilator* mbili (2) na *Patient's monitor* 15 katika idara ya *ICU*; kununuliwa kwa mashine mbili (2) za *Autoclave* zenye uwezo wa lita 150 katika idara ya famasia; na kufungwa kwa transfoma mbili (2) zenye uwezo wa KVA 500 kila moja. Jumla ya shilingi bilioni 3.8 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(k) Mradi Na. 5422: Ujenzi wa Hospitali ya Rufaa ya Kanda ya Nyanda za Juu Kusini - Mbeya

Hatua iliyofikiwa ni: Ujenzi wa jengo la ghorofa sita (6) la huduma ya afya ya uzazi (Martenity Complex) umefikia asilimia 98; na kuendelea na ukarabati mkubwa wa jengo la ICU na EMD ambapo utekelezaji umefikia asilimia 99. Jumla ya shilingi bilioni 9.89 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(l) Mradi Na. 5408: **Hospitali ya Kanda Burigi (Chato)**

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa nyumba 20 za watumishi na barabara ya kiwango cha lami ndani ya Hospitali; ujenzi wa uzio kuzunguka Hospitali umefika asilimia 80; jengo la huduma za uchunguzi kwa njia ya mionzi (Radiolojia) umefikia asilimia 99.5; jengo la ghorofa mbili (2) la wodi ya wagonjwa umefikia asilimia 55; njia za kutembelea (walk ways) zimefikia asilimia 80; jengo la nyumba ya mashine ya kufua umeme (power house) limefikia asilimia 95; na kisima cha maji kimefikia asilimia 30. Jumla ya shilingi bilioni 29.8 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 179.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(m) Mradi Na. 5423: Ujenzi wa Hospitali ya Kanda ya Kusini – Mtwara

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa jengo maalumu la hospitali (OPD Complex) kwa ajili ya wagonjwa wa nje, uchunguzi (Maabara na Radiolojia), upasuaji, huduma za kufua, mochwari na wagonjwa wa ndani (wodi za wagonjwa) umefikia asilimia 98. Jumla ya shilingi bilioni 15.1 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(n) Mradi Na. 5428: Hospitali ya Benjamini Mkapa (BMH)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la Tiba Mionzi (Radiotherapy) na ukarabati mkubwa wa eneo la ICU; na kukamilika kwa ukarabati wa chumba cha X-*Ray*

na ujenzi wa jengo la tiba mtandao (Telemedicine). Jumla ya shilingi bilioni 1.7 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(o) Mradi Na. 5411: Mradi wa Kuboresha Hospitali za Rufaa za Mikoa

(i) Hospitali ya Rufaa Mwananyamala – Dar es Salaam

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la kutolea huduma za mama na mtoto; ujenzi wa jengo la wagonjwa mahututi – ICU umefikia asilimia 85 na jengo la huduma ya dharura umefikia asilimia 98; na kukamilisha ukarabati wa chumba X-Ray ambapo utekelezaji umefikia asilimia 99. Jumla ya shilingi bilioni 2.6 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(ii) Hospitali ya Rufaa Sekou Toure – Mwanza

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa jengo la ghorofa tano (5) la huduma za mama na mtoto ambao umefikia asilimia 98 na baadhi ya sehemu ya jengo zimeanza kutoa huduma; kukamilika kwa ujenzi wa jengo la CT Scan, chumba cha tiba mtandao (Telemedicine) na ukarabati wa chumba cha X – ray. Jumla ya shilingi bilioni 5.96 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iii) Hospitali ya Rufaa Njombe

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa majengo ya afya ya uzazi, wodi ya upasuaji, magonjwa ya ndani, maabara na huduma za dharura; ujenzi wa kazi za nje na jengo la mochwari umefikia asilimia 80; ujenzi wa nyumba tano (5) za watumishi umefikia asilimia 92 na jengo la mionzi asilimia 93; na ufungaji wa mfumo wa gesi tiba umefikia asilimia 50. Jumla ya shilingi bilioni 26.57 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iv) Hospitali ya Rufaa Songwe

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha ujenzi wa jengo la maabara; kuendelea na ujenzi wa jengo la wagonjwa wa nje ambapo utekelezaji umefikia asilimia 98, ujenzi jengo la afya ya uzazi umefikia asilimia 38 na ujenzi wa jengo la Huduma ya wagonjwa mahututi umefikia asilimia 88, ujenzi wa jengo la huduma za Dharura umefikia asilimia 86 na nyumba ya mtumishi umefikia asilimia 98. Jumla ya shilingi bilioni 10.7 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(v) Hospitali ya Rufaa Simiyu

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa majengo ya maabara, huduma za upasuaji na radiolojia; kuendelea na ujenzi wa jengo la afya ya uzazi ambao umefikia asilimia 78; ujenzi wa jengo la huduma ya dharura na wagonjwa mahututi umefikia asilimia 89.5, na nyumba ya mtumishi umefikia asilimia 98; ujenzi wa jengo la ufuaji (asilimia 45), Chumba cha kuhifadhia maiti (asilimia 50) na Jengo la Utakasaji vifaa na nguo (asilimia 45). Jumla ya shilingi bilioni 8.06 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(vi) Hospitali ya Rufaa Geita

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika na kuanza kutumika kwa jengo la wagojwa wa nje, maabara na nyumba ya mtumishi; kuendelea na ujenzi wa jengo la ghorofa moja (1) la huduma za upasuaji na radiolojia, mghahawa na kufulia ambapo utekelezaji umefikia asilimia 98; kuanza kwa ujenzi wa jengo la ghorofa mbili (2) la huduma za afya ya uzazi ambapo utekelezaji umefikia asilimia 15; ujenzi wa majengo ya huduma za dharura umefikia asilimia 91 na wagonjwa mahututi umefikia asilimia 93. Jumla ya shilingi bilioni 11.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(vii) Hospitali ya Rufaa Katavi

Hatua iliyofikiwa ni: Kufikia asilimia 65 ya ujenzi wa jengo la ghorofa moja (1) la kutoa huduma za afya ya uzazi, wagonjwa wa nje, famasia, radiolojia na upasuaji katika kitalu A na B; kuendelea na ujenzi wa jengo la huduma za dharura na wagonjwa mahututi ambao umefika asilimia 79; na kukamilika kwa ukarabati wa chumba cha tiba mtandao. Jumla ya shilingi bilioni 9.45 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(viii) Hospitali ya Rufaa Mara

Hatua iliyofikiwa ni: Kufikia asilimia 97 ya ujenzi wa jengo na miundombinu yake katika kitalu A, B na C na ujenzi wa nyumba mbili (2) za watumishi umefikia asilimia 99. Jumla ya shilingi bilioni 17.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(ix) Hospitali ya Rufaa Tanga

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa chumba cha tiba mtandao na wagonjwa mahututi; kuendelea na ukarabati wa jengo la *CT Scan* (asilimia 95); kukamilika kwa ukarabati wa jengo la wagonjwa; kuendelea na ujenzi wa jengo la huduma za dharura (asilimia 99), chumba cha upasuaji (asilimia 99) na nyumba ya mtumishi (asilimia 53). Jumla ya shilingi bilioni 3.27 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(x) Hospitali ya Rufaa Kigoma

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la huduma za upasuaji; kuendelea na ujenzi wa jengo la wagonjwa mahututi na jengo la huduma za dharura ambao umefikia asilimia 84; ujenzi wa Kituo cha Damu salama umefikia asilimia 55 na jengo la kuhifadhia maiti limefikia asilima 98; upanuzi wa jengo la wagonjwa wa nje na afya ya uzazi umefikia asilimia 63 na ujenzi wa nyumba ya mtumishi imefikia asilimia 92; ujenzi wa jengo la kutakasa vifaa na kufulia umefikia asilimia 45; na ukarabati wa jengo la tiba mtandao umekamilika na wa jengo la *CT-Scan* umefikia asilimia 96. Jumla ya shilingi bilioni 7.9 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xi) Hospitali ya Rufaa Iringa

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la huduma za dharura na ukarabati wa jengo la wagonjwa mahututi; ujenzi wa jengo la Tiba Mtandao na jengo la tiba mionzi umefikia asilimia 91. Jumla ya shilingi bilioni 4.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xii) Hospitali ya Rufaa Tabora

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la huduma za dharura; na ujenzi wa jengo la wagonjwa mahututi umefikia asilimia 76, jengo la afya ya uzazi awamu ya kwanza umefikia asilimia 98, jengo la tiba mionzi umefikia asilimia 95 na kukamilika kwa ujenzi wa jengo la tiba mtandao, nyumba ya mtumishi na ununuzi wa vifaa na vifaa tiba. Jumla ya shilingi bilioni 6.27 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xiii) Hospitali ya Rufaa Shinyanga

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika na kuanza kutumika kwa jengo la wagojwa wa nje na jengo la kuhudumia wagonjwa wa UVIKO – 19; kuendelea na ujenzi wa jengo la huduma ya dharura ambao umefikia asilimia 97, jengo la wagonjwa mahututi (asilimia 98) na nyumba ya mtumishi (asilimia 99). Jumla ya shilingi bilioni 6.1 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xiv) Hospitali ya Rufaa ya Mkoa wa Manyara

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika na kuanza kutoa huduma kwa majengo ya msingi ikiwemo afya ya uzazi, kufulia, maabara na mochwari; ujenzi wa jengo la wagonjwa wa nje umefikia asilimia 98, Damu Salama (asilimia 30), huduma ya dharura (asilimia 68), wagonjwa mahututi (asilimia 80), Radiolojia likijumuisha chumba cha CT-Scan, X-ray na Ultrasound (asilimia 90) na nyumba ya mganga mfawidhi imefikia asilimia 99; na kukamilika kwa ukarabati wa chumba na ufungaji wa mfumo wa *Telemedicine*; ujenzi wa nyumba ya mtumishi umefikia asilimia 45; na kupokelewa na vifaa tiba kwa asilimia 40. Jumla ya shilingi bilioni 7.1 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xv) Hospitali ya Rufaa Singida

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika na kuanza kutumika kwa jengo la huduma za afya ya uzazi, huduma za uchunguzi kwa njia ya mionzi na nyumba ya madaktari wa zamu; ujenzi wa jengo la ghorofa tatu lenye kutoa huduma mbalimbali umefikia asilimia 45; ujenzi wa jengo la huduma ya dharura umefikia asilimia 83 na la wagonjwa mahututi (asilimia 87); kukamilika kwa ujenzi wa jengo la radiolojia, *Telemedicine* na nyumba ya mtumishi; na ununuzi wa vifaa na vifaa tiba. Jumla ya shilingi bilioni 9.9 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xvi) Hospitali ya Rufaa Kilimanjaro - Mawenzi

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la huduma za dharura, jengo la

wagonjwa mahututi, nyumba ya mtumishi pamoja na ununuzi wa vifaa na vifaa tiba. Aidha, ujenzi wa jengo la huduma ya afya ya uzazi umefikia asilimia 85. Jumla ya shilingi bilioni 9.1 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xvii) Hospitali ya Rufaa Rukwa

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa jengo la wagonjwa mahututi ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90 na nyumba ya mtumishi (asilimia 96); na kukamilika kwa ujenzi wa jengo la Tiba mtandao. Jumla ya shilingi bilioni 3.28 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xviii) Hospitali ya Rufaa Ruvuma

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la kutolea huduma za dharura (EMD) na jengo la tiba mtandao; kuendelea na ujenzi wa majengo ya wagonjwa wa nje (OPD) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 56, nyumba ya mtumishi (asilimia 99) na jengo la radiolojia (asilimia 86); na kukamilika kwa ukarabati wa jengo la wagonjwa mahututi. Jumla ya shilingi bilioni 6.31 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xix) Hospitali ya Mkoa wa Pwani – Tumbi

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa jengo la kutolea huduma za dharura na huduma za Wagonjwa Mahututi (ICU); kukamilika kwa ujenzi wa nyumba ya mtumishi; na kuendelea na ukarabati wa jengo la CT SCAN umefikia asilimia 85. Jumla ya shilingi bilioni 6.8 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xx) Hospitali ya Rufaa ya Mkoa wa Dodoma

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha ukarabati wa jengo la kuhudumia wagonjwa wa nje na dharura; na kuendelea na ujenzi wa jengo la huduma za Wagonjwa Mahututi umefikia asilimia 95, ujenzi wa nyumba ya Mtumishi asilimia 86, jengo la Paediatric ICU asilimia 75 na ufungaji wa CT-SCAN umefikia asilimia 86. Jumla ya shilingi bilioni 5.3 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xxi) Hospitali ya Rufaa ya Mkoa wa Kagera - Bukoba

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa jengo la huduma za wagonjwa mahututi (ICU) ambao umefikia asilimia 95; kukamilika kwa ujenzi wa jengo la huduma za dharura – EMD na chumba kwa ajili ya tiba mtandao; ujenzi wa nyumba ya mtumishi umefikia asilimia 98; na ukarabati wa jengo la Radiolojia umefikia asilimia 98. Jumla ya shilingi bilioni 4.9 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xxii) Hospitali ya Rufaa ya Mkoa - Temeke

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa jengo la huduma za wagonjwa mahututi (ICU) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 85, jengo la huduma za dharura (asilimia

99), ukarabati wa jengo la Mionzi (asilimia 75). Jumla ya shilingi bilioni 3.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(xxiii) Hospitali ya Rufaa ya Mkoa Ligula - Mtwara

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha ujenzi wa jengo la huduma za kuhifadhia maiti na ukarabati wa chumba cha Tiba Mtandao; na kuendelea na ujenzi wa jengo la huduma ya dharura (EMD) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 80, jengo la huduma ya wagonjwa mahututi (asilimia 90) na ujenzi wa nyumba ya mtumishi (asilimia 89). Jumla ya shilingi bilioni 6.9 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(p) Mradi Na 2208: Taasisi ya Utafiti wa Magonjwa ya Binadamu ya Taifa (NIMR) Kuimarisha Utengenezaji wa Dawa za Asili na Kuimarisha Mafunzo kwa Watoa Huduma za Tiba Asili

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha ufungaji wa mashine na mitambo ya kisasa ya kutengenezea dawa za asili; kununua vifaa, mashine na mitambo ya kisasa ya kufanyia tafiti za dawa za asili NIMR-Mabibo; na kuwajengea uwezo watoa huduma 50 wa tiba asili katika vyuo vya afya vya DIHAS, MCOHAS, ITM-MUHAS, COTC-Sumbawanga na TNC - Kahama. Jumla ya shilingi milioni 950 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(q) Mradi Na. 5432: Uimarishaji wa Huduma za Chanjo

Hatua iliyofikiwa ni: Kununuliwa na kusambazwa kwa chanjo zifuatazo: chanjo ya polio ya sindano (IPV) dozi 612,900, chanjo ya kichomi (PCV) dozi 3,167,400, Rota dozi 20,550, chanjo ya Saratani ya Mlango wa Kizazi (HPV) dozi 552,200, chanjo ya kuzuia surua na rubella (MR) dozi 2,000,000, chanjo ya polio ya matone (BOPV) dozi 6,000,000, na chanjo ya kukinga magongwa ya kifaduro, pepopunda, homa ya ini, homa ya uti wa mgongo na kichomi (DTP-HepB/Pentavalent) dozi 4,800,500; na kuwezesha upatikanaji wa chanjo dhidi ya UVIKO - 19 aina ya *Janssen* dozi 10,083,820 na *Sinopharm* dozi 4,838,356. Jumla ya shilingi bilioni 41.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(r) Mradi Na. 5492: Mpango wa Taifa wa Kudhibiti UKIMWI (NACP)

Hatua iliyofikiwa: Kutambuliwa kwa asilimia 89 ya Watu Wenye Virusi vya Ukimwi ambapo kati ya hao, asilimia 98 wanatumia dawa za kufubaza VVU na asilimia 96.1 ya wanaotumia dawa wamefanikiwa kufubaza VVU; na kuongezeka kwa vituo vinavyotoa huduma ya Tiba ya UKIMWI kufikia vituo 6,759. Jumla ya shilingi bilioni 90.8 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 701.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(s) Mradi Na. 2204: Mafunzo na Maendeleo ya Wataalamu

Hatua iliyofikiwa ni: Kuandaliwa kwa Mpango Mkakati wa Watumishi wa Sekta ya Afya

2020 – 2025 na mfumo wa mafunzo kwa njia ya masafa (e-Learning Platform); na kuhuishwa kwa mitaala ya stashahada ya juu ya *operating theatre management*, afya ya kinywa na meno, matibabu kwa vitendo (Occupational Therapy) na utabibu. Jumla ya shilingi bilioni 12.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 8.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(t) Mradi Na. 5441: Mpango wa Maendeleo kwa Ustawi wa Taifa na Mapambano Dhidi ya UVIKO-19

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati, upanuzi na ujenzi wa miradi ya kimkakati ambapo utekelezaji umefikia asilimia 57.2; kununuliwa kwa vifaa na vifaa tiba pamoja na mitambo sita (6) ya kufua hewa ya oksijeni ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90; kuendelea na ujenzi wa majengo ya Dharura 101; kuendelea na ujenzi wa majengo ya wagonjwa mahututi (ICU) 70 na Nyumba 26 za watumishi ambapo utekelezaji umefikia asilimia 92.3; kukamilika kwa ujenzi wa nyumba 82 za watumishi; kuendelea na ujenzi wa nyumba 150 na jengo la huduma za magonjwa ya mlipuko mpakani ambapo utekelezaji umefikia wastani wa asilimia 95.86 na asilimia 77 mtawalia; ununuzi wa pikipiki 517 kwa ajili ya Halmashauri na vifaa tiba ikiwemo usimikaji wa mitambo 13 ya kuzalisha hewa ya oksijeni; kuratibu Huduma Tembezi ya Mkoba ya Chanjo ya UVIKO-19; kuwajengea uwezo wahamasishaji wa chanjo ya UVIKO – 19; kuendelea na ununuzi wa magari 407 ya kubeba wagonjwa. Jumla ya shilingi bilioni 401.08 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(u) Mradi Na. 2204: Ujenzi na Upanuzi wa Majengo mbalimbali ya kutolea huduma za Mafunzo katika Vyuo vya Afya

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa jengo la wodi maalum (Private wards) katika chuo cha Tabora Clinical Officers Training Centre, ukarabati mkubwa wa majengo ya chuo cha Ngudu Environmental Health School, Kilosa Clinical Officers Training Centre na Kagemu Environmental Health School ambapo utekelezaji umefikia asilimia 75, asilimia 65, asilimia 55 na asilimia 70 mtawalia. Jumla ya shilingi bilioni 1.95 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(v) Mradi Na. 5444: Kuimarisha upatikanaji wa dawa, vifaa, vifaa tiba na vitendanishi katika ngazi zote za utoaji wa huduma za afya

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwezesha upatikanaji wa bidhaa za afya muhimu zaidi 290 katika maghala ya Bohari ya Dawa ikiwa ni ufanisi wa asilimia 49 na kuwezesha upatikanaji wa bidhaa za afya hadi asilimia 90; kuendelea na ujenzi wa kiwanda cha *Gloves* ambapo utekelezaji umefikia asilimia 61.2, Kiwanda cha *Syrup, Capsules & Tablets* (asilimia 23.3) na kiwanda cha *Ointments* (asilimia 20). Jumla ya shilingi bilioni 178.9 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 57.56 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(w) Mradi Na. 5401: Ujenzi wa Hospitali za Halmashauri

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa hospitali 70 na kuanza kutoa huduma kwa wagonjwa wa nje; kuendelea na ujenzi wa Hospitali 57 za halmashauri; na kuendelea na ununuzi wa vifaa tiba. Jumla ya shilingi bilioni 89.64 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 500.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(x) Mradi Na. 5429: Huduma ya Afya ya Msingi

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa zahanati 99; kuendelea na ujenzi wa zahanati 495 na ujenzi na ukarabati wa vituo vya afya 70. Jumla ya shilingi bilioni 54.51 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(y) Miradi ya Maendeleo ya Tozo za Mawasiliano

Hatua iliyofikia ni: Kukamilika kwa ujenzi wa majengo ya huduma za nje (OPD) na maabara katika vituo 234 vya afya kwenye kata za kimkakati vyenye uwezo wa kutoa huduma ya upasuaji na kuwezesha vituo 10 kuanza kutoa huduma. Jumla ya shilingi bilioni 117.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

2.3.5.2. Ustawi na Maendeleo ya Jamii

(a) Mradi Na. 6330: Ukarabati wa Vyuo vya Maendeleo ya Jamii

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa mabweni mawili (2), maktaba na ukumbi wa mihadhara katika Chuo cha Maendeleo ya Jamii Ruaha ambapo kwa ujumla utekelezaji umefikia asilimia 75; ujenzi wa bweni lenye ghorofa mbili katika Chuo cha Maendeleo ya Jamii Rungemba umefikia asilimia 90**;** ujenzi wa bweni lenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 600 katika Chuo cha Maendeleo ya Jamii Uyole umefikia asilimia 17; ujenzi wa jengo la utawala na darasa moja (1) katika Chuo cha Maendeleo ya Jamii Mlale umefikia asilimia 83; ukarabati wa kumbi mbili (2) za mihadhara zenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 500 kwa kila ukumbi kwa wakati mmoja pamoja na ujenzi wa ukumbi wa mihadhara wenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 450 kwa wakati mmoja katika Chuo cha Maendeleo ya Jamii Monduli umefikia asilimia 78**;** na ujenzi wa bweni la wasichana lenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 568 na kumbi pacha za mihadhara zenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 1,008 katika Taasisi ya Maendeleo ya Jamii Tengeru umefikia asilimia 83 na 95 mtawalia.

Hatua zingine zilizofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa karakana ya useremala, ukumbi wa mihadhara, jengo la maabara ya udongo, karakana ya ujenzi na ujenzi wa geti na uzio katika Chuo cha Maendeleo ya Jamii Misungwi (Mwanza); na ujenzi wa madarasa matatu (3) yenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 200 kila moja, ukarabati wa bweni lenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 56 na darasa lenye uwezo wa kuhudumia

wanafunzi 250 katika Chuo cha Maendeleo ya Jamii Mabughai (Tanga). Jumla ya shilingi bilioni 3.6 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Mradi Na. 6259: Ujumuishaji wa Masuala ya Jinsia katika Mipango ya Maendeleo

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwezesha kampeni ya kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake na watoto ya "Twende Pamoja na Ukatili Tanzania Sasa Basi" katika Mkoa wa Kigoma; kuwezesha utolewaji wa mikopo yenye masharti nafuu yenye thamani ya shilingi bilioni 16.1 kwa wanawake 3,421 kupitia dirisha la wanawake katika Benki ya Biashara Tanzania; kuwezesha upatikanaji wa mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 19.36 kwa vikundi vya wajasiriamali wanawake 2,881 kupitia asilimia 4 ya mapato la halmashauri; kuwezesha upatikanaji wa mikopo yenye thamani ya shilingi milioni 120.0 kwa wanawake wajasiriamali 6 kupitia Mfuko wa Uwezeshaji Wanawake Kiuchumi - WDF; kuwezesha uzunduzi wa kamati ya ushauri ya kitaifa ya utekelezaji wa ahadi za nchi kuhusu Kizazi Chenye Usawa (Generation Equality Forum - GEF); kuandaliwa kwa rasimu ya andiko la utekelezaji wa programu ya Kizazi Chenye Usawa kwa miaka mitano (2021/22 – 2026/27); kukamilika kwa tathmini ya utekelezaji wa Sera ya Maendeleo ya Wanawake na Jinsia (2000) na kuandaliwa kwa rasimu ya Sera ya Taifa ya Jinsia na Maendeleo ya Wanawake (2022) na mkakati wake; na kujengea uwezo wananchi 43,678 kuhusu masuala ya jinsia (Educational-Gender Caravan) katika Chuo Kikuu cha Dodoma, Chuo Kikuu cha Iringa, Taasisi ya Mafunzo ya Afya na Sayansi Shirikishi - Njombe, Chuo Kikuu cha Sayansi na Teknolojia – Mbeya na Chuo Kikuu cha Dar es Salaam.

Hatua nyingine ni pamoja na: Kuratibu na kuwezesha uanzishaji wa kamati 1,843 za ulinzi wa wanawake na watoto kupitia Mpango Kazi wa Taifa wa Kutokomeza Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto (MTAKUWWA 2017/18 – 2021/22) kuanzia ngazi ya Kijiji/Mtaa hadi Taifa; kukamilika kwa tathmini ya utekelezaji wa MTAKUWWA kwa Miaka Mitano (2017/18 – 2021/22); kuandaliwa kwa rasimu ya Mwongozo wa Dawati la Jinsia, rejista kwa ajili ya kutoa taarifa za ukatili wa kijinsia katika vyuo vya elimu ya juu, na kati na kanzidata ya wanawake katika uongozi; kuwezeshwa kwa wanawake wajasiriamali 500 kushiriki katika maonesho ya biashara mbalimbali; kuwajengea uwezo katika ujasiriamali wanawake 788 wa mikoa ya Singida (381) na Pwani (407); kuwezesha wananchi 1,238 (wanawake 820 na wanaume 418) kushiriki maadhimisho ya siku 16 za kupinga ukatili wa kijinsia; na kuwezesha maadhimisho ya siku ya Wanawake Duniani tarehe 8 Machi, 2022. Jumla ya shilingi milioni 519 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Mradi Na. 5414: Uhai na Maendeleo ya Mtoto

Hatua iliyofikiwa ni: Kuandaliwa kwa programu jumuishi ya kitaifa ya malezi, makuzi na

maendeleo ya awali ya mtoto inayotekelezwa kwa kipindi cha miaka mitano (2021/22 – 2025/26) pamoja na dashbodi ya malezi, makuzi na maendeleo ya awali ya mtoto (ECD Dashboard); kuwajengea ujuzi na uwezo vijana balehe ili kufikia fursa za kiuchumi kupitia Ajenda ya Kitaifa ya Kuwekeza katika Afya na Maendeleo kwa Vijana Balehe nchini (2021/22-2024/25); kuhudumiwa kwa watoto 2,122 kupitia taarifa za simu bure (116) dhidi ya vitendo vya ukatili na unyanyasaji kwa watoto; na kuzinduliwa kwa Mkakati wa Taifa wa Kutokomeza Ukeketaji wa Miaka Mitano (2020/21 – 2024/25).

Hatua nyingine ni: Kuendelea na ujenzi wa vituo 65 vya majaribio (pilot) vya kijamii vya kulelea watoto wadogo wakati wa mchana katika Mikoa ya Dar es Salaam (10), Dodoma (20), Tanga (30) na Kilimanjaro (5); kuandaliwa kwa ajenda ya kitaifa ya uwajibikaji wa wazazi katika malezi ya watoto na kuwajengea uwezo wazazi 300 kuhusu ajenda hiyo katika halmashauri tisa (9) za Ileje, Tunduma, Mbozi, Rungwe, Chunya, Mbeya, Kibondo, Kasulu na Ujiji; kuwajengea uwezo wanawake, vijana na wasichana balehe 130 kuhusu mbinu za kuwalinda watoto dhidi ya vitendo vya ukatili katika mikoa ya Morogoro, Tanga, Singida, Geita na Dodoma; kuwajengea uwezo waalimu 2,333 kuhusu ulinzi na haki za watoto katika mikoa ya Morogoro (1,176), Singida (487) na Geita (670); kuandaliwa kwa taarifa ya kitaifa ya utafiti kuhusu hali ya ukatili wa watoto mtandaoni; kuandaliwa kwa mwongozo wa dawati la ulinzi na usalama wa mtoto ndani na nje ya shule; na kuandaliwa kwa rasimu ya kitini cha kutoa mafunzo kwa walimu na wanafunzi kuhusu athari za ukatili dhidi ya watoto mtandaoni kwa lengo la kukabiliana na ongezeko la vitendo vya ukatili kwa watoto katika mitandao mbalimbali nchini pamoja na kuandaliwa kwa Programu tumizi itakayowezesha wazazi na walezi kupata ujuzi wa malezi bora na kubadilishana taarifa za malezi, makuzi na ulinzi wa watoto katika ngazi ya familia na jamii. Jumla ya shilingi milioni 562 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(d) Mradi Na. 5451: Kuwezesha Huduma za Ustawi wa Jamii

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi na ukarabati wa majengo na miundombinu katika shule ya maandilizi Irambo, mahabusu za watoto tatu (3) za Mbeya, Tanga na Arusha na hosteli ya wanafunzi katika Taasisi ya Ustawi wa Jamii (Kampasi ya Kisangara); kusajiliwa kwa vituo 412 vya kulelea watoto wadogo mchana; kusajiliwa kwa makao 118 ya watoto; kuwajengea uwezo walezi 1,156 kuhusu malezi kwa watoto katika mikoa ya Dar es Salaam (545), Mbeya (381) na Pwani (230); kuwezesha malezi ya kambo kwa watoto 46 na watoto 45 walioasiliwa; kuwezesha uchepushaji watoto 127 walio katika mkinzano na sheria kutoka mfumo rasmi wa haki jinai na kutengamanishwa na familia zao; na kuwezesha tathmini ya utekelezaji wa Sera ya Taifa ya Wazee ya Mwaka 2003 na kuandaliwa kwa rasimu ya Sera ya Taifa ya Wazee ya mwaka 2003 Toleo la 2022.

Hatua nyingine ni: Kutolewa kwa huduma ya mahitaji ya msingi (chakula, mavazi,

malazi na huduma za afya) kwa watoto 246 walio katika mkinzano na sheria katika mahabusu tano (5) za watoto; kutolewa kwa huduma ya mahitaji ya msingi kwa watoto 99 katika Makao ya Taifa ya Watoto Kikombo; kutolewa kwa huduma ya mahitaji ya msingi kwa watoto 94 waliobainika kufanya makosa ya jinai waliopo katika shule ya maadilisho Irambo - Mbeya; kutolewa kwa huduma ya mahitaji ya msingi kwa wazee 451 wasiojiweza katika makazi 20 yanayomilikiwa na taasisi binafsi na wazee wasiojiweza 274 katika makazi 14 ya wazee yanayomilikiwa na Serikali; na kuundwa kwa Baraza la Taifa la Ushauri la Wazee. Jumla ya shilingi bilioni 1.4 zimetumika katika mwaka 2021/22.

2.3.5.3. Elimu

(a) Mradi Na. 4312: Programu ya Lipa Kulingana na Matokeo katika Elimu (EP4R)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwezesha ujenzi wa madarasa 3,425 (sekondari 1,295 na msingi 2,130), mabweni 112 (sekondari 106 na msingi 6); kukamilika kwa ujenzi wa shule mpya 33 (msingi 9 na sekondari 24 na kuwezesha ujenzi wa shule ya Mfano Dodoma kufikia asilimia 90; kukamilika kwa awamu ya pili ya ukarabati wa miundombinu katika shule ya Sekondari Ndanda; kukamilika kwa ukarabati na ujenzi wa miundombinu katika Vyuo vya Ualimu vya Patandi, Mandaka, Tarime, Tandala, Ilonga, Murutunguru na Katoke; kuendelea na ujenzi wa maabara 16, mabwalo 22, maktaba 4, na nyumba za walimu 20 (msingi 7 na sekondari 13) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 25; kuendelea na ujenzi wa Vyuo vitatu (3) vya Ualimu ambavyo ni Sumbawanga (asilimia 65), Dakawa (asilimia 55) na Mhonda (asilimia 55); kukamilika kwa ununuzi wa samani katika hosteli nne (4) katika Kampasi Kuu ya Chuo Kikuu Mzumbe; kuendelea na ukarabati wa Shule Kongwe 61 (msingi 45, Sekondari 16); kuendelea na ujenzi wa shule mpya 40 za msingi; kukamilika kwa ununuzi na usambazaji wa vifaa vya wanafunzi wenye mahitaji maalumu kwa shule za msingi 654 na sekondari 67; kuendelea na ufadhili wa wanataaluma 67 katika ngazi za Shahada ya Umahiri (3) na Shahada ya Uzamivu (64) katika fani za Sayansi, Teknolojia, Uhandisi na Hisabati; kuagizwa kwa magari 200 kwa ajili ya Maafisa Elimu Sekondari katika halmashauri 184; na kukamilika kwa ujenzi wa ofisi tano (5) za wathibiti ubora wa shule katika halmashauri za Njombe, Tarime, Pangani, Bunda na Ubungo. Jumla ya shilingi bilioni 108.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 30.18 katika robo ya kwanza ya 2022/23.

(b) Mradi Na. 4321: Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Elimu ya Msingi (MMEM) LANES II

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwajengea uwezo wawezeshaji wa kitaifa 195 kuhusu uendeshaji na usimamizi wa Mafunzo Endelevu ya Walimu Kazini (MEWAKA) kwa ngazi ya shule na vituo vya walimu kwa Viongozi wa Elimu 984, walimu wa Elimu ya Awali na Msingi

26,657, walimu 1,879 wa wanafunzi wenye mahitaji maalum na walimu 1,854 wa MEMKWA; kukamilika kwa uchapaji na usambazaji wa machapisho 17,812,853 ya vitabu vya kiada 17,274,847 na kiongozi cha mwalimu 538,006 kwa masomo yote ya Darasa la VI na VII; kuwajengea uwezo Walimu Wakuu 16,914, wathibiti ubora 184, Maafisa Elimu Mkoa na Maafisa Elimu Wilaya 232, Makatibu Tawala wa Wilaya 184 na Waratibu Elimu Kata 3,860 kuhusu uthibiti ubora wa ndani ya shule; kuchapishwa kwa vitabu vya kiada 1,510,832 na kiongozi cha mwalimu 154,500 kwa mafunzo ya walimu na wanafunzi wa MEMKWA; kuwezesha upimaji wa kitaifa wa umahiri kwa sampuli ya wanafunzi 32,043 wa darasa la pili; kuwezesha tathmini ya jumla kwa shule 2,910; kujengwa kwa vyumba vya madarasa 2,980, matundu ya vyoo 7,673, mabweni 15, nyumba za walimu 64 na majengo ya utawala matano (5) katika shule za msingi; na kukamilika kwa michoro, makadirio ya gharama za ujenzi na mwongozo wa matumizi ya fedha za ujenzi wa madarasa ya awali 300 ya mfano na mabweni 20 ya wanafunzi wenye mahitaji maalumu, ambapo ujenzi wa madarasa 128 na mabweni manne (4) umefikia asilimia 50. Jumla ya shilingi bilioni 40.9 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Mradi Na. 3280: Programu ya Huduma ya Maji, Elimu ya Afya na Usafi wa Mazingira Shuleni – SWASH

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa matundu 6,096 ya vyoo na ununuzi wa vifaa 1,655 vya kunawia mikono na matenki 238 ya kuhifadhi maji katika shule 235 za msingi; na kuwajengea uwezo walimu 372 wa shule za msingi kuhusu Mwongozo wa Huduma ya Maji, Elimu ya Afya na Usafi wa Mazingira Shuleni. Jumla ya bilioni 8.4 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(d) Mradi Na. 4390: Mradi wa Kuboresha Elimu ya Sekondari (SEQUIP)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa shule mpya 232 za Sekondari za kata zenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 400 kila moja katika kata zisizokuwa na shule za Sekondari ambapo utekelezaji umefikia asilimia 75; ujenzi wa shule 10 maalumu za bweni za wasichana kwa masomo ya Sayansi na upanuzi wa shule 11 umefikia asilimia 50; kuendelea na ujenzi wa vituo vinne (4) ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90; kukamilika kwa ukarabati wa majengo manne (4) ya Taasisi ya Elimu ya Watu Wazima; kudurusu mihtasari na moduli za Elimu Nje ya Mfumo Rasmi kwa hatua ya kwanza ya Kidato cha I na II na hatua ya pili ya Kidato cha III na IV; kutoa mafunzo kwa walimu wawezeshaji 736 wa masomo ya Sayansi na Hisabati; na kukamilika kwa Mwongozo wa Programu ya Shule Salama, Mkakati wa Kitaifa wa Upangaji na Usawazishaji wa Walimu wa Sekondari, Mkakati wa Kuimarisha Matumizi ya TEHAMA na Mkakati wa Kuongeza Udahili wa Wasichana katika Shule za Sekondari. Jumla ya shilingi bilioni 147.4 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(e) Mradi Na. 6390: Mamlaka ya Elimu Tanzania – TEA

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa maabara nne (4) za Sayansi katika shule mbili (2) za sekondari (mbili kwa kila shule); kuboreshwa kwa miundombinu na mazingira ya kufundishia na kujifunzia ya Taasisi ya Utawala wa Umma (IPA) Zanzibar; kuendelea na ujenzi wa ofisi za walimu katika shule mbili (2) za sekondari na matundu 1,920 ya vyoo katika shule 80 za msingi na 22 za sekondari ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90 na asilimia 89 mtawalia; kukamilika kwa ujenzi wa madarasa 210 katika shule 70 (msingi 47 na sekondari 23); kufikia asilimia 89 ya ununuzi wa vifaa vya kujifunzia na kuboresha miundombinu kwa wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika shule 9 za msingi na shule moja (1) ya sekondari; kuwezesha mafunzo kwa wanufaika 5,981 kuhusu ujuzi katika nyanja za kilimo, kilimo uchumi, utalii na huduma za ukarimu, usafirishaji, ujenzi, nishati na Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA); na kutolewa kwa mafunzo ya ufundi stadi kwa wananchi 1,627 wanaotoka katika kaya maskini ikiwemo vijana, wanawake na wenye ulemavu. Jumla ya shilingi bilioni 12.0 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 2.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(f) Mradi Na. 6363: Ukarabati wa Chuo cha Ufundi Arusha - ATC

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa kliniki yenye hadhi sawa na hospitali ya wilaya itakayohudumia wanafunzi, wafanyakazi na wananchi wa maeneo jirani, bweni moja (1) la wasichana na usanifu wa mfumo wa mafunzo kwa njia ya mtandao (TEHAMA). Jumla ya shilingi bilioni 2.3 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 90 katika robo ya kwanza ya 2022/23.

(g) Mradi Na. 4397: Ujenzi na Ukarabati wa Vyuo vya Ufundi Stadi

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa Chuo Cha VETA cha Wilaya ya Kasulu, Kongwa, Nyasa, Ruangwa, ukumbi wa mihadhara katika chuo cha Utalii na Ukarimu cha VETA Arusha (VHTTI) na Chuo cha Mafunzo ya Ufundi Stadi na Huduma cha Mkoa wa Kagera; kuendelea na ujenzi wa vyuo 25 vya Ufundi Stadi katika Wilaya 25 ambapo utekelezaji umefikia asilimia 93; na kuendelea na ujenzi wa mabweni mawili katika chuo cha Mafunzo ya Ualimu wa Mafunzo ya Ufundi Stadi (MVTTC) pamoja na ukarabati wa Vyuo vya Ufundi stadi vya mikoa ya Dodoma na Mtwara pamoja na Chuo cha Halmashauri ya Busokelo. Jumla ya shilingi bilioni 42.7 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 9.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(h) Mradi Na. 4371: Ujenzi na Ukarabati wa Vyuo vya Ualimu – UTC

(i) Chuo cha Ualimu Mpuguso – Mbeya: Kukamilika kwa ujenzi wa ukuta kuzunguka eneo la Chuo pamoja na ukarabati wa nyumba tatu (3), mabweni mawili (2), bwalo la chakula na jengo la utawala, ununuzi wa samani katika mabweni mawili (2),

ukarabati wa nyumba nne (4) za watumishi, majengo mawili (2) ya ghorofa yenye jumla ya madarasa 16, jengo la maktaba, maabara mbili (2), ukumbi wa mihadhara; na kukamilika kwa ujenzi wa majengo mawili (2) ya ghorofa moja (1) yenye madarasa 16 kila moja.

(ii) Chuo cha Ualimu Ndala – Tabora: Kukamilika kwa ujenzi wa matanki mawili (2) ya kuhifadhi maji, nyumba tano (5) na ukarabati wa mabweni mawili (2); na kukamilika kwa ujenzi na uwekaji wa samani katika mabweni mawili (2) ya ghorofa moja (1), madarasa mawili (2) ya ghorofa moja (1), jengo la maktaba, jengo la maabara na ukumbi wa mikutano.

(iii) Chuo cha Ualimu Shinyanga: Kukamilika kwa ujenzi na uwekaji wa samani katika mabweni mawili (2), jengo moja (1) la ghorofa moja la nyumba za watumishi.

(iv) Chuo cha Ualimu Kitangali – Mtwara: Kukamilika kwa ujenzi na uwekaji wa samani katika nyumba 11 za watumishi, ukumbi wa mikutano, majengo mawili (2) ya ghorofa moja (1) kwa ajili ya madarasa 16, majengo mawili (2) ya ghorofa moja (1) kwa ajili ya mabweni, maktaba, maabara, ukumbi wa mihadhara na uchimbaji kisima.
Jumla ya shilingi bilioni 2.4 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(i) Mradi Na. 4392: Kuendeleza Elimu ya Ualimu - TESP
Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa Chuo cha Ualimu Kabanga; kuendelea na ujenzi na ukarabati wa maabara za sayansi, maktaba na vyumba vya TEHAMA katika Vyuo saba (7) vya Butimba (asilimia 100), Morogoro (asilimia 90), Tukuyu (asilimia 92), Kasulu (asilimia 90), Patandi (asilimia 91), Mpwapwa (asilimia 70) na Dakawa (asilimia 70); kuendelea na ununuzi wa vifaa vya TEHAMA ambapo kazi ya uunganishaji wa vyuo 35 vya ualimu katika Mkongo wa Taifa umefikia asilimia 40; ununuzi wa vifaa vya kufundishia na kujifunzia kwa vyuo vya ualimu 35; ununuzi wa vifaa na madawa ya maabara katika vyuo 10 vya ualimu vya sayansi; na kufikia asilimia 85 ya uundaji wa mfumo wa usahihishaji wa kielektroniki. Jumla ya shilingi bilioni 15.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(j) Mradi Na. 4340: Mikopo kwa Wanafunzi wa Elimu ya Juu
Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa kwa mikopo yenye thamani ya shilingi bilioni 569.0 kwa wanafunzi 177,925 (wanafunzi 69,353 ni wa mwaka wa kwanza na wanafunzi 108,572 ni wanaoendelea na masomo); kuwezesha ukusanyaji wa mikopo iliyoiva ya shilingi bilioni 182.5 sawa na asilimia 96 ya lengo la mwaka; kuanzishwa kwa Kituo Mahsusi cha Wateja; kukamilisha tathmini ya namna bora ya kugharamia wanafunzi; na kuwezesha ukaguzi wa waajiri 3,535 ambapo wanufaika wapya 38,778 wa mikopo ya elimu ya juu walibainika. Jumla ya shilingi bilioni 602.77 zimetumika katika mwaka

2021/22 na shilingi bilioni 52.38 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(k) Mradi Na. 4392: Mradi wa Elimu wa Kukuza Stadi za Kazi na Ujuzi ya ESPJ

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ununuzi wa vifaa na samani katika vyuo vya ufundi stadi vya Kongwa, Kasulu, Nyasa na Ruangwa; kuendelea na ukarabati na ujenzi wa vyuo 14 vya maendeleo ya wananchi (FDCs) ambapo ujenzi umefikia asilimia 95, ujenzi wa vyuo 25 vya Ufundi Stadi vya Wilaya (asilimia 96) na ujenzi wa Chuo cha Ufundi cha Dodoma (asilimia 65); kuwajengea uwezo watumishi 2,400 wa VETA na FDCs kwa lengo la kuimarisha stadi za ujuzi. Jumla ya shilingi bilioni 29.3 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.37 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(l) Mradi Na. 4322 na 4393: Elimumsingi Bila Ada

Hatua iliyofikiwa ni: Kutoa ruzuku ya uendeshaji wa shule za msingi na sekondari; kulipwa kwa fidia ya ada kwa wanafunzi 2,261,095 wa bweni na wa kutwa kwa shule za sekondari; kulipwa kwa posho ya madaraka kwa walimu wakuu 16,602 na maafisa elimu kata 3,921; na kuendelea kugharamia chakula cha wanafunzi 47,714 wa bweni na kutwa kwa shule za msingi. Jumla ya shilingi bilioni 296.46 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 86.62 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(m) Mradi Na. 4314: Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Mkwawa (MUCE)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa maabara ya baiolojia ya viumbe hai ambapo utekelezaji umefikia asilimia 88; na kukamilika kwa ukarabati wa hosteli, jengo la maabara ya Kemia, jengo la utawala, jengo la maabara ya kompyuta na majengo mawili (2) ya kumbi ya mihadhara. Jumla ya shilingi bilioni 476.2 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(n) Mradi Na. 6350 Chuo Kikuu cha Dar es Salaam

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa jengo la Shule Kuu ya Uchumi katika kampasi ya Mwalimu Julius Kambarage Nyerere; kukamilika kwa awamu ya kwanza ujenzi wa Kituo cha Wanafunzi; kuendelea na ujenzi wa miundombinu ya Kituo cha Utafiti wa Viumbe Maji Baridi cha Chato - Geita; kuendelea na ujenzi wa maabara kuu ya kemikali kwa ajili ya utafiti na kutoa huduma za kupima sampuli za viwandani; na kuendelea na upanuzi wa Bweni la Dkt. John Pombe Joseph Magufuli kwa ghorofa mbili (2) zaidi zenye uwezo wa kuchukua wanafunzi 1,280. Jumla ya shilingi bilioni 1.4 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 186.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(o) Mradi Na. 4385: Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Dar es Salaam (DUCE)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa miundombinu ya maabara za sayansi katika shule ya sekondari ya mazoezi ya Chang'ombe ambapo utekelezaji umefikia asilimia 60; kuendelea na ujenzi wa Jengo la Kitivo cha Insia na Sayansi za Jamii na Maabara za Sayansi; kukamilika kwa upanuzi wa jengo la utawala; na kukamilika kwa ujenzi wa vyumba vya madarasa katika shule ya msingi. Jumla ya shilingi milioni 817.3 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(p) Mradi Na. 6353: Upanuzi wa Chuo Kikuu Mzumbe

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa bwalo la chakula Kampasi kuu Morogoro; kuendelea na ujenzi wa jengo la Taaluma, jengo la Utawala, mifumo mipya ya maji taka, ufungaji wa taa za umeme wa jua, mifumo mipya ya kujikinga na majanga ya moto pamoja na ufungaji wa majenereta matatu (3) na ukarabati wa maktaba ya chuo katika Kampasi Kuu Morogoro; ukarabati wa bwalo la chakula katika kampasi ya Mbeya umefikia asilimia 50. Jumla ya shilingi bilioni 1.3 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 75.8 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(q) Mradi Na. 6354: Ukarabati na Upanuzi wa Chuo Kikuu Ardhi

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati wa karakana, madarasa, maabara, mabweni ya wanafunzi na miundombinu ya barabara na TEHAMA ambapo utekelezaji umefikia asilimia 60; kukamilika kwa ujenzi wa bweni; kuendelea na ujenzi wa maabara za uzalishaji viwandani yenye mifumo ya kisasa; kukamilika kwa uwekaji wa samani katika sehemu ya Wing B ya jengo la Ardhi; kukamilika kwa malipo ya fidia ya ardhi kwa ajili ya uanzishwaji wa matawi ya chuo mkoani Morogoro, Dodoma na Tabora; na kukamilika kwa malipo ya ya fidia ya Ardhi Wilayani Sengerema kwa ajili ya kuanzisha kampasi mkoani Mwanza. Jumla ya shilingi bilioni 1.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(r) Mradi Na. 6365: Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Ushirika Moshi

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati wa ofisi za Kampasi Kuu Moshi; kufikia asilimia 90 ya ukarabati wa nyumba tatu (3) za makazi ambapo mbili (2) zipo katika Kampasi ya Moshi na moja (1) ipo kampasi ya Mbeya; kuendelea na ujenzi wa maktaba yenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 2,500 kwa wakati mmoja; na kuendelea na ujenzi wa kumbi za mihadhara yenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 1,888 kwa wakati mmoja katika Kampasi ya Moshi. Jumla ya shilingi milioni 192.6 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(s) Mradi Na. 6364: Ujenzi wa Chuo Kikuu cha Afya na Sayansi Shirikishi Muhimbili - Kampasi ya Mloganzila

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilisha ununuzi wa samani na vifaa vya TEHAMA kwa ajili ya kituo cha Umahiri; kukamilika kwa ujenzi wa Kituo cha Umahiri wa Magonjwa ya Moyo

na Mishipa ya Damu; na kuwezesha mafunzo kwa watumishi 38 katika taaluma ya Sayansi ya Moyo na Mishipa. Jumla ya shilingi bilioni 3.37 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(t) Mradi Na. 4384: Taasisi ya Teknolojia Dar es Salaaam – DIT

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa madarasa matano (5) na mabweni mawili (2) katika kampasi ya Myunga ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90; kuendelea na ujenzi wa karakana katika kampasi ya Myunga; na kukamilika kwa ununuzi wa vifaa vya TEHAMA zikiwemo Kompyuta 125. Jumla ya shilingi bilioni 1.4 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(u) Mradi Na. 6352: Tume ya Nguvu za Atomiki - TAEC

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa jengo maalumu Dar es Salaam kwa ajili ya kuhifadhi mazao ya kilimo ikiwemo vyakula viharibikavyo kirahisi kwa kutumia teknolojia ya mionzi; kuendelea na awamu ya pili ya ujenzi wa maabara na ofisi katika kituo cha Arusha, Dar es Salaam, Dodoma, Mwanza na Zanzibar ambapo utekelezaji umefikia asilimia 97 kwa Arusha, Mwanza (asilimia 82), Dodoma (asilimia 85), Dar es Salaam (asilimia 63) na Zanzibar (asilimia 19); na kuendelea na upembuzi yakinifu wa mradi wa kinu cha tafiti za kinyuklia kwa ajili ya uchunguzi ikiwemo magonjwa na matibabu ya saratani. Jumla ya shilingi bilioni 5.4 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(v) Mradi Na. 6333: Chuo Kikuu cha Sayansi na Teknolojia Mbeya - MUST

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa mabweni mawili (2) yatakayohudumia wanafunzi 800; kukamilika kwa ujenzi wa maktaba awamu ya pili; na kuendelea na ujenzi wa maabara na karakana za kufundishia ambapo utekelezaji umefikia asilimia 75. Jumla ya shilingi bilioni 6.2 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 4.1 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(w) Mradi Na. 6361: Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Kilimo Sokoine – SUA

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa jengo la maabara mtambuka; kuendelea na ukarabati wa madarasa, mabweni ya wanafunzi, viwanja vya michezo; kuendelea na ukarabati wa jengo la ofisi la Kurugenzi ya Miliki ambao umefikia asilimia 85; kuendelea na ukarabati wa Miundombinu ya Kampasi ya Mizengo Pinda, Katavi ambao umefikia asilimia 83; kuendelea na ukarabati wa Nyumba za Watumishi wa Chuo katika Kampasi Kuu na Kampasi ya Mizengo Pinda ambao umefikia asilimia 50; kuendelea na ununuzi wa vifaa vya kisasa vya maabara na karakana za uhandisi kilimo, mahema na kufungua shule ya udereva wa mitambo ya Kilimo; kuendelea na uratibu wa uanzishaji wa shamba la mbegu za mazao ya mpunga na maharage na uendelezaji wa shamba la

mafunzo ikiwa ni pamoja na kupanda miche 161,328 ya matunda mbalimbali na kuzalisha jumla ya vifaranga 37,000 vya samaki. Jumla ya shilingi milioni 368.2 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(x) Mradi Na. 6229: Ukarabati wa Vyuo vya Maendeleo ya Wananchi - FDC

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ufungaji wa miundombinu ya gesi na majiko ya gesi kwa ajili ya kupikia katika Vyuo 54; na kuendelea na ununuzi na usambazaji wa vifaa na mashine za kufundishia katika Vyuo 34. Jumla ya shilingi bilioni 6.8 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(y) Mradi Na. 4381: Chuo cha Kumbukumbu ya Mwalimu Nyerere

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa maktaba katika Kampasi ya Kivukoni yenye uwezo wa kuhudumia watu 2,500 na ukumbi wa mihadhara wenye uwezo wa kuhudumia watu 1,000; kuendelea na awamu ya pili ya ujenzi wa mabweni mawili (2) yatakayohudumia wanafunzi 768 kila moja katika kampasi ya Karume – Zanzibar; kuendelea na ujenzi wa nyumba tatu (3) za watumishi katika Kampasi ya Karume; na kuendelea na ujenzi wa darasa la wazi lenye uwezo wa kutumiwa na wanafunzi 350 ambao umefikia asilimia 80; na kuendelea na ujenzi wa madarasa na bweni katika tawi la Pemba. Jumla ya shilingi bilioni 1.4 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.5 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(z) Mradi Na. 4306: Wakala wa Maendeleo ya Uongozi wa Elimu (ADEM)

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa nyumba moja (1) pamoja na uunganishaji wa maji safi ya bomba kwa nyumba 14 za watumishi, kumbi nne (4) za mihadhara na ofisi nne (4) za watumishi katika Kampasi ya Bagamoyo; na kuendelea na ujenzi wa jengo la ghorofa moja (1) lenye ofisi kumi (10) na kumbi nne (4) za mihadhara zenye uwezo wa kuhudumia wanafunzi 500 kwa wakati mmoja ambapo utekelezaji umefikia asilimia 50 katika Kampasi ya Mbeya. Jumla ya shilingi milioni 658.5 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 82.2 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(aa) Mradi Na. 6345: Mfuko wa Utafiti na Maendeleo wa COSTECH

Hatua iliyofikiwa ni: Kuanzishwa kwa kumbi bunifu 10 katika vyuo 10 vya maendeleo ya Wananchi (Chiswalu - Dodoma, Kiswangwa - Mara, Sengerema - Mwanza, Kasulu - Kigoma, Katumba - Mbeya, Kilwa Masoko, Mto wa Mbu - Arusha, Newalla - Mtwara, Kiwanda – Tanga na Njombe); kuwezesha miradi 38 ya utafiti, ubunifu na miundombinu ya utafiti inayoendelea ambapo miradi 18 ni ya utafiti, mmoja (1) ni ya ukarabati na ununuzi wa vifaa katika maabara za utafiti na 19 ni ya ubunifu; kuandaa miongozo ya namna ya kuanzisha na kuendeleza vigoda vya utafiti vya Zanzibar (ZU, ZARI, ZAHRI, SUZA na SUMAIT); kukamilika kwa mapitio ya rasimu ya mwongozo wa Kitaifa wa

kusimamia vituo vya umahiri vya utafiti; na kuwezesha miradi mipya 21 ambapo miradi mitatu (3) ni ya ubiasharishaji wa matokeo ya utafiti, miwili (2) ya utafiti kupitia programu ya Vigoda vya utafiti O.R Tambo, mitatu (3) ya ununuzi wa vifaa vya maabara za utafiti, na 13 ya ubunifu chini ya programu ya MAKISATU. Jumla ya shilingi bilioni 2.97 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 900.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(bb) Mradi Na. 4386: Ujenzi na Ukarabati Chuo Kikuu cha Dodoma

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati wa miundombinu ya jengo la Chimwaga, kumbi mbili (2) za mihadhara, kumbi mbili (2) za semina na ununuzi wa samani ambapo utekelezaji umefikia asilimia 54; kukamilika kwa ujenzi wa nyumba 13 na kuendelea na ujenzi wa nyumba 16 ambapo utekelezaji umefikia asilimia 95; kuendelea na ujenzi wa maabara katika Ndaki ya Sayansi Asilia na Hisabati na hosteli ya wanafunzi mkoani Iringa. Jumla ya shilingi bilioni 1.3 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(cc) Mradi Na. 5441: Mpango wa Maendeleo kwa Ustawi wa Taifa na Mapambano Dhidi ya UVIKO-19

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa uchapaji na usambazaji kwa vitabu vya wanafunzi wenye mahitaji maalumu nakala 10,812 katika shule 901; kuendelea na ujenzi wa jengo la maabara (asilimia 85) katika Chuo cha Ufundi Arusha na mabweni mawili (2) (asilimia 67) katika Chuo cha Ualimu cha Mafunzo ya Ufundi Stadi – Morogoro, mabweni 49 kwa wanafunzi wenye mahitaji maalum katika shule za msingi, vyuo vipya vya ufundi stadi katika mikoa ya Njombe, Rukwa, Simiyu na Geita pamoja na ununuzi wa samani; kukamilika kwa ujenzi wa vyumba vya madarasa 15,000 ambapo madarasa 12,000 ni kwa ajili ya shule za sekondari na madarasa 3,000 kwa ajili ya vituo shikizi vya shule za msingi; kuendelea na ujenzi wa Vyuo vya Wilaya 25 vya VETA ambapo utekelezaji umefikia asilimia 93; kukamilika kwa mabweni matatu (3) ya wanafunzi wenye mahitaji maalum katika shule za msingi. Ukamilishaji wa madarasa uliwezesha wanafunzi wote 907,802 waliofaulu darasa la saba kuingia kidato cha kwanza mwaka 2022 bila kuwepo kwa awamu za kusubiria. Mafanikio mengine ni kuendelea na ujenzi wa mabweni 47 ambapo utekelezaji umefikia wastani wa asilimia 75;kuendelea na ununuzi na usambazaji wa vifaa na mashine za kufundishia katika vyuo 34 vya Maendeleo ya Wananchi (FDCs); kuendelea na ujenzi wa madarasa 41, kumbi za mihadhara tatu (3) na mabweni 15 katika Vyuo vya Ualimu 23 ambao umefikia asilimia 92; na kukamilika kwa ununuzi wa vifaa vya wanafunzi wa Elimu ya Juu wenye mahitaji maalumu katika Vyuo Vikuu 11 vya Umma. Jumla ya shilingi bilioni 736.6 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(dd) Mradi Na. 4358: Taasisi ya Sayansi na Teknolojia Afrika ya Nelson Mandela

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa bweni la wanafunzi litakalobeba jumla ya

wanafunzi 180 ambapo utekelezaji umefikia asilimia 30. Jumla ya shilingi bilioni 1.5 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(ee) Miradi ya Maendeleo ya Tozo za Mawasiliano

Hatua iliyofikia ni: Kukamilika kwa maboma 560 ya madarasa; na kuendelea na ukamilishaji wa maboma 151 ya madarasa. Jumla ya shilingi bilioni 7.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(ff) Mradi Na. 6327: Ujenzi na Ukarabati wa Majengo ya Serikali

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukamilishaji wa maboma ya vyumba 1915 vya madarasa katika shule za msingi, shule za sekondari (vyumba 1,840) na vyumba 1,013 vya maabara za sayansi katika shule za sekondari. Jumla ya shilingi bilioni 72.3 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 742.50 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

2.3.5.4. Ardhi, Mipango Miji, Nyumba na Maendeleo ya Makazi

(a) Mradi Na. 2326: Programu ya Kupanga, Kupima na Kumilikisha Ardhi

Hatua iliyofikiwa ni: Kupangwa na kupimwa kwa viwanja 204,281 katika halmashauri 79; kutolewa kwa leseni za makazi 23,862 katika halmashauri za Arusha Jiji (2,895), Mbeya Jiji (13,145), Mwanza Jiji (1,598), Misungwi (608), Monduli DC (1,836), Longido DC (1,780), Arusha DC (648), Meru DC (947) na Sumbawanga MC (405); kutolewa kwa Hati ya Hakimiliki ya Kimila 15,581 katika halmashauri za Rungwe DC (14,570), Mwanga DC (300) na Kigoma DC (711); na kutolewa Hatimiliki 2,011 katika halmashauri za Chato DC, Bukombe, Mbogwe na Missenyi kupitia mradi wa Bomba la mafuta (EACOP). Jumla ya shilingi bilioni 55.6 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Mradi Na. 2324: Mradi wa Kuimarisha Mipaka ya Kimataifa

Hatua iliyofikiwa ni: Kuimarishwa kwa jumla ya kilomita 365 za mpaka kati ya Tanzania na Kenya. Jumla ya shilingi bilioni 1.8 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Mradi Na. 6327: Ujenzi na Ukarabati wa Majengo

Hatua iliyofikiwa ni: Kukarabati na kununua samani katika Mabaraza ya Ardhi na Nyumba ya Wilaya tano (5) za Mbarali, Kinondoni, Kigamboni, Kongwa na Sengerema; na kununua samani za Mabaraza 20 ya Wilaya za Ubungo, Kigamboni, Kinondoni, Handeni, Nkasi, Dodoma, Kisarawe, Serengeti, Bagamoyo, Rombo, Ruangwa, Mbogwe, Geita, Kishapu, Kahama, Lushoto, Korogwe, Mkuranga, Musoma na Ludewa. Jumla ya shilingi milioni 183.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(d) Mradi Na. 4951: Upangaji wa Matumizi ya Ardhi

Hatua iliyofikiwa ni: Kuandaliwa mipango ya matumizi ya ardhi ya Wilaya za Tanganyika (Katavi), Uvinza (Kigoma) na Nzega (Tabora); kuandaliwa kwa mipango ya matumizi ya ardhi ya vijiji 232 ikijumuisha mipango ya matumizi ya ardhi ya vijiji 22 katika Mkuza wa Ujenzi wa Reli ya Kisasa (SGR) katika Wilaya za Kibaha, Chamwino na Mpwapwa; kuandaliwa mipango ya matumizi ya ardhi kwa vijiji 69 vinavyozunguka vyanzo na kuingiza maji katika bonde la mto Rufiji katika wilaya za Wanging'ombe, Mufindi, Kilolo na Mbarali; kuandaliwa mipango ya matumizi ya ardhi ya vijiji 141 vilivyopo katika wilaya 27; kujengea uwezo timu 288 kutoka halmashauri za wilaya 36 na wajumbe 1,936 kutoka Kamati za uandaaji na usimamizi wa mipango ya matumizi ya ardhi ya vijiji 242 kuhusu uandaaji na usimamizi wa mipango ya matumizi ya ardhi ya vijiji; kujengea uwezo halmashauri ya wilaya ya Nzega kuhusu matumizi ya mfumo wa uandaaji wa hati za hakimiliki za kimila (CCROs); kuandaliwa kwa mipango kina ya vitovu vya vijiji na mashamba katika vijiji vitano (5); na kuwezesha upimaji wa viwanja 5,269 na mashamba 2,740 katika wilaya za Nzega, Chalinze na Handeni. Jumla ya shilingi bilioni 1.8 zimetumika katika mwaka 2021/22.

2.3.5.5. Huduma za Maji na Usafi wa Mazingira

Hali ya upatikanaji wa huduma ya maji vijijini imeongezeka kutoka wastani wa asilimia 72.3 mwezi Juni 2021 hadi wastani wa asilimia 74.5 mwezi Juni, 2022. Aidha, kwa upande wa mijini hali ya upatikanaji wa huduma ya majisafi imeongezeka kutoka asilimia 86 hadi asilimia 86.5.

(a) Mradi Na. 3436: Ufuatiliaji na Uratibu wa Programu ya Maendeleo ya Sekta ya Maji (WSDP - II)

Hatua iliyofikiwa ni: Kununuliwa kwa magari 14, pikipiki 100, baiskeli 100 na vitendea kazi kama vile kompyuta na *scanner* kwa ajili ya shughuli za ufuatiliaji wa miradi ya maji; kukamilisha maandalizi ya Awamu ya Tatu ya Programu ya WSDP; kugharamia wataalamu washauri wanne (4) kutoa huduma katika maeneo ya usimamizi wa fedha na ununuzi wa mradi wa WSSP II; na kufuatilia utekelezaji wa miradi 149 ya maji na usafi wa mazingira katika Mikoa ya Arusha, Kilimanjaro, Manyara, Morogoro, Njombe, Singida, Shinyanga, Kagera, Geita, Mbeya, Rukwa, Songwe, Pwani na Tanga. Jumla ya shilingi bilioni 2.21 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Mradi Na. 6545: Kusimamia na Kuendeleza Rasilimali za Maji Nchini

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa vituo 178 vya kukusanyia takwimu za rasilimali za maji; kuhuishwa na kutolewa kwa leseni 70 za uchimbaji visima na vibali 649 vya kuchimba visima vya maji katika maeneo mbalimbali nchini; kutolewa kwa vibali vipya 451 vya matumizi ya maji; kuendelea na ulipaji wa fidia kwa wananchi waliopisha ujenzi wa Bwawa la Farkwa na kupatikana kwa mtaalamu mshauri kwa ajili ya ujenzi;

kukamilika kwa zoezi la kuhamisha makaburi kutoka katika Vijiji vya Bubutole na Mombose kwenda katika eneo la Sankwaleto Halmashauri ya Wilaya ya Chemba; kukamilika kwa ujenzi wa mabwawa ya ukubwa wa kati ya Manda (Chamwino) na Masaka (Iringa) pamoja na kukarabati bwawa la Mwadila (Maswa); kukamilika kwa ujenzi wa malambo (*Charco dams*) mawili (2) ya Karema Kuu na Paranga (Chemba); na kuendelea na ujenzi wa lambo la Kambi ya Nyasa katika Halmashauri ya Wilaya ya Chemba.

Hatua nyingine ni: Kukamilika kwa ujenzi wa ofisi za Bonde la Ruvuma na Pwani ya Kusini katika miji ya Lindi na Mtwara pamoja na Bonde la Wami/Ruvu katika mji wa Morogoro na ukarabati wa ofisi ndogo ya Bonde la Maji Dodoma; kuendelea na ujenzi na ukarabati wa Ofisi ya Bonde la Ziwa Nyasa (asilimia 65), Ofisi ya Bonde la Ziwa Rukwa (asilimia 90) na Ofisi ya Bonde la Rufiji (asilimia 75); kuendelea na ujenzi wa maabara za maji za Mtwara na Morogoro na kukamilika kwa ukarabati wa Maabara ya Dar es salaam; na ujenzi wa Maabara za Maji za Sumbawanga umefikia asilimia 90, Mbeya (asilimia 87) na Songea (asilimia 65). Jumla ya shilingi bilioni 22.67 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 10.96 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(c) Mradi Na. 3435: Ufuatiliaji wa Ubora wa Maji na Usimamizi wa Mfumo wa Ikolojia

Hatua iliyofikiwa ni: Kufuatilia, kukusanya na kuchunguza ubora wa sampuli za maji 607 kutoka vyanzo vya maji 63 kwa ajili ya afya ya ikolojia na sampuli 6,979 za maji kwa matumizi ya majumbani kwa ajili ya kuhakiki ubora, sampuli 366 (viwandani 182, ujenzi 38, umwagiliaji 14 na utafiti 132) za maji kwa matumizi mengineyo na sampuli 256 kutoka kwenye mabwawa ya kusafisha majitaka katika Mamlaka za Majisafi na Usafi wa Mazingira na viwanda mbalimbali kwa ajili ya uhakiki wa ubora wa majitaka yanayotiririshwa katika mazingira; na kuhakiki ubora wa madawa ya kusafisha maji na dawa za kutibu maji ya kunywa kabla ya matumizi; na kutengenezwa kwa mitambo miwili (2) ya ngazi ya jamii ya kuondoa madini ya *Fluoride* kwenye maji katika kijiji cha Loiborsoit Wilaya ya Simanjiro, Mkoani Manyara. Jumla ya shilingi milioni 806.2 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 71 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(d) Mradi Na. 3280: Huduma za Maji na Usafi wa Mazingira Vijijini

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa utekelezaji wa miradi 394 na kunufaisha wananchi wapatao 1,336,856 waishio vijijini; kuwezesha uundaji na uhuishaji wa Vyombo vya Watoa Huduma ya Maji Ngazi ya Jamii (CBWSOs) vipatavyo 2,466 katika mikoa 25 ya Tanzania bara; na kuwezesha wataalam 1,746 kuajiriwa kwa mkataba na CBWSOs ambapo kati yao mafundi sanifu ni 940 na wahasibu 806. Jumla ya shilingi bilioni

303.98 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 34.74 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(e) Mradi Na. 3306: Ujenzi, Ukarabati na Upanuzi wa Miradi ya Maji katika Miji Mikuu ya Mikoa

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa upanuzi wa mtandao wa majisafi katika Manispaa ya Bukoba; kuendelea na utekelezaji wa mradi wa maji na usafi wa mazingira Arusha ambapo utekelezaji umefikia asilimia 90; na kuendelea na ujenzi wa choteo jipya katika mradi wa maji na usafi wa mazingira mji wa Kigoma ambapo utekelezaji umefikia asilimia 47. Jumla ya shilingi bilioni 39.09 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 2.6 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(f) Mradi Na. 3307: Ujenzi, Ukarabati na Upanuzi wa Miradi ya Maji katika Miji Mikuu ya Wilaya, Miji Midogo na Miradi ya Kitaifa

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa utekelezaji wa mradi wa kuboresha huduma ya maji katika maeneo ya mji wa Longido, Orkesumet, Namanga na eneo la Kimokouwa, Kyaka – Bunazi, Katoro na Buseresere, Kayanga/Omurushaka – Karagwe; na kuendelea na utekelezaji wa mradi wa Mugango – Kiabakari - Butiama ambapo utekelezaji wake umefikia asilimia 64. Aidha, wakandarasi kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maji katika miji 28 wamepatikana na wanaendelea na usanifu wa kina. Jumla ya shilingi bilioni 19.93 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.57 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(g) Mradi Na. 3341: Mradi wa Maji Same – Mwanga – Korogwe

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ujenzi wa chanzo cha maji ambapo utekelezaji umefikia asilimia 65; na ujenzi wa miundombinu ya usambazaji maji katika miji ya Same na Mwanga umefikia asilimia 92. Jumla ya shilingi milioni 753.28 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(h) Mradi Na. 3342: Mradi wa Maji wa Tabora – Igunga - Nzega

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na upanuzi wa mradi wa Tabora – Nzega – Igunga kupeleka maji katika miji ya Tinde na Shelui ambapo utekelezaji umefikia asilimia 88. Jumla ya shilingi bilioni 1.36 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 140 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(i) Mradi Na. 3437: Mradi wa Uboreshaji wa Huduma ya Maji eneo la DAWASA

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa utekelezaji wa miradi ya kusambaza maji katika maeneo ya Kibamba hadi Kisarawe na Mlandizi hadi Chalinze/Mboga; kukamilika kwa mradi wa kusambaza maji katika maeneo ya Mbezi-Makabe, Kiluvya, Tegeta, Wazo, Madale, Mivumoni, Mabwepande na Bagamoyo, Kisarawe – Pugu – Gongo la Mboto;

kuendelea na utekelezaji wa miradi ya kutoa maji kutoka kwenye tanki la Chuo Kikuu Ardhi na kupeleka Bagamoyo ambapo utekelezaji umefikia asilimia 70 na mradi wa Chalinze III umefikia asilimia 90; na kulipa fidia kwa wananchi wanaopisha ujenzi wa mradi wa mabwawa ya majitaka eneo la Kurasini (Temeke). Jumla ya shilingi bilioni 48.33 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(j) Mradi Na. 3439: Mradi wa Maji wa Mpera na Kimbiji

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa nyumba saba (7) za pampu na walinzi, ununuzi wa pampu 10; kuendelea na ufungaji wa umeme kwenye kituo cha kusukuma maji na ujenzi wa miundombinu ya kusambaza huduma ya maji Kigamboni kutoka katika visima saba (7) vya Kimbiji ambapo utekelezaji umefikia asilimia 77; na kuendelea na ujenzi wa tanki la kuhifadhi maji katika eneo la Kisarawe II, kituo cha kusukuma maji na ulazaji bomba lenye urefu wa kilomita 6.3 la kutoa maji kwenye visima kwenda kwenye tanki ambapo umefikia asilimia 72. Jumla ya shilingi bilioni 3.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(k) Mradi Na. 5441: Mpango wa Maendeleo kwa Ustawi wa Taifa na Mapambano Dhidi ya UVIKO-19

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa miradi 126 ya maji vijijini na 36 ya maji mijini; kuendelea na utekelezaji wa miradi 46 ya maji vijijini na 10 ya maji mijini ambapo utekelezaji umefikia wastani wa asilimia 93; na kukamilika kwa ununuzi wa seti tano (5) za ujenzi wa mabwawa, seti nne (4) za vifaa vya utafiti wa maji chini ya ardhi na seti nne (4) za mitambo ya kuchimba visima. Jumla ya shilingi bilioni 138.46 zimetumika katika mwaka 2021/22.

2.3.5.6. Hifadhi ya Mazingira na Kukabiliana na Mabadiliko ya Tabianchi

(a) Programu Na. 5301: Kuhimili Athari za Mabadiliko ya Tabianchi

(i) Mradi wa Kuhimili Athari ya Mabadiliko ya Tabia Nchi Kupitia Mifumo ya Ikolojia

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa viwanda vidogo viwili (2) vya kutengeneza bidhaa za ngozi katika Halmashauri za Simanjiro na Kishapu; kukamilika kwa ujenzi wa majosho mawili (2), mabirika mawili (2) ya kunyweshea mifugo katika Halmashauri za Mpwapwa na Simanjiro; kuanzishwa kwa kitalu cha Mkonge (Ekari 20) katika Halmashauri ya Kishapu; kukamilika kwa ujenzi wa nyumba za nyuki (Manzuki) 16 katika Halmashauri ya Kishapu; kutengeneza na kusambaza mizinga 400 ya ufugaji nyuki katika Halmashauri za Kishapu (200) na Simanjiro (200); kukamilika kwa uchimbaji wa visima virefu vitatu (3) na utengenezaji wa majiko banifu kwa kaya 90 katika Halmashauri ya Mpwapwa; na kuandaa mipango ya matumizi ya ardhi katika Shehia tatu (3) za Matemwe Kijini, Matemwe Jugakuu na Matemwe Mbuyutende katika Wilaya ya Kaskazini A Unguja.

Hatua nyingine ni: Kutoa mafunzo kwa wataalamu wa Halmashauri na vikundi vya Jamii vyenye jumla ya washiriki 378 kuhusu kuhimili mabadiliko ya tabianchi kwa kutumia Mifumo ya Ikolojia, katika Wilaya za Kaskazini A - Unguja, Kishapu, Mpwapwa, Mvomero na Simanjiro; kuchimba malambo katika wilaya za Mpwapwa (1) na Kishapu (2); kujenga vitalu nyumba vitatu (3) kwa ajili ya kilimo cha mbogamboga katika Halmashauri ya Mpwapwa; kuanza uzalishaji wa bidhaa za ngozi katika viwanda vidogo vya ngozi katika Halmashauri za Kishapu na Simanjiro; kuwezesha uzalishaji wa mafuta ya alizeti katika kiwanda kidogo cha kukamua mafuta ya alizeti, Mpwapwa; kuanzisha shamba darasa la kilimo cha uyoga katika kijiji cha Melela, Mvomero; kukamilika kwa ujenzi wa majosho matatu (3) ya ng'ombe katika Wilaya za Kishapu (2) na Mpwapwa (1); ujenzi wa kituo cha kunenepesha mifugo katika Kijiji cha Beledi, Kishapu; uzalishaji wa sabuni katika kijiji cha Magali, Mvomero; na kukabidhi boti sita (6) za uvuvi kwa vikundi katika Shehia tatu (3) za Matemwe, Kaskazini A (Unguja). Jumla ya shilingi bilioni 3.46 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 230.9 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(ii) Mradi wa Kurejesha Ardhi Iliyoharibika na Kuongeza Usalama wa Chakula katika Maeneo Kame ya Tanzania

Hatua Iliyofikiwa ni: Kuandaa na kugawa Hati Miliki za Kimila 1,501 katika Halmashuri za Wilaya ya Nzega (600), Magu (750) na Mkalama (151); kuandaa na kukamilisha Mpango wa Matumizi ya Ardhi kwa Shehia nane za Halmashauri ya Micheweni – Pemba; kuanzisha mashamba darasa 127 kwa ajili ya kusambaza teknolojia na mbinu bora za kilimo cha mazao ya mahindi, mpunga, mtama, mihogo, alizeti, mwani na migomba; kununua pembejeo za kilimo na vitendea kazi kwa ajili ya kilimo; kukamilika kwa ukarabati wa tuta lenye urefu wa mita 850, ujenzi wa *spill ways* mbili na kukarabati *spill way* moja katika eneo la Bonde la Ukele - Pemba ili kuzuia maji bahari kuingia katika mashamba; kuandaa Mipango Shirikishi ya Utunzaji wa Misitu ya Vijiji kwa kwa Halmashauri za Mkalama (Hekta 1,627), Kondoa (Hekta 279) na Nzega (Hekta 39); upandaji wa miti 1,336,860 katika maeneo ya vijiji na shehia za Micheweni (1,322,410), Nzega (8850), Mkalama (3,000), Kondoa (1,100) na Magu (1,500); kutengeneza na kutundika Mizinga ya Nyuki 3,665 kwa wilaya za Nzega (1,072), Mkalama (1,520), Kondoa (600), Magu (241) na Micheweni (222); kujenga mabanda kumi ya ngombe na kununua ng’ombe wa maziwa (Kondoa); kukamilisha ujenzi wa banda la kuku kwa ajili mafunzo ya ufugaji bora wa kuku (Magu); ununuzi wa mashine tatu kwa ajili ya kukoboa mpunga (Mkalama – 2 na Nzega 1); na kukamilisha utafiti awali wa hali ya udongo na kuandaa taarifa ya mapendekezo ya mbinu na teknolojia bora za kilimo zitakazojumuishwa katika mashamba darasa katika Halmashauri za wilaya tano (5) zinazotekeleza Mradi.

Hatua nyingine ni: Kukamilisha uandaaji na utoaji wa Hati Miliki za Kimila kwa Halmashauri za Kondoa na Mkalama; kuendeleza teknolojia na mbinu bora za kilimo kwa kupitia mashamba darasa na kununua pembejeo na vitendea kazi; kuchimba visima na miundombinu ya usambazaji katika Halmashauri za Magu (5), Nzega (6), Kondoa (8), Mkalama (12) na Micheweni (2); uchimbaji na ujenzi wa malambo (5) na mabwawa (7) katika Halmashauri za Magu (lambo 1 na mabwawa 2), Nzega (kukarabati malambo 3 na kuchimba bwawa 1) na Mkalama (lambo 1 na mabwawa 5); kupanda miti na kuendeleza utunzaji wa vyanzo vya maji; kutolewa kwa mafunzo na kujenga majiko banifu kwa taasisi (7) na kaya 250; kuendelea na uchimbaji wa visima virefu vitano (5) katika Halmashauri ya Magu; ujenzi wa kiwanda cha kukoboa Mpunga katika Halmashauri ya Nzega; na uchimbaji wa visima sita katika Halmashauri ya Nzega. Jumla ya shilingi bilioni 2.363 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(iii) Mradi wa Majaribio wa Kikanda wa Kuhimili Mabadiliko ya Tabianchi katika Bonde la Ziwa Victoria (ACC - LVB Project)

Hatua iliyofikiwa ni: Ufungaji wa pampu nne (4) za kusukuma maji zinazotumia umeme wa nguvu ya jua kwenye visima vinne (4) virefu katika vitongoji vya Mbiti (2), Busalanga (1), na Sekoture (1); kurinwa kwa lita 160 za asali na kufungashwa; kuanzisha vitalu vya miti ya matunda, mbao na kivuli katika shule za msingi Busalanga na Ng'haya ambapo miche takribani 40,000 imeoteshwa; kuendelea na ujenzi wa vibanda vinne (4) vya mitambo ya kuzalisha umeme; ujenzi wa uzio wa usalama kwenye mitambo ya kuzalisha umeme wa jua; ujenzi wa chemba nne (4) za ulinzi wa pampu, mabwawa ya kuhifadhi maji mawili (2), na minara ya matanki ya maji mitatu (3); na kutandaza mtandao wa bomba za maji wenye urefu wa mita 800; na ujenzi wa mfereji mkubwa wa shughuli za umwagiliaji wenye mita 300. Jumla ya shilingi milioni 381.46 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 16.25 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(iv) Mradi wa Kupunguza Hewa Ukaa inayosababishwa na Ukataji na Uharibifu wa Misitu

Hatua iliyofikiwa ni: Ununuzi wa vifaa kwa ofisi za Wizara za kisekta za Tanzania Bara na Zanzibar ambazo zinatekeleza Mradi; kuwezesha ushiriki wa Tanzania Katika Mkutano wa 26 (COP 26) wa Mabadiliko ya Tabianchi uliofanyika Glasgow Uskochi; kuandaa mwongozo wa biashara ya Hewa Ukaa na kanuni zake; na kukamilisha mchakato wa kumpata mtaalamu elekezi kwa ajili ya kazi ya kukamilisha mwogozo wa usalama wa mazingira na jamii, pamoja na kazi za tathimini na ufuatiliaji wa miradi na program za REDD+ nchini. Jumla ya shilingi milioni 363.64 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(v) Mradi wa Usimamizi Jumuishi wa Mfumo Ikolojia na urejeshwaji wa Uoto Asili na Hifadhi ya Bioanuai

Hatua iliyofikiwa ni: Kuwezesha Tathmini ya Athari za Utekelezaji wa Shughuli za Mradi kwa Mazingira na Jamii (*Environmental and Social Safeguard);* kutoa mafunzo ya kuhuisha masuala ya urejeshaji katika mipango, sera na mikakati ya kisekta kwa kikosi kazi cha taifa cha kuhamasisha masuala ya urejeshaji endelevu wa mazingira; na kuandaa mikakati ya mawasiliano, usimamizi wa maarifa, pamoja na wavuti ya mradi. Jumla ya shilingi milioni 926.4 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.53 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Programu Na. 6571: Programu ya Utekelezaji wa Sheria na Usimamizi wa Hifadhi ya Mazingira ya Mwaka 2004

(i) Usimamizi Endelevu wa Matumizi ya Ardhi ya Bonde la Nyasa

Hatua iliyofikiwa ni: Ukusanyaji wa taarifa kuhusu mbinu bora za kilimo cha asili; kufanya tathmini ya Sera na shughuli za maendeleo katika eneo la mradi; kufanya tathmini na kuendeleza utekelezaji wa mipango shirikishi ya usimamizi wa misitu; kuendeleza juhudi za uzalishaji endelevu wa mkaa mbadala na uhamasishaji wa majiko banifu kwa Halmashauri za Wilaya za Kyela, Ludewa, na Makete; kuwezesha usimamizi endelevu wa rasilimali za maji katika bonde la ziwa Nyasa; kuwezesha makundi kumi (10) ya wanawake na makundi kumi (10) ya vijana kufanya shughuli mbadala za kiuchumi zikiwemo kilimo, ufugaji wa nyuki na uvuvi; kufanya tathmini na uchambuzi wa mahitaji ya kujenga uwezo kwa vikundi vya wakulima wadogo na wadau wengine waliopo katika halmashauri zinazotekeleza mradi huu katika bonde la Ziwa Nyasa; na kufanya tathmini ya hali ya mazingira na shughuli mbalimbali za matumizi ya ardhi katika halmashauri zinazotekeleza mradi ambazo ni Kyela, Ludewa, Makete, Nyasa na Mbinga. Jumla ya shilingi milioni 87 zimetumika katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(ii) Mradi wa Kujenga Uwezo wa Kitaasisi wa Kutekeleza Sheria ya Usimamizi wa Mazingira

Hatua iliyofikiwa ni: Kuandaa Hadidu za Rejea nne (4) kwa ajili ya tathmini ya utekelezaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira; kuandaa Mkakati wa Taifa wa Usimamizi wa Taka; kuandaa Mpango - Kazi wa Usimamizi wa Mazingira wa Jiji la Dodoma; kufanya tathmini ya kina ya utekelezaji wa Sheria ya Usimamizi wa Mazingira tangu ilipoanza kufanya kazi; kuandaa na kuchapisha Mkakati na Mpango Kazi wa Taifa wa Usimamizi wa Taka; kuandaa kanzidata ya Sheria, Kanuni, Sheria ndogo na Miongozo ya Usimamizi wa mazingira; kuboresha mfumo mtandao wa utoaji vibali vya mazingira; na kuandaa Mipango Kazi ya Usimamizi wa Mazingira kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa Jiji la Dodoma. Jumla ya shilingi milioni 549.93 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Mradi Na. 5305: Kutekeleza Mpango wa Kitaifa wa Utekelezaji wa Mkataba wa Stockholm Unaohusu Kemikali Zinazodumu katika Mazingira kwa Muda Mrefu

Hatua iliyofikiwa ni: Kutoa mafunzo kwa wadau wa taka kuhusu namna ya kutengeneza vyanzo vya nishati mbadala ikiwemo mkaa unaotokana na taka; utoaji wa mafunzo kwa maafisa mazingira wa majiji kuhusu mbinu bora na rafiki kwa mazingira za kupunguza uchomaji holela wa taka ngumu; kutoa elimu kwa umma kuhusu uhifadhi wa taka ngumu ikiwemo kuonesha mifano katika masoko na shule za Dodoma; kutoa mafunzo kwa Manispaa za Kigamboni na Ubungo kuhusu namna ya kuandaa Mipango ya Usimamizi wa Taka; kufanya tathmini ya hali ya urejelezaji wa taka ngumu nchini; kutoa mapendekezo ya maeneo na makampuni yanayoweza kuanzishwa miradi ya mfano ya kuzalisha nishati kutokana na taka ngumu; kuchukua sampuli za mafuta ya Transfoma yanayosadikika kuwa na kemikali aina ya PCBs katika vituo vya kupoza umeme Zanzibar kwa ajili ya kufanya uchunguzi wa kimaabara; na kukamilisha rasimu ya kanuni za usimamizi wa kemikali zinazodumu kwenye mazingira kwa muda mrefu. Jumla ya shilingi milioni 95.18 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 23.1 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(d) Mradi Na. 5304: Kudhibiti Kemikali Zinazomong'onyoa Tabaka la Ozoni

Hatua iliyofikiwa ni: Utoaji wa mafunzo kwa maafisa forodha wa mipaka yote nchini, viwanja vya ndege na Mamlaka za Udhibiti kuhusu utekelezaji wa Kanuni za Udhibiti wa kemikali zinazomong'onyoa tabaka la Ozoni na udhibiti wa uingizaji wa kemikali husika nchini; kutoa mafunzo kwa wataalamu wa mazingira wa mikoa yote nchini na Wataalamu kutoka Mamlaka za Usimamizi wa Sheria kuhusu utekelezaji wa Itifaki ya Montreal; kutoa mafunzo kwa mafundi mchundo wa viyoyozi na majokofu wa Jiji la Dodoma na Zanzibar kuhusu njia bora za kuhudumia vifaa hivyo pasipo kuharibu tabaka la ozoni; na kukamilisha Rasimu ya marekebisho ya kanuni za usimamizi wa kemikali zinazoharibu tabaka la Ozoni za mwaka 2007. Jumla ya shilingi milioni 81.2 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 16.29 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(e) Mradi Na. 6309: Ujenzi na Ukarabati wa Ofisi na Makazi ya Makamu wa Rais

Hatua iliyofikiwa ni: Kulipa fidia kwa wananchi jirani na makazi ya Makamu wa Rais, Tunguu; na kuendelea na ukarabati wa Makazi ya Makamu wa Rais, Kilimani Dodoma. Jumla ya shilingi bilioni 3.69 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 596.99 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

2.3.5.7. Usimamizi wa Maafa Nchini

(i) Mradi Na. 6575: Kuimarisha Uwezo wa Kujiandaa na Kukabili Maafa

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa tathmini ya vihatarishi vya maafa na mipango na

mikakati ya kukabiliana na maafa katika Halmashauri za Wilaya ya Kyela na Rufiji; na kufanya mapitio ya Sera ya Menejimenti ya Maafa ya Mwaka 2014. Jumla ya shilingi milioni 183.28 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(ii) Mradi wa Ujenzi wa Kituo cha Usimamizi wa Maafa Nchini

Hatua iliyofikiwa ni kukamilika kwa ujenzi wa msingi wa maghala mawili ya kutunzia vifaa kwa ajili ya misaada ya kibinadamu wakati wa maafa ambapo utekelezaji umefikia asilimia 19. Jumla ya shilingi milioni 366.32 zimetumika katika mwaka 2021/22

(iii) Mradi Na. 4429: Mpango wa Maendeleo ya Kilimo na Uvuvi

Hatua iliyofikiwa ni: Kugharamia stahili za watumishi wa Kitengo cha Kuratibu Programu ya Maendeleo ya Kilimo na Uvuvi; kununua samani na vifaa vya Ofisi kwa ajili ya Kitengo cha Uratibu wa Programu na kuratibu maandalizi ya uzinduzi wa Programu. Jumla ya shilingi bilioni 1.54 zimetumika katika mwaka 2021/22.

2.3.6. Kuendeleza Rasilimali Watu

2.3.6.1. Ujuzi na Uwezeshaji

(a) Mradi Na. 6581: Programu ya Taifa ya Kukuza Ujuzi Nchini

Hatua iliyofikiwa ni: Kutolewa kwa mafunzo ya ujenzi wa vitalu nyumba *(green house)* kwa vijana 720 na kujenga vitalu nyumba vya shamba darasa katika kila Halmashauri za Mikoa ya Arusha, Dar es Salaam, Pwani, Tabora na Singida; kutoa mafunzo ya kilimo cha kisasa kwa kutumia teknolojia ya kitalunyumba kwa vijana 3,600 katika Mikoa ya Arusha, Dar es Salaam, Pwani, Tabora na Singida; kutoa mafunzo ya kukuza ujuzi na stadi za kazi kwa njia ya Uanagenzi kwa vijana 22,200; kutolewa kwa mafunzo ya uzoefu wa kazi kwa wahitimu 2,215 wa vyuo vya elimu ya juu na ya kati kupitia waajiri wa sekta binafsi na umma; kurasimisha ujuzi uliopatikana nje ya mfumo rasmi wa mafunzo kwa Watanzania 2,644 ambapo kati ya hao 2,537 wamefaulu na kupatiwa vyeti; kuanza kutengeneza Mfumo wa Kitaifa wa Kielektroniki wa Taarifa za Soko la Ajira ili kurahisisha upatikanaji wa taarifa muhimu za soko la ajira; kuboresha Mwongozo wa kufanya utafiti Hali ya Rasili maliwatu nchini *(Manpower survey)* na madodoso ya moduli sita za utafiti; kuendelea kurasimisha ujuzi uliopatikana nje ya mfumo rasmi kwa vijana 18,445 wakiwemo wanaopata ujuzi katika miradi ya kipaumbele ya bwawa la umeme la Mwalimu Nyerere na reli ya SGR; kuboresha Miongozo ya Kitaifa ya Mafunzo kwa Vitendo kwa Wahitimu (National Internship Guideline) na Mafunzo ya Uanagenzi (National Apprenticeship Guideline). Jumla ya shilingi bilioni 8.25 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 812.506 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(b) Mradi Na. 4952: Mfuko wa Maendeleo ya Vijana

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea kutoa mikopo kwa vikundi vya vijana vya uzalishaji mali katika Halmashauri 14 (*Morogoro MC, Mombo, Mbozi, Geita TC, Kondoa, Mkalama, Musoma MC, Manyoni, Mbulu DC, Kiteto, Mlele, Iringa MC na Kinondoni DC*); na kujengewa uwezo kwa wakopaji na wasimamizi wa Mfuko katika Mikoa ya Dodoma, Kigoma, Shinyanga, Lindi na Kilimanjaro ili kuimarisha usimamizi wa Mfuko. Hadi Agosti, 2022, jumla ya mikopo yenye thamani ya shilingi milioni 735.63 imetolewa kwa vijana waliokidhi vigezo na mikopo iliyoiva yenye thamani ya shilingi milioni 968.43 imekusanywa.

(c) Mradi Na. 6205: Programu ya Taifa ya Kukuza Kazi za Staha

Hatua iliyofikiwa ni: kufanya tathmini ya Sera ya Maendeleo ya Vijana ya Mwaka 2007; kufanya utafiti na kuboresha Mwongozo wa Stadi za Maisha kwa Vijana; kufanya mapitio ya Programu ya Kazi za Staha; kuboresha Rasimu ya Sera ya Taifa ya Hifadhi ya Jamii ya Mwaka 2003; kufanya Utambuzi wa Wadau wanaojishughusha masuala ya ukuzaji ajira na ujuzi; kusajili vikundi 48 vya vijana wazalishaji mali katika Halmashauri za Sengerema, Missenyi na Kiteto ambapo vikundi 37 vimepatiwa mitaji anzishi katika Wilaya za Misenyi na Sengerema; kutolewa kwa mafunzo ya stadi za maisha kwa waelimishaji rika 120 katika Halmashauri ya Wilaya ya Handeni, Halmashauri ya Mji Handeni na Halmashauri ya Lushoto Mkoani Tanga; kutambua na kuendeleza bunifu 15 za vijana na watu wenye ulemavu; kutolewa kwa mtaji wa vitendea kazi kwa vijana 690 waliohitimu katika fani mbalimbali; kutolewa kwa mafunzo kwa vitendo kwa vijana 100 wenye ulemavu waliosomea fani ya ualimu; na kuendelea na mapitio ya Programu ya Taifa ya Kukuza Kazi za Staha. Jumla ya shilingi milioni 709.83 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi milioni 180.34 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

2.3.7. Maeneo Mengine Yaliyopewa Kipaumbele

2.3.7.1. Utamaduni, Sanaa na Michezo

(a) Mradi Na. 6293: Programu ya Urithi wa Ukombozi wa Bara la Afrika

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati wa jengo lililotumiwa na Kamati ya Ukombozi Kusini mwa Afrika kwa ajili ya kuanzisha Makumbusho ya Afrika ya Historia ya Ukombozi wa Bara la Afrika, ambapo ukarabati umefikia asilimia 85; kuanzisha Maktaba ndogo ya Urithi wa Ukombozi wa Afrika; kufanyika kwa utafiti na kukusanya taarifa za maeneo 15 yenye historia ya Ukombozi; kufanya mahojiano na mashuhuda 20 wa Harakati za Ukombozi wa Bara la Afrika ili kutunza historia; kutambuliwa na kukusanywa kwa nyaraka, picha na magazeti 150 yenye taarifa za harakati za Ukombozi wa Afrika; na kufanyika kwa maonesho ya historia ya Ukombozi wa Afrika. Jumla ya shilingi milioni 515.0 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(b) Mradi Na. 4353: Ukarabati wa Chuo cha Sanaa Bagamoyo (TaSUBa)

Hatua iliyofikiwa ni: Kuendelea na ukarabati wa madarasa matatu (3), darasa la zamani, jukwaa la Mwembeni, ukumbi wa *flexible,* maktaba, jengo la TEHAMA, jengo la Utawala na jengo la sanaa za ufundi. Jumla ya shilingi milioni 250 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(c) Mradi Na. 6502: Mfuko wa Utamaduni na Sanaa Tanzania

Hatua iliyofikiwa ni: Kurejesha Mfuko wa Utamaduni na Sanaa; kuandaliwa kwa kanuzi na mwongozo wa utoaji wa ruzuku na mikopo ya riba nafuu kwa wazalishaji wa kazi za utamaduni na sanaa; kuzinduliwa kwa Bodi ya Mfuko wa Utamaduni na Sanaa. Jumla ya shilingi milioni 500 zimetumika katika mwaka 2021/22 na shilingi bilioni 1.0 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

(d) Mradi Na. 6385: Ujenzi wa Chuo cha Michezo cha Malya

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ujenzi wa msingi wa Hosteli na kusimika nguzo katika ghorofa mbili ambapo kwa ujumla ujenzi umefikia asilimia 37. Jumla ya shilingi milioni 390.2 zimetumika katika mwaka 2021/22.

(e) Mradi Na. 6523: Ujenzi wa Eneo Changamani la Michezo Dar es Salaam

Hatua iliyofikiwa ni: Kuboresha kumbi za mikutano kwa kununua samani pamoja na kuweka miundombinu bora zikiwemo *projector* pamoja na spika; kukamilisha ukarabati wa eneo la mazoezi ya viungo *(Gym)* na kufunga vifaa vya mazoezi; kukamilisha ukarabati wa Uwanja wa Ndani *(Indoor Stadium)*; kukamilisha ufungaji wa lifti mpya katika Uwanja wa Benjamin Mkapa; na kukamilisha uunganishaji wa Kangavuke ndani ya uwanja wa Benjamin Mkapa ili kutumika pindi umeme unapokatika. Jumla ya shilingi milioni 452.3 zimetumika katika mwaka 2021/22.

2.3.7.2. Ushirikiano wa Kikanda na Kimataifa

(a) Mradi Na. 6391: Ujenzi na Ukarabati wa Majengo ya Vitega Uchumi, Ofisi na Makazi ya Watumishi Balozini

Hatua iliyofikiwa ni: Kukamilika kwa ukarabati wa majengo matano (5) katika ubalozi wa Tanzania, Lusaka (Zambia); kukamilika kwa ukarabati wa jengo la Ubalozi wa Tanzania Stockholm (Sweden); kuendelea na ukarabati wa makazi ya balozi na nyumba ya mkuu wa utawala Ubalozi wa Tanzania Stockholm (Sweden); kuendelea na ukarabati wa majengo matatu (3) ya Ubalozi wa Tanzania Kampala (Uganda); kuendelea na ukarabati wa jengo la ofisi na makazi ya Balozi wa Tanzania Brussels (Ubelgiji); kuendelea na ukarabati wa makazi ya balozi na watumishi katika Ubalozi wa Tanzania, Harare (Zimbabwe); na kuendelea na ukarabati wa jengo la ofisi na makazi ya Balozi wa Tanzania Lilongwe (Malawi). Jumla ya shilingi bilioni 2.3 zimetumika katika mwaka

2021/22 na shilingi bilioni 1.9 katika robo ya kwanza ya mwaka 2022/23.

2.3.7.3. Uwekezaji katika Taasisi na Mashirika ya Umma

Katika mwaka 2021/22, jumla ya shilingi bilioni 853.4 zilikusanywa kama Mapato yasiyo ya Kodi kutoka kwenye Taasisi na Mashirika ya Umma ikiwa ni ingezeko la asilimia 33.57 ikilinganishwa na shilingi bilioni 638.9 mwaka 2020/21. Kuongezeka kwa mapato hayo kumetokana na malipo ya wadaiwa yanayotokana na madeni ya ubinafsishaji wa Ex-PSRC na Ex-NBC pamoja na malipo ya awali kutoka mamlaka ya bandari hivyo kupelekea makusanyo ya Taasisi na Mashirika ya Umma yaliyopo kuvuka lengo kwa asilimia 10 zaidi. Vile vile, uwekezaji katika Taasisi na Mashirika ya Umma umeongezeka kutoka shilingi trilioni 64.45 mwaka wa fedha 2019/20 hadi kufikia shilingi trilioni 67.06 mwaka 2020/21 sawa na ongezeko la asilimia 4.

2.3.7.4. Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi

Serikali imeendelea na uratibu wa utekelezaji wa miradi ya Ubia Baina ya Sekta ya Umma na Sekta binafsi (Public Private Partnership - PPP) inayoibuliwa na Wizara, Idara Zinazojitegemea na Wakala za Serikali pamoja na Sekretarieti za Mkoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa (MSM) kwa mujibu wa Sheria ya PPP, Sura 103 na Kanuni za PPP za mwaka 2020. Pamoja na juhudi za Serikali kuboresha mifumo ya Kisera, Kisheria na Kitaasisi, kasi ya utekelezaji wa miradi ya PPP imekuwa ndogo ambapo miradi mingi imekuwa ikichukua muda katika hatua za maandalizi.

Serikali kwa kushirikiana na Benki ya Dunia ilifanya tathimini ya PPP nchini (PPP Diagnostic Study) mwaka 2021. Tathmini ilibainisha sababu za kasi ndogo ya utekelezaji wa miradi ya PPP ikiwemo: kuchelewa kuanza kwa utekelezaji wa majukumu ya Kituo cha Ubia (PPP Centre); Mamlaka za Serikali za Serikali kushindwa kutenga fedha za maandalizi ya miradi ikiwemo upembuzi yakinifu; uelewa na uwezo mdogo wa watalaamu wa Mamlaka za Serikali kuhusu PPP ikiwemo maandalizi ya nyaraka za mradi; na hamasa ndogo ya sekta binafsi kushiriki katika miradi ya PPP kutokana na changamoto za baadhi ya vipengele vya Sheria ya PPP, Sura 103.

Katika kukabiliana na changamoto ya kasi ndogo ya utekelezaji wa miradi ya PPP, Serikali imechukua hatua mbalimbali ikiwemo: kukamilisha taratibu za uanzishaji Kituo cha Ubia (PPP Centre) na Mfuko wa Uwezeshaji wa PPP (PPP Facilitation Fund); kuendelea kuzijengea uwezo Mamlaka za Serikali kuhusu PPP; na kuanza mchakato wa marekebisho vya Sheria na Kanuni za PPP.

Aidha, hatua iliyofikiwa katika utekelezaji wa miradi ya PPP ni kama ifuatavyo:

(a) Kuendelea na taratibu za ununuzi wa mbia na kuifanyia marejeo Taarifa ya Upembuzi Yakinifu ya miradi ya Ujenzi wa Viwanda vya Dawa Muhimu na Vifaa

Tiba itakayotekelezwa chini ya Bohari Kuu ya Dawa (MSD) katika Mikoa ya Pwani, Mwanza na Mbeya;

(b) Kuandaa Muundo wa Mkataba wa Ubia na taratibu za kusaini Mkataba kati ya Mbia binafsi (Emirates National Group) ambaye ni mtoa huduma wa kudumu na Mamlaka ya Serikali (Wakala-DART) kwenye mradi wa Mabasi Yaendayo Haraka Jijini Dar es Salaam Awamu ya Kwanza;

(c) Kuendelea na ununuzi wa Mbia wa miradi ya ujenzi wa Hoteli ya Nyota Nne na Jengo la Biashara "Commercial Complex" katika Uwanja wa Ndege wa Kimataifa wa Julius Nyerere;

(d) Kuendelea na upembuzi yakinifu wa Mradi wa Ujenzi wa Hosteli za Chuo cha Elimu ya Biashara katika Kampasi za Dodoma na Dar es Salaam;

(e) Kuendelea na upembuzi yakinifu wa mradi wa ujenzi wa Hosteli ya wanafunzi wa Chuo cha Uhasibu Tanzania Kampasi ya Dar es Salaam na Mbeya;

(f) Kuendelea na upembuzi yakinifu wa Mradi wa Kituo cha Tiba ya Ugonjwa wa Saratani chini ya Taasisi ya Tiba ya Ocean Road - (Mloganzila);

(g) Kuendelea na upembuzi yakinifu wa mradi wa barabara ya tozo kutoka Kibaha-Mlandizi- Chalinze- Morogoro (205km);

(h) Kuendelea na upembuzi yakinifu wa mradi wa barabara ya tozo Mbeya By-pass (Uyole – Sogwe 48.9km); na

(i) Kuendelea na upembuzi yakinifu wa mradi wa Ukaguzi wa Lazima kwa Vyombo vya Moto.

2.4. Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi ya Maendeleo

Serikali imeandaa Mwongozo wa Kitaifa wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi na Programu za Maendeleo. Mwongozo unaelekeza namna ya kuratibu na kusimamia shughuli za ufuatiliaji na tathmini katika vitengo vya ufuatiliaji na tathmini vya Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala wa Serikali, Sekretarieti za Mikoa, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Taasisi na Mashirika ya Umma. Mwongozo unalenga kuongeza ufanisi katika utekelezaji wa mipango, miradi na programu za maendeleo ambapo itawezesha Serikali kupunguza ongezeko la gharama za utekelezaji zitokanazo miradi kutekelezwa nje ya muda uliopangwa, kuandaliwa kwa takwimu sahihi na zenye ubora, kuongeza uwajibikaji wa matumizi ya rasilimali za umma, na kufanya maamuzi sahihi ya kisera na kisheria kutokana na taarifa sahihi zitakazopatikana kwa wakati.

Katika kuongeza ufanisi wa uratibu na utekelezaji wa miradi na programu za maendeleo, Serikali imeendelea kuboresha Mfumo wa Kitaifa wa Kusimamia Miradi ya Maendeleo (NPMIS) ambapo shughuli zote za uratibu na utoaji wa taarifa zinafanyika kupitia mfumo (kieletroniki). Hii inajumuisha uwasilishaji wa maandiko ya miradi kwa ajili ya uchambuzi na uidhinishwaji wa miradi, maombi ya fedha kulingana na mpango kazi na hatua ya utekelezaji iliyofikiwa na taarifa za utekezaji wa miradi na programu kwa

kuzingatia Mwongozo wa Kitaifa wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi na Programu za Maendeleo. Mfumo wa Kitaifa wa Kusimamia Miradi ya Maendeleo umeunganishwa na mifumo mingine ya bajeti ya Serikali ili kuwianisha taarifa za miradi na utekelezaji wake.

Aidha, Serikali inaendelea na maandalizi ya Sera ya Taifa ya Ufuatiliaji na Tathmini ambayo itatoa msingi na mwongozo wa kitaifa wa kutekeleza shughuli zote za ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa. Hatua iliyofikiwa ni maandalizi ya utafiti kizio (baseline study) kwa ajili ya kupata maoni ya wadau wa maandalizi ya Sera.

2.4.1. Ufuatiliaji wa Miradi katika kipindi cha Mwaka 2021/22

Katika mwaka 2021/22 na robo ya kwanza ya mwaka 2022/23, Serikali ilifanya ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo. Ufuatiliaji huu ulizingatia Mwongozo wa Kitaifa wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi na Programu za Maendeleo na Mkakati wa Ufuatiliaji na Tathmini wa Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano 2021/22 – 2025/26.

Hadi Agosti 2022, jumla ya miradi 253 ilifuatiliwa na kufanyiwa tathmini. Kati ya miradi hiyo, miradi mitano (5) ni ya kielelezo na miradi 229 ni ya kimkakati. Miradi ya kielelezo iliyofuatiliwa ni: ujenzi wa reli ya kati kwa kiwango cha kimataifa (SGR); kufua umeme wa maji wa Julius Nyerere (MW 2,115); uboreshaji wa shirika la ndege Tanzania; ujenzi wa daraja la Kigongo – Busisi; na eneo maalum la uwekezaji Bagamoyo. Miradi ya kimkakati iliyofuatiliwa inahusisha mikoa yote 26 ya Tanzania Bara na inatekelezwa katika sekta za kukuza uchumi, huduma za jamii na utawala bora, uwajibikaji na utoaji haki. Kwa upande wa sekta za kukuza uchumi, miradi iliyofuatiliwa ni ya viwanda (29), biashara (3), maliasili na utalii (2), ujenzi (36), uchukuzi (18), kilimo (12), uvuvi (1), madini (5) na nishati (8). Sekta za Huduma ya Jamii zilizofuatiliwa ni afya (22), elimu (20), maendeleo ya jamii (4) na maji (43). Kwa upande wa utawala bora, uwajibikaji na utoaji haki inayojumuisha sheria, mambo ya ndani, habari na mawasiliano, na utawala jumla ya miradi 31 ilifuatiliwa.

Aidha, Serikali ilifanya ufuatiliaji na tathmini wa Mpango wa Maendeleo wa Ustawi wa Taifa na Mapambano Dhidi ya UVIKO 19 *(*Tanzania COVID-19 Socio-Economic Response and Recovery Plan - *TCRP)* katika eneo la ujenzi wa vyumba vya madarasa. Mradi ulihusisha ujenzi wa vyumba vya madarasa 12,000 vya shule za Sekondari, vituo shikizi 3,000 na mabweni 50 ya wanafunzi wenye mahitaji maalumu. Jumla ya shule za sekondari 845, vituo shikizi 193 na mabweni 41 zilifanyiwa ufuatiliaji kwa kutembelea eneo la mradi na tathmini utekelezaji wake. Orodha ya miradi yote iliyofuatiliwa imeainishwa katika ***Kiambatisho A*.**

2.4.2. Changamoto za Utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Mwaka 2021/22

(i) Ongezeko la bei za mafuta kutokana na: ongezeko la mahitaji lililosababishwa na chumi za nchi nyingi kuanza kurejea katika hali ya kawaida baada ya kuanza kulegeza vikwazo vilivyowekwa kutokana na UVIKO-19 na vita baina ya nchi za Urusi na Ukraine. Ongezeko la bei za mafuta limesababisha kuongezeka kwa gharama za utekelezaji miradi na kuchelewa kwa utekelezaji wa baadhi ya miradi;

(ii) Ongezeko la bei za bidhaa muhimu kwa ajili ya uzalishaji pamoja na usalama wa chakula nchini ikiwemo mbolea, ngano na kemikali muhimu zinazotumika viwandani kutokana na vita baina ya nchi za Urusi na Ukraine;

(iii) Kuchelewa kukamilika kwa miradi kutokana na kutokufika kwa wakati kwa vifaa na bidhaa muhimu mbalimbali zinazoagizwa kutoka nje ya nchi kulikosababishwa na mgogoro katika mnyororo wa ugavi duniani *(global supply chain disruptions)* kutokana na UVIKO-19 na vita baina ya nchi za Urusi na Ukraine;

(iv) Kutoandaliwa kwa miradi inayokidhi vigezo vya kutekelezwa kwa utaratibu wa ubia kati ya Sekta ya Umma na Binafsi;

(v) Upungufu wa rasilimali watu hususan wahandisi wa kusimamia utekelezaji wa miradi pamoja na wataalamu wa uendeshaji wa mitambo na vifaa vinavyotumia teknolojia ya kisasa;

(vi) Mmomonyoko wa wigo wa kodi kutokana na biashara nyingi kufanyika kwa njia ya mtandao;

(vii) Baadhi ya wafanyabiashara wasio waaminifu kukwepa kodi, hususan kupitia njia za magendo, kutokutoa stakabadhi za kielektroniki (EFD receipt) wakati wa mauzo na uhamishaji wa faida (transfer pricing) kwa kampuni zenye mtandao wa kimataifa; na

(viii) Upungufu wa vifaa vya ujenzi nchini ikiwemo saruji na nondo uliosababishwa na uzalishaji wa viwanda vya ndani kutokidhi ongezeko la mahitaji ya vifaa vya ujenzi kufuatia Serikali kuweka msisitizo katika kutumia vifaa vinavyozalishwa nchini katika miradi yake.

2.4.3. Hatua Zilizochukuliwa Kukabiliana na Changamoto

(i) Kuendelea na hatua za kukabiliana na ongezeko la bei za mafuta katika soko la dunia kwa kuchukua hatua mbalimbali ikiwemo kutoa ruzuku, kupunguza viwango na idadi ya tozo na kuogeza jitihada za kuongeza uwezo wa Akiba ya Kimkakati ya Hifadhi ya Mafuta (National Strategic Petroleum Reserves)

(ii) Kuendelea na hatua za kukabiliana na ongezeko la bei za bidhaa muhimu kwa ajili ya uzalishaji pamoja na usalama wa chakula nchini ikiwemo kupitia sera za kibajeti mfano; kupunguza tozo na kodi, utoaji ruzuku (mbolea na mafuta) kwa bidhaa muhimu na kuchukua hatua za kuongeza uzalishaji wa bidhaa husika nchini (mfano ngano na mbolea);

(iii) Kuendelea na utekelezaji wa mikakati mbalimbali ya kuongeza mapato ya ndani na kubuni vyanzo vipya vya mapato ili kuongeza uwezo wa Serikali kugharamia Mpango;

(iv) Kuendelea kupanga maeneo ya kipaumbele kwa kuzingatia rasilimali fedha zilizopo;

(v) Kuendelea kuhakikisha kuwa malipo ya hati za madai yanafanyika ndani ya muda uliokubalika kimkataba;

(vi) Kuchukua hatua za kisera na kiutawala ili kuendelea kupambana na athari za mgogoro katika mnyororo wa ugavi duniani ikiwemo kutumia zaidi malighafi, vifaa na wataalamu wa ndani kwa maeneo yote ambayo hakuna ulazima wa huduma hizo kutoka nje ya nchi na usimamizi madhubuti wa uagizaji na uhifadhi wa malighafi na vifaa vinavyoagizwa kutoka nje (appropriate investory management);

(vii) Kuendelea kujenga uwezo wa Mafungu ili kuyawezesha kuandaa miradi inayokidhi vigezo vya kutekelezwa kwa utaratibu wa PPP ili ijumuishwe katika Mpango;

(viii) Kuendelea kuajiri wahandisi na wataalamu watakaosimamia utekelezaji na usimamizi wa miradi ya maendeleo;

(ix) Kuendelea kutekeleza miradi ya kimkakati ya kuongeza mapato ya ndani, kubuni vyanzo vipya vya mapato na kutafuta masoko ya bidhaa nje ili kuongeza uwezo wa Serikali kugharamia Mpango na Bajeti. Aidha, Serikali inaendelea na kufuatilia mikopo yenye masharti nafuu kutoka kwa Taasisi mbalimbali ili kuweza kutekeleza miradi ya kipaumbele;

(x) Kuendelea kuimarisha mifumo ya usimamizi na ukusanyaji wa mapato ili kudhibiti ukwepaji kodi pamoja na kuendelea kuhamasisha umma juu ya umuhimu wa kulipa kodi na matumizi ya stakabadhi za kielektroniki; na

(xi) Kuhamasisha viwanda vya ndani kuongeza uzalishaji wa vifaa vya ujenzi ili kukidhi mahitaji ya soko yaliyoongezeka.

SURA YA TATU

MAENEO YA KIPAUMBELE KWA MWAKA 2023/24

3.1. Utangulizi

Sura hii inaelezea kwa ufupi maeneo ya kipaumbele yatakayozingatiwa katika Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24. Uandaaji wa Mapendekezo ya Mpango umezingatia hatua za kimkakati zilizoainishwa katika Mpango Kazi wa utekelezaji wa Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano, 2021/22 – 2025/26. Hivyo, utekelezaji madhubuti wa hatua hizo utafanikisha kufikiwa kwa malengo ya Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025.

3.2. Misingi ya Mpango na Shabaha za Ukuaji wa Uchumi

3.2.1. Malengo na Shabaha za Ukuaji wa Uchumi

Malengo na shabaha za uchumi jumla ni kama ifuatavyo:

(i) Ukuaji wa Pato Halisi la Taifa kufikia asilimia 4.7 mwaka 2022 na asilimia 5.3 mwaka 2023;
(ii) Kuendelea kudhibiti mfumuko wa bei na kuhakikisha kuwa unabaki kwenye wigo wa tarakimu moja, kati ya asilimia 3.0 hadi 5.0 katika muda wa kati;
(iii) Mapato ya kodi kufikia asilimia 12.0 ya Pato la Taifa mwaka 2023/24 kutoka matarajio ya asilimia 11.7 mwaka 2022/23;
(iv) Nakisi ya bajeti (ikijumuisha misaada) kuwa chini ya asilimia 3.0 ya Pato la Taifa mwaka 2023/24; na
(v) Kuwa na akiba ya fedha za kigeni kwa kiwango cha kukidhi mahitaji ya uagizaji wa bidhaa na huduma kutoka nje kwa kipindi kisichopungua miezi minne (4).

3.2.2. Misingi *(Assumptions)* ya Mpango kwa Mwaka 2023/24

Misingi itakayozingatiwa katika Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24 ni kama ifuatavyo:

(i) Kuongezeka kwa ushiriki wa sekta binafsi kwenye shughuli za uwekezaji na biashara;
(ii) Kuendelea kuhimili athari za majanga ya asili na yasiyo ya asili;
(iii) Kuendelea kuhimili athari zitokanazo na kushuka kwa uchumi wa dunia na kuongezeka kwa bei za bidhaa na huduma katika soko la dunia;
(iv) Kuendelea kuimarika kwa utoshelevu wa chakula nchini; na
(v) Uwepo wa amani, usalama, umoja na utulivu wa ndani na nchi jirani.

3.3. Maeneo ya Kipaumbele kwa Mwaka 2023/24

3.3.1. Miradi ya Kielelezo

(a) Ujenzi wa Reli ya Kati kwa Kiwango cha Kimataifa (Standard Gauge)
(b) Kufua Umeme wa Maji wa Julius Nyerere – MW 2,115
(c) Kuboresha Shirika la Ndege Tanzania (ATCL);
(d) Ujenzi wa Bomba la Mafuta Ghafi kutoka Hoima (Uganda) hadi Tanga (Tanzania);
(e) Kuchakata na Kusindika Gesi Asilia kuwa Kimiminika (LNG) – Lindi;
(f) Makaa ya Mawe (Mchuchuma - Njombe) na Chuma (Liganga - Njombe); na
(g) Kufua Umeme wa Maji wa Ruhudji (MW 358) – Njombe.

3.3.2. Kuchochea Uchumi Shindani na Shirikishi

3.3.2.1. Kuimarisha Mazingira Wezeshi ya Uwekezaji

Uendelezaji wa Miundombinu na Huduma

A. Reli

(i) Kuboresha miundombinu ya reli ya kati ya kiwango cha Metre - Gauge (MGR), reli ya TAZARA - *Cape gauge* pamoja na uboreshaji wa vifaa vya usafirishaji katika reli (rolling stock);
(ii) Ununuzi na ukarabati wa vitendea kazi (injini, mabehewa na mitambo ya ukaguzi wa reli); na
(iii) Kuendelea na ujenzi na ukarabati wa miundombinu na utoaji wa mafunzo ya reli na teknolojia ya usafiri.

B. Barabara na Madaraja

(i) Kuendelea kujenga na kukarabati barabara zenye kufungua fursa za kiuchumi;
(ii) Kuendelea kujenga na kukarabati barabara zinazounganisha Tanzania na nchi jirani;
(iii) Kuendelea kujenga na kukarabati barabara za mikoa, mijini na vijijini;
(iv) Kuendelea kujenga na kukarabati miundombinu ya kupunguza msongamano katika majiji;
(v) Kuendelea kujenga na kukarabati madaraja makubwa;

C. Usafiri Majini

(a) Meli

(i) Kuendelea na ujenzi wa meli mpya za kubeba abiria na mizigo katika Maziwa

Makuu na bahari; na

(ii) Kuendelea na ujenzi wa miundombinu ya utoaji wa mafunzo ya ujenzi wa meli pamoja na teknolojia ya usafiri wa majini (Ship Building and Maritime Technology).

(b) Vivuko

(i) Kuendelea kujenga na kukarabati maegesho ya vivuko; na

(ii) Kununua vivuko vipya na kukarabati vilivyopo.

(c) Bandari

(i) Kuboresha miundombinu na huduma katika Bandari nchini; na

(ii) Ujenzi wa bandari kavu katika ukanda wa uchukuzi wa Dar es salaam na ukanda wa kati (Dar es Salaam and Ushoroba wa Kati).

D. Usafiri wa Anga

(i) Kuendelea na kuimarisha miundombinu na huduma katika viwanja vya ndege vilivyopo na kujenga viwanja vipya; na

(ii) Kujenga uwezo wa taasisi za mafunzo ya usafiri wa anga;

E. Hali ya Hewa

(i) Kuimarisha miundombinu ya huduma za utabiri na mafunzo ya hali ya hewa nchini;

F. Nishati

(i) Kuongeza uzalishaji wa umeme kutokana na vyanzo mbalimbali;

(ii) Kujenga na kukarabati miundombinu ya usafirishaji na usambazaji umeme mijini, vijijini na vitongoji;

(iii) Kuendeleza shughuli za utafiti wa mafuta na gesi asilia; na

(iv) Kuimarisha miundombinu ya usambazaji wa gesi asilia majumbani na viwandani.

3.3.2.2. Mapinduzi ya TEHAMA

(i) Kuwezesha kujenga Mfumo wa Taifa wa Anwani za Makazi na Postikodi;

(ii) Kupanua na kuongeza uwekezaji katika ujenzi wa miundombinu na huduma za Mkongo wa Taifa wa Mawasiliano kwa mashirikiano na watoa huduma wa sekta binafsi; na

(iii) Kuanzisha Vituo vya Umahiri vya TEHAMA ili kuwezesha Tafiti za Maendeleo, ubunifu, kuhimiza bidhaa mpya za TEHAMA na kuwezesha kupatikana kwa Hati miliki za bunifu.

3.3.2.3. Kuimarisha Miundombinu na Mifumo ya Kitaasisi

A. Kuimarisha Shughuli za Mfuko wa Bunge

(i) Ujenzi wa Miundombinu ya Bunge ikiwemo Ujenzi wa Makazi ya Viongozi wa Bunge, Ujenzi wa Makumbusho ya Bunge na Kuimarisha mitambo ya mfumo wa Usalama

B. Mfuko wa Mahakama

(i) Kuendelea na ujenzi na ukarabati wa Majengo ya Mahakama;

(i) Kuendelea kuimarisha matumizi ya TEHAMA katika huduma za Mahakama na Utoaji Haki; na

(ii) Kuimarisha mifumo ya utatuzi wa migogoro ya kibiashara.

C. Utawala Bora na Utawala wa Sheria

Kuimarisha utawala wa sheria na utawala bora kwa kuboresha miundombinu na uwezo wa utendaji kazi wa vyombo vinavyosimamia utawala bora na utawala wa sheria.

D. Uratibu wa Shughuli za Serikali

(i) Kuendelea na utekelezaji wa awamu ya pili ya ujenzi wa Mji wa Serikali Mtumba kwa kukamilisha ujenzi wa majengo ya Ofisi za Wizara na Taasisi, pamoja na kukamilisha ujenzi wa miundombinu; na

(ii) Kuimarisha na kusimamia Mfumo wa Ufuatiliaji wa Shughuli za Serikali 'Dashboard' ili uwezeshe kuratibu shughuli zote za Serikali zinazotekelezwa kitaifa ikiwemo Ilani ya Uchaguzi, Maagizo ya Viongozi wa Kitaifa, na Sera za Kitaifa.

E. Utumishi wa Umma

(i) Kuboresha mifumo ya utawala na menejimenti ya utumishi wa umma pamoja na utoaji wa huduma za Serikali kwa wananchi; na

(ii) Kuimarisha matumizi ya Serikali Mtandao katika utoaji wa huduma kwa umma.

3.3.3. Kuimarisha Uwezo wa Uzalishaji Viwandani na Utoaji Huduma

3.3.3.1. Uzalishaji Viwandani

(i) Kuboresha mazingira wezeshi ya kuendeleza viwanda, biashara na kuvutia uwekezaji nchini;

(ii) Kukuza Maeneo Maalum ya Kiuchumi (SEZ), Maeneo Maalum ya Uwekezaji na Maeneo Maalumu kwa ajili ya Kukuza Uuzaji wa Bidhaa Nje (EPZ) ili kuhamasisha uwekezaji katika maeneo hayo;

(iii) Kuwezesha na kuimarisha taasisi za utafiti na kufanya tafiti mbalimbali utaowezesha maendeleo ya viwanda; na

(iv) Kukuza na kuhamasisha uwekezaji wa viwanda vinavyotumia malighafi zinazopatikana kwa wingi nchini ikiwemo viwanda vya kusindika bidhaa za petroli (petro-gesi), kemikali, uzalishaji wa bidhaa za ujenzi na dawa mbalimbali.

3.3.3.2. Kilimo, Mifugo na Uvuvi

A. Kilimo

(i) Kuimarisha miundombinu ya utafiti na kufanya tafiti zitakazozingatia ugunduzi wa aina za mbegu bora na mbinu bora za kilimo;
(ii) Kuimarisha upatikanaji wa pembejeo kupitia mpango wa ruzuku (mbegu, mbolea, viuatilifu) na zana za kilimo;
(iii) Kuimarisha huduma ya upimaji wa afya ya udongo ili kuwezesha wakulima kutambua aina na kiwango cha mbolea kinachohitajika katika mashamba yao;
(iv) Kuimarisha kilimo cha umwagiliaji kwa kujenga na kukarabati miundombinu ya umwagiliaji (mabwawa, visima virefu, mifereji na mabomba);
(v) Kuimarisha huduma za ugani na mafunzo;
(vi) Ujenzi na ukarabati wa miundombinu ya hifadhi ya mazao ya kilimo na kuimarisha usalama wa chakula na lishe ili kupunguza upotevu wa mazao baada ya kuvuna; na
(vii) Kuhamasisha na kuanzisha kilimo cha mashamba makubwa (block farming) na kushirikisha vijana katika kilimo.

B. Mifugo

(i) Kuimarisha upatikanaji wa mbegu bora za mifugo;
(ii) Kuimarisha Huduma za Maji, Malisho na Vyakula vya Mifugo;
(iii) Kuimarisha Afya ya Mifugo;
(iv) Kuboresha Huduma za Ugani;
(v) Kuimarisha Huduma za Utafiti na Mafunzo ya Taaluma za Mifugo; na
(vi) Kuwezesha Uongezaji Thamani Mazao ya Mifugo;

C. Uvuvi

(i) Kuimarisha uwezo wa uvuvi katika Bahari Kuu
(ii) Kuimarisha taasisi za Uvuvi ili kuongeza ushiriki katika Uchumi wa Buluu; na
(iii) Kuongeza uwekezaji katika miundombinu ya uvuvi na ukuzaji viumbe maji;

3.3.3.3. Uchimbaji wa Madini, Vito vya Thamani na Gesi Asilia

(i) Kuendeleza madini ya kimkakati;
(ii) Kuwaendeleza wachimbaji wadogo na kuwawezesha wananchi kushiriki katika uchumi wa madini; na
(iii) Kuhamasisha shughuli za uongezaji thamani madini.

3.3.3.4. Huduma

3.3.3.4.1. Maliasili na Utalii

(i) Kuibua na kuendeleza mazao ya utalii ya kimkakati ikiwemo utalii wa fukwe, mikutano na matukio, meli, michezo na utamaduni;
(ii) Kuimarisha miundombinu na huduma kwenye maeneo ya utalii;
(iii) Kuimarisha matumizi na uhifadhi wa maeneo ya malikale kwa kukarabati majenzi ya kale na kuyatangaza kidijitali; na
(iv) Kuendelea na mikakati ya uongezaji wa thamani ya mazao ya misitu.

3.3.3.4.2. Sekta ya Fedha

(i) Kuimarisha taasisi za Ugharamiaji wa Miradi (TIB na TADB);
(ii) Kuendelea kuimarisha usimamizi wa fedha za umma; na
(iii) Kuimarisha ushiriki wa wajasiriamali wadogo katika sekta ya fedha

3.3.4. Kukuza Biashara na Uwekezaji

3.3.4.1. Kuboresha Mazingira ya Uwekezaji na Kukuza Uwekezaji

(i) Kutunga na kuboresha sera na sheria mbalimbali zinazohusu masuala ya uwekezaji; na
(ii) Kuboresha na kuimarisha mfumo wa Kielektroniki wa Dirisha la Pamoja la Uwekezaji (TeIW) ikiwa ni pamoja na kuendelea na awamu ya Pili itakayohusisha Taasisi za TBS, TMDA, NEMC, TANESCO na OSHA.

3.3.4.2. Kukuza Uwezeshaji Wananchi Kiuchumi

(i) Kuimarisha vituo vya uendelezaji na uwezeshaji wajasiriamali hususan wanawake na vijana;
(ii) Kuimarisha Mifuko na Programu za uwezeshaji kwa kuwaunganisha wajasiriamali na fursa za kiuchumi pamoja na kuwawezesha kupata mitaji kupitia mikopo yenye masharti nafuu; na
(iii) Kuboresha kanzidata ya watoa huduma katika miradi mikubwa ya kimkakati.

3.3.4.3. Kukuza Sekta Binafsi

(i) Kuhamasisha Sekta Binafsi kushiriki katika utekelezaji wa miradi na programu za maendeleo nchini; na
(ii) Kuimarisha utendaji wa mabaraza ya biashara katika ngazi za mikoa na wilaya.

3.3.4.4. Huduma za Biashara na Masoko

(i) Kuimarisha miundombinu ya masoko;
(ii) Kuimarisha mfumo wa kilimo cha mkataba na upatikanaji wa mikopo ya kilimo yenye riba nafuu; na

(iii) Kuimarisha Soko la Bidhaa na huduma nchini Tanzania.

3.3.5. Kuchochea Maendeleo ya Watu

3.3.5.1. Afya

(i) Kuimarisha miundombinu ya kutolea huduma za afya zikiwemo hospitali za rufaa za mikoa, kanda maalum,Taifa, zahanati, vituo vya afya na hospitali za halmashauri;
(ii) Kuimarisha upatikanaji wa dawa, vifaa, vifaa tiba na vitendanishi katika ngazi zote za utoaji wa huduma za afya;
(iii) Kuimarisha huduma za matibabu ya ubingwa na ubingwa bobezi;
(iv) Kuimarisha huduma za afya nchini hususan huduma za kupunguza vifo vitokanavyo na uzazi, watoto wachanga na watoto wenye umri chini ya miaka mitano;
(v) Kuimarisha utoaji wa huduma za chanjo;
(vi) Kudhibiti magonjwa ya mlipuko, kuambukiza na yasiyo ya kuambukiza; na
(vii) Kuimarisha uratibu na usimamizi wa utekelezaji wa shughuli za utoaji wa huduma za afya ya msingi, lishe na ustawi wa jamii.

3.3.5.2. Ustawi na Maendeleo ya Jamii

(i) Kuratibu afua za kukuza usawa wa kijinsia, uwezeshaji wanawake kiuchumi na kiuongozi na kutokomeza ukatili dhidi ya wanawake, watoto na wazee;
(ii) Kuboresha mazingira ya kufundishia na kujifunzia katika Taasisi za Ustawi wa Jamii, Taasisi za Maendeleo ya Jamii na Vyuo vya Maendeleo ya Jamii;
(iii) Kuratibu utoaji wa huduma za msingi kwa watu wenye mahitaji maalum, huduma za usuluhishi wa migogoro ya ndoa na familia na huduma ya msaada wa kisaikolojia kwa manusura wa majanga mbalimbali na makundi mengine yenye uhitaji katika jamii;
(iv) Kuanzisha, kuimarisha na kuboresha vituo vya maendeleo ya vijana na vyuo vya ufundi stadi na marekebisho kwa watu wenye ulemavu; na
(v) Kuimarisha ushiriki na mchango wa mashirika yasiyo ya Kiserikali katika maendeleo ya Taifa.

3.3.5.3. Elimu

A. Elimu ya Awali, Msingi na Sekondari

(i) Kuimarisha uratibu na usimamizi wa utekelezaji wa shughuli za utoaji wa Elimumsingi;
(ii) Kuboresha miundombinu ya kutolea huduma za Elimumsingi;
(iii) Kuboresha na kuimarisha utekelezaji wa Elimumsingi Bila Malipo;
(iv) Kuimarisha na kuboresha upatikanaji wa walimu mahiri na wasimamizi wa elimu;

(v) Kuimarisha mazingira ya kufundishia na kujifunzia katika ngazi zote ikiwa ni pamoja na utoaji wa elimu maalumu;
(vi) Kuboresha umahiri wa walimu katika masomo ya Hisabati na Sayansi;
(vii) Kuongeza udahili katika elimu msingi ikiwemo wa wanawake na watu wenye ulemavu; na
(viii) Kuhuisha na kuandaa mitaala ili kuendana na soko la ajira.

B. Uthibiti Ubora wa Elimu

(i) Kuimarisha mifumo ya udhibiti ubora wa elimu katika ngazi zote.

C. Vyuo vya Ualimu

(i) Kuimarisha mazingira ya kufundishia na kujifunzia ikiwemo kuboresha miundombinu ya vyuo kwa kuzingatia watu wenye mahitaji maalum.

D. Vyuo vya Ufundi na Mafunzo ya Ufundi Stadi

(i) Kuongeza idadi ya vyuo vya ufundi na kuboresha miundombinu ya elimu ufundi na ufundi stadi katika ngazi zote katika wilaya na mikoa;
(ii) Kuongeza ushiriki wa wanawake na watu wenye ulemavu katika taasisi na vyuo vya ufundi; na
(iii) Kujenga maeneo ya ujifunzaji (Teaching Factories) katika vyuo vya ufundi kwa ajili ya kuongeza ujifunzaji kwa vitendo.

E. Elimu ya Juu

(i) Kukarabati na kuongeza miundombinu ya kufundishia na kujifunzia katika vyuo vikuu;
(ii) Kuongeza uwezo wa udahili wa elimu ya juu; na
(iii) Kuongeza upatikanaji wa mikopo kwa wanafunzi wa elimu ya juu.

F. Sayansi, Teknolojia na Ubunifu

(i) Kuboresha mazingira ya Utafiti ikijumuisha kuboresha na kuhuisha maabara za utafiti nchini; na
(ii) Kubaini na kusajili teknolojia mpya za kistekta zilizoingia nchini kupitia uwekezaji wa moja kwa moja *(Foreign Direct Investment)* ili kupunguza utegemezi wa teknolojia kama hizo kutoka nje ya nchi.

3.3.5.4. Ardhi, Mipango Miji, Nyumba na Maendeleo ya Makazi

(i) Kuimarisha usalama wa milki kwa kutambua, kupanga, kupima na kumilikisha maeneo ya mijini na vijijini;
(ii) Kuendelea kuimarisha utunzaji wa kumbukumbu za ardhi kwa kutumia mifumo

ya TEHAMA;
(iii) Kuimarisha miundombinu ya Upimaji na Ramani; na
(iv) Kuimarisha mipaka ya kimataifa baina ya Tanzania na nchi jirani.

3.3.5.5. Huduma za Maji na Usafi wa Mazingira

(i) Kuendelea na utekelezaji wa miradi ya maji na usafi wa mazingira katika maeneo ya mijini na vijijini;
(ii) Kuendelea kuimarisha usimamizi, uendelezaji, uhifadhi na utunzaji wa vyanzo vya maji;
(iii) Kuendelea kuimarisha huduma ya usimamizi wa ubora wa maji;
(iv) Kujenga mabwawa ya kimkakati yenye ukubwa wa kati na madogo kwa ajili ya kuongeza uhifadhi wa rasilimali za maji; na
(v) Kuimarisha mifumo ya majisafi na majitaka.

3.3.5.6. Hifadhi na Kinga ya Jamii

Kusimamia na kuratibu utekelezaji wa Mpango Mkakati wa Kuongeza Wigo wa Huduma za Hifadhi na Kinga ya Jamii kwa Sekta Rasmi na Isiyo Rasmi nchini

3.3.5.7. Hifadhi ya Mazingira na Kukabiliana na Mabadiliko ya Tabianchi

(i) Kuandaa nyenzo za kisera na kisheria ili kuwezesha uendeshaji wa biashara ya hewa ukaa kwa ajili ya hifadhi ya Mazingira;
(ii) Kurejesha maeneo yaliyoathiriwa na mabadiliko ya tabianchi ikiwemo fukwe za bahari, maziwa na mito;

3.3.6. Kuendeleza Rasilimali Watu

(i) Kutekeleza Programu ya kukuza ujuzi na kuchochea ukuzaji wa fursa za ajira kwa nguvukazi iliyopo nchini ili kuongeza ajira kwa vijana na watu wenye ulemavu; na
(ii) Kuimarisha mafunzo ya utarajali (internship training) ili kuwajengea uwezo wa kushindana katika soko la ajira.

3.3.7. Maeneo Mengine ya Kipaumbele

3.3.7.1. Utamaduni, Sanaa na Michezo

(i) Kuendeleza, kulinda na kuhifadhi kumbukumbu za urithi wa utamaduni;
(ii) Kuimarisha, kukuza na kubidhaisha Kiswahili Kitaifa, Kikanda na Kimataifa;
(iii) Kuimarisha mifumo ya kisera na kisheria ya usimamizi wa Sekta za Utamaduni, Sanaa na Michezo;
(iv) Kuimarisha mifumo na taasisi za usimamizi wa tasnia ya utamaduni, sanaa na michezo; na

(v) Kuendeleza michezo nchini pamoja na kazi za Sanaa na Ubunifu *(creative industry)*

3.3.7.2. Ushirikiano wa Kikanda na Kimataifa

(i) Kuimarisha utekelezaji wa diplomasia ya uchumi;

(ii) Kuendelea na uboreshaji wa majengo ya vitega uchumi, ofisi na makazi ya watumishi kwenye balozi nje; na

(iii) Kuimarisha ushiriki wa Tanzania katika kimataifa ikiwemo Taasisi za Kimataifa ambazo Tanzania ni mjumbe.

3.3.7.3. Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi

(i) Ununuzi wa Mbia wa miradi ya Ujenzi wa viwanda vya dawa muhimu na vifaa tiba itakayotekelezwa chini ya Bohari Kuu ya Dawa (MSD) katika mikoa ya Pwani, Mwanza na Mbeya;

(ii) Utekelezaji wa mradi kwa kuzingatia Mkataba wa Ubia kwa mradi wa Usafiri wa Mabasi Yaendayo Haraka Jijini Dar es Salaam Awamu ya Kwanza;

(iii) Kukamilisha hatua ya ununuzi wa Mbia na Mkataba wa Ubia wa miradi ya Hoteli ya Nyota Nne na Jengo la Biashara “Commercial Complex” katika Uwanja wa Ndege wa Kimataifa wa Julius Nyerere;

(iv) Kukamilisha upembuzi yakinifu na kuingia katika hatua ya ununuzi wa mbia wa Mradi wa Ujenzi wa Hosteli za Chuo cha Elimu ya Biashara katika Kampasi za Dodoma na Dar es Salaam;

(v) Kuendelea na hatua ya maandalizi ya upembuzi yakinifu wa mradi wa ujenzi wa Hosteli ya wanafunzi wa Chuo cha Uhasibu Kampasi za Dar es Salaam na Mbeya;

(vi) Kukamilisha upembuzi yakinifu na kuanza hatua ya ununuzi wa mbia wa mradi wa Kituo cha Tiba ya Ugonjwa wa Saratani chini ya Taasisi ya Tiba ya Ocean Road - (Mloganzila);

(vii) Kukamilisha upembuzi yakinifu wa mradi wa barabara ya tozo kutoka Kibaha-Mlandizi – Chalinze - Morogoro (205km);

(viii) Kukamilisha upembuzi yakinifu wa awali na kuendelea na upembuzi yakinifu wa mradi wa barabara ya tozo Mbeya By - pass (Uyole – Sogwe 48.9km); na

(ix) Kukamilisha upembuzi yakinifu wa mradi wa ukaguzi wa lazima kwa vyombo vya moto.

SURA YA NNE

UGHARAMIAJI WA MPANGO WA MAENDELEO WA TAIFA 2023/24

4.1. Utangulizi

Ugharamiaji wa Mpango ni hatua muhimu inayohakikisha kuwa utekelezaji madhubuti wa vipaumbele vya Mpango unapata rasilimali fedha za kutosha na kwa wakati kutoka vyanzo mbalimbali vya sekta ya umma na sekta binafsi.

Sura hii inabainisha vyanzo mbalimbali vya mapato kwa ajili ya ugharamiaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24 kama vilivyoainishwa katika Mkakati wa Ugharamiaji wa Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano 2021/22 – 2025/26. Aidha, sura hii imeainisha mikakati ambayo Serikali itachukua ili kuhakikisha kuwa ukusanyaji wa mapato kutoka vyanzo vilivyoainishwa vinafikiwa ili kuwezesha utekelezaji wa vipaumbele vya Mpango.

4.2. Ugharamiaji wa Utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa 2023/24

Jumla ya shilingi bilioni 15,028.0 sawa na asilimia 34.71 ya bajeti yote ya mwaka 2023/24 zinatarajiwa kugharamia shughuli za maendeleo. Kati ya fedha hizo, shilingi bilioni 11,745.9 sawa na asilimia 78.16 ya bajeti ya maendeleo ni fedha za ndani na shilingi bilioni 3,282.1 sawa na asilimia 21.84 ni fedha za nje.

4.3. Mikakati ya Vyanzo vya Mapato ya Kugharamia Mpango kwa Mwaka 2023/24

Vyanzo vya mapato vitakavyotumika kugharamia miradi ya maendeleo ni pamoja na mapato ya kodi na yasiyo ya kodi, mapato ya Mamlaka ya Serikali za Mitaa, ubia kati ya sekta ya umma na sekta binafsi, mikopo na misaada, ubia kati ya sekta ya umma na sekta binafsi pamoja na vyanzo mbadala vya ugharamiaji wa miradi ya maendeleo.

4.4. Mapato ya Ndani

4.4.1. Mapato ya Kodi na Yasiyo Kodi

Serikali itaendelea kuimarisha usimamizi wa mapato ya kodi na yasiyo ya kodi kutoka katika vyanzo mbalimbali vya ndani ili kuwezesha kufikia malengo yaliyowekwa kwa kuchukua hatua zifuatazo:

(i) Kuimarisha ukusanyaji na usimamizi wa mapato yatokanayo na kodi kwa kuhakikisha wafanyabiashara wanatoa risiti za kielektroniki wanapouza bidhaa na wateja wanadai risiti wanaponunua bidhaa;

(ii) Kuendelea kutoa elimu ya kodi kwa mlipakodi kupitia vyombo vya habari, mitandao ya kijamii, semina na warsha;

(iii) Kupanua wigo wa kodi kwa kuwatambua na kuwasajili wafanyabiashara katika

mfumo rasmi wa ulipaji kodi kupitia kampeni ya Mlango kwa Mlango;

(iv) Kuendelea kutumia Mpango wa Usimamizi wa Viashiria Hatarishi (Compliance Risk Management Plan) ili kubaini na kutambua wakwepaji wa kodi;

(v) Kuimarisha ushirikiano baina ya Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) na vyombo vya ulinzi na usalama nchini ili kudhibiti bidhaa za magendo na tatizo la ukwepaji wa kodi katika mipaka yote ya Tanzania;

(vi) Kuimarisha mazingira rafiki ya ulipaji kodi kwa hiari kwa kuboresha na kuhimiza matumizi sahihi ya mifumo ya TEHAMA ikiwa ni pamoja na kuboresha mifumo itakayosaidia na kurahisisha ulipaji kodi;

(vii) Kuhamasisha ulipaji kodi katika sekta isiyo rasmi kwa kuijumuisha kwenye mfumo rasmi wa ulipaji kodi;

(viii) Kurasimisha shughuli zisizo rasmi zikiwemo shughuli za wajasiriamali wadogo kwa kuwatengea maeneo maalum;

(ix) Kuboresha mazingira ya biashara na uwekezaji ili kuvutia wawekezaji wapya, kukuza biashara ndogo na za kati kwa ukuaji endelevu wa uchumi utakaowezesha kuongeza wigo wa kodi;

(x) Kufanya tafiti katika maeneo mapya ambayo yanaweza kuwa vyanzo vya utozaji kodi;

(xi) Kuimarisha usimamizi wa tozo na ada mbalimbali ili kuhakikisha zinakusanywa na kuwasilishwa kwenye Mfuko Mkuu wa Serikali;

(xii) Kuimarisha Mfumo wa Kielektroniki wa Kufuatilia Mizigo inayokwenda nchi jirani (Eletronic Cargo Tracking System) ili kuimarisha uwezo wa usimamizi wa mizigo inayopita kwenda nchi jirani;

(xiii) Kuendelea kusimamia Mfumo wa Serikali wa Kielektroniki wa Ukusanyaji wa Mapato (Government Electronic Payment Gateway- GePG) ili kurahisisha ulipaji na kudhibiti upotevu wa mapato;

(xiv) Kuimarisha mfumo wa Dirisha Moja la Kielekroniki la Uondoshaji wa Mizigo Bandarini (e-Single Window System) ili kurahisisha uondoshwaji wa mizigo katika vituo vya mipakani pamoja na kupunguza gharama za kufanya biashara nchini;

(xv) Kuimarisha na kufungamanisha Mfumo wa Usimamizi wa Mapato ya Ndani (Integrated Domestic Revenue Administration System - IDRAS) utakaounganisha mifumo yote ya ukusanyaji wa mapato ya ndani ya Serikali ili kuimarisha usimamizi wa mapato yatokanayo na kodi za ndani nchini;

(xvi) Kuboresha Mfumo wa mawasiliano kati ya NIDA na TRA ili kurahisisha usajili na ufuatiliaji wa walipakodi; na

(xvii) Kuimarisha mifumo ya usimamizi katika Mashirika, Taasisi za Umma na Wakala za Serikali ili kuongeza ufanisi na kuhakikisha gawio na michango stahiki inawasilishwa kwa wakati.

4.5. Mikopo na Misaada ya Nje

4.5.1. Mikopo ya Nje Yenye Masharti ya Kibiashara

Kwa upande wa mikopo ya nje, Serikali itaendelea kuzingatia Mkakati wa Usimamizi wa Madeni katika Muda wa Kati wa mwaka 2021/22-2023/24 *(Medium Term Debt Management Strategy – MTDS)* kwa kukopa zaidi mikopo yenye masharti nafuu na kuziba pengo la upungufu utakaojitokeza kwa kukopa mikopo yenye masharti ya kati kwa utaratibu wa *Export Credit Agency* (ECA) ili kugharamia miradi ya maendeleo. Vilevile, Serikali itaendelea kukopa katika vyanzo vya mikopo ya masharti ya kibiashara ambayo itaelekezwa katika miradi ya kipaumbele yenye kuchochea ukuaji wa uchumi na mauzo ya bidhaa na huduma nje ya nchi. Hatua nyingine inayochukuliwa na Serikali ni kukamilisha zoezi la Tathmini na Ukadiriaji wa Kukopesheka kwa Nchi *(Sovereign Credit Rating)* ili kuongeza wigo wa wakopeshaji hususan katika masoko ya mitaji ya kimataifa *(International Capital Markets).* Hadi sasa, Serikali iko katika hatua za mwisho za kukamilisha taratibu za ununuzi ambapo imefanikiwa kuchagua kampuni mbili ambazo zinatambulika kimataifa na kuanza kupitia mikataba yao. Aidha, Serikali inaendelea na mazungumzo na kampuni hizo pamoja na kuandaa takwimu mbalimbali ambazo zitatumika katika zoezi la tathmini na ukadiriaji wa kukopesheka. Serikali inategemea kukamilisha zoezi hili ndani ya mwaka 2022/23. Vile vile, Serikali ipo katika hatua za awali za kuandaa Mwongozo wa Ukopaji kutoka Vyanzo Endelevu *(Sustainable Financing Framework)* ambao utawezesha nchi kupata mikopo yenye masharti nafuu na ya kati kwa ajili ya kugharamia miradi rafiki kwa utunzaji wa mazingira.

4.5.2. Mikopo ya Ndani

Ili kugharamia miradi ya maendeleo, Serikali itaendelea kukopa katika soko la ndani kupitia hatifungani za Serikali kwa kuzingatia Mkakati wa Muda wa kati wa Usimamizi wa Madeni wa mwaka 2021/22 - 2023/24 ambao pamoja na masuala mengine, unalenga kukuza maendeleo ya soko la fedha la ndani. Hatifungani zitakazotumika katika ugharamiaji wa kutekeleza miradi ya maendeleo ni miaka miwili (2), mitano (5), saba (7), kumi (10), kumi na tano (15), ishirini (20) na ishirini na tano (25). Aidha, Serikali itaendelea kutoa elimu na uhamasishaji kwa umma juu ya ushiriki katika soko la awali na upili la dhamana na hatifungani za Serikali. Katika kuhakikisha kuwa kiwango cha ukopaji wa Serikali hakiathiri sekta binafsi na kuongeza ushindani, Serikali imeruhusu wawekezaji kutoka nchi wanachama wa SADC kuwekeza katika dhamana za Serikali.

4.5.3. Misaada ya Nje

Serikali itaendelea kuimarisha ushirikiano wa Kimaendeleo na Washirika wa Maendeleo kwa kutekeleza Mwongozo wa Ushirikiano wa Maendeleo *(Development Cooperation Framework - DCF),* Mpango Kazi wa DCF pamoja na makubaliano ya kimikataba kwa

lengo la kuwezesha utekelezaji wa miradi na programu mbalimbali zinazopokea fedha kutoka kwa Washirika wa Maendeleo . Katika hatua nyingine, Serikali inaendelea na mapitio ya muda wa kati ya utekelezaji wa Mwongozo wa Ushirikiano wa Maendeleo (DCF) pamoja na Mpango Kazi wake (API-DCF). Mapitio hayo yatasaidia kuboresha mwongozo huo na kubainisha maeneo yenye mafanikio na changamoto katika ushirikiano, kutoa mapendekezo yatakayoimarisha na kuboresha ushirikiano na Washirika wa Maendeleo pamoja na kutambua fursa zinazoweza kutumika katika ushirikiano huo.

Aidha, Serikali itaendelea kushirikiana na wadau mbalimbali wa maendeleo ikiwemo Asasi za Kiraia, Mashirika yasiyo ya Kiserikali, taasisi za elimu ya juu na tafiti pamoja na sekta binafsi ili kuimarisha usimamizi wa matumizi ya fedha kutoka kwa Washirika wa Maendeleo ili kuhakikisha thamani ya fedha inapatikana katika utekelezaji wa miradi na programu mbalimbali za maendeleo ili kupata matokeo yaliyokusudiwa.

4.6. Vyanzo Mbadala na Bunifu vya Kugharamia Miradi ya Maendeleo

Serikali inaendelea kutekeleza Mkakati wa Ugharamiaji wa Miradi ya Maendeleo kupitia njia Mbadala *(Alternative Project Financing - APF)*. Mkakati unalenga kutumia njia mbadala na bunifu ili kuongeza wigo wa vyanzo vya kugharamia miradi ya maendeleo hususan miradi inayolipa na kuweza kutekelezwa kibiashara. Njia hizo zinajumuisha: Hatifungani za Manispaa *(Municipal Bonds)*; Hatifungani ya Miundombinu *(Infrastructure Bond)*; Hatifungani ya Buluu (Blue Bond); Hatifungani za Kampuni *(Corporate Bond)*; Dhamana za Muda wa Kati; Hatifungani ya Mazingira *(Green Bonds)*; Hatifungani ya Kiislam *(SUKUK)*; *Micro-Saving Bond* na *Lease Financing*; mitaji ya muda mrefu kupitia utaratibu wa *leveraging*; bima na ugharamiaji hatarishi *(risk financing)*.

Serikali imechukua hatua mbalimbali katika kuimarisha matumizi ya vyanzo mbadala na bunifu vya ugharamiaji wa miradi ya maendeleo. Hatua hizo zinajumuisha: kuundwa kwa *National Facilitation Team*; kutolewa mafunzo kwa Wizara, Idara zinazojitegemea, Wakala wa Serikali, Sekretarieti za Mikoa, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Taasisi na Mashirika ya Umma ambazo zimewasilisha miradi ambayo itatekelezwa kwa utaratibu wa vyanzo mbadala na bunifu; na kuendelea na maandalizi ya Mwongozo wa kuanzisha *Special Purpose Vehicle*s zitakazosimamia miradi inayogharamiwa na vyanzo mbadala na bunifu.

Serikali inatambua mchango wa sekta binafsi kama mhimili mkuu wa uwekezaji katika uchumi na utekelezaji wa Mpango. Hivyo, Serikali itaendelea kushirikisha sekta binafsi katika miradi ya maendeleo hususan kwa utaratibu wa ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi (PPP). Lengo kuu la hatua hii ni kupunguza mzigo wa uwekezaji wa

Serikali katika miradi ili kupata fedha kwa ajili ya kutoa huduma za msingi kwa wananchi. Hili litafanyika kwa kuboresha mifumo wa kisera, kisheria na kitaasisi ya kusimamia ubia kati ya sekta ya umma na sekta binafsi.

Aidha, Serikali itaendelea na kutenga bajeti kwa ajili ya kuandaa maandiko ya miradi inayoweza kutekelezwa kwa njia mbadala (Alternative Project Financing-APF). Mkakati huu unalenga kutoa nafasi kwa Wizara, Idara zinazojitegemea, Taasisi na Mashirika ya Umma, Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kufaidika na fursa zitokanazo na Sekta ya Fedha kwa kugharamia miradi ya maendeleo yenye sura ya kibiashara kwa kutumia njia mbadala hususan ubia baina ya sekta ya umma na binafsi. Aidha, utekelezaji wa miradi ya maendeleo kwa utaratibu wa Engineering, Procurement, Construction and Financing (EPC+F) utatumika baada ya kupata ridhaa na maelekezo maalum kutoka kwa Waziri mwenye dhamana ya masuala ya fedha.

SURA YA TANO

UFUATILIAJI, TATHMINI NA UTOAJI WA TAARIFA

5.1. Utangulizi

Serikali itaendelea kuimarisha uratibu na usimamizi wa utekelzaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24 kupitia ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa za utekelezaji wa miradi na programu mbalimbali za maendeleo. Mbinu hii itawezesha kusimamia utekelezaji, kubaini mafanikio na changamoto za utekelezaji ambapo marekebisho yatafanyika ili kuhakikisha kuwa miradi iliyoainishwa inatekelezwa kwa kiwango na malengo tarajiwa. Katika kuhakikisha ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa vinazingatia ubora, vitengo vya ufuatiliaji na tathmini katika Wizara, Taasisi za Umma na Serikali za Mitaa vinaelekezwa kuzingatia miongozo mbalimbali ya Serikali ikiwemo: Mwongozo wa Kitaifa wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi ya Maendeleo *(National Monitoring and Evaluation Framework)* wa Mwaka 2022; Mkakati wa Ufuatiliaji na Tathmini wa Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Taifa wa Miaka Mitano 2021/22 – 2025/26; Mwongozo wa Maandalizi ya Mpango na Bajeti ya Serikali kwa Mwaka 2023/24; Sheria ya Bajeti, Sura 439, Sheria ya Ununuzi wa Umma, Sura 410; Mpango Kazi na Mtiririko wa Mahitaji ya Fedha; na Waraka Na. 1 wa Hazina kuhusu Utekelezaji wa Bajeti.

Ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa utafanyika katika ngazi mbalimbali ambapo Katika ngazi ya Taifa, Wizara ya Fedha na Mipango itaratibu na kusimamia shughuli za ufuatiliaji na tathmini kwa miradi ya kielelezo na kimkakati pamoja na uchambuzi wa taarifa za utekelezaji wa miradi ya maendeleo ya kisekta. Kwa upande wa Sekta zinazotekeleza miradi husika zitafanya ufuatiliaji na tathmini na kuandaa taarifa ya hatua iliyofikiwa katika utelezaji ambayo itawasilishwa Wizara ya Fedha na Mipango. Taarifa hizi ni pamoja na: taarifa za utekelezaji wa miradi za kila robo mwaka; na taarifa za ufuatiliaji na tathmini zitakazoaandaliwa kulingana na mahitaji yanapojitokeza. Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa zitaratibu na kupokea taarifa za ufuatiliaji na tathmini ya miradi kwenye maeneo wanayoyasimamia. Aidha, watekelezaji wote wa miradi ya maendeleo wanatakiwa kuwasilisha taarifa za utekelezaji kwenye Mfumo wa Kitaifa wa Kusimamia Miradi ya Maendeleo (NPMIS) kama inavyoelekezwa na Waraka Na. 5 wa Hazina wa mwaka 2020/21 kuhusu NPMIS.

Wizara ya Fedha na Mipango itafanya ufuatiliaji na tathmini wa utekelezaji wa miradi ya maendeleo (miradi ya kielelezo na Kimkakati) kila baada ya kipindi cha robo mwaka kuisha au pale inapoonekana inafaa; ufuatiliaji na tathmini maalum kwenye miradi au sekta mahsusi; na kuandaa na kuwasilisha taarifa za utekelezaji wa miradi katika ngazi za maamuzi za Serikali. Taarifa hizi zitaiwezesha Serikali kubaini maendeleo ya

utekelezaji wa Mpango na kufanya maamuzi na maboresho stahiki. Aidha, Serikali itaendelea kusimamia uandaaji na utekelezaji wa Sera ya Taifa ya Ufuatiliaji na Tathmini.

5.2. Misingi ya Ufuatiliaji na Tathmini

Katika kuhakikisha malengo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24 yanafikiwa ikiwa ni pamoja na utekelezaji wa miradi iliyopangwa, Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala wa Serikali, Taasisi na Mashirika ya Umma, Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa, zina wajibu wa kuzingatia maelekezo na misingi iliyoainishwa katika Mwongozo wa Kitaifa wa Ufuatiliaji na Tathmini ya Miradi ya Maendeleo *(National Monitoring and Evaluation Framework)* wa Mwaka 2022. Misingi hiyo ni kama ifuatavyo:

NA.	MSINGI WA U & T	MAELEKEZO MAHSUSI
1.	Uwezo wa Rasilimali Watu katika Ufuatiliaji na Tathmini	Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala wa Serikali, Taasisi na Mashirika ya Umma, Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa zinapaswa kubainisha mahitaji ya idadi ya rasilimali watu, uwezo wa kutekeleza ufuatiliaji, tathmini, uchambuzi na utoaji taarifa pamoja na maeneo yanayohitaji kujengewa uwezo kwa wataalam na kuyawasilisha kwenye mamlaka husika kwa ajili ya kufanyiwa kazi
2.	Upatikanaji wa Rasilimali Fedha na Vitendea Kazi	Kutenga fedha kwa ajili ya shughuli za ufuatiliaji na tathmini pamoja na vitendea kazi kama vile magari, vifaa vya TEHAMA n.k, vitakavyowezesha ufuatiliaji, tathmini na upatikanaji wa taarifa sahihi kwa wakati.
3.	Ushirikishwaji wa Wadau wote Muhimu	Kuhakikisha wadau wote wanaohusika na mradi wanahusishwa katika hatua zote kuanzia ngazi ya upangaji, uratibu, usimamizi, ufuatiliaji na tathmini na uandaaji wa taarifa kwa lengo la kuimarisha utekelezaji wa miradi. Aidha, kwa miradi ambayo utekelezaji wake unasimamiwa na makao makuu ya taasisi ni muhimu kwa taarifa zinazohusu mradi husika kupatikana kwenye eneo la mradi unakotekelezwa.
4.	Uwajibikaji	Taasisi zitakua na jukumu la kujifunza, kuchukua hatua stahiki na kwa wakati za kurekebisha na kuboresha kulingana na kasoro na changamoto

NA.	MSINGI WA U & T	MAELEKEZO MAHSUSI
		zitakazobainika wakati wa ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa
5.	Kuoanisha na Kuunganisha Mifumo na Nyenzo za Kukusanya Taarifa	Taasisi zinapaswa kuhakikisha kuwa mifumo na nyenzo za kukusanya taarifa na kuchakata takwiimu zinaoana ili kutoa taarifa bora na kwa wakati. Wizara ya Fedha na Mipango itaendelea kusimamia matumizi ya Mfumo wa Kitaifa wa Kusimamia Miradi ya Maendeleo (NPMIS) na upatikanaji wa taarifa kutoka katika mifumo ya U&T katika Wizara na Taasisi za Umma.

5.3. Mbinu za Ufuatiliaji na Tathmini ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24

Katika kusimamia utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa kwa mwaka 2023/24, mbinu zitakazotumika za ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa ni:

(i) **Udhibiti:** Itahusisha usimamizi na matumizi ya rasilimali, mifumo ya fedha na ununuzi. Mbinu hii itatumia mifumo ya udhibiti fedha ya Serikali na taarifa za ukaguzi wa ndani;

(ii) **Ufuatiliaji:** Ufuatiliaji utafanyika kwa kuzingatia miongozo ya Serikali, mbinu za ufuatiliaji, mpango kazi wa utekelezaji wa miradi ya maendeleo na mtiririko wa mahitaji ya fedha;

(iii) **Matumizi ya Viashiria:** Viashiria (viashiria tendeshi na viashiria vya matokeo) vya utekelezaji wa miradi vitatumika katika kupima kwa kulinganisha mipangokazi, taarifa za utekelezaji na hali halisi iliyofikiwa ya miradi;

(iv) **Uratibu:** Itahusisha ushirikishaji wa wadau mbalimbali katika hatua zote za utekelezaji wa miradi;

(v) **Kuimarisha Taasisi za U&T**: Kujenga uwezo wa wataalamu, vitengo na ofisi zinazohusika na ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa kwa kuwezesha upatikanaji wa fedha na vitendea kazi kwa ajili ya ufuatiliaji na tathmini ya miradi ya maendeleo katika ngazi zote; na

(vi) **Tathmini:** Tathmini itafanyika wakati wa utekelezaji, katika kipindi cha muda mfupi, kati na mrefu ili kubaini utekelezaji na matokeo ya miradi yamekidhi malengo yaliyokusudiwa.

5.4. Matokeo ya Ufuatiliaji na Tathmini

Matokeo ya ufuatiliaji na tathmini ni pamoja na kuandaliwa kwa taarifa za utekelezaji wa miradi ya maendeleo zitakazobainisha hatua ya utekelezaji iliyofikiwa, mafanikio yaliyopatikana, changamoto zilizopo katika utekelezaji wa miradi na mapendekezo ya kutatua changamoto mbalimbali za utekelezaji wa miradi ya maendeleo. Taarifa za

ufuatiliaji na tathmini zitaandaliwa na kuwasilishwa kwa wanaopanga mipango, watekelezaji na Wafanya Maamuzi katika ngazi mbalimbali kwa lengo la kutatua kwa wakati changamoto zitakazobainishwa. Aidha, taasisi zote zinazofanya ufuatiliaji na tathmini zinaelekezwa kufanya vikao vya mrejesho baada ya kufanya ufuatiliaji kwa wadau wote wanaohusika na utekelezaji mradi kwa lengo la kufuatilia utekelezaji wa mapendekezo yaliyobainishwa.

5.5. Muundo wa Taarifa za Ufuatiliaji na Tathmini

Mwongozo wa Kitaifa wa Ufuatiliaji na Tathmini unatoa maelekezo juu ya masuala muhimu ya kuzingatia katika uandaaji wa taarifa ya ufuatiliaji na tathmini. Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala wa Serikali, Taasisi na Mashirika ya Umma, Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kuzingatia Mwongozo huo wakati wa maandalizi ya taarifa zao katika mwaka 2022/23. Aidha, Taarifa za utekelezaji zitaandaliwa katika kipindi cha kila robo mwaka, nusu mwaka na mwaka mzima.

5.6. Mgawanyo wa Majukumu

Suala la Ufuatiliaji na Tathmini ni mtambuka na linahusisha wadau mbalimballi katika ngazi tofauti. Ushirikishwaji wa wadau muhimu katika kufanikisha zoezi la ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa za utekelezaji wa Mpango ni suala la msingi na la umuhimu mkubwa. Katika kufanikisha suala hili Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala wa Serikali, Taasisi na Mashirika ya Umma, Sekretarieti za Mikoa, Mamlaka za Serikali za Mitaa, Sekta Binafsi na Wananchi kwa ujumla watakuwa na majukumu mahsusi katika kuhakikisha kuwa ufuatiliaji na tathmini unafanyika kwa ufasaha na ufanisi unaohitajika. Mgawanyo wa majukumu ya wadau utakuwa kama ifuatavyo:

NA.	MHUSIKA	JUKUMU
1.	Kamati ya Kitaalamu ya Makatibu Wakuu (IMTC)	Kupokea taarifa za ufuatiliaji na tathmini kwa kipindi cha nusu mwaka na mwaka mzima ambapo zitajadiliwa na kutolewa maelekezo mahsusi kwa Taasisi zinazotekeleza miradi husika
2.	Wizara ya Fedha na Mipango	Kufuatiliaji miradi ya maendeleo ya kielelezo na kimkakati inayotekelezwa na Serikali au Sekta Binafsi; kupokea na kuchambua taarifa za utekelezaji na ufuatiliaji na tathmini za miradi za kila robo mwaka, nusu mwaka na ya mwaka mzima itakayowasilishwa IMTC; kuratibu upatikanaji wa taarifa za ufuatiliaji na tathmini ya miradi ya maendeleo kupitia Mfumo wa Kitaifa wa Kusimamia Miradi ya Maendeleo (National Projects Management Information System – NPMIS); na

NA.	MHUSIKA	JUKUMU
		kubainisha maeneo ya kuboresha ya utekelezaji wa miradi ili kufikia malengo yaliyokusudiwa.
3.	Ofisi ya Taifa ya Takwimu	Kuendelea kuandaa miongozo ya ukusanyaji, uchambuzi na uchakataji wa takwimu za viashiria vinavyosaidia katika ufuatiliaji, tathmini na utoaji wa taarifa za utekelezaji wa Mpango pamoja na kuzijengea uwezo taasisi katika maeneo ya ukusanyaji, uchambuzi na uchakataji wa takwimu.
4.	Wizara, Idara Zinazojitegemea, Wakala wa Serikali, Taasisi na Mashirika ya Umma	Kuaandaa Mpango Kazi wa U&T; kufanya U&T pamoja na kuandaa taarifa za U&T kila robo mwaka, nusu mwaka na mwaka mzima; kuwasilisha Mpango Kazi na taarifa za utekelezaji Wizara ya Fedha na Mipango kupitia mfumo wa NPMIS; na kutenga rasilimali fedha na kuvijengea uwezo Vitengo vya Ufuatiliaji na Tathmini.
5.	Ofisi ya Rais – TAMISEMI,	Kuratibu na kutoa taarifa za ufuatiliaji na tathmini ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo katika ngazi ya Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa; Kupokea na kuchambua Mpango Kazi wa ufuatiliaji na tathmini, taarifa za utekelezaji wa miradi ya maendeleo katika kipindi cha kila robo mwaka, nusu mwaka na mwaka mzima kutoka Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa; na kuandaa taarifa jumuishi na kuiwasilisha Wizara ya Fedha na Mipango kupitia Mfumo wa NPMIS.
6.	Sekretarieti za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa (MSM)	Kuandaa Mpango Kazi wa ufuatiliaji na tathmini pamoja na kuandaa na kuwasilisha taarifa za utekelezaji wa miradi ya maendeleo OR-TAMISEMI katika kipindi cha kila robo mwaka, nusu mwaka na mwaka mzima; na kukusanya taarifa za ufuatiliaji kutoka katika Kamati za Maendeleo za Kata ambazo zitachambua taarifa mbalimbali kutoka katika Kamati za Maendeleo za Vijiji na Mitaa.
7.	Sekta Binafsi na Asasi za Kiraia	Kupitia umoja wao zitaandaa na kuwasilisha Wizara ya Fedha na Mipango taarifa muhimu za uwekezaji wa Sekta Binafsi na Asasi za kiraia ikibainisha thamani ya uwekezaji uliofanywa katika

NA.	MHUSIKA	JUKUMU
		mwaka 2023/24. Lengo ni kuiwezesha Serikali kufanya mapitio ya mifumo ya kisera, kisheria na kitaasisi ili kuboresha mazingira ya uwekezaji nchini.

SURA YA SITA

VIHATARISHI NA MIKAKATI YA KUKABILIANA NAVYO

6.1. Utangulizi

Malengo ya utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24 yanaweza yasifikiwe kama ilivyopangwa ikiwa vihatarishi na mikakati ya kukabiliana navyo haitabainishwa na kutekelezwa sanjari kupitia mipango ya Serikali. Vihatarishi vinaweza kusababisha mradi kutotekelezwa, kutekelezwa chini ya kiwango, kuongezeka gharama au kutokamilika kwa wakati. Ili kuhakikisha malengo ya Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24 yanafikiwa kwa ufanisi, maandalizi ya Mapendekezo ya Mpango yamezingatia Mwongozo wa Kuandaa Mfumo wa Usimamizi wa Vihatarishi katika Sekta ya Umma wa Mwaka 2012, ambapo Serikali itahakikisha utekelezaji wa Mpango utakwenda sambamba na utekelezaji wa mikakati ya kukabiliana na vihatarishi vinavyoweza kujitokeza. Aidha, vihatarishi vinavyoweza kuukabili Mpango wa Maendeleo wa Taifa wa Mwaka 2023/24 vimegawanyika katika makundi makuu mawili (2). Makundi hayo ni vihatarishi vya ndani vitakavyotokana na utendaji au mifumo ya Serikali na vihatarishi vya nje vitakavyotokana na masuala yaliyoko nje ya udhibiti wa Serikali.

6.2. Vihatarishi vya Ndani na Nje na Mikakati ya Kukabiliana Navyo

Vihatarishi vya Ndani Hivi ni vihatarishi ambavyo nchi ina uwezo wa kuvizuia kutokea. Vihatarishi hivyo ni pamoja na: Ufinyu wa rasilimali fedha kwa ajili ya kugharamia utekelezaji wa miradi ya maendeleo; ushiriki mdogo wa sekta binafsi katika kutekeleza mipango ya maendeleo; upotevu wa mapato ya Serikali yanayotokana na biashara mtandao; mabadiliko ya viwango vya riba katika soko la fedha la ndani; uharibifu wa mazingira kutokana na shughuli za binadamu; vitendo vya rushwa na ubadhilifu wa rasilimali. Serikali ina uwezo wa kudhibiti kutokea au kukabili athari za vihatarishi hivi kupitia utekelezaji wa mikakati iliyopendekezwa.

Vihatarishi vya Nje: Hivi ni vihatarishi ambavyo nchi haina uwezo wa kuvizuia kutokea. Vihatarishi hivyo ni pamoja na: Mabadiliko ya tabianchi, majanga ya asili na magonjwa ya mlipuko; Mdororo na Mitikisiko ya Kiuchumi duniani; kuongezeka kwa kiwango cha riba katika masoko ya kimataifa; Migogoro na hali ya siasa isiyo imara ya nchi jirani, kikanda na kimataifa; na Kuongozeka kwa kasi ya mabadiliko ya teknolojia. Mikakati ya kukabiliana na vitaharishi hivi ipo ndani ya uwezo wa Serikali. Serikali haina udhibiti wa kutokea kwa vihatarishi bali ina uwezo wa kupunguza athari zitakazosababishwa kupitia utekelezaji wa mikakati iliyopendekezwa.

Uchambuzi wa vihatarishi vya ndani na nje pamoja na mikakati ya kukabiliana navyo umeainishwa katika **Jedwali Na. 6.1 (a)** na **Jedwali Na. 6.1 (b).**

Jedwali 6.1 (a): Vihatarishi vya Ndani na Mikakati ya Kukabiliana Navyo

NA.	KIHATARISHI	ATHARI	MIKAKATI
1.	Ufinyu wa rasilimali fedha kwa ajili ya kugharamia utekelezaji wa miradi ya maendeleo.	(i) Kutokutekelezwa kwa mradi au mradi kutekelezwa kwa kasi ndogo na hivyo kutokamilika kwa wakati (ii) Kuchelewa kwa upatikanaji wa huduma zilizotarajiwa	(i) Kuimarisha sera za ukusanyaji na usimamizi wa mapato ikiwemo kuhakikisha kila mfanyabiashara anatoa risiti ya kielektroniki anapouza na mnunuzi anadai risiti anaponunua bidhaa au huduma. (ii) Kuongeza wigo wa walipa kodi kwa kuhamasisha sekta isiyo rasmi kujumuishwa katika mfumo rasmi wa ulipaji kodi. (iii) Kuendelea kusimamia Mfumo wa Serikali wa Kielektroniki wa Ukusanyaji wa Mapato (Government Electronic Payment Gateway - GePG) ili kurahisisha ulipaji na kudhibiti upotevu wa mapato (iv) Kutekeleza miradi ya maendeleo kwa utaratibu wa PPP (v) Kuimarisha utekelezaji wa miradi ya kimkakati yenye kuongeza mapato ya Mamlaka za Serikali za Mitaa (vi) Kuimarisha sekta ya fedha na kuendeleza soko la fedha la ndani

NA.	KIHATARISHI	ATHARI	MIKAKATI
			(domestic debt market) ili kuwezesha upatikanaji wa mikopo (vii) Kupata fedha kupitia mikopo yenye masharti nafuu na mikopo ya kibiashara (viii) Matumizi ya Vyanzo Mbadala vya ugharamiaji wa utekelezaji wa mradi na Bunifu.
2.	Ushiriki mdogo wa Sekta binafsi katika kutekeleza mipango ya maendeleo	(i) Uwekezaji mdogo wa Sekta binafsi katika miradi ya kimkakati (ii) Kasi ndogo ya utekelezaji wa miradi kutokana na uhaba wa mitaji, teknolojia na mazingira duni ya kufanya biashara	(i) Kufanya majadiliano na Sekta binafsi ili kuweka mikakati ya kutatua changamoto zinazowakabili (ii) Kuendelea kuboresha mazingira wezeshi ya biashara ili kuvutia uwekezaji katika maeneo yanayofaa kwa Sekta binafsi (iii) Kuziwezesha kifedha taasisi za Serikali kupitia Mfuko wa Uwezeshaji wa Ubia kati ya Sekta ya Umma na Sekta Binafsi kufanya upembuzi yakinifu kwa miradi ya PPP na kuiuza kwa Sekta Binafsi kwa ajili ya uwekezaji
3.	Upotevu wa mapato ya Serikali yanayotokana na biashara ya mtandaoni	(i) Kupungua kwa mapato ya Serikali (ii) Kasi ndogo ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo	(i) Serikali kuandaa Mkakati wa kuwezesha ukusanyaji wa kodi katika uchumi wa Kidigitali (ii) Kupitia mifumo ya kisheria iliyopo ili

NA.	KIHATARISHI	ATHARI	MIKAKATI
			kudhibiti upotevu wa mapato yatokanayo na biashara mtandao (iii) Kuongeza na kuimarisha matumizi ya TEHAMA katika ukusanyaji wa mapato.
4.	Mabadiliko ya viwango vya riba katika soko la fedha	(i) Kuongezeka kwa matumizi ya malipo ya riba na nakisi ya bajeti; (ii) Serikali kutumia fedha kutoka kwenye vifungu vingine vya bajeti kugharamia malipo ya riba; na (iii) Sekta binafsi kutofikia malengo ya mikopo na hivyo kupungua kwa shughuli za kiuchumi na kusababisha Serikali kukosa mapato.	(i) Kuendelea kutekeleza Sera zitakazowezesha viwango vya riba kuwa himilivu; (ii) Kuimarisha ukusanyaji wa mapato ya ndani na kudhibiti matumizi yasiyo ya lazima ili kupunguza utegemezi katika misaada na mikopo kutoka nje; na (iii) Kuendeleza soko la fedha la ndani.
5.	Uharibifu wa Mazingira kutokana na shughuli za binadamu.	(i) Kubadilika kwa hali ya hewa na kusababisha uharibifu wa miundombinu kutokana na mvua nyingi; (ii) Kutoweka kwa bioanuai; (iii) Kuongezeka kwa gharama za utoaji wa huduma za afya kutokana na kuongezeka kwa magonjwa yanayotokana na uharibifu wa mazingira; (iv) Kuongezeka kwa gharama za kurejesha mazingira katika hali ya awali na hivyo kuathiri utekelezaji wa miradi	(i) Kuelimisha wananchi kuhusu umuhimu wa kuhifadhi mazingira ili kuthibiti uharibifu wa miundombinu unaotokana na uharibifu wa mazingira; (ii) Kutunza na kurejesha uoto wa asili na bioanuai; (iii) Kuendelea kuimarisha kamati za usimamizi wa mazingira katika maeneo ya vyanzo vya maji na misitu ili kudhibiti athari za uharibifu wa mazingira (iv) Kusimamia miongozo na

NA.	KIHATARISHI	ATHARI	MIKAKATI
		iliyopangwa; na (v) Kupungua kwa uzalishaji wa mazao na bidhaa viwandani.	kanuni za usimamizi wa mazingira; na (v) Kuhamasisha wananchi kupunguza matumizi ya kuni na mkaa.
6.	Vitendo vya rushwa na ubadhilifu wa rasilimali	(i) Upotevu wa fedha za umma; (ii) Miradi kutekelezwa bila kuzingatia ubora; (iii) Kuongezeka kwa muda na gharama za utekelezaji wa miradi; na (iv) Kasi ndogo ya ukuaji wa sekta binafsi katika kutekeleza miradi ya Maendeleo.	(i) Kuendelea kuimarisha mapambano dhidi ya rushwa ikijumuisha kuchukua hatua za kisheria kwa wanaobainika kuhusika na vitendo vya rushwa; (ii) Kuimarisha shughuli za ufuatiliaji na tathmini ya miradi; (iii) Serikali kuendelea kuweka mazingira wezeshi ya biashara yaliyoboreshwa na yenye uwazi ili kuruhusu sekta binafsi kushamiri na kurasimisha sekta isiyo rasmi; na (iv) Kuimarisha mfumo wa utoaji motisha kwa watoaji taarifa zinazohusiana na rushwa.
7.	Uhalifu wa kimtandao wa mifumo ya Serikali	(i) Kuharibiwa kwa mifumo ya kielektroniki ya Serikali; na (ii) Upotevu wa mapato na taarifa.	(i) Kusimamia utekelezaji wa Sera ya Udhibiti wa Mifumo ya Kielektroniki ya Usimamizi wa Fedha za Umma; (ii) Kuimarisha usimamizi na udhibiti wa mifumo ya taarifa ya kielektroniki ya Serikali; na (iii) Kuimarisha usalama wa maeneo ya kuhifadhia

NA.	KIHATARISHI	ATHARI	MIKAKATI
			kumbukumbu mbalimbali (Data recovery sites).

Jedwali 6.1 (b): Vihatarishi vya Nje na Mikakati ya Kukabiliana Navyo

NA.	KIHATARISHI	ATHARI	MIKAKATI
1.	Mabadiliko ya tabianchi, majanga ya asili na magonjwa ya mlipuko	(i) Kupungua kwa kasi ya ukuaji wa uchumi; (ii) Kuathiri mapato ikiwemo mapato ya kodi yatokanayo na kipato; (iii) Kuelekezwa raslimali fedha katika kukabiliana na majanga na magonjwa ya mlipuko badala ya kuelekezwa kwenye miradi ya maendeleo kama ilivyokusudiwa; (iv) Kupungua kwa uzalishaji wa mazao na bidhaa viwandani; (v) Kuongezeka kwa gharama za uzalishaji na bidhaa; (vi) Kuongezeka kwa mfumuko wa bei; na (vii) Kuathiri ikolojia	(i) Kuboresha mifumo ya kuzuia na kukabiliana na majanga; (ii) Kufanya mapitio ya utekelezaji wa miradi ili kukabiliana na athari zilizojitokeza; (iii) Kuimarisha mifuko ya maafa; (iv) Kuimarisha mbinu za kukabiliana na kuendana na mabadiliko ya tabianchi; (v) Kutekeleza na kuendelea kuridhia itifaki za kimataifa kuhusu utunzaji wa mazingira na mabadiliko ya Tabianchi; na (vi) Kuimarisha utekelezaji wa Sera ya Taifa ya Mazingira ya Mwaka 2021.
2.	Mdororo na mtikisiko wa uchumi duniani	(i) Kupungua kwa mikopo na misaada kutoka kwa Washirika wa Maendeleo; (ii) Kupungua kwa mauzo ya bidhaa nje ya nchi; (iii) Kupungua kwa akiba ya fedha za kigeni; (iv) Kupungua kwa uwekezaji kutoka nje ya nchi; (v) Kuongezeka kwa bei za	(i) Serikali kuandaa mikakati ya kisera ili kukabiliana na mabadiliko ya kiuchumi yanayoweza kutokea duniani; (ii) Serikali kuendelea kuhamasisha ujenzi wa viwanda vinavyotumia malighafi zinazopatikana ndani ya nchi na

NA.	KIHATARISHI	ATHARI	MIKAKATI
		bidhaa muhimu katika soko la dunia zikiwemo bidhaa za nishati ya mafuta, malighafi za viwandani, pembejeo na vifaa vya ujenzi; na (vi) Kuongezeka kwa gharama za kukopa.	kuzalisha bidhaa zinazotumiwa na watu wengi nchini; (iii) Kuongeza akiba ya bidhaa za nishati ya mafuta, na (iv) Kuimarisha ubora wa bidhaa zinazozalishwa nchini ili kuhimili ushindani katika masoko ya kimataifa.
3.	Migogoro na hali ya siasa isiyo imara ya nchi jirani, kikanda na kimataifa.	(i) Kuongezeka kwa gharama za utekelezaji wa miradi hususan inayotumia vifaa kutoka nje; (ii) Kupungua kwa uwekezaji wa mitaji ya kigeni ya moja kwa moja; (iii) Kupanda kwa bei ya bidhaa muhimu katika soko la dunia kama mafuta, mashine na mitambo; (iv) Kupungua kwa mikopo na misaada kutoka nje; na (v) Kukosekana kwa masoko nje ya nchi kwa ajili ya kuuza bidhaa zinazozalishwa nchini.	(i) Kuweka mazingira wezeshi kwa wawekezaji wa viwanda vinavyozalisha bidhaa kwa kutumia teknolojia na malighafi za ndani ili kupunguza uagizaji wa bidhaa kutoka nje; (ii) Kuendelea kuimarisha mifumo ya utatuzi wa migogoro kwa njia ya majadiliano kupitia Jumuiya za Kikanda na Kimataifa ili kuzuia matukio yanayoweza kuhatarisha amani kikanda na kimataifa; (iii) Kujenga uwezo wa nchi kushiriki katika majadiliano ya kikanda na kimataifa kwa lengo la kupunguza athari za migogoro itokanayo na kuyumba kwa ushirikiano kati ya nchi na nchi; na (iv) Kuendelea kuimarisha ushirikiano na nchi Jirani, kikanda na kimataifa ili

NA.	KIHATARISHI	ATHARI	MIKAKATI
			kukuza masoko kwa ajili ya bidhaa zinazozalishwa viwandani.
4.	Kuongozeka kwa kasi ya mabadiliko ya teknolojia	(i) Mifumo ya kisheria, kisera, na kitaasisi iliyopo kutoendana na mabadiliko ya teknolojia hivyo kuongezeka kwa gharama za uwekezaji katika mifumo ya teknolojia mpya; (ii) Uhitaji wa zana zinazoendana na teknolojia mpya na hivyo kuongeza gharama za utekelezaji wa miradi; na (iii) Kupungua kwa uwezo wa kiushindani katika soko la kikanda na kimataifa.	(i) Kuendelea kuboresha mifumo ya kisheria, kisera na kitaasisi ili iendane na mabadiliko ya teknolojia; na (ii) Kuendelea kuimarisha mikakati ya kuongeza ujuzi, uhawilishaji wa teknolojia na kuhamasisha ubunifu wa teknolojia kwa wataalam wa ndani.

Kiambatisho A: Miradi Iliyofuatiliwa katika Mwaka 2021/22 na Robo ya Kwanza ya Mwaka 2022/23

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
1.	Elimu	Ujenzi wa Chuo cha Ualimu Ngorongoro	Arusha
2.	Ujenzi	Ujenzi wa barabara ya Makutano – Natta - Mugumu/Loliondo - Mto Wa Mbu (km 338)	Arusha
3.	Utawala Bora	Ujenzi wa jengo la utawala la Halmashauri ya Jiji la Arusha	Arusha
4.	Uchukuzi	Uboreshaji kiwanja cha Ndege Arusha	Arusha
5.	Uchukuzi	Ukarabati wa Njia Kuu za Reli (Dar es salaam – Tanga – Arusha)	Arusha
6.	Elimu	Ujenzi wa bweni la wasichana katika Chuo cha Ufundi Arusha – ATC	Arusha
7.	Maji	Ujenzi wa Maji Mageri (Vijiji 8)	Arusha
8.	Uchukuzi	Ujenzi wa Reli ya Kati kwa *Standard Gauge*	Dar es Salaam, Morogoro, Dodoma, Singida, Tabora, Shinyanga na Mwanza
9.	Uchukuzi	Kufufua Shirika la Ndege Tanzania (ATCL)	Dar es Salaam
10.	Ujenzi	Ujenzi wa Miundombinu ya Mabasi yaendayo Haraka (BRT) - Awamu ya II	Dar es Salaam
11.	Viwanda	Maeneo Maalum ya Uwekezaji Kwa Mauzo ya Nje (EPZ)	Dar es Salaam
12.	Ujenzi	Barabara za Kupunguza Msongamano jijini Dar es Salaam (Km 138.5): Ujenzi wa barabara ya Goba – Matosa - Temboni (Km 7), sehemu ya kwanza (km 1)	Dar es Salaam
13.	Ujenzi	Ujenzi wa daraja la Tanzanite (Km 1.03) na barabara unganishi (km 5.5)	Dar es Salaam
14.	Utawala Bora	Mradi wa Ujenzi na Ukarabati wa Jengo la Ofisi ya Magereza – Ukonga, dar es salaam	Dar es Salaam
15.	Elimu	Mamlaka ya Elimu Tanzania – TEA	Dar es Salaam
16.	Elimu	Mradi wa Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kishiriki cha Elimu Dar es Salaam – DUCE	Dar es Salaam
17.	Miundombinu	Mradi wa Uendelezaji wa jiji la Dar es Salaam-	Dar es Salaam

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
		DMDP	
18.	Uchukuzi	Mradi wa Uboreshaji wa bandari ya Dar es Salaam – DMGP	Dar es Salaam
19.	Biashara	Ujenzi wa soko la kisasa Kibada (Kigamboni)	Dar es Salaam
20.	Utawala Bora	Ujenzi wa Ofisi na Makazi Tanzania Bara – Ujenzi wa Jengo la Ofisi ya Mkurugenzi Kigamboni	Dar es Salaam
21.	Utawala Bora	Ujenzi na Ukarabati wa Nyumba za Serikali – Nyumba za Viongozi	Dar es Salaam
22.	Ujenzi	Ujenzi na Ukarabati wa Maegesho ya Vivuko (Magogoni na Kigamboni) jijini Dar es Salaam	Dar es Salaam
23.	Afya	Mradi wa Ujenzi wa Jengo la Mama na Mtoto katika Hospitali ya Mwananyamala	Dar es Salaam
24.	Afya	Mradi wa Ujenzi wa Jengo la Wodi binafsi - Hospitali ya Taifa ya Muhimbili	Dar es Salaam
25.	Nishati	Mradi wa Usambazaji wa Gesi asilia katika mkoa wa Dar es Salaam	Dar es Salaam
26.	Utawala Bora	Upanuzi wa huduma za zimamoto na uokoaji	Dodoma
27.	Mawasiliano	Upanuzi wa usikivu wa Shirika la Utangazaji Tanzania (TBC) – Dodoma	Dodoma
28.	Utawala Bora	Ujenzi wa jengo la ofisi ya Uhamiaji Makao Makuu Dodoma	Dodoma
29.	Afya	Ujenzi wa Hospitali za wilaya – Halmashauri ya wilaya ya Kondoa	Dodoma
30.	Utawala Bora	Ujenzi wa Jengo la Halmashauri ya Wilaya Kondoa	Dodoma
31.	Maji	Ujenzi wa bwawa la Farkwa na mfumo wa kutibu maji	Dodoma
32.	Uchukuzi	Ununuzi wa rada, vifaa vya hali ya hewa na ujenzi wa miundombinu ya hali ya hewa	Dodoma
33.	Kilimo	Kuongeza uhifadhi wa nafaka	Dodoma
34.	Uvuvi	Kujenga Kituo cha Kuendeleza Ukuzaji Viumbe Maji Rubambagwe – Chato	Geita
35.	Ujenzi	Ujenzi wa Kiwanja cha Ndege cha Geita – Chato	Geita
36.	Elimu	Ujenzi wa Chuo cha Mafunzo ya Ufundi Stadi (VETA) – Chato	Geita
37.	Viwanda	Uendelezaji wa Miundombinu ya SIDO – Geita	Geita

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
38.	Utawala Bora	Ujenzi wa Jengo la Ofisi ya Mkuu wa Mkoa – Geita	Geita
39.	Utawala Bora	Ujenzi wa Ofisi ya Mkoa ya Uhamiaji – Geita	Geita
40.	Afya	Hospitali ya Rufaa ya Mkoa wa Geita	Geita
41.	Utawala Bora	Ujenzi wa Ofisi na Makazi ya Askari Tanzania	Geita
42.	Madini	Kituo cha Mfano cha Uchenjuaji Madini ya Dhahabu kwa ajili ya Wachimbaji Wadogo – Lwamgasa.	Geita
43.	Elimu	Upanuzi na ukarabati wa Chuo Kikuu Kishiriki cha Elimu Mkwawa – MUCE	Iringa
44.	Uchukuzi	Upanuzi na Ukarabati wa Kiwanja cha Ndege – Iringa	Iringa
45.	Afya	Uboreshaji wa Hospitali za rufaa za Mikoa - Hospitali ya rufaa ya mkoa wa Iringa	Iringa
46.	Elimu	Ujenzi wa Chuo cha Mafunzo ya Ufundi Stadi na Huduma – Kagera	Kagera
47.	Viwanda	Uendelezaji wa Miundombinu ya SIDO – Bukoba	Kagera
48.	Afya	Ujenzi wa Jengo la Mionzi Katika Kituo cha Afya cha Zamzam	Kagera
49.	Ujenzi	Ujenzi wa Daraja la Kitengule	Kagera
50.	Afya	Ukarabati wa Chuo cha Afya Kagemu	Kagera
51.	Elimu	Ukarabati wa Maktaba Kuu ya Mkoa Wa Kagera	Kagera
52.	Afya	Hospitali ya Rufaa ya Mkoa Wa Katavi	Katavi
53.	Elimu	Mradi wa Ujenzi wa Bweni la Wasichana Shule ya Sitalike	Katavi
54.	Madini	Mradi wa Usimamizi Rasilimali Madini	Katavi
55.	Maji	Ujenzi wa Bwawa la Maji Kijiji cha Nsenkwa	Katavi
56.	Maji	Mradi wa Maji Shankala	Katavi
57.	Maji	Mradi wa Maji Kijiji cha Vikonge	Katavi
58.	Uchukuzi	Ununuzi wa Rada, Vifaa na Ujenzi Wa Miundombinu ya Hali ya Hewa Mkoa wa Katavi	Katavi
59.	Utawala Bora	Mahakama ya Wilaya Tanganyika	Katavi
60.	Maji	Programu ya Ujenzi wa Miundombinu ya Maji Mkoa Wa Kigoma	Kigoma
61.	Uchukuzi	Uboreshaji wa Bandari-Ziwa Tanganyika	Kigoma

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
		(Kigoma)	
62.	Afya	Ujenzi wa Ukarabati wa Hospitali ya Rufaa ya Mkoa Wa Kigoma	Kigoma
63.	Utawala Bora	Uimarishaji wa Mashamba ya Magereza	Kigoma
64.	Ujenzi	Ujenzi wa Barabara ya Kabingo - Kasulu - Manyovu (Km 260.6)	Kigoma
65.	Ujenzi	Ukarabati na Upanuzi wa Kiwanja cha Ndege Kigoma	Kigoma
66.	Nishati	Kuzalisha Nishati Jadidifu Kigoma	Kigoma
67.	Ujenzi	Ujenzi wa Barabara ya Kigoma – Kidahwe – Uvinza -Kaliua – Tabora (km 389.7)	Kigoma
68.	Viwanda	Mradi wa Kufufua Kiwanda cha KMTC	Kilimanjaro
69.	Viwanda	Kiwanda cha Ngozi cha Himo – Kilimanjaro	Kilimanjaro
70.	Viwanda	Kiwanda cha Sukari - TPC Moshi Limited	Kilimanjaro
71.	Viwanda	Kiwanda cha Kilimanjaro Industrial Development Trust (KIDT) - Tawi la Same	Kilimanjaro
72.	Viwanda	Kiwanda cha Kilimanjaro Biochem Co. Ltd	Kilimanjaro
73.	Viwanda	Mradi wa Uendeshaji wa Kiwanda cha Imara Furniture	Kilimanjaro
74.	Elimu	Ukarabati wa Maktaba ya Mkoa	Kilimanjaro
75.	Afya	Hospitali ya Magonjwa Ambukizi Kibong'oto – Kilimanjaro	Kilimanjaro
76.	Afya	Hospitali ya Rufaa Kanda ya Kaskazini – KCMC	Kilimanjaro
77.	Viwanda	Kiwanda cha Uzalishaji wa Saruji Moshi Cement Ltd- Kilimanjaro	Kilimanjaro
78.	Uchukuzi	Mradi wa Rada ya Kuongozea Ndege Za Kiraia – KIA	Kilimanjaro
79.	Viwanda	Kiwanda cha Kutengeneza Magunia ya Mkonge- Moshi	Kilimanjaro
80.	Viwanda	Kiwanda cha Ngozi Moshi (Moshi Leather Industrial Ltd)	Kilimanjaro
81.	Afya	Hospitali ya Rufaa ya Mkoa Kilimanjaro – Mawenzi	Kilimanjaro
82.	Viwanda	Kiwanda Cha Bia Cha Serengeti – Kilimanjaro	Kilimanjaro
83.	Uvuvi	Mradi wa Ujenzi wa Bandari ya Uvuvi Kilwa	Lindi
84.	Maji	Mradi Wa Maji Mkutano	Lindi
85.	Maji	Ujenzi wa Mradi wa Maji Mchangani	Lindi

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
86.	Maji	Mradi wa Maji Makanjiro - Ruangwa	Lindi
87.	Maji	Mradi wa Maji Kiwawa	Lindi
88.	Maji	Mradi wa Maji Marendego	Lindi
89.	Nishati	Mradi wa Usambazaji wa Gesi Asilia Mikoa ya Dar Es Salaam, Mtwara, Lindi Na Pwani (Lindi)	Lindi
90.	Ujenzi	Barabara ya Nachingwea - Ruangwa - Nanganga (km 106): LOT 2 Ruangwa - Nanganga (km 53.2)	Lindi
91.	Utawala Bora	Mradi wa Ujenzi wa Ofisi Za Uhamiaji Mkoa wa Lindi	Lindi
92.	Ujenzi	Ujenzi wa Daraja la Magara (Mita 84) na barabara Unganishi (Km 5.2)	Manyara
93.	Afya	Uboreshaji wa Hospitali za Rufaa za Mikoa - Hospitali ya Mkoa wa Manyara	Manyara
94.	Utawala Bora	Ujenzi wa Ofisi ya Uhamiaji ya Mkoa wa Manyara	Manyara
95.	Madini	Ujenzi wa Soko la Madini – Mirerani	Manyara
96.	Maji	Uendelezaji wa Miundombinu ya Maji Darakuta – Magugu – Mwada	Manyara
97.	Utawala Bora	Jengo la Mahakama ya Wilaya ya Bunda	Mara
98.	Ujenzi	Ujenzi wa Barabara ya Nyamuswa – Bunda – Kisorya – Nansio (km 121.9)	Mara
99.	Afya	Mradi wa kuboresha Hospitali ya Rufaa ya Mkoa wa Mara – Kwangwa	Mara
100.	Elimu	Programu ya Lipa Kulingana na Matokeo katika Sekta ya Elimu (EP4R)	Mara
101.	Elimu	Ujenzi wa Chuo cha Ufundi Stadi (VETA) cha Wilaya ya Butiama kupitia programu ya ESPJ	Mara
102.	Ustawi wa Jamii	Ujenzi na upanuzi wa Chuo cha Maendeleo ya Wananchi (FDC)	Mara
103.	Maji	Usambazaji maji katika Manispaa ya Musoma na vijiji 21 vya Wilaya ya Butiama	Mara
104.	Maji	Usambazaji maji wa Mugango - Kiabakari – Butiama	Mara
105.	Utawala Bora	Ujenzi wa majengo mawili ya ghorofa tatu kwa ajili ya makazi ya askari polisi Manispaa ya Musoma	Mara

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
106.	Viwanda	Kiwanda cha kuchakata kahawa cha Northern Highlands Coffee Company Limited - Tarime	Mara
107.	Viwanda	Kiwanda cha Kusindika Alizeti – Rorya	Mara
108.	Viwanda	Kiwanda cha Kuchakata Samaki Manispaa ya Musoma	Mara
109.	Biashara	Ujenzi wa Soko la Kisasa Tarime	Mara
110.	Maji	Mradi wa Maji Suguti/Kisenyi/Kwikonero	Mara
111.	Maji	Mradi wa Maji – Iramba	Mara
112.	Maji	Ukarabati wa Mradi wa Maji Kenyana - Nyamitita	Mara
113.	Maji	Mradi wa Uboreshaji wa Huduma ya Maji Bunda	Mara
114.	Maji	Ujenzi wa Jengo la Utawala Tarime Mji	Mara
115.	Utawala Bora	Ujenzi wa Kituo cha Polisi Daraja A – Tarime Rorya, Mara	Mara
116.	Utawala Bora	Mradi wa Ujenzi wa Ofisi Ya Kamanda wa Polisi Mkoa wa Mara	Mara
117.	Utawala Bora	Ujenzi wa Mahakama ya Wilaya Butiama	Mara
118.	Afya	Uboreshaji wa Hospitali za Rufaa za Mikoa - Hospitali ya Rufaa ya Mkoa wa Mbeya	Mbeya
119.	Afya	Uboreshaji wa Hospitali ya Rufaa ya Kanda ya Nyanda za Juu Kusini – Mbeya	Mbeya
120.	Elimu	Uboreshaji wa Chuo Kikuu cha Sayansi na Teknolojia Mbeya – MUST	Mbeya
121.	Ujenzi	Ujenzi wa Barabara ya Igawa – Songwe - Tunduma na Mchepuo wa Mbeya (Uyole – Songwe)	Mbeya
122.	Utawala Bora	Ujenzi wa jengo la Utawala la Halmashauri ya Wilaya ya Busekelo	Mbeya
123.	Maendeleo ya Jamii	Ukarabati wa Chuo cha Maendeleo ya Wananchi – Nzovwe FDC	Mbeya
124.	Elimu	Ujenzi wa Chuo cha VETA cha Wilaya ya Chunya	Mbeya
125.	Mawasiliano	Anuani za Makazi na Postikodi	Mbeya
126.	Ujenzi	Ujenzi wa barabara ya Mbeya – Makongolosi - Manyoni (Km 528) – Kipande cha Mbeya	Mbeya
127.	Elimu	Mpango wa Maendeleo wa Ustawi wa Taifa na Mapambano Dhidi ya UVIKO 19 (Tanzania	Mikoa yote Tanzania Bara

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
		COVID-19 Socio-Economic Response and Recovery Plan - TCRP) - Vyumba vya madarasa	
128.	Ujenzi	Barabara ya Dumila – Kilosa – Mikumi (km 142) Sehemu ya Rudewa – Kilosa (km 24)	Morogoro
129.	Ujenzi	Barabara ya Kidatu – Ifakara (km 66.9	Morogoro
130.	Viwanda	Kiwanda Sukari Mkulazi - Mbigiri Estate	Morogoro
131.	Kilimo	Mradi wa Kuhimili Athari ya Mabadiliko ya Tabianchi Kupitia Mifumo Ya Ikolojia-Lukenge Irrigation Scheme	Morogoro
132.	Kilimo	Mradi wa Kudhibiti Sumukuvu Tanzania - Gairo, Morogoro	Morogoro
133.	Maendeleo ya Jamii	Mradi wa Ukarabati wa Vyuo vya Maendeleo Wananchi - Bigwa FDC, Morogoro	Morogoro
134.	Sheria	Ujenzi wa Mahakama ya Mwanzo - Mang'ula, Morogoro	Morogoro
135.	Habari	Upanuzi wa Usikivu wa Shirika la Utangazaji Tanzania – TBC	Morogoro
136.	Viwanda	Ujenzi wa Kiwanda cha Kuchakata Maziwa - Kingolwira	Morogoro
137.	Sheria	Ujenzi wa Jengo la Kituo Jumuishi cha Utoaji Haki - IJC Morogoro	Morogoro
138.	Utawala Bora	Ujenzi wa Ofisi ya Mkuu wa Wilaya Gairo	Morogoro
139.	Afya	Mradi wa Ujenzi wa Kituo cha Afya Mkunwa	Mtwara
140.	Afya	Mradi wa Ujenzi wa Jengo La Wagonjwa Mahututi (ICU)	Mtwara
141.	Afya	Mradi wa Ujenzi wa Hospitali ya Rufaa ya Kanda ya Kusini Mtwara	Mtwara
142.	Elimu	Mradi wa Ujenzi wa Shule ya Sekondari ya Mfano Likombe	Mtwara
143.	Kilimo	Ujenzi wa Ghala na Miundombinu Nanyumbu	Mtwara
144.	Maji	Mradi wa Maji - Chemchem	Mtwara
145.	Maji	Mradi wa Maji Namanjele - Njumbuli	Mtwara
146.	Maji	Mradi wa Maji Mkululu	Mtwara
147.	Maji	Mradi wa Maji Namatunu	Mtwara
148.	Maji	Mradi wa Maji Kilombero	Mtwara
149.	Maji	Mradi wa Chujio La Maji	Mtwara
150.	Nishati	Mradi wa Usambazaji wa Gesi Asilia Katika	Mtwara

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
		Mikoa ya Dar Es Salaam, Mtwara, Lindi na Pwani (Mtwara)	
151.	Ujenzi	Ujenzi na Upanuzi wa Kiwanja cha Ndege Mtwara	Mtwara
152.	Ujenzi	Ujenzi wa Daraja la Kigongo – Busisi (M 3,200) na Barabara Unganishi (Km 1.66)	Mwanza
153.	Kilimo	Mradi wa Kudhibiti Sumu Kuvu - Ujenzi wa Ghala na Miundombinu Wezeshi Katika Halmashauri ya Wilaya ya Buchosa	Mwanza
154.	Afya	Ujenzi wa Jengo la Mama na Mtoto Katika Hospitali ya Rufaa ya Mkoa Wa Mwanza - Sekou Toure	Mwanza
155.	Elimu	Upanuzi wa Chuo cha Mipango ya Maendeleo Vijijini (IRDP Expansion Program) – Kituo cha Mafunzo Kanda ya Ziwa Mwanza	Mwanza
156.	Uchukuzi	Mradi wa Rada ya Kuongozea Ndege za Kiraia – Mwanza	Mwanza
157.	Uchukuzi	Mradi wa Ujenzi na Ukarabati wa Meli	Mwanza
158.	Utawala Bora	Ujenzi wa Nyumba ya Makazi ya Kamanda wa Uhamiaji Mkoa wa Mwanza	Mwanza
159.	Viwanda	Uendelezaji wa Maeneo ya Viwanda vya Shirika La Maendeleo la Taifa – Mwanza	Mwanza
160.	Uchukuzi	Ujenzi wa Jengo la Abiria Katika Uwanja wa Ndege Mwanza	Mwanza
161.	Afya	Mradi wa Ujenzi Wa Hospitali ya Rufaa ya Mkoa wa Njombe Awamu ya Pili	Njombe
162.	Elimu	Mradi wa Chuo cha Maendeleo ya Wananchi Njombe	Njombe
163.	Maji	Mradi wa Maji Kijiji cha Nyombo	Njombe
164.	Maji	Mradi wa Maji Kibena Howard	Njombe
165.	Maji	Mradi wa Maji Igula	Njombe
166.	Ujenzi	Barabara ya Njombe – Makete – Isyonje (Km 157.4): Kipande Moronga – Makete (Km 53.5)	Njombe
167.	Utawala Bora	Mradi wa Ujenzi wa Mahakama ya Wilaya ya Njombe	Njombe
168.	Utawala Bora	Ujenzi wa Ofisi ya Mkuu wa Mkoa Njombe	Njombe
169.	Maji	Mradi wa Maji Idende - Unenamwa	Njombe
170.	Nishati	Mradi wa Kuzalisha Umeme kwa Kutumia Maji	Pwani

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
		wa Julius Nyerere - MW 2,115:	
171.	Viwanda	Mradi wa Uendelezaji wa Eneo Maalum la Uwekezaji Bagamoyo	Pwani
172.	Nishati	Ujenzi wa daraja jipya la Wami na barabara unganishi	Pwani
173.	Maji	Mradi wa bomba la kusafirisha maji kutoka Mlandizi (Ruvu juu) hadi Chalinze (kijiji cha Mboga)	Pwani
174.	Viwanda	Uwekezaji katika Kiwanda cha Kutengeneza chumvi neel kanth salt- Pwani	Pwani
175.	Viwanda	Kiwanda cha uzalishaji cha marumaru – Goodwill (t) Ceramic co. Ltd	Pwani
176.	Viwanda	Kiwanda cha kuchakata kahawa cha Rafiki Coffee Limited	Pwani
177.	Viwanda	Kiwanda cha kuzalisha Saruji cha Fortune Cement (t) Company Limited	Pwani
178.	Viwanda	Mradi wa kiwanda cha uzalishaji wa nyaya za mawasiliano (Fiber Optic Cables) cha Raddy Fiber Manufacturing Tanzania Ltd	Pwani
179.	Viwanda	Kiwanda cha uzalishaji wa Plasta bodi na poda ya gypsum –Kauf Gypsum Tanzania Limited	Pwani
180.	Viwanda	Eneo la Kongane ya Viwanda – TAMCO.	Pwani
181.	Afya	Uboreshaji wa Hospitali ya Rufaa ya Mkoa Wa Sumbawanga	Rukwa
182.	Maji	Mradi wa Maji Kanoge Ii	Rukwa
183.	Maji	Mradi wa Ujenzi wa Bwawa la Maji Ikozi	Rukwa
184.	Maji	Mradi wa Maji Msandamuungano	Rukwa
185.	Maji	Ujenzi wa Bwawa la Maji Kijiji cha Kalepula	Rukwa
186.	Maji	Ujenzi wa Bwawa la Maji Kilewani	Rukwa
187.	Maji	Mradi wa Maji Matai	Rukwa
188.	Maji	Mradi wa Maji Isale	Rukwa
189.	Maji	Mradi wa Maji Matala	Rukwa
190.	Maji	Mradi wa Maji Kasu	Rukwa
191.	Maji	Hospitali ya Wilaya ya Sumbawanga - MTOWISA	Rukwa
192.	Maji	Mradi wa Maji Muze Group	Rukwa
193.	Nishati	Mradi wa Usambazaji wa Umeme Vijijini	Rukwa

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
		(Awamu ya Pili ya Mradi wa Rea III) Katika Mkoa wa Rukwa	
194.	Ujenzi	Barabara ya Sumbawanga – Matai – Kasanga (Km 112)	Rukwa
195.	Elimu	Mradi wa Chuo cha Maendeleo Ya Wananchi Mputa	Ruvuma
196.	Elimu	Chuo cha Maendeleo ya Wananchi - Mbinga	Ruvuma
197.	Kilimo	Usimamizi Endelevu wa Rasilimali za Madini – SMMRP: Kituo cha Umahiri Songea	Ruvuma
198.	Kilimo	Mradi wa Ujenzi wa Ghala la Kudhibiti Sumukuvu	Ruvuma
199.	Kilimo	Mradi wa Kuongeza Thamani kwa Mazao ya Misitu – FORVAC (Ruvuma)	Ruvuma
200.	Maji	Mradi wa Maji Ruvumachini	Ruvuma
201.	Maji	Mradi wa Maji Mangamao	Ruvuma
202.	Maji	Mradi wa Maji Liuli Group	Ruvuma
203.	Maji	Mradi wa Maji Mabuni	Ruvuma
204.	Uchukuzi	Mradi wa Ukarabati na Ujenzi wa Kiwanja cha Ndege Songea	Ruvuma
205.	Ujenzi	Ujenzi wa Barabara Mbinga - Mbamba Bay kwa Kiwango cha Lami (Km 66)	Ruvuma
206.	Ujenzi	Ujenzi wa Barabara ya Kitai - Lituhi Km 84.5	Ruvuma
207.	Elimu	Ujenzi na Ukarabati wa Chuo Cha Ualimu Shinyanga	Shinyanga
208.	Afya	Kuboresha Hospitali za Rufaa za Mikoa - Hospitali ya Rufaa Shinyanga	Shinyanga
209.	Maendeleo ya Jamii	Ukarabati wa Vyuo vya Maendeleo Wananchi - FDC	Shinyanga
210.	Elimu	Upanuzi na Ukarabati wa Chuo Kikuu cha Ushirika Moshi Kampasi ya Kizumbi – Shinyanga	Shinyanga
211.	Utawala Bora	Ujenzi wa Ofisi za Mikoa za Uhamiaji – Ofisi ya Kamanda wa Uhamiaji Mkoa wa Shinyanga	Shinyanga
212.	Kilimo	Mradi wa Kuongeza Uwezo wa Kuhifadhi – Shinyanga	Shinyanga
213.	Nishati	Mradi wa Njia ya Kusafirisha Umeme wa Msongo wa KV 400 Iringa – Singida – Shinyanga (BTIP II)	Shinyanga

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
214.	Uchukuzi	Mradi wa Kiwanja cha Ndege Shinyanga	Shinyanga
215.	Viwanda	Kiwanda cha *Jambo Food Products Limited*.	Shinyanga
216.	Utawala Bora	Ujenzi wa Ofisi ya Mkuu wa Mkoa wa Simiyu	Simiyu
217.	Kilimo	Mradi wa kudhibiti Sumukuvu - Itilima	Simiyu
218.	Utawala Bora	Ujenzi wa nyumba mbili za makazi ya askari polisi Wilaya ya Meatu	Simiyu
219.	Ujenzi	Ujenzi wa barabara ya Mwigumbi – Maswa – Bariadi – Lamadi (km 121.9)	Simiyu
220.	Viwanda	Ujenzi wa viwanda vya chaki na vifungashio katika Halmashauri ya Wilaya ya Maswa.	Simiyu
221.	Elimu	Ujenzi wa Vyumba Vya Madarasa Biashara Sekondari (EP4R)	Simiyu
222.	Elimu	Ujenzi Wa Vyumba vya Madarasa Bariadi Sekondari ((EP4R)	Simiyu
223.	Kilimo	Mradi wa Kudhibiti Sumukuvu	Simiyu
224.	Maji	Mradi wa Maji Nyamalapa	Simiyu
225.	Maji	Mradi wa Maji Lamadi – Mkula	Simiyu
226.	Maji	Mradi wa Maji Ngulyati – Nyamswa	Simiyu
227.	Maji	Mradi wa Uboreshaji wa Huduma za Maji – Maswa	Simiyu
228.	Ujenzi	Barabara ya Maswa Bypass (Km 11.3)	Simiyu
229.	Utawala Bora	Ujenzi wa Kituo cha Polisi Daraja B – Bariadi - Simiyu	Simiyu
230.	Maendeleo ya Jamii	Ukarabati wa vyuo vya Maendeleo ya Wananchi – FDC	Singida
231.	Ujenzi	Ujenzi wa barabara ya Mbeya – Makongolosi - Manyoni (KM 528) – Kipande cha Manyoni	Singida
232.	Nishati	Ujenzi wa njia ya Umeme wa Msongo wa kV 400 kutoka Singida - Arusha - Namanga (KTPIP) – kituo cha kupoza umeme wa kV 400	Singida
233.	Uchukuzi	Ujenzi wa Kiwanja cha Ndege cha Kimataifa Songwe	Songwe
234.	Ujenzi	Ujenzi wa barabara ya Mpemba - Isongole (Km 51.2)	Songwe
235.	Afya	Uboreshaji wa Hospitali za Rufaa za Mikoa - Hospitali ya Rufaa ya Mkoa wa Songwe	Songwe
236.	Nishati	Mradi wa Ujenzi wa Bomba la Mafuta Ghafi Afrika Mashariki (EACOP)	Tabora

NA.	SEKTA	JINA LA MRADI	MKOA
237.	Kilimo	Kudhibiti Sumukuvu – Halmashauri ya Wilaya ya Nzega	Tabora
238.	Elimu	Ukarabati wa Jengo la Maktaba ya Mkoa wa Tabora	Tabora
239.	Ujenzi	Ujenzi wa Barabara ya Tabora - Ipole - Koga - Mpanda (km 365.98)	Tabora
240.	Ujenzi	Ujenzi wa Barabara ya Tabora – Nyahua – Chaya (km 170), Kipande cha Nyahua - Chaya (km 85.4)	Tabora
241.	Uchukuzi	Ukarabati Wa Majengo ya Mamlaka ya Hali ya Hewa, Tabora	Tabora
242.	Viwanda	Ujenzi wa Kiwanda cha Kuchakata na Kufungasha Mazao ya Nyuki – Sikonge	Tabora
243.	Ujenzi	Upanuzi wa Kiwanja cha Ndege Tabora	Tabora
244.	Ujenzi	Ujenzi Wa Barabara ya Tanga – Pangani - Makurunge (km 256)	Tanga
245.	Uchukuzi	Mradi wa Uboreshaji wa Bandari ya Tanga	Tanga
246.	Uchukuzi	Mradi wa Ufufuaji wa Njia ya Reli ya Tanga - Arusha (km 437)	Tanga
247.	Viwanda	Kiwanda cha Kusindika Chai - Mponde	Tanga
248.	Ujenzi	Ujenzi wa Barabara ya Muheza - Amani (km 40) kwa Kiwango Cha Lami	Tanga
249.	Afya	Uboreshaji wa Hospitali ya Rufaa – Tanga	Tanga
250.	Viwanda	Kiwanda cha Kuchakata Maziwa cha Tanga Fresh Limited	Tanga
251.	Viwanda	Kiwanda cha Kuchakata Maganda ya Miwati	Tanga
252.	Viwanda	Kiwanda cha Kuzalisha Saruji cha Kilimanjaro Cement Company Limited	Tanga
253.	Utalii	Jengo la Kuhifadhi Kumbukumbu – Makumbusho Urithi Tanga	Tanga

KIAMBATISHO B: MIRADI ILIYOKAMILIKA

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
Kuchochea Uchumi Shindani na Shirikishi							
1.	Ujenzi	4148	Barabara ya Tabora - Ipole - Koga - Mpanda (km 365.98)	Kukamilika kwa ujenzi wa barabara sehemu za Tabora – Sikonge (km 30); Usesula - Komanga (km 115.5), Komanga – Kasinde (km 120); na Kasinde – Mpanda (km 118).	162,288,410,073.94	0	162,288,410,073.94
2.	Ujenzi	4112	Kigoma – Kidahwe – Uvinza – Kaliua – Tabora (km 389.7).	Kukamilika kwa barabara za Kidahwe – Uvinza (km 76.6), Tabora – Ndono (km 42), Ndono – Urambo (km 51.98), Kaliua – Kazilambwa (km 56).	236,689,665,249.11	175,225,381.57	236,864,890,630.68
3.	Ujenzi	4130	Barabara ya Manyoni - Itigi – Tabora (km 259.75)	Kukamilika kwa ujenzi wa barabara kwa kiwango cha lami sehemu za Tabora – Nyahua (km 85) na Manyoni - Itigi - Chaya (km 89.35).	422,963,615,941.51	0	422,963,615,941.51
4.	Ujenzi	4188	Mbeya – Makongolosi – Manyoni Road (km 528)	Kukamilika kwa ujenzi wa barabara za Mbeya – Lwanjilo (km 36) na Lwanjilo – Chunya (km 36).	153,862,017,856.60	4,734,652,846.52	158,596,670,703.12
5.	Ujenzi	4197	Masasi – Songea – Mbamba Bay	Kukamilika kwa ujenzi wa barabara sehemu za Tunduru – Matemanga (km 59), Matemanga – Kilimasera (km 68.2) na Kilimasera – Namtumbo (km 60)	24,011,450,913.66	0	30,007,669,350.66
6.	Ujenzi	4152	Barabara ya	Kukamilika ujenzi wa sehemu	259,874,558,492.56	0	259,874,558,492.56

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			Nzega – Tabora (km 289.7)	ya Nzega – Puge (km 58.6) na Puge – Tabora (km 56.1)			
7.	Ujenzi	4186	Barabara ya Msimba – Ruaha Mbuyuni - Mafinga (km 234.8)	Kukamilika kwa ujenzi wa barabara ya Mbarali – Ubaruku (km 8.9); na Kukamilika kwa ukarabati wa barabara ya Mafinga – Igawa (km 137.9)	240,119,566,600.00	0	240,119,566,600.00
8.	Ujenzi	4123	Dumila – Kilosa Road (km 141)	Kukamilika ujenzi wa sehemu ya Dumila – Rudewa (km 45)	93,052,396,277.83	0	93,052,396,277.83
9.	Ujenzi	4128	Barabara ya Kyaka – Bugene – Kasulo (km 183.1)	Kukamilika kwa ujenzi wa barabara ya Kyaka – Bugene (km 59.1) pamoja na Daraja la Mwisa	114,782,739,000.00	0	114,782,739,000.00
10.	Ujenzi	4129:	Barabara ya Isaka - Lusahunga (km 242.2)	Kukamilika kwa ukarabati wa sehemu za Isaka – Ushirombo (km 132) na Ushirombo – Lusahunga (km 110).	142,483,084,688	0	142,483,084,688.00
11.	Ujenzi	4146	Barabara ya Mzunguko katika Jiji la Dodoma	Kukamilika kwa ujenzi wa barabara za Ihumwa - Chuo Kikuu cha Dodoma (km 12) na barabara za Ikulu (Chamwino) - km 15.1.	0	0	0
12.	Ujenzi	4154	Barabara ya Sumbawanga - Mpanda -	Kukamilika kwa ujenzi wa barabara kwa kiwango cha lami sehemu za Sumbawanga –	400,533,854,514.32	0	400,533,854,514.32

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			Nyakanazi (km 432.56)	Kanazi (km 75), Kanazi – Kizi – Kibaoni (km 76.6), Sitalike – Mpanda (km 36).			
13.	Ujenzi	4155	Barabara ya Nyanguge – Musoma/Kisesa Bypass (km 202.25)	Kukamilika kwa ujenzi wa sehemu ya Usagara – Kisesa (Mwanza Bypass, km 16.35) kwa kiwango cha lami; na Kukamilika kwa kukarabati sehemu ya Simiyu/Mara Border – Musoma (km 85.5).	203,240,556,000.00	0	203,240,556,000.00
14.	Ujenzi	4162	Barabara ya Mwigumbi - Maswa - Bariadi - Lamadi (km 121)	Kukamilika kwa ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu za Bariadi – Lamadi (km 71.8) na Mwigumbi – Maswa (km 50.3).	77,829,891,667.64	0	77,829,891,667.64
15.	Ujenzi	4138	Barabara za Kupunguza Msongamano Jijini Dar es Salaam (km 138.5)	Kukamilika kwa ujenzi kwa kiwango cha lami wa barabara za Mbezi – Malambamawili – Kinyerezi – Banana (km 14), Tegeta - Kibaoni - Wazo Hill - Goba - Mbezi (km 20), sehemu ya Mbezi Mwisho – Goba, Tangi Bovu – Goba (km 9), Kimara Baruti – Msewe – Changanyikeni (km 2.6), na Tegeta Kibaoni – Wazo Hill – Goba – Mbezi/Morogoro Road, sehemu ya Mbezi Mwisho – Goba km 7.	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
16.	Ujenzi	4126	Ujenzi wa Madaraja Makubwa	Kukamilika kwa ujenzi wa Daraja la Magufuli (Morogoro), Daraja la Momba (Rukwa), Daraja la Mlalakuwa (Dar es Salaam), Daraja la Magara (Manyara), Daraja la Lukuledi (Lindi).	65,022,587,910.58	0	65,022,587,910.58
17.	Ujenzi	4161	Ujenzi wa Barabara za Juu Jijini Dar es Salaam	Kukamilika na kuanza kutumika kwa barabara ya Juu ya Kijazi (Kijazi Interchange). Jumla ya shilingi bilioni 235.41 zimetumika katika mwaka 2021/22.	235,410,000,000	0	235,410,000,000
18.	Ujenzi	4138	Barabara za Kupunguza Msongamano Jijini Dar es Salaam (km 138.5)	Kukamilika kwa ujenzi wa kipande cha barabara ya Kongowe – Mjimwema – Kivukoni Ferry (km 25.1).	132, 921,380.00.		132, 921,380.00.
19.	Sheria	6327	Ujenzi na Ukarabati wa Majengo ya Serikali	Ujenzi wa nyumba mbili (2) za Mahakimu Loliondo – Arusha	51,000,000.00	0.	51,000,000.00
				Ujenzi wa Jengo la Kuhifadhi Kumbukumbu, Tanga	139,411,376.00	0.	139,411,376.00
20.	Sheria	6314	Ujenzi na Ukarabati wa Majengo ya Mahakama Kuu	Ukarabati mkubwa wa Mahakama Kuu Sumbawanga	41,061,027.48	0.	41,061,027.48
21.	Mambo ya Ndani	6303	Ujenzi wa Ofisi na Nyumba za	Kukamilika kwa ujenzi wa nyumba moja (1) ya kuishi	350,000,000	0.	350,000,000

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			Makazi Zanzibar	askari Kaskazini Pemba, nyumba 14 za askari Kusini Pemba, ujenzi wa rest house Kaskazini Pemba; na ujenzi wa Kituo cha Polisi Mkokotoni.			
JUMLA KUU							**2,843,651,964,254.3**

KIAMBATISHO C: MIRADI ILIYO KATIKA HATUA ZA AWALI ZA MAANDALIZI

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
Kuchochea Uchumi Shindani na Shirikishi							
1.	Nishati	3165	Kufua Umeme wa Maji wa Ruhudji (MW 358)	Kukamilika kwa Kazi ya kuhuisha upembuzi yakinifu; kuendelea na zoezi la tathmini ya Athari kwa Mazingira na Jamii (ESIA) pamoja na usanifu wa awali wa njia za kusafirisha umeme; na kuandaliwa kwa nyaraka za zabuni za kuwapata wakandarasi wakaotekeleza mradi.	991,137,084.46	0	991,137,084.46
2.	Nishati	3167	Kufua Umeme wa Maji wa Rumakali (MW 222)	Kukamilika kwa Kazi ya kuhuisha upembuzi yakinifu; kuendelea na zoezi la tathmini ya Athari kwa Mazingira na Jamii (ESIA) pamoja na usanifu wa awali wa njia za kusafirisha umeme; na kuandaliwa kwa nyaraka za zabuni za kuwapata wakandarasi wakaotekeleza mradi.	310,827,114.18	0	310,827,114.18
3.	Nishati	3168	Kufua Umeme wa Maji Kikonge (MW 300)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu; na kuanza kwa taratibu za kufanya tathmini ya athari kwa mazingira na jamii.	4,062,524,848.02	0	4,062,524,848.02

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
4.	Nishati	3174	Kufua Umeme wa Maji Malagarasi (MW 49.5)	Kutangazwa upya kwa zabuni ya ujenzi wa bwawa la kuzalisha umeme baada ya zabuni ya awali kupata Objection; kupatikana kwa mkandarasi wa ujenzi wa njia ya kusafirisha umeme ambapo kwa sasa *due deligence* inaendelea; na kufanya uhakiki kwa kipande cha Mazumbwe – Kigawe kwa ajili ya kulipa fidia.	301,125,941.00	0	301,125,941.00
5.			**Uendelezaji wa Sekta Ndogo ya Mafuta na Gesi Asilia**				
			Utafutaji wa Mafuta na Gesi Asilia katika kitalu cha Mnazi Bay Kaskazini	Mtaalamu Msimamizi wa uchorongaji wa kisima cha utafutaji wa mafuta anaendelea kukamilisha Mpango wa Usanifu Kisima na Uchimbaji.	1,894,942,550.1	86, 910, 500.0	1,981,853,050.1
	Nishati	3115	Utafutaji wa Mafuta na Gesi Asilia katika kitalu cha Eyasi Wembere	Kukamilika kwa tafsiri za data za kijiofizikia aina ya Usumaku na uvutano (magnetic and gravity) kwa kutumia Moduli ya mfumo wa 3D pamoja na maandalizi ya Mpango wa Kukusanya Taarifa za Mitetemo za mfumo wa 2D; kukamilika kwa uchukuaji wa sampuli	338,123,339.74	596,422,915.61	934,546,255.35

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				1136 za Kijiokemia (Amplified Geochemical Imaging Survey); kukamilisha Tathmini ya Athari kwa Mazingira; na kumpata Mkandarasi wa kukusanya na kutafsiri taarifa za kijiokemia zitakazoonesha maeneo yanayoweza kupatikana mafuta au gesi asilia.			
6.	Nishati	3166	**Njia ya Kusafirisha Umeme wa Msongo wa kV 400 - North West Grid Extension (Iringa – Mbeya - Sumbawanga – Mpanda - Kigoma – Nyakanazi)**				
			Awamu ya Kwanza (Iringa – Mbeya – Tunduma hadi Sumbawanga)	Kukamili kwa taarifa ya athari ya mradi kwa wanyama (birds and bats study); kutolewa kwa nyaraka za zabuni kwa makampuni yote yaliyokidhi vigezo vya awali; kukamilika kwa uhakiki wa mali za Wananchi zitakazoathiriwa na mradi huu ambapo uandaaji wa taarifa ya uhakiki unaendelea.	645,842,508.05	326,622,312.29	972,464,820.34
			Awamu ya Tatu (Kigoma – Mpanda – Sumbawanga):	Kuendelea na taratibu za ununuzi kwa ajili ya kumpata Mshauri Mwelekezi wa kudurusu taarifa ya Upembuzi Yakinifu (Upgrade of Feasibility Study).	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
7.	Uchukuzi	-	Mradi wa Ujenzi wa Reli ya Mtwara – Mbamba Bay na matawi ya Mchuchuma na Liganga kwa Kiwango cha Kimataifa (Standard Gauge Railway)	Kuendelea na taratibu za kumpata mshauri elekezi atakayefanya mapitio ya upembuzi yakinifu na usanifu wa awali kuhusu utaratibu wa ubia baina ya Sekta ya Umma na Binafsi (PPP) kwa ajili ya ujenzi wa reli ya Mtwara hadi Mbamba Bay (km 1,000) na matawi yake ya Mchuchuma na Liganga.	0	0	0
8.	Uchukuzi	6227	Institutional support: Kununua *Simulator of full emission* mbili (2) kwa ajili ya kutoa huduma katika Chuo cha Bahari Dar es Salaam	Kusainiwa kwa mkataba wa ununuzi wa *simulator*.	0	0	0
9.	Uchukuzi	-	Uboreshaji wa Bandari katika Ziwa Victoria	Kuendelea na maandalizi ya kusaini Mkataba wa Ujenzi wa kuboresha Bandari za Kemondo na Bukoba; na kuendelea na usanifu wa kina wa uboreshaji wa Bandari za Mwanza Kusini na Kaskazini na barabara zinazoingia kwenye Bandari hizo.	0	2,025,946	2,025,946
10.	Mawasiliano	6226	Kuendeleza	Kukamilika kwa utaratibu wa	0	500,000,000	500,000,000

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			Ubunifu na Utengenezaji wa Vifaa vya TEHAMA	kumpata mzabuni na manunuzi ya vifaa kwa ajili ya ukarabati wa jengo la ubunifu (Softcentre) Kanda ya Dar es Salaam; kuainishwa kwa maeneo ya kujenga vituo vya Softcentres; kufanya vikaokazi vya maandalizi na wadau ikiwemo kuwajengea uwezo na kupata maoni yao ya ujenzi na uendeshaji wa Jengo la Ubunifu wa TEHAMA; na kuandaliwa kwa mwongozo wa uendeshaji wa Vituo vya Ubunifu wa TEHAMA (Softcentres).			
11.	Mawasiliano	6505	Kufunga Mtambo Mpya wa Kisasa wa Uchapaji	Kukamilika kwa utaratibu wa kuwapata washauri elekezi wa ujenzi wa kiwanda na uandaaji wa michoro, makisio ya gharama na usimamizi wa ujenzi wa kiwanda; na kuanza kwa ujenzi wa mtambo kwa awamu ya kwanza.	0	809,591,776.59	809,591,776.59
12.	Ujenzi	4147	Kidatu – Ifakara – Lupilo - Malinyi – Londo – Lumecha/Songea (km 499)	Kutangazwa kwa Manunuzi kwa ajili ya kumpata Mkandarasi kwa ajili ya ujenzi wa sehemu ya Ifakara – Lupilo – Malinyi – Londo –	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				Lumecha/Songea (km 396)			
13.	Ujenzi	4113	Ifakara - Kihansi - Mlimba - Madeke – Kibena (km 270)	Kukamilika kwa taratibu za ununuzi kwa ajili ya kumpata Mhandisi Mshauri wa kuanza upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi wa barabara ya Ifakara - Kihansi - Mlimba - Madeke – Kibena (km 220) kwa kiwango cha lami; na Kuendelea na taratibu za ununuzi kwa ajili ya kumpata Mkandarasi wa ujenzi wa sehemu ya Ifakara – Kihansi (km 50).	0	0	0
14.	Ujenzi	4149	Makutano – Natta – Mugumu/Loliondo – Mto wa Mbu (km 235)	Kuendelea na maandalizi ya ujenzi wa barabara ya Natta – Mugumu (km 45); Kuendelea na taratibu za ununuzi kwa ajili ya kumpata Mkandarasi wa ujenzi kwa kiwango cha lami wa sehemu ya Tarime – Nyamwage (km 25); na Kuendelea na taratibu za ununuzi ya kumpata Mkandarasi wa ujenzi wa sehemu ya Nyamwaga – Mugumu (km 61).		5,127,347,978.55	5,127,347,978.55
15.	Ujenzi	4161	Ujenzi wa Barabara za Juu	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			Jijini Dar es Salaam	kwa ajili ya kuboresha makutano ya barabara katika maeneo ya KAMATA, Magomeni, Mwenge, Tabata/Mandela, Selander (Ali Hassan Mwinyi/UN Road Junction), Mbezi mwisho, Buguruni na Morocco; na Kuanza maandalizi ya ujenzi wa Mabey Flyovers katika jiji la Dar es Salaam, Dodoma na Mwanza			
16.	Ujenzi	4190	Itoni – Ludewa - Manda (km 211)	Kuendelea na maandalizi ya kuanza ujenzi wa sehemu ya Itoni – Lusitu (km 50).		9,518,680,378.34	9,518,680,378.34
17.	Ujenzi	4193	Handeni - Kibaya – Singida (Km 460)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina na kuanza ununuzi wa Mkandarasi wa sehemu ya Handeni – Mafuleta (km 20) na sehemu ya Mafuleta – Kibirashi (km 30).		2,413,385,373.75	2,413,385,373.75
18.	Ujenzi	4196	Barabara ya Dodoma – Babati (km 243.8)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na kuendelea na usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi wa barabara ya mchepuo wa Babati - Babati Bypass (km 15.5)	0	0	0
19.	Ujenzi	4188	Mbeya –	Kukamilika kwa upembuzi	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			Makongolosi – Manyoni Road (km 528)	yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi wa barabara ya Makongolosi – Rungwa – Noranga (km 356) na Mbalizi – Makongolosi (km 50).			
20.	Ujenzi	4003	Barabara ya Likuyufusi – Mkenda (km 122.50)	Kuendelea na maandalizi kwa ajili ya kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami wa barabara hii sehemu ya Likuyufusi – Mhukuru (km 60)	0	0	0
21.	Ujenzi	4107	Barabara za kuelekea kwenye Mradi wa Kufua Umeme wa Maji katika Mto Rufiji	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara za Bigwa – Matombo – Mvuha (km 70); Kuendelea na taratibu za kumpata mkandarasi kwa ajili ya ukarabati wa kilometa 10 kwa kiwango cha changarawe wa barabara ya Maneromango - Vikumburu - Mloka (km 100); Kuendelea na ujenzi wa barabara ya Kibiti – Mloka – Mtemele – Rufiji (km 203); ununuzi wa mkandarasi wa sehemu ya Bigwa – Mloka (km 15); Kuendelea na taratibu za ununuzi kwa ajili ya kumpata	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				Mkandarasi wa sehemu ya Mloka – Matombo – Mvuha (km 63); na Kuendelea na ununuzi wa Mhandisi Mshauri wa kufanya kazi ya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara ya Ubena Zomozi – Mvuha – Kisaki – Mtemele Jct (km 178).			
22.	Ujenzi	4004	Barabara ya Nachingwea – Liwale (km 130)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina	0	0	0
23.	Ujenzi	4024	Nanganga - Ruangwa - Nachingwea (km 145)	Kuendelea na maandalizi ya ujenzi wa barabra za Masasi – Nachingwea (km 45) na sehemu ya Ruangwa – Nachingwea (km 47).	0	0	0
24.	Ujenzi	4197	Barabara ya Masasi – Songea – Mbamba Bay (km 343.2)	Kuendelea na ununuzi wa Mkandarasi wa sehemu ya Amanimakoro – Ruanda (km 35).	0	5,996,218,437.00	5,996,218,437.00
25.	Ujenzi	4101	Barabara ya Tanga - Pangani – Makurunge (km 174.5)	Kuendelea na maandalizi ya ujenzi wa barabara sehemu ya Tungamaa – Mkange (km 98.9) kwa kiwango cha lami pamoja na ujenzi wa Daraja la Pangani.	0	0	0
26.	Ujenzi	4152	Barabara ya Nzega – Tabora	Kusainiwa kwa mkataba wa kufanya upembuzi yakinifu na	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			(km 289.7)	usanifu wa kina kwa ajili ya ukarabati wa sehemu ya Shelui – Nzega (km 110); na Kuendelea na maandalizi ya ujenzi wa sehemu ya Nzega – Kagongwa (km 65).			
27.	Ujenzi	4186	Barabara ya Msimba – Ruaha Mbuyuni - Mafinga (km 234.8)	Kuendelea na ununuzi wa Mkandarasi kwa ajili ya ujenzi wa barabara ya Rujewa – Madibira – Mafinga (km 152); Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara ya Mafinga – Mgololo (km 78); na Kuendelea na ununuzi wa Mhandisi Mshauri kwa ajili ya kufanya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara ya Morogoro – Iringa, sehemu ya Tumbaku Junction - Mangae/Melela - Mikumi – Iyovi (km 158.45).	0	0	0
28.	Ujenzi	4199	Barabara ya Igawa – Songwe –Tunduma na Mchepuo wa Mbeya - Mbeya Bypass (km 273.5)	Kukamilika kwa usanifu wa kina kwa ajili ya ukarabati wa barabara ya Igawa – Songwe – Tunduma (km 218), Ujenzi wa mchepuo wa Mbeya (Uyole – Songwe (km 48.9); Kuendelea na ununuzi	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				wa Mkandarasi wa ukarabati wa sehemu ya Uyole – Ifisi (km 29); na Ununuzi wa Mhandisi Mshauri wa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara ya Iwambi – Mbalizi Bypass (km 6.5).			
29.	Ujenzi	4022	Barabara ya Njombe - Makete - Isyonje (km 157.4)	Kuendelea na taratibu za ununuzi kumpata Mkandarasi wa ujenzi wa kilomita 25 za sehemu ya Isyonje – Makete (km 50)	0	0	0
30.	Ujenzi	4123	Dumila – Kilosa Road (km 141)	Kuendelea na maandalizi ya kuanza ujenzi wa barabara ya Kilosa – Ulaya – Mikumi (km 72) kwa kiwango cha lami	0	0	0
31.	Ujenzi	4023	Barabara ya Omugakorongo - Kigarama - Murongo (km 105)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu, usanifu wa kina na uthamini wa mali za wananchi watakaopisha mradi	0	0	0
32.	Ujenzi	4194	Barabara ya Makambako – Songea (km 295)	Kukamilika kwa usanifu wa kina wa barabara ya Mchepuo wa Songea (Songea Bypass); na kuendelea na maandalizi ya ukarabati wa barabara ya Makambako – Songea.	0	0	0
33.	Ujenzi	4014	Barabara ya	Kukamilika kwa upembuzi	525,001,890.91	4,431,055,229.80	4,956,057,120.71

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			Kibaoni - Majimoto - Muze - Kilyamatundu (km 152)	yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi wa barabara za Kibaoni – Majimoto – Inyonga (km 152) na Ntendo – Muze – Kilyamatundu (km 200) kwa kiwango cha lami; Kusainiwa kwa Mkataba wa ujenzi wa sehemu ya Ntendo – Kizungu (km 25); na Kuendelea na ununuzi wa Mkandarasi wa Mkandarasi wa ujenzi wa sehemu ya Kizungu – Muze (km 12).			
34.	Ujenzi	4128	Barabara ya Kyaka – Bugene – Kasulo (km 183.1)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi kwa kiwango cha lami sehemu ya Bugene – Burigi Chato National Park (km 60); Kuendelea na ununuzi wa Mkandarasi wa barabara ya Murushaka – Nkwenda – Murongo (km 125), sehemu ya Kyerwa – Chonyonyo (km 50).	13,280,161,747.33	0	13,280,161,747.33
35.	Ujenzi	4103	Barabara ya Geita – Bulyanhulu –	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya kuanza ujenzi kwa	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			Kahama (km 174)	kiwango cha lami wa barabara za Geita – Bulyanhulu Junction (km 58.3), Bulyanhulu Junction – Kahama (km 61.7) na Uyogo - Nyamilagano – Nyandekwa - Kahama (km 54).			
36.	Ujenzi	4148	Barabara ya Ipole – Rungwa (km 172)	Kuanza maandalizi ya ujenzi kwa kiwango cha lami baada ya kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina.	0	0	0
37.	Ujenzi	4113	Barabara ya Ifakara - Kihansi - Mlimba - Madeke – Kibena (km 270)	Kukamilika kwa taratibu za ununuzi kwa ajili ya kumpata Mhandisi Mshauri wa kuanza upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi wa barabara ya Ifakara - Kihansi - Mlimba - Madeke – Kibena (km 220) kwa kiwango cha lami; Kuendelea na taratibu za ununuzi kwa ajili ya kumpata Mkandarasi wa ujenzi wa sehemu ya Ifakara – Kihansi (km 50).	0	0	0
38.	Ujenzi	4196	Barabara ya Dodoma – Babati (km 243.8)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na kuendelea na usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi wa barabara ya mchepuo wa Babati - Babati	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				Bypass (km 15.5).			
39.	Ujenzi	4188	Mbeya – Makongolosi – Manyoni Road (km 528)	Kuendelea na ununuzi wa Mkandarasi wa barabara ya Mkiwa – Itigi - Noranga (km 56.9)		2,905,359,774.10	2,905,359,774.10
40.	Ujenzi	4002	Barabara ya Mtwara - Newala - Masasi (km 210)	Kuendelea na maandalizi ya ujenzi wa sehemu za Mnivata – Tandahimba – Newala – Masasi (km 160). Kitai – Lituhi (km 90) pamoja na daraja la Mnywamaji.	0	0	0
41.	Ujenzi	4003	Barabara ya Likuyufusi – Mkenda (km 122.50)	Kuendelea na maandalizi kwa ajili ya kuanza ujenzi kwa kiwango cha lami wa barabara hii sehemu ya Likuyufusi – Mhukuru (km 60).	0	0	0
42.	Ujenzi	4107	Barabara za kuelekea kwenye Mradi wa Kufua Umeme wa Maji katika Mto Rufiji	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara za Bigwa – Matombo – Mvuha (km 70); Kuendelea na taratibu za kumpata mkandarasi kwa ajili ya ukarabati wa kilometa 10 kwa kiwango cha changarawe wa barabara ya Maneromango - Vikumburu - Mloka (km 100); Kuendelea na ujenzi wa barabara ya	4,030,000,000.00		4,030,000,000.00

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				Kibiti – Mloka – Mtemele – Rufiji (km 203); ununuzi wa mkandarasi wa sehemu ya Bigwa – Mloka (km 15); Kuendelea na taratibu za ununuzi kwa ajili ya kumpata Mkandarasi wa sehemu ya Mloka – Matombo – Mvuha (km 63); Kuendelea na ununuzi wa Mhandisi Mshauri wa kufanya kazi ya upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara ya Ubena Zomozi – Mvuha – Kisaki – Mtemele Jct (km 178).			
43.	Ujenzi	4004	Barabara ya Nachingwea – Liwale (km 130)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa kipande cha barabara ya Nachingwea – Liwale (km 130).	800,000,000.00		800,000,000.00
44.	Ujenzi	4024	Barabara ya Nanganga - Ruangwa - Nachingwea (km 145)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina; Kuendelea na maandalizi ya ujenzi wa barabra za Masasi – Nachingwea (km 45) na Nanganga – Ruangwa – Nachingwea (km 100), sehemu ya Ruangwa – Nachingwea (km 47).	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
45.	Ujenzi	4124	Barabara ya Sumbawanga - Matai - Kasanga Port (km 117)	Kuendelea na ununuzi wa Mkandarasi wa sehemu za Matai – Tatanda (km 25) na Tatanda – Kasesya (km 25).		3,629,083,936.60	3,629,083,936.60
46.	Ujenzi	4115	Barabara ya Marangu - Tarakea - Rongai – Kamwanga/ Sanya Juu (km 84.8)	Kuendelea na upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi kwa kiwango cha lami wa barabara ya Tarakea – Holili (km 53)	0	0	0
47.	Ujenzi	4129	Barabara ya Isaka - Lusahunga (km 242.2)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara za Lusahunga – Rusumo na Nyakasanza – Kobero (km 150); na Kuendelea na ununuzi wa kumpata Mkandarasi wa kufanya ukarabati wa sehemu ya Lusahunga – Rusumo (km 92).	0	0	0
48.	Ujenzi	4111	Nyakahura – Kumubuga – Rulenge – Kabanga Nickel (km 141)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa ujenzi kwa kiwango cha lami barabara ya Nyakahura – Kumubuga – Murusagamba (km 34), na Kumubuga – Rulenge – Murugarama (km 75) na Rulenge – Kabanga Nickel	6,000,000,000.00		6,000,000,000.00

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				(km 32).			
49.	Ujenzi	4154	Barabara ya Sumbawanga - Mpanda - Nyakanazi (km 432.56)	Kuendelea na ununuzi wa mkandarasi wa ujenzi wa barabara za Vikonge – Uvinza sehemu ya Vikonge – Luhafwe (km 25); Kibaoni – Sitalike (km 71.0), sehemu ya Kibaoni – Mlele (km 50) kwa kiwango cha lami; Kuendelea na maandalizi ya ujenzi wa sehemu ya Kizi – Lyambalyamfipa – Sitalike (km 86.31); na Kuendelea na ununuzi wa kumpata Mkandarasi wa ujenzi wa sehemu ya Sitalike – Mlele (km 21).		12,139,529,145.79	12,139,529,145.79
50.	Ujenzi	4155	Barabara ya Nyanguge – Musoma/Kisesa Bypass (km 202.25)	Serikali inaendelea kutafuta fedha kwa ajili ya ukarabati wa barabara ya Nyanguge – Simiyu/Mara Border (km 100.4).	0	0	0
51.	Ujenzi	4141	Barabara ya Nyamuswa – Bunda – Kisorya (km 107.4)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara ya Kolandoto – Lalago – Ng'oboko - Mwanhuzi (km 122); na Kuendelea na ununuzi wa Mkandarasi wa ujenzi wa	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				Daraja la Itembe.			
52.	Ujenzi	4142	Barabara ya Kolandoto - Lalago - Ng'oboko - Mwanhuzi (km 107.4)	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa barabara ya Kolandoto – Lalago – Ng'oboko - Mwanhuzi (km 122);	0	0	0
53.	Ujenzi	4162	Barabara ya Mwigumbi - Maswa - Bariadi - Lamadi (km 121)	Serikali inaendelea kutafuta fedha za ujenzi wa sehemu ya Isabdula (Magu) – Bukwimba Station – Ngudu – Ng'hungumalwa (km 53).	0	0	0
54.	Ujenzi	4025	Barabara ya Mpemba – Isongole (km 51.2)	Kuendelea na maandalizi ya ujenzi wa barabara za Ruanda – Iyula – Nyimbili (km 21), Katumba Songwe - Kasumulu - Ngana – Ileje (km 90.1) kwa kiwango cha lami	594,695,000.00		594,695,000.00
55.	Ujenzi	4138	Barabara za Kupunguza Msongamano Jijini Dar es Salaam (km 138.5)	Kuendelea kutafuta fedha kwa ajili ya upanuzi wa barabara ya Mwai Kibaki (km 9), Kibamba – Kisopwa – Kwembe – Makondeko (km 14.66), sehemu ya Mloganzila – Mloganzila Citizen (km 4) Goba - Matosa – Temboni (km 6)	286,030,800.00		286,030,800.00
56.	Ujenzi	4285	Miundombinu ya Mabasi Yaendayo	**Awamu ya Kwanza** Kukamilika kwa usanifu wa	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			Haraka (Dar es Salaam)	kina kwa ajili ya kuboresha eneo la Jangwani kwa kujenga daraja la juu na tuta chini. **Awamu ya Tatu, Nne na Tano** Kukamilika kwa kusainiwa kwa mkataba wa kuanza ujenzi wa Awamu ya Tatu inayohusisha barabara za Azikiwe na Maktaba, Bibi Titi, Uhuru na Nyerere hadi Gongo la Mboto zenye jumla ya kilomita 23.6 na kituo kikuu cha mabasi Kariakoo, Shaurimoyo na Uhuru kupitia Buguruni hadi TAZARA. Kukamilika kwa usanifu wa kina wa awamu ya nne inayohusisha barabara za Ali Hassan Mwinyi na Bagamoyo hadi Tegeta pamoja na barabara ya Sam Nujoma (Ubungo - Mwenge) zenye jumla ya km 25.9 Kukamilika kwa kazi ya upembuzi Yakinifu na Usanifu			

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				wa Kina wa mradi wa Mabasi Yaendayo Haraka Awamu ya Tano unaohusisha ujenzi wa barabara ya Bandari ya Dar es Salaam - Mandela – Kawawa – Kigogo – Tabata – Segerea (km 26.5).			
57.	Ujenzi	4146	Barabara ya Mzunguko katika Jiji la Dodoma	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya ujenzi wa barabara ya Kongwa Junction – Ng'ambi – Mpwapwa – Gulwe – Kibakwe (km 98) Barabara ya Makulu Jct. – Ntyuka R/About – Image R/About – Bahi R/About (km 6.3). Kuendelea na taratibu za ununuzi wa Mkandarasi wa ujenzi wa barabara ya Ntyuka Jct – Mvumi - Kikombo Jct. (km 76.07) na Chololo – Mapinduzi (JWTZ HQ) (km 5) sehemu ya Ntyuka Jct. – Ng'ong'ona Jct (km 8.6) na Kikombo Jct – Chololo – Mapinduzi (TPDF HQ) (km 16.4); Kuendelea na ununuzi wa		3,717,106,211.50	3,717,106,211.50

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				Mhandisi Mshauri wa upembuzi yakinifu na usanifu wa kina kwa ajili ya upanuzi wa barabara kuu zinazoingia katika ya Jiji la Dodoma (km 220).			
58.	Ujenzi	4126	Ujenzi wa Madaraja Makubwa	Kukamilika kwa usanifu wa kina wa daraja la Simiyu (Mwanza), Daraja la Mitomoni (Ruvuma), Daraja la Godegode (Dodoma), Daraja la Sukuma (Mwanza), Daraja la Mkenda (Ruvuma), Daraja la Sanza (Singida) na Daraja la Mtera (Dodoma).	0	0	0
59.	Ujenzi	4125	Ujenzi wa Maegesho ya Vivuko	Kuanza unununzi wa Mkandarasi wa ujenzi wa maegesho mapya ya Kayenze – Kanyinya na Muleba – Ikuza; Kuanza kwa ujenzi wa maegesho ya Ijinga – Kahangala (Magu), Bwiro – Bukondo (Ukerewe) na kituo cha Bwiro – Bukondo (Ukerewe).	0	0	0
60.	Ujenzi	4139	Ujenzi wa Vivuko Vipya	Kukamilika kwa maandalizi ya awali ya kuanza ujenzi wa kivuko kipya cha Kisorya –	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				Rugezi ujenzi; na Kuendelea na ununuzi wa Wakandarasi wa ujenzi wa vivuko vipya vya Ijinga – Kahangala, Bwiro – Bukondo, Nyakarilo – Kome, Nyamisati – Mafia.			
61.	Ujenzi	4164	Barabara ya Kidahwe - Kasulu – Kibondo - Nyakanazi (km 341.25)	Kuendelea na ununuzi wa Mkandarasi wa ujenzi kwa kiwango cha lami wa barabara ya Kibondo – Mabamba (km 48); na ununuzi wa mkandarasi wa ujenzi wa Kibondo – Mabamba (km 35), sehemu ya Kibondo – Kibondo Airstrip (km 10) kwa kiwango cha lami.	0	0	0
62.	Ujenzi	4156	Kiwanja cha Ndege cha Kigoma	Kuendelea na taratibu za kumpata Mkandarasi kwa ajili ya ujenzi wa jengo jipya la abiria, upanuzi na ukarabati wa maegesho ya ndege, ujenzi wa jengo la kuongozea ndege pamoja na miundombinu yake ikiwemo mitambo ya kuongozea ndege, ujenzi wa kituo kidogo cha umeme, ufungaji wa taa,	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				ujenzi wa kituo cha uchunguzi wa hali ya hewa, ujenzi wa barabara ya kuingia kiwanjani na maegesho ya magari.			
63.	Ujenzi	4221	Kiwanja cha Ndege cha Sumbawanga	Kuendelea na maandalizi ya kuanza ujenzi wa barabara ya kutua na kuruka ndege na viungio vyake, maegesho ya ndege, jengo la abiria, jengo la kuongozea ndege, jengo la uchunguzi wa hali ya hewa, barabara ya kuingia na kutoka kiwanjani na maegesho ya magari pamoja na ufungaji wa taa na mitambo ya kuongozea ndege	0	0	0
64.	Ujenzi	4222	Kiwanja cha Ndege cha Shinyanga	Kuendelea na maandalizi ya kuanza ujenzi wa barabara ya kutua na kuruka ndege na viungio vyake, maegesho ya ndege, jengo la abiria, jengo la kuongozea ndege, jengo la uchunguzi wa hali ya hewa, barabara ya kuingia na kutoka kiwanjani na maegesho ya magari pamoja na ufungaji wa taa na mitambo ya kuongozea	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				ndege.			
65.	Ujenzi	4158	Kiwanja cha Ndege cha Mpanda	Kukamilika kwa usanifu wa jengo la abiria			
66.	Uchukuzi	6267	Institutional Support	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu wa mradi wa ufungaji wa vifaa vya mawasiliano kati ya marubani na waongoza ndege; kusainiwa kwa mkataba kwa ajili ya ununuzi na ufungaji wa vifaa vya uboreshaji wa mawasiliano katika vituo 18 vya Mwaseni, Lubuli, Gairo, Ngoli, Nyamanyama, Moroninya, Nambunga, Ndisso-Sitalike, Kitulo, Kaluwe, Lolkisale, Oldean Malanja, Matogoro, Mwisi, Mugumu Town, Muganza, Kwenjugo na Michakaini.	87,000,000	1,600,000,000	1,687,000,000
67.	Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi	1201	Uimarishaji wa Viwanda vya Magereza	Kuandaliwa kwa michoro na makadirio ya ujenzi (BOQ) wa jengo la kuuzia bidhaa za samani katika kiwanda cha samani.	1,000,000,000	0	1,000,000,000
68.	Wizara ya Mambo ya Ndani ya	6308	Ukarabati wa Magereza Makuu	Kuandaliwa kwa makadirio ya ujenzi (BOQ) ya magereza ya Isanga, Mkuza, Maweni,	840,000,000	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
	Nchi			Lindi, Mbozi, Mpanda, Songwe, Kibondo na Kondoa.			
69.	Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi	4428	Uimarishaji wa Mashamba ya Magereza	Kuandaliwa taratibu za ununuzi wa zana za kilimo na pembejeo; na kuandaliwa kwa michoro ya majengo na makadirio ya ujenzi (BOQ) wa maghala ya kuhifadhi mazao.	5,559,000,000	0	5,559,000,000
70.	Utawala Bora	5501	Mradi wa Uimarishaji wa Upatikanaji Haki za Kisheria na Ulinzi wa Haki za Binadamu Tanzania.	Kuendelea na maandalizi ya Mpango Kazi wa Pili wa Taifa wa Haki za Binadamu (2021/22 - 2025/26)	0	0	0
71.	Bunge	6360	Ujenzi wa Miundombinu ya Bunge	Kupatikana kwa Mkandarasi kwa ajili ya ujenzi wa nyumba mbili za Viongozi wa Bunge – Dodoma.		483,854,000	483,854,000
	Kuimarisha Uwezo wa Uzalishaji Viwandani na Utoaji Huduma						
72.	Madini	1120	Tanzania Geomological Centre	Kutangazwa kwa tenda kwa ajili ya kupata Mshauri Elekezi; kuendelea na ufuatiliaji wa kibali cha ununuzi wa magari kutoka PMO; na kuendelea na maandalizi ya kujenga uwezo katika uongezaji thamani madini.	-	-	-

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
73.	Maliasili na Utalii	4816	Mradi wa Uendelezaji wa Utalii wa Mikutano na Matukio - MICE	Kulipwa kwa gharama za upimaji wa eneo la mradi wa Kigamboni lenye ukubwa wa ekari 19.2.	14,220,000		14,220,000
74.	Uvuvi	4702	Ujenzi wa Bandari ya Uvuvi	Hatua iliyofikiwa ni: kukabidhiwa kwa eneo la mradi kwa mkandarasi na kufanyiwa usafi; na kuendelea na ukamilishaji wa usanifu wa kina.	40,550,000	426,300,000	466,850,000
75.	Uvuvi	4429	Programu ya Kuendeleza Kilimo na Uvuvi (AFDP) Ununuzi wa Meli na Kuendeleza Uvuvi katika Ukanda wa Bahari Kuu	Kuandaliwa kwa msawazo (specifications) kwa ajili ya ununuzi wa meli mbili (2) za uvuvi kati ya nne (4) zilizopangwa kununuliwa Kuandaliwa taarifa ya upembuzi yakinifu ya Awali kwa ajili ya kuendesha uvuvi katika Ukanda wa Uchumi (EEZ) na Bahari Kuu.	0	0	0
76.	Viwanda	1122	Magadi Soda - Engaruka	Kukamilika kwa uthamini na uhakiki wa ardhi na mali za wananchi; kukamilika kwa Techno-Economic Study inayojumuisha upembuzi yakinifu katika eneo la Magadi Soda; Tathmini ya	151,700,000		151,700,000

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				Athari za Kimazingira (Enviromental Impact Assessment - EIA) na utafiti wa masoko ya Magadi Soda; Kuendelea na ulipaji wa Leseni za Utafiti (Prospecting Licence); Kufanyika kwa maombi ya leseni 29 kwa ajili ya uchimbaji (Mining Licence); na kufanyika kwa uchambuzi wa namna bora ya kushirikisha sekta binafsi kwa njia ya Joint venture (JV) au PPP; makabrasha ya zabuni (RFQ & RFP) yamewasilishwa PPRA kwa ajili ya kuidhinishwa.			
77.	Viwanda	3161	Chuma – Liganga	Kuendelea na majadiliano kati ya Serikali na mwekezaji kuhusu uanzishwaji wa mgodi wa makaa ya mawe na chuma pamoja na ujenzi wa kiwanda cha chuma; na Kupatikana kwa vibali vya kutumia maji ya mito jirani na mradi.	25,000,000		25,000,000
78.	Viwanda	3171	Makaa ya Mawe – Mchuchuma	Kuendelea na majadiliano kati ya Serikali na mwekezaji kuhusu uanzishwaji wa mgodi	50,000,000		50,000,000

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				wa makaa ya mawe na chuma pamoja na ujenzi wa kiwanda cha chuma; na kupatikana kwa vibali vya kutumia maji ya mito jirani na mradi.			
79.	Viwanda	1210	Kiwanda cha Matairi Arusha (GTEA)	Kuandaliwa kwa *Business case* kwa ajili ya eneo hili la viwanda, malipo ya huduma yamefanyika; na ufuatiliaji, tahmini na utunzaji wa mali ya kiwanda umefanyika.	35,000,000		35,000,000
80.	Uwekezaji	4920	Eneo Maalum la Uwekezaji Bagamoyo	Kuendelea na majadiliano na wawekezaji watakaowekeza kwenye miradi ya msingi mitatu (3) ambayo ni Bandari ya kisasa (Modern Seaport Component), Sehemu ya Kanda Maalum kwa ajili ya mizigo na usafirishaji (Logistics Park) na Sehemu ya Mji wa Viwanda (Port side Industrial City); kukamilika kwa usanifu wa kina wa miundombinu ya barabara (detail design of onsite road), kazi iliyotekelezwa na TARURA; na kusainiwa	69,890,000		69,890,000

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				mkataba kati ya Mamlaka ya EPZ na mtaalam mshauri Chuo Kikuu cha Ardhi kwa ajili ya kuhuisha Upembuzi Yakinifu (Feasibility Study) na Mpango Kabambe (Masterplan) katika eneo la Bagamoyo SEZ.			
81.	Viwanda	6260	Kuendeleza Mashamba na Viwanda vya Mazao ya Mafuta ya kupikia	Kuendelea na maandalizi ya mradi ikiwemo kufanya kikao na wawekezaji kwa njia ya mtandao; Kuratibu wawekezaji kutembelea Tanzania na Kuanza maandalizi ya awali ya Feasibility study na mchakato wa upatikanaji wa ardhi.	10,000,000		10,000,000
82.	Uwekezaji,	4933	Uendelezaji wa Kanda Maalumu za Kiuchumi	Eneo Maalum la Uwekezaji Tanga			
83.	Uwekezaji	4933	Uendelezaji wa Kanda Maalumu za Kiuchumi	**Eneo Maalumu la Uwekezaji Kigoma** Kukamilika kwa upembuzi yakinifu na Mpango Kabambe wa uendelezaji wa eneo; upimaji wa viwanja 401 vya uwekezaji katika eneo la hekta 691; kukamilika kwa	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				upatikanaji wa hati pamoja na kuendelea na kutafuta wawekezaji; kutolewa kwa leseni kwa Kampuni tatu (3) na kuanza uwekezaji katika eneo hilo kwa ajili ya uchakataji wa asali na nta, uzalishaji wa nishati ya umeme wa nguvu ya jua na uchakataji wa zao la chikichi.			
84.	Uwekezaji,	4933	Uendelezaji wa Kanda Maalumu za Kiuchumi	**Eneo Maalumu la Uwekezaji Kahama** Kukamilika kwa upimaji wa eneo na kuidhinishwa kwa michoro; kukamilika kwa andiko la mradi pamoja na kutangazwa rasmi kwa eneo kuwa Eneo la Ukanda Maalum wa Kiuchumi; na kupewa leseni ya Mamlaka ya EPZ.	0	0	0
85.	Uwekezaji,	4933	Uendelezaji wa Kanda Maalumu za Kiuchumi	**Eneo Maalumu la Uwekezaji Bunda** Kukamilika kwa upimaji na kuweka mipaka ya eneo la mradi; taratibu za upatikanaji wa hati zinaendelea; kuanza	0	0	0

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				hatua za awali za kufanya Upembuzi Yakinifu na kuandaa Master Plan ambapo uandaaji wa Hadidu za rejea kwa ajili ya kutekeleza kazi hiyo zimekamilika;na kuanza maandalizi ya Mpango Kazi wa utekelezaji wa kazi husika.			
86.	Uwekezaji,	4933	Uendelezaji wa Kanda Maalumu za Kiuchumi	**Eneo Maalumu la Uwekezaji Songwe** Kukamilika kwa utambuzi wa maeneo yanayopendekezwa kuwa Kanda Maalum za Kiuchumi; kuendelea na majadiliano baina ya uongozi wa Mkoa na TBA ili kulitangaza eneo la ekari 600 lililopo Tunduma, kuwa kanda Maalum wa Kiuchumi; na kutolewa kwa mafunzo kwa viongozi na wataalamu 15 wa Mkoa wa Songwe kuhusu uendelezaji wa Maeneo Maalumu ya Kiuchumi.	0	0	0
87.	Uwekezaji,	4933	Uendelezaji wa	**Eneo Maalumu la Uwekezaji**	19,560,000		19,560,000

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
			Kanda Maalumu za Kiuchumi	**Manyara** Kukamilika kwa upimaji wa mipaka ya eneo la mradi na kupitishwa na mamlaka husika; kukamilika kwa uwekaji wa alama za mipaka kuzunguka eneo la mradi lenye Hekta 511 katika pande zote; kukamilika kwa taratibu za kukabidhi eneo lenye ukubwa wa ekari 250 kwa Halmashauri ya Wilaya ya Simanjiro lililotengwa kwa ajili ya kuwezesha shughuli za biashara ya uuzaji, ununuzi, ukataji na ung'arishaji wa madini ya Tanzanite na madini mengine ya vito yanayopatikana Mirerani; kusainiwa Mkataba kati ya EPZA na Mshauri Elekezi (Consultant) Kampuni tanzu ya Chuo Kikuu cha Dar es Salaam, (BICO- Bureau for Industrial Cooperation BICO kwa ajili ya kuandaa Upembuzi Yakinifu na Master Plan ya eneo hilo.			

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
	Kuchochea Maendeleo ya Watu						
88.	Maji	3438	Mradi wa Ujenzi wa Bwawa la Kidunda	Kupatikana kwa Mkandarasi wa Ujenzi wa Bwawa la Kidunda.	1,000,000,000	0	1,000,000,000
89.	Ardhi	2329	Mradi wa Kuimarisha Miundombinu ya Upimaji na Ramani	Kuidhinishwa kwa Mkataba wa makubalino ya mkopo wenye masharti nafuu toka Benki ya EXIM ya Korea wenye thamani ya Dola za Kimarekani milioni 65.			
90.	Ardhi	4953	Uboreshaji wa Milki za Ardhi	Kusainiwa kwa mkataba wa mkopo wa masharti nafuu wenye thamani ya dola za Marekani milioni 150 kutoka Benki ya Dunia.	0	0	0
91.	Afya (MSD)	5444	Kuwezesha ujenzi wa kiwanda cha bidhaa za afya kwa Ubia kati ya Serikali na Sekta Binafsi (Public Private Partnership)	**Eneo Maalumu la Uwekezaji Kibaha- Dar es salaam** Mradi huu unatekelezwa kwa hatua tatu: - Uandaaji wa andiko la mradi (Feasibility Study Report); - Utaratibu wa Ununuzi wa kumpata mbia wa ujenzi wa Viwanda (Procurement of Private Investor); - Ujenzi na uendeshaji	219,906,429		219,906,429

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				wa Viwanda (Construction, Operation and Maintenance). Hatua ya maandalizi imekamilika			
			Ujenzi wa maghala ya kuhifadhi bidhaa za afya	**Eneo Maalumu la Uwekezaji Kagera** Ujenzi wa Maghala ya kuhifadhi bidhaa za Afya kwenye mikoa ya Kagera na Ruvuma ili kurahisisha upatikanaji wa bidhaa za afya. Gharama zinazotarajiwa kutumika ni kiasi cha Tsh bilioni 21.7. Mradi upo katika hatua za awali za ununuzi.	0	0	0
			Ununuzi wa Magari (malori na trela) kwa ajili ya usambazaji wa bidhaa za afya	**Eneo Maalumu la Uwekezaji MSD makao makuu-Dar es salaam** Ununuzi wa malori sita na trela zake pamoja na trela 13 kwa ajili ya kupeleka bidhaa za afya kwenye kanda zinazohusika na usambazaji wa bidhaa za afya. Gharama	139,218,750	0.00	139,218,750

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				zinazotarajiwa kutumika ni kiasi cha Tsh bilioni 7.			
92.	Afya	5487	Utekelezaji wa mpango wa uboreshaji wa miundombinu katika Hospitali ya Taifa Muhimbili	Ukamilishaji wa kupata gharama mpya kulingana na ujenzi wa *Master Plan* mpya	0.00	0.00	0.00
93.	Afya	5443	Ujenzi wa Hospitali ya Kanda ya Magharibi	Kuendelea na taratibu za ununuzi wa Mshauri elekezi wa mradi kwa ajili ya kumpata Mkandarasi.	0.00	0.00	0.00
94.	Afya	5445	Ujenzi wa Hospitali Maalum ya Mama na Mtoto Dodoma	Kuendelea na taratibu za ununuzi wa Mshauri elekezi wa mradi kwa ajili ya kumpata Mkandarasi.	0.00	0.00	0.00
Maeneo Mengine ya Kipaumbele							
95.	Ushirikiano wa kikanda na kimataifa	6391	Ujenzi na Ukarabati wa Majengo ya Vitega Uchumi, Ofisi na Makazi ya Watumishi Balozini	Kukamilika kwa usanifu wa kina na taratibu za kupata wakandarasi kwa ajili ya ujenzi wa jengo la ofisi na kitega uchumi katika Ubalozi wa Tanzania, Nairobi (Kenya); jengo la ofisi na kitega uchumi katika Ubalozi wa Tanzania, Kinshasa (Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo); jengo la ofisi na kitega uchumi katika Ubalozi	4,698,723,150.00	0.00	4,698,723,150.00

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
				wa Tanzania, Moroni (Comoro); jengo la ofisi na makazi ya balozi katika Ubalozi wa Tanzania, Muscat (Oman); na majengo kwenye viwanja vya Serikali vilivyopo Kigali (Rwanda), Maputo (Msumbiji), Bujumbura (Burundi) na Lilongwe (Malawi); na Kukamilika kwa usanifu wa kina na taratibu za kupata wakandarasi kwa ajili ya ukarabati wa jengo la zamani katika Ubalozi wa Tanzania, Washington D.C (Marekani); makazi ya balozi na watumishi katika Ubalozi wa Tanzania, Harare (Zimbabwe); na makazi ya Balozi wa Tanzania, Kigali (Rwanda).			
				Kutangaza zabuni ya ukarabati wa jengo la ofisi na makazi ya Balozi wa Tanzania Khartoum (Sudan).	0.00	0.00	0.00
96.	Ushirikiano wa kikanda	6318	Ukarabati wa Majengo ya Ofisi	Kukamilika kwa ujenzi wa msingi wa vyumba vya	791,627,994.72	0.00	791,627,994.72

Na.	SEKTA	NAMBA YA MRADI	JINA LA MRADI	SHUGHULI ZILIZOFANYIKA	FEDHA ZILIZOTUMIKA (Tshs)		
					HADI KUFIKIA 2021/22	2022/23	JUMLA
	na kimataifa			mihadhara tisa (9) katika Chuo cha Diplomasia, Kurasini Dar es Salaam. Zabuni imetangazwa kwa ajili ya kupata mkandarasi wa kutekeleza hatua zilizobaki katika mradi huo.			
97.	Michezo	6504	Ujenzi wa Vituo vya Mazoezi na Kupumzika wananchi	Kukamilika kwa michoro ya vituo vya mazoezi na kupumzikia wananchi katika Mikoa ya Dar es Salaam, Dodoma na Geita	562,000,0000		562,000,000
98.	Michezo	6503	Ujenziwa Eneo Changamani la Michezo Dodoma	Kukamilika kwa upembuzi yakinifu wa Uwanja	0.00	0.00	0.00
JUMLA KUU							**103,243,303,063.43**